

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

35'inci Birleşim
15 Aralık 2024 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER

1) ANKARA ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Ankara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

2) ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

3) HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

a) Hacettepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Hacettepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

4) GAZİ ÜNİVERSİTESİ

a) Gazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Gazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

5) İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

a) İstanbul Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) İstanbul Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 6) İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) İstanbul Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) İstanbul Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 7) BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Boğaziçi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Boğaziçi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 8) MARMARA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Marmara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Marmara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 9) YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) Yıldız Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Yıldız Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 10) MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
 - a) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 11) EGE ÜNİVERSİTESİ
 - a) Ege Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Ege Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 12) DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
 - a) Dokuz Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Dokuz Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 13) TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Trakya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Trakya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 14) BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Bursa Uludağ Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Bursa Uludağ Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 15) ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
 - a) Anadolu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Anadolu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 16) SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
 - a) Selçuk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Selçuk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 17) AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Akdeniz Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Akdeniz Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 18) ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
 - a) Erciyes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Erciyes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 19) SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
 - a) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 20) ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Çukurova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Çukurova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 21) ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
 - a) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 22) KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

23) ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

- a) Atatürk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Atatürk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

24) İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

- a) İnönü Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İnönü Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

25) FIRAT ÜNİVERSİTESİ

- a) Fırat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Fırat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

26) DİCLE ÜNİVERSİTESİ

- a) Dicle Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Dicle Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

27) VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

- a) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

28) GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

- a) Gaziantep Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gaziantep Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

29) İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

- a) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

30) GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Gebze Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gebze Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

31) HARRAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Harran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Harran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

32) SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

- a) Süleyman Demirel Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Süleyman Demirel Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

33) AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

- a) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

34) ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

- a) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

35) MERSİN ÜNİVERSİTESİ

- a) Mersin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Mersin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

36) PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

- a) Pamukkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Pamukkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

37) BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

- a) Balıkesir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Balıkesir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

38) KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kocaeli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kocaeli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

39) SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

- a) Sakarya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sakarya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 40) MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
a) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 41) BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
a) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 42) HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
a) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 43) AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
a) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 44) KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
a) Kafkas Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kafkas Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 45) ÇANAKKALE ÖNSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
a) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 46) NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
a) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 47) KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
a) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 48) TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
a) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 49) MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 50) KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
a) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 51) KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
a) Kırıkkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kırıkkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 52) ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
a) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 53) GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
a) Galatasaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Galatasaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 54) KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
a) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 55) KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
a) Kastamonu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kastamonu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 56) DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
a) Düzce Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Düzce Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 57) BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
a) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 58) UŞAK ÜNİVERSİTESİ
a) Uşak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Uşak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 59) RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
a) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 60) TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
a) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 61) ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
a) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 62) AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
a) Aksaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Aksaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 63) GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
a) Giresun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Giresun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 64) HİTİT ÜNİVERSİTESİ
a) Hitit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Hitit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 65) YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
a) Yozgat Bozok Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Yozgat Bozok Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 66) ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Adıyaman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Adıyaman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 67) ORDU ÜNİVERSİTESİ
a) Ordu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Ordu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 68) AMASYA ÜNİVERSİTESİ
a) Amasya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Amasya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 69) KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
a) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 70) AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
a) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 71) SİNOP ÜNİVERSİTESİ
a) Sinop Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Sinop Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 72) SİİRT ÜNİVERSİTESİ
a) Siirt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Siirt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 73) NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
a) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

74) KARABÜK ÜNİVERSİTESİ

- a) Karabük Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Karabük Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

75) KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

- a) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

76) ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

- a) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

77) ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ

- a) Artvin Çoruh Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Artvin Çoruh Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

78) BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

- a) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

79) BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ

- a) Bitlis Eren Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bitlis Eren Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

80) KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kırklareli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kırklareli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

81) OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ

- a) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

82) BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

- a) Bingöl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bingöl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

83) MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Muş Alparslan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Muş Alparslan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

84) MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

- a) Mardin Artuklu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Mardin Artuklu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

85) BATMAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Batman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Batman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

86) ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Ardahan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ardahan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

87) BARTIN ÜNİVERSİTESİ

- a) Bartın Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bartın Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

88) BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

- a) Bayburt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bayburt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

89) GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

- a) Gümüşhane Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gümüşhane Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

90) HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Hakkari Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Hakkari Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

91) İĞDIR ÜNİVERSİTESİ

- a) Iğdır Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Iğdır Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

92) ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

- a) Şırnak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Şırnak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

93) MUNZUR ÜNİVERSİTESİ

- a) Munzur Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Munzur Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

94) YALOVA ÜNİVERSİTESİ

- a) Yalova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Yalova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

95) TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Türk-Alman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Türk-Alman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî yönetim Kesin Hesabı

96) ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

97) BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Bursa Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bursa Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

98) İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

- a) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

99) İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

- a) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

100) NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

101) ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ

- a) Abdullah Gül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Abdullah Gül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

102) ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Erzurum Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Erzurum Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

103) ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

104) ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

105) SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

106) BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

- a) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

107) İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) İskenderun Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İskenderun Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

108) ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

- a) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

109) İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

- a) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

110) İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ

- a) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

111) ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

112) GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

113) KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Konya Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Konya Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

114) KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

115) MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

- a) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

116) İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA

- a) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

117) ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

118) SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

- a) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

119) SAMSUN ÜNİVERSİTESİ

- a) Samsun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Samsun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

120) SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

121) TARSUS ÜNİVERSİTESİ

- a) Tarsus Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Tarsus Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

122) TRABZON ÜNİVERSİTESİ

- a) Trabzon Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Trabzon Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

123) KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kayseri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kayseri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

124) KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ

- a) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

125) ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

126) ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

127) AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bugün Ankara'ya gelen Hakkımı Ver Platformuna ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, bugün Ankara'ya gelen Hakkımı Ver Platformuna ilişkin açıklaması

3.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da bir haftada eğitim alanında yaşanan olaylara ve Millî Eğitim Bakanına ilişkin açıklaması

4.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

5.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına Ordu'yla ilgili sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Sosyal Güvenlik Kurumunun beyaz baston için ödediği tutara ilişkin açıklaması

7.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, altıncı turdaki bütçelere ve Bakanlıklarla ilgili yapılan konuşmalara ilişkin açıklaması

8.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, altıncı turdaki bütçelere, ücretli öğretmenliğe ve öğretmenlik tanımına ilişkin açıklaması

9.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesindeki Aşağıderin İlkokulu binasına ilişkin açıklaması

10.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına sordukları sorulara ilişkin açıklaması

11.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ merkezdeki kentsel dönüşüme ilişkin açıklaması

12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat'ta ikamet eden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine ve usta öğreticilere ilişkin açıklaması

13.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta deprem sonrası sağlık hizmetlerinde yaşanan sıkıntılara ilişkin açıklaması

14.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

15.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın metal işçilerinin greviyle ilgili kararına ilişkin açıklaması

16.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, kadınların nafaka hakkına ilişkin açıklaması

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'a Plan ve Bütçe Komisyonunda sorduğu sorulara ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

18.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya'da yaşamını yitiren üniversite öğrencisi Eren Peker'e ve Boğaziçi Üniversitesine kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

19.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin büyüklüğünden söz edilmesine ve üniversitelere ilişkin açıklaması

20.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Millî Eğitim Bakanlığına yöneltilen eleştirilerdeki üsluba, öğretmenlerden gelen mesajlara ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın milletvekillerine birer dakikalık söz verme usulüne ve Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

22.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

23.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

24.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

25.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

26.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

- 27.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 28.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 29.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 30.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, DEM PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Kariyer Basamakları Yönetmeliği'ne ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına vermiş olduğu soru önermesine ilişkin açıklaması
- 38.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sordukları sorulara ilişkin açıklaması
- 39.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mamak Belediyesine ait hayvan barınağına ilişkin açıklaması
- 40.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin eğitim sorunlarına ilişkin açıklaması
- 41.- Iğdır Milletvekili Cantürk Alagöz'ün, AK PARTİ Iğdır İl Başkanlığı binasına düzenlenen saldırıya ilişkin açıklaması
- 42.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Millî Eğitim Bakanlığına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması
- 43.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, ek öğretmen atamasına ilişkin açıklaması
- 44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Çatalca'daki bir fabrikanın işçilerinin açlık grevinde olduğuna ve Ankara'da bugün gözaltına alınan sendikacılara ilişkin açıklaması
- 45.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Türkiye'deki akademisyenlere ve halk eğitim kurslarına ilişkin açıklaması
- 46.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının, Dışişleri Bakanlığından ve Avrupa Birliğinden aldığı hibelere ilişkin açıklaması
- 47.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, ücretli öğretmenlere ilişkin açıklaması
- 48.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ikinci el aracını satacak olan şahısları ve galericileri ilgilendiren soruna ilişkin açıklaması
- 49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, MESEM atölyelerine, okullaşma oranına, TIMSS raporlarına ve yatılı bölge okullarına ilişkin açıklaması
- 50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, atanmayan öğretmen sayısına, intihar eden atanmayan öğretmen Serhat Önel'e, aynı binada 4 tedarik olmasına, Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve TIMSS rakamlarına ilişkin açıklaması
- 51.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, eğitimin tüm dünyada değiştiğine, PISA rakamlarına ve millî eğitime ilişkin açıklaması
- 52.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da elektrik olmaması nedeniyle öğrencilerin ders çalışmadığına ilişkin açıklaması
- 53.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının sorulara cevap vermemesine ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 54.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve sanal kumar bağımlılığına ilişkin açıklaması

55.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, açlık ve sefalet problemine, kapatılan okullara, okulların temizlik problemine, Milli Savunma Bakanının "Biz Suriye'ye 825 okul yaptık." ifadesine, beyin göçüne ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

56.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, ÖSYM'nin Türk dünyasına dair atacağı adımlara, Dilimizin Zenginlikleri Projesi'ne, öğretmenlerle ilgili taleplerine ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

57.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının sorulara cevap vermemesine, belediyelerin yaptığı kreşlere, Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

58.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, üniversite bütçelerinin oylamalarına, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Milli Eğitim Bakanlığına yönelik eleştirilere, cumhuriyetle ilgili söylenenlere ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve milletvekillerini, Parlamentonun ve milletin bütçe hakkına saygı duyarak temiz bir dille konuşmaya, tekrar, davet ettiğine ilişkin konuşması

V.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'e, İç Tüzük'ün 158'inci maddesine göre uyarma cezası verilmesi

15 Aralık 2024 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Bütçe Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelerle devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün altıncı turdaki görüşmeleri tamamlayacağız.

Altıncı turda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu; Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçe ve kesin hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) ¹

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) ²

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI

¹ 162 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 9/12/2024 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

² 163 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 9/12/2024 tarihli 29'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

- 1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU
- 1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ÜNİVERSİTELER
- 1) ANKARA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Ankara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Ankara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 2) ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 3) HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
 - a) Hacettepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Hacettepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 4) GAZİ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Gazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Gazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 5) İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
 - a) İstanbul Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) İstanbul Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 6) İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) İstanbul Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) İstanbul Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 7) BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Boğaziçi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Boğaziçi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 8) MARMARA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Marmara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Marmara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 9) YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
 - a) Yıldız Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Yıldız Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 10) MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
 - a) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 11) EGE ÜNİVERSİTESİ
 - a) Ege Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Ege Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 12) DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
 - a) Dokuz Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Dokuz Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 13) TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
 - a) Trakya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Trakya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 14) BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
 - a) Bursa Uludağ Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Bursa Uludağ Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
 - 15) ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
 - a) Anadolu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - b) Anadolu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

16) SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

- a) Selçuk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Selçuk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

17) AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

- a) Akdeniz Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Akdeniz Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

18) ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

- a) Erciyes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Erciyes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

19) SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

- a) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

20) ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

- a) Çukurova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Çukurova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

21) ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

- a) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

22) KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

23) ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

- a) Atatürk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Atatürk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

24) İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

- a) İnönü Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İnönü Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

25) FIRAT ÜNİVERSİTESİ

- a) Fırat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Fırat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

26) DİCLE ÜNİVERSİTESİ

- a) Dicle Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Dicle Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

27) VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

- a) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

28) GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

- a) Gaziantep Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gaziantep Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

29) İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

- a) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

30) GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Gebze Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gebze Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

31) HARRAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Harran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Harran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

32) SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

- a) Süleyman Demirel Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Süleyman Demirel Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 33) AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
a) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 34) ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
a) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 35) MERSİN ÜNİVERSİTESİ
a) Mersin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Mersin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 36) PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
a) Pamukkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Pamukkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 37) BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
a) Balıkesir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Balıkesir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 38) KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
a) Kocaeli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kocaeli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 39) SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
a) Sakarya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Sakarya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 40) MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
a) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 41) BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
a) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 42) HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
a) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 43) AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
a) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 44) KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
a) Kafkas Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kafkas Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 45) ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
a) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 46) NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
a) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 47) KÜTAHYA DURLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
a) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 48) TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
a) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 49) MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 50) KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
a) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 51) KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
a) Kırıkkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kırıkkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 52) ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
a) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 53) GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
a) Galatasaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Galatasaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 54) KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
a) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 55) KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
a) Kastamonu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Kastamonu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 56) DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
a) Düzce Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Düzce Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 57) BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
a) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 58) UŞAK ÜNİVERSİTESİ
a) Uşak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Uşak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 59) RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
a) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 60) TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
a) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 61) ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
a) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 62) AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
a) Aksaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Aksaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 63) GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
a) Giresun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Giresun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 64) HİTİT ÜNİVERSİTESİ
a) Hitit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Hitit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 65) YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
a) Yozgat Bozok Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Yozgat Bozok Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 66) ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Adıyaman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Adıyaman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

67) ORDU ÜNİVERSİTESİ

- a) Ordu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ordu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

68) AMASYA ÜNİVERSİTESİ

- a) Amasya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Amasya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

69) KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

- a) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

70) AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ

- a) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

71) SİNOP ÜNİVERSİTESİ

- a) Sinop Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sinop Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

72) SİİRT ÜNİVERSİTESİ

- a) Siirt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Siirt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

73) NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

74) KARABÜK ÜNİVERSİTESİ

- a) Karabük Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Karabük Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

75) KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

- a) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

76) ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

- a) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

77) ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ

- a) Artvin Çoruh Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Artvin Çoruh Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

78) BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

- a) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

79) BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ

- a) Bitlis Eren Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bitlis Eren Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

80) KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kırklareli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kırklareli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

81) OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ

- a) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

82) BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

- a) Bingöl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bingöl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

83) MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ

- a) Muş Alparslan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Muş Alparslan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- 84) MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
a) Mardin Artuklu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Mardin Artuklu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 85) BATMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Batman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Batman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 86) ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
a) Ardahan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Ardahan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 87) BARTIN ÜNİVERSİTESİ
a) Bartın Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Bartın Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 88) BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
a) Bayburt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Bayburt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 89) GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
a) Gümüşhane Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Gümüşhane Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 90) HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ
a) Hakkari Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Hakkari Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 91) İĞDIR ÜNİVERSİTESİ
a) Iğdır Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Iğdır Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 92) ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
a) Şırnak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Şırnak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 93) MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
a) Munzur Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Munzur Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 94) YALOVA ÜNİVERSİTESİ
a) Yalova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Yalova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 95) TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ
a) Türk-Alman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Türk-Alman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî yönetim Kesin Hesabı
- 96) ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
a) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 97) BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
a) Bursa Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Bursa Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 98) İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
a) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 99) İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
a) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 100) NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
a) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
b) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

101) ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ

- a) Abdullah Gül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Abdullah Gül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

102) ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Erzurum Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Erzurum Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

103) ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

104) ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

105) SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

106) BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

- a) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

107) İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) İskenderun Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İskenderun Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

108) ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

- a) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

109) İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

- a) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

110) İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ

- a) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

111) ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

112) GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

113) KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

- a) Konya Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Konya Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

114) KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

115) MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

- a) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

116) İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA

- a) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

117) ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

- a) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- b) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

118) SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

119) SAMSUN ÜNİVERSİTESİ

a) Samsun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Samsun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

120) SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

a) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

121) TARSUS ÜNİVERSİTESİ

a) Tarsus Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Tarsus Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

122) TRABZON ÜNİVERSİTESİ

a) Trabzon Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Trabzon Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

123) KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Kayseri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Kayseri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

124) KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ

a) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

125) ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

126) ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

127) AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

b) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve istemi hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakikalık söz verilecektir. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahısları adına yapılacak konuşmaların süresi beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru ve cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Altıncı turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların listesini sırayla okuyorum:

Saadet Partisi Grubu adına Sema Silkin Ün, Denizli Milletvekili; Serap Yazıcı Özbudun, Antalya Milletvekili; Şerafettin Kılıç, Antalya Milletvekili; Mehmet Karaman, Samsun Milletvekili; Ali Fazıl Kasap, Kütahya Milletvekili; Mustafa Bilici, İzmir Milletvekili; Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekili; Doğan Demir, İstanbul Milletvekili.

İYİ Parti Grubu adına Selcan Taşcı, Tekirdağ Milletvekili; Şenol Sunat, Manisa Milletvekili; Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa Milletvekili; Mehmet Akalın, Edirne Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Pelin Yılık, Çankırı Milletvekili; Fevzi Zırhlıoğlu, Bursa Milletvekili; Ayşe Sibel Ersoy, Adana Milletvekili; İlyas Topsakal, Samsun Milletvekili; Mehmet Taytak, Afyonkarahisar Milletvekili; Mevlüt Karakaya, Ankara Milletvekili.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Halide Türkoğlu, Diyarbakır Milletvekili; Adalet Kaya, Diyarbakır Milletvekili; Özgül Saki, İstanbul Milletvekili; Kezban Konukçu, İstanbul Milletvekili; Yılmaz Hun, Iğdır Milletvekili; Sevilay Çelenk, Diyarbakır Milletvekili; Beritan Güneş Altın, Mardin Milletvekili; Semra Çağlar Gökalp, Bitlis Milletvekili; Burcugül Çubuk, İzmir Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Asu Kaya, Osmaniye Milletvekili; Aylin Yaman, Ankara Milletvekili; Aliye Timisi Ersever, Ankara Milletvekili; Semra Dinçer, Ankara Milletvekili; Türkan Elçi, İstanbul Milletvekili; Gizem Özcan, Muğla Milletvekili; Suat Özçağdaş, İstanbul Milletvekili; Hikmet Yalım Halıcı, Isparta Milletvekili; Mustafa Adıgüzel, Ordu Milletvekili; Fethi Açıklı, İstanbul Milletvekili; Yüksel Taşkın, İzmir Milletvekili; Ayça Taşkent, Sakarya Milletvekili.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ayşe Keşir, Düzce Milletvekili; Tuba Köksal, Kahramanmaraş Milletvekili; Yıldız Konal Süslü, İstanbul Milletvekili; Ayşen Gürçan, Eskişehir Milletvekili; Ercan Öztürk, Düzce Milletvekili; Rümeyza Kadak, İstanbul Milletvekili; Mehmet Emin Öz, Erzurum Milletvekili; Nazım Maviş, Sinop Milletvekili; Sadettin Hülagü, Kocaeli Milletvekili; Orhan Ateş, Bayburt Milletvekili; Yusuf Ziya Aldatmaz, Bartın Milletvekili; Halit Yerebakan, İstanbul Milletvekili; Celalettin Köse, Gümüşhane Milletvekili; Erol Keleş, Elâzığ Milletvekili.

Şahısları adına lehte olmak üzere Havva Sibel Söylemez, Mersin Milletvekili.

Yürütme adına Mahinur Özdemir Gökteş, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı; Yusuf Tekin, Millî Eğitim Bakanı.

Şahısları adına aleyhte Turan Taşkın Özer, İstanbul Milletvekili.

Şimdi ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Buyurun Sema Silkin Ün. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vallahi güneşli bir pazar sabahında bakanlıkların bütçesini konuşmak pek keyifli değil, zaten konular da keyifli değil.

Aile Bakanlığımızdan başlayalım diyorum; ülke servetinin yüzde 40'lık kısmının nüfusun sadece yüzde 1'lik kesiminin elinde bulunduğu, en alttaki 15 milyon insanın toplam gelirin 6,2'sini, en varlıklı 15 milyonun ise gelirin yüzde 46'sını paylaştığı bir ülkede en alttaki milyonların umutlarına karşılık vermek zorunda kalan Bakanlıktan başlıyorum.

Aile Bakanlığının bütçesi bize diyor ki: Yoksulluk, artık Türkiye'nin kronikleşmiş bir sorundur; yoksulluğu önleyemeyiz, yoksulluğu yönetebiliriz sadece. Tabii ki enflasyonla, rant düzeniyle, vatandaş öncelemeyen ekonomi programlarıyla halkı fakirleştiren bir Hazine Bakanı varken, Aile Bakanı da oluşan yoksulluğu yönetmekten başka yol bulamaz kendine. Hazine Bakanı öyle acımasız ki sosyal yardımlardan faydalanan aile sayısı artarken yardımların bütçesini düşürüyor; bunun yoksulluğun sürdürülebilirliğini garanti altına almaktan başka bir motivasyonu olamaz. Başka başlıklarda gelecek öngörülerinde düşüş beklenirken yardım taleplerinde 2027 yılına kadar bir düşüş olmayacağı öngörülüyor; demek ki hiçbir iyileşme beklentiniz yok, demek ki yönetilmek istenen bu yoksulluğun siyasi bir yönü var yani bir yandan imtiyazlı bir zümreyi zengin ederken, diğer yandan fakirleşen geniş halk kesimlerinin tepkilerini azaltmak, itirazlarını bastırmak için insanlara ölmeyecek kadar nefes aldırın bir rehin alma politikası izliyorsunuz. Gerçekten merak ediyorum, iktidar her fırsatta aile bütünlüğünü korumanın mücadelesini verdiklerini ifade ediyor. Bu iddiayı, boşanmalar hız kesmezken, geçim derdi yüzünden aile parçalanmaları artarken Bakanlık büyük bir yardım kuruluşuna çevirerek nasıl yapacaksınız? Bu iklimten ancak yoksullar ordusuna yazılmayı bekleyen fertler yetişir, sizler de artan bu rakamlardan dolayı kendinizi sigaya çekmek yerine gelip burada övünürsünüz.

Değerli milletvekilleri, bir ülkede nüfusun başa baş seyretmesi için doğurganlık hızı kadın başına 2,1'i olmalı, bu oran hızlı bir şekilde 1,51'e düştü ve her 5 aileden 1'i dağılıyor, daha da çarpıcı olanı 2053 yılına geldiğimizde her 100 aileden 28'inin dağılmış aile statüsünde olacağı öngörülmüyor. Bu tablo, net olarak ailenin korunamadığının, aile politikalarının yetersizliğini gösteriyor. İktidar, sürekli evliliği ve çocuk sahibi olmayı teşvik eden söylemlerde bulunuyor ama bu teşviki karşılayan bir icraat ortaya koymuyor. Nüfusun doğal yollardan teşviki konusu siyasi bir konudur ve özellikle iktidar ile ana muhalefet partisi arasında yaklaşımda taban tabana zıtlık vardır. Akademik çalışma konularımdan biri olduğu için söylüyorum, iki partinin yaklaşımı literatürde yer edecek kadar farklılık arz ederdi normalde ancak Bakanlığın Komisyondaki görüşmelerini baştan sona takip ettim, ana muhalefet partisinden söz alan vekillerinin büyük çoğunluğu nüfus artış hızının yavaşlaması, doğurganlık hızının gerilemesi konusunda tedirgin olduklarını, nüfus dinamiklerinin geleceğimiz açısından tehlike arz ettiğini ve Bakanlığın bunun için ciddi bir adım atmadığını söyledi. Anlaşılan bu konuda genel bir uzlaşma var. Gerçi iktidar arzu ettiği bir işte uzlaşma ihtiyacı duymuyor ama yine de samimiyseniz bu konuda atılacak adımlar karşısında muhalefet mâniainiz de bahaneniz de yok en azından.

Bugün çocuklu kadınların iş yaşam dengesini sağlayacak şekilde çalışma hayatına katılımlarını kolaylaştıracak tedbirleri almamak yarın çocuklu kadınlara istihdamsız emeklilik sağlamak zorunda kalmaya mecbur edecek sizleri. Ülkemize özgü bir doğum teşvik politikasını hayata geçirmek için kaybedecek pek vaktiniz kalmadı zaten. On beş yıldır açık olan fırsat penceresi değerlendirilmedi, nüfus verimli değerlendirilmezse on beş yıl sonra bu fırsat penceresi tamamen kapanmış olacak. Doğum izni sonrası işe dönüşü güvence altına alan, çocuk bakım desteklerini artıran, esnek çalışma saatlerini uygulayan, çocuklu ailelere yönelik vergi indirim politikalarını hayata geçirecek uygulamaları biraz daha ihmal ederseniz on beş yıl sonra nüfusumuz dinamizmini kaybettiğinde alınacak en erken tedbirin geri dönüşü için otuz kırk yıla ihtiyaç olduğunu bilmenizi isterim.

Biraz da Millî Eğitim Bakanlığımızdan bahsetmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, insanlık tarihinin en temel müessesesi üniversitelerimizde insanlık birimine katkı sunan, amacı bilim üretmek olan öğretim görevlilerinin bugün bambaşka bir sorunu var. Nedir o? Akademisyenlerin yoksulluk sınırındaki gelirleri.

Şimdi, bazı verileri paylaşalım ki kamuoyunu yanıltığımız sanılmasın, yanıltıyorsak da Sayın Bakan düzeltsin. TÜRK-İŞ'e göre yoksulluk sınırı 67 bin lira; peki, bugün yeni göreve başlayan bir araştırma görevlisi ne alıyor? 57.470 lira. Peki, profesör olmuş bir öğretim üyesi ne alıyor? 78.560 lira. 2014 Kasımında profesör maaşının yoksulluk sınırına oranı 1,48'di, on yıl sonra, 2024 Kasımında bu oran 1,25'e düştü. Bu akademisyenlerin bilimsel araştırma yapmalarını, bilim üretmelerini beklemek size gerçekçi geliyor mu? İlim adamının kafası rahat olmak zorundadır. Akıllı özlük haklarında olan, geçim derdine düşmüş bir bilim adamı bilim üretemez. Yeni mezun hâkimin maaşı ile onu okutan profesörün maaşı arasında, uzman doktorun maaşı ile onu yetiştiren profesörün maaşı arasında, araştırma görevlisinin maaşı ile düz memurun maaşı arasında neredeyse fark kalmamış. Başarılı bir genç üniversitede kaldığında benzer meslek grupları olan doktorlar, hâkimler, savcılardan daha düşük maaş alacak. Akademisyenlerin maaşlarında dünya üniversiteleriyle aramızdaki 10 kata varan farklardan söz etmiyorum bile çünkü bu, çok daha mahcup edici olabilir.

Kimi raporlar Türkiye'de araştırmacıların verimleri arttıkça yurt dışına göç etme oranlarının arttığını gösteriyor yani beyin göçünde belki de en verimli araştırmacılarımızı kaybediyoruz. Eğer büyük bir aşkla çileye talip değilse nasıl tutacaksınız üniversitelerimizde bu akademisyenleri, bu başarılı gençleri? Bakın, bundan tam on yıl önce bu vakitlerde Sayın Davutoğlu'nun Başbakanlığı döneminde bu Meclisten akademik zam tasarısı geçmişti. Keşke bugün de akademisyenlerin yoksulluk sınırında kalan maaşlarını değil, refahını konuşabilseydik.

Değerli milletvekilleri, önemli bir meselemiz de köy okullarının çeşitli gerekçeler gösterilerek kapatılması. Hükümet bir taraftan tersine göçü, köylerin yeniden canlandırılmasını, nüfusun artmasını amaçladığını söylüyor, bir yandan da aileleri o köylerde tutacak en önemli araç olan köy okullarını kapatıyor; dil başka söylüyor, el başka icraat yapıyor. Çocuklar o yaşta gün aymadan, yarı uykulu, yarı aç tehlikeli yollardan geçerek taşınmalı sistemle onlarca kilometre uzaklıktaki okullara naklediliyorlar. Yerinde eğitimden taviz vermek çocukların okullarını terk etmesine rıza göstermek demektir. Bir köy okulsuz kalıyorsa o köyde nüfusu nasıl devam ettireceksiniz, hangi motivasyonunla köyde yaşamı sürdürülür kılacaksınız?

Sayın Bakanımızın verisiyle, yedi yılda 2.427 okul kapanmış. İnanın, okulun kapandığı bu köylerin kendisi de kapanıyor bir süre sonra. 6 Ocak 2023'te, Bakanlık "Önümüzdeki üç ay içinde hane sayısı 10'un altında olmayan ama köy okulu kapalı olan tüm okulları vatandaşın hizmetine sunacağız." diye bir açıklama yapmıştı. O tarihten beri şehrim Denizli dâhil, memleketin dört bir köşesinde bırakın kapanan okulları açmayı yeni kararlarla okulların kapatılmasına devam edildi. Her şehre üniversite açmaktan daha mı maliyetli her köyde bir okul tutmak? Okullar süpermarket mi ki "Müşterisi azaldı." diye kapatıyorsunuz Sayın Bakan?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum. (Saadet Partisi, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Sayın Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Buyurun Sayın Özbudun. (Saadet Partisi, CHP sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulumuzu ve bütün Türkiye'yi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. Ben konuşmamda millî eğitim politikaları üzerine bazı sorunlara işaret etmeye çalışacağım.

9 Aralıkta, bütçe görüşmelerinin Genel Kurulumuzda başladığı ilk gün Sayın Cevdet Yılmaz konuşmasında bize bazı rakamsal veriler sundu. Buna göre, 2002 yılında Türkiye'de 76 olan üniversite sayısının bugün itibarıyla 209 olduğunu ifade etti. Eğer bu rakamsal veriler aynı zamanda nitelik artışına da işaret etmiş olsaydı elbette hepimiz çok memnun olurduk. Bizlerin yakinen bildiği bir gerçek var, bu üniversiteler ne yazık ki yeterli akademik kadroya sahip değiller, yeterli laboratuvar ve kütüphane imkânlarına sahip değiller, hatta hatta bu üniversiteler bir üniversitenin gerektirdiği mimari yapıya sahip olmadıkları için "apartman üniversitesi" adıyla anılıyorlar. Dolayısıyla bir ülkede üniversite sayısını böyle kontrolsüzce, plansızca yükseltmek ne yazık ki marifet değil.

Şimdi, ben Sayın Yılmaz'ın bu konuşmasını izlerken ister istemez şu düşüncüyü geçirdim içimden: Keşke üniversite sayısını böyle kontrolsüzce artıracağınıza, mesela, gelecek vadeden Şehir Üniversitesini hoyratça kapatmasaydınız, mesela, uluslararası saygınlığa sahip Boğaziçi Üniversitesini tarumar etmeseydiniz. Dolayısıyla, rakamlar her şeyi ifade etmiyor.

Gene Sayın Yılmaz konuşmasında bizlere yurt kapasitesini artırdıklarına dair birtakım veriler sundu. Bu rakamsal veriler doğru olabilir ama Türkiye'nin bambaşka bir gerçeği var, Türkiye'de öylesine güçlü ve derin bir ekonomik kriz var ki artık üniversiteyi kazanan öğrenciler, barınma ihtiyaçlarının, gıda ihtiyaçlarının, kırtasiye ihtiyaçlarının gerektirdiği ekonomik güce sahip olmadıkları için üniversitelere kayıt yaptırmıyorlar. Hatta ben birçok meslektaşımın bunu duyuyorum, gazetelerde sizler de okuyorsunuz, 2-3 ve 4'üncü sınıftaki öğrenciler üniversitedeki kayıtlarını donduruyorlar. Demek ki meseleyi çok geniş bir eksenle ele almak mecburiyetindeyiz.

Öte yandan, Türkiye'nin gençlik profiline baktığımızda şu sorunları görüyoruz: Gençlerimizin bir kısmı üniversite diplomalarını aldıktan sonra o diplomaların gerektirdiği işleri bulamadıkları için evlerinde oturuyorlar, hâlâ anne ve babalarından harçlık alıyorlar. Bu sebeple, Türkiye'de yeni bir kavram doğdu "ev gençleri" şeklinde. Bunların bir kısmı ise Türkiye'de gelecek görmedikleri için hayallerini sınır ötesine taşıyorlar ve Türkiye'yi terk ediyorlar. Dolayısıyla bizim ciddi emeklerle, ciddi masraflarla yetiştirdiğimiz pırl pırl gençlerimiz Türkiye'ye katkıda bulunmak yerine bambaşka ülkelere gidip oraya katkılarını sunuyorlar. Dolayısıyla, rakamlar bize her şeyin çok iyi olduğunu göstermiyor.

Şimdi, ben bu vesileyle bir başka soruna daha işaret etmek istiyorum: Biliyorsunuz, Türkiye 2011 yılında çok değerli bir kurumunu ortadan kaldırdı; Devlet Planlama Teşkilatı. Böylece, gelecek beş yılımızı, on yılımızı bilimsel bir perspektifle değerlendirme imkânını kaybettik. Sık sık uçuş yapanlar bilirler, havacılıkta bir deyim var "..."³ şeklinde. Hâliyle, Türkiye, üniversite alanı dâhil bütün konularını âdeta bu kavram çerçevesinde planlıyor. İngilizce bilmeyenler için söyleyelim "âmâ uçuş" "âmâ iniş" şeklinde ifade edebiliriz bu kelimeleri.

Şimdi, bunları niçin söyledim? Bakınız, Türkiye'de toplam 92 hukuk fakültesi var ve bu fakültelerde şu anda 76 bin öğrenci okuyor. Peki, bizim bu kadar çok sayıda hukukçuya ihtiyacımız var mı? Hayır, yok. Bizim neye ihtiyacımız var? Hukuka ihtiyacımız var, hukukun üstünlüğüne inanan güçlü kadrolara ihtiyacımız var. Aynı problemi sağlık alanında da gözlemliyoruz. Şu anda Türkiye'de plansız ve programsız bir biçimde çok sayıda tıp fakültesi, diş hekimliği fakültesi, eczacılık fakültesi açılmış durumda ve ne yazık ki bu fakültelerde yeterli akademik kadrolar yok, laboratuvar imkânları yok.

Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, şu yıllarda dünyaya gelen çocuklar, yetişkinlik yaşına, orta yaş çağına geldiklerinde, sağlık problemlerini çözmek üzere hastanelere müracaat ettiklerinde, ne yazık ki gerçekçi olalım, sorunlarını çözecek iyi yetişmiş hekimler bulamayacaklar, iyi yetişmiş diş hekimleri ve eczacılar bulamayacaklar.

Tabii, aynı problem bütün meslek alanlarında varlığını hissettiriyor. Aynı şekilde öğretmenler de plansız ve programsız açılmış olan eğitim fakültelerinin mağduru durumunda. Birincisi, eğitim fakültelerinde yeterli akademik kadrolar yok; ikincisi, buradan mezun olan gençler maalesef hâlâ atama bekliyorlar ve üçüncüsü, bunların bu sorunlarını çözmediğimiz gibi geçtiğimiz haftalarda öğretmenlerin bütün feryatlarına rağmen Öğretmenlik Meslek Kanunu diye bir kanun burada kabul edildi. Böylece artık özellikle devlette çalışan öğretmenler geleceğe güvenle bakamayacaklar çünkü onların önüne çeşitli engeller konulmuş durumda.

Peki, bizim eğitim politikalarımızı hangi eksenle gözden geçirmemiz lazım? Ben, seçim çevrem olan Antalyalı iş insanlarıyla sık sık diyaloglar kuruyorum ve onların ve tabii bütün Türkiye'deki iş insanlarının çok önemli bir derdi var; "Bize üniversite

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

mezunu genç lazım değil." diyorlar, "Bize ara eleman lazım. Biz ara eleman bulamıyoruz; meslek liseleri açılmalı, meslek yüksekokulları açılmalı, ara eleman ihtiyacı dikkate alınmalı." Böylece aslını ararsanız hem gençlerimiz üretken olacaklar hem de belki bugün bir üniversite mezununun elde ettiğinden daha yüksek bir gelire sahip olma imkânını bulacaklar. Bakın, bugün su tesisatçısı bulunmuyor, tornacı bulunmuyor, kaynak ustası bulunmuyor. Hâliyle, üniversitelere, üniversitelerde gençlerimize hayal satacağımıza onlara üreten olabilecekleri, yeteneklerinin elverdiği alanları gösterebilelim ve onları hayata dâhil edecek bir plan ve programlama yapabilelim.

Tabii, sözlerimi bitirmeden önce bir noktaya ışık tutmak istiyorum. Sık sık Sayın Cevdet Yılmaz'ın konuşmasına referansla açıklamalar yapıyorum; bu sözlerim yanlış anlaşılmasın. Benim Sayın Cevdet Yılmaz'ın şahsına hiçbir muhalefetim yok. Aksine, kendisine çok saygı duyuyorum ve kendisinin çok iyi eğitim görmüş, ODTÜ'den mezun olmuş, Denver'da yüksek lisans yapmış ve demin bahsettiğim Devlet Planlama Teşkilatında yetişmiş çok değerli bir bürokrat olduğunu söylemek isterim. Ama gelin görün ki bizim sorunumuz şu: Biz yetişmiş kadrolarımızı da verimli bir biçimde, gerçekçi bir biçimde ülkenin yönetimine dâhil edemiyoruz ve gençlerimizi de ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda yetiştiremiyoruz. Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, Türkiye'nin eğitim hayatında çok ciddi sorunları var. Tabii ki bize ayrılan bu kısa sürede bunların hepsine değinmek mümkün değil. Anadolu'daki bir özdeyişle sözlerimi bitireyim: Deveye demişler ki: "Boynun neden eğri?" O da demiş ki: "Nerem doğru ki?" Hâliyle, ne yazık ki Türkiye'nin bütün eğitim hayatı ve tüm alanları böyle bir tablo sergiliyor. Umarım el birliğiyle bunları çözecek bir zemini yaratabiliriz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, yürütme adına burada bulunan Sayın Bakanlarımız, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, görev kapsamı geniş, toplumumuzun tamamını doğrudan ilgilendiren bir çalışma alanında ciddi sorumlulukları olan bir bakanlığımızdır. Sosyal devlet ilkesi Anayasa'mızın 2'nci maddesinde belirtilmiştir. Sosyal devlet olabilmenin gereği ise en başta toplumdaki dezavantajlı grupların insan onuruna yaraşır şekilde yaşamasını temin edebilmektir. Çocuklarımız, yaşlılarımız, engellilerimiz, kadınlarımız ve yoksul vatandaşlarımızdan oluşan dezavantajlı gruplar nüfusumuzun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. İstanbul Planlama Ajansının yaptığı araştırmalar sonucunda elde ettiği verilere göre 65 yaş ve üzeri nüfus, toplam nüfusumuzun yüzde 9,5'ünü oluşturmaktadır. 50 yaşın üzerinde ve acil ihtiyaç duyduğunda yardım isteyecek kimsesi olmayan kişi sayısı 4,5 milyondan fazladır. Türkiye'de 2019'da yüzde 17,7 olan yoksul oranı bugün itibarıyla yüzde 22'ye ulaşmış vaziyettedir. Engelli birey sayısı toplam nüfusumuzun yüzde 10'una tekabül etmektedir. Çocuklarımızın çoğu yetersiz besleniyor, çalışmak zorunda bırakılıyor ve en temel haklarından yoksun bir şekilde yaşama tutunmaya çalışıyor. Yoksulluk 20 milyondan fazla vatandaşımızın direkt olarak maruz kaldığı ciddi bir toplumsal sorun hâline gelmiştir. Ailedeki geçimsizlik ve boşanmalar, suç oranlarının artması, eğitimsizlik, gençlerimiz arasında yayılmış olan madde bağımlılığı, ahlaki ve manevi değerlere yabancılaşma, yasa dışılık, toplumdaki genel şiddet eğilimi ve huzursuzluk; biliyorsunuz ki bahsettiğim bu toplumsal sorunlar çoğunlukla yoksulluk kaynaklıdır. Elbette yoksulluğa sebep olan ise yanlış yönetimlerdir.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, değerli milletvekilleri; aile, toplumumuzun temelini oluşturur. Son yıllarda ne yazık ki bu temelin sarsıldığını, zayıfladığını ve çökmeye başladığını görüyoruz. Aile korunup güçlendirilmez ise toplumsal çöküş kaçınılmaz hâle gelir. Ancak bu gerçek, hepimiz tarafından biliniyorken aile yapımızın maruz kaldığı saldırılara karşı gerekli önlemlerin yeterli oranda alınmadığını görüyoruz. Televizyon dizileri, gündüz kuşağı programları ve sosyal medya platformlarında özendirilen hayatlar, her gün üretilen yüzlerce içerik aile kurumumuzu yıpratmaya devam ediyor. Çocuğuyla ilgilenmesi gereken annelerin geçim sıkıntısı sebebiyle çalışmak zorunda bırakılması aile bütünlüğünü yerle bir ediyor. Üstelik çalışan annelere teşvikler verilirken herhangi bir işte çalışmayıp evde çocuklarını büyüten anneler bu teşviklerden yararlanamıyor. Bir yandan "Nüfusumuz yaşlanıyor, doğurganlığı arttırmamız lazım." diyeceksiniz, diğer taraftan da kadınları anne olmaya değil de işçi olmaya teşvik edeceksiniz. Bu tutarsızlıklarla bir yere varılmayacağı açıktır. Ev hanımlarının mutlaka maddi ve manevi desteklenmesi gerekir. Aile Destek Programı kapsamında ihtiyaç sahibi ailelere verdiğiniz harçlığı da kesiyorsunuz veya Cumhurbaşkanının bir müjdeyle bir yıl daha uzatmasını bekliyorsunuz. Yahu, Allah aşkına, ailelere verdiğiniz 1.200 lira harçlığı bile çok mu görüyorsunuz? Türkiye'de 4 milyon hanenin vereceğiniz 1.200 lira harçlığa muhtaç hâle gelmiş olmasından hicap duymuyor musunuz? İzmir'de anneleri hurda toplarken evde yanarak can veren 5 yavrumuz size hangi görevlerinizi hatırlattı Sayın Bakan?

Engellilerimizi sadece para verilmesi gereken düşkünler olarak görmekten vazgeçin. İmkân sağlayalım ki sosyal yaşamda engelli bireylerimiz de aktif bir şekilde var olabilsinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamlı) - Kaldırımlar, sokaklar, kamu binaları, köprüler, toplu taşıma araçları, istihdam olanakları, sosyal etkinlikler; bütün bunların engelli bireylerimiz için yeniden gözden geçirilmesi acil ihtiyaçtır. Lütfen, engelli bireylerimizle ilgili kararlar alırken azıcık empati yapalım, onların ihtiyaçlarına, onların becerisinden bakarak cevap verelim, onlara gönüllerimizi açalım. Zira ne güzel ifade edilmiştir: "Gönül gözü görmeyen, can gözünü neylesin."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a aittir.

Buyurun Sayın Karaman. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, Bakanlarımızı, aziz milletimizi, millî eğitim camiamızın çok kıymetli çalışanlarını ve geleceğimizin teminatı olan öğrencilerimizi saygı ve muhabbetlerle selamlıyorum. Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı için hazırlanan bütçesi üzerine Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Eğitim, toplumun geleceğini şekillendiren en önemli unsurdur. Geleceğimizi inşa etmek istiyorsak eğitime yapılan yatırımların miktarı kadar bu yatırımların verimliliği ve sürdürülebilirliği de hayati önem taşımaktadır. Ancak elimizdeki bütçe verileri Türkiye'nin eğitim politikalarında daha fazla iyileştirmeye ihtiyaç duyduğunu açıkça göstermektedir.

Kıymetli milletvekilleri, 2025 yılı merkezî yönetim bütçesinde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi yaklaşık 1,5 trilyon lira olarak belirlenmiştir. Bu rakam toplam merkezî yönetim bütçesinin yaklaşık yüzde 9,85'ine tekabül etmektedir. İlk bakışta bu oran önemli bir rakam gibi görünse de OECD ülkeleriyle karşılaştırıldığında maalesef geride kaldığımızı görüyoruz. OECD ülkelerinde eğitime ayrılan bütçenin merkezî yönetim bütçesi içindeki oranı genellikle yüzde 15-20 aralığındadır. Türkiye'nin bu oranı artırması gerektiği açıktır.

Kıymetli milletvekilleri, OECD ve uluslararası standartları da bir kenara koyalım, bütçenin yüzde 13,5'ine denk gelen, en büyük kalemi oluşturan ve neredeyse 2 trilyon TL tutan faize ayrılmış bir bütçe ülkemizin tüm unsurlarının geleceğini düşünmekten oldukça uzaktır. Geleceğimizden uzak olmanın dışında emek ve talan sömürsüdür. Bu düzen, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapacak bir köle düzenidir. Saadet Partisi olarak adil düzeni savunan bizlerden bu bütçeyi onaylamamızı beklemeyin.

Daha da önemlisi gayrisafi yurt içi hasıla üzerinden yapılan kıyaslamalarda durum daha da düşündürücüdür. Türkiye gayrisafi yurt içi hasılanın sadece 4,2'sini eğitime ayırırken OECD ortalaması 5,6'dır. Bu fark, eğitim sistemimizin uluslararası standartların gerisinde kaldığını göstermektedir. Eğer bu farkı kapatamazsak hem öğrencilerimiz hem de ülkemiz küresel rekabette daha da geriye düşecektir.

Bütçenin miktarı kadar bu kaynakların nasıl kullanıldığı da önemlidir. Türkiye, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) gibi sınavlarda OECD ülkelerinin ortalamasının altında performans sergilemektedir. 2022 PISA sonuçlarına göre Türk öğrencileri matematik, fen bilimleri ve okuma alanlarında OECD ortalamasının gerisindedir. Örneğin, matematik alanında Türkiye'nin ortalama puanı 454 iken OECD ortalaması 490'dır. Bu sonuçların eğitim bütçesinin verimli kullanılmadığına işaret ettiğini düşünüyoruz. Öğretmenlerin mesleki gelişimine ayrılan kaynaklar, teknolojik altyapı ve dezavantajlı bölgelerdeki okullara yönelik yatırımlar yetersiz kalmaktadır. Eğitim sistemini, dolayısıyla da geleceğimizi mamur etmek binalarla değil insanlarla mümkün olacaktır. İşte, bu yüzden, biz, insanı ve insan yetiştirmeyi merkeze alan eğitim politikalarını destekliyoruz çünkü görüyoruz ki bu aşamaya kadar yapılanlar geleceğimizden çok, yandaş müteahhitlere yaramıştır.

Kıymetli milletvekilleri, eğitim sistemimizin temel taşları olan öğretmenlerin durumuna da değinmek istiyorum. OECD'nin Bir Bakışta Eğitim 2023 Raporu'na göre Türkiye'de bir öğretmenin başlangıç maaşı OECD ortalamasının oldukça altındadır. Örneğin, bir Türk öğretmeni yılda ortalama 25 bin dolar kazanırken bu rakam OECD ortalamasında 49 bin dolardır. Bu fark, öğretmenleri toplumun geleceğini inşa etmelerinden alıkoymakta, meslekleri dışında işlerle hayatlarını idame ettirmeye mecbur bırakmaktadır, eğitim kalitesini de olumsuz etkilemektedir. Hele özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerimizin hâli içler acısıdır. Bu öğretmenlerimize daha ucuz iş gücü gibi davranılmaktadır. Özel eğitim kurumlarında öğretmenlerimize lütfedilen kuş kadar maaşlar ise sürekli yolunmakta ve bu kutsal mesleğe gönül vermiş insanlar hayata küstürülmektedir.

Yapmayın arkadaşlar, bir insan kolay yetişmiyor, hele o insanları yetiştirecek olanlar hiç kolay yetişmiyor. Bu yüzden, öğretmenlerimizin kıymetlerini bilmeliyiz. Özellikle özel eğitim kurumlarında, az önce ifade etmiş olduğum üzere, yaşanan sorunlara acil çözümler getirilmelidir. Daha önce Saadet Partisi adına bendenizin sunmuş olduğu kanun teklifinde de değindiğimiz gibi "eşit iş, eşit ücret" ilkesi sağlanmalı ve özel eğitim kurumlarında çalışan eğitim çalışanları için taban ücret uygulaması sağlanmalıdır.

Eğitimde teknoloji kullanımına gelince, 2020'de başlayan pandemi, dijital altyapının ne kadar önemli olduğunu hepimize gösterdi. Ancak ülkemizde hâlâ birçok okulda internet erişimi yok ya da yetersizdir. OECD ülkeleri verilerine göre Türkiye'de okulların sadece yüzde 54'ünde hızlı internet bağlantısı mevcutken bu oran OECD ortalamasında yüzde 85'tir. FATİH Projesi gibi girişimler umut verici olsa da sonuçlarının hâlâ beklentilerin gerisinde olduğunu itiraf etmeliyiz. Teknolojik altyapının geliştirilmesi için daha fazla kaynağın aktarılması şarttır.

Kıymetli milletvekilleri, bir diğer önemli konu da bölgesel eşitsizliklerdir. Türkiye'nin doğu bölgelerindeki okulların fiziksel altyapısı batı bölgelerindekilere göre ciddi ölçüde geridedir. Özellikle kırsal alanlarda okulların donanım eksiklikleri ve öğretmen açığı devam etmektedir. 2025 bütçesinde bu eşitsizlikleri gidermek için ayrılan kaynağın net bir şekilde tanımlanmadığını da maalesef görüyoruz. Bölgesel farkları kapatmak, eğitimin kalitesini artırmak için atılması gereken en temel adımlardan biridir. Hâlâ birçok bölgede taşınabilir şekilde sürdürülen eğitim sisteminde bile ciddi aksaklıklar mevcuttur. Buna ilaveten birçok şehrimizde öğrencilerimiz okullarında yeterince beslenemiyor. Bu sorunun ne demek olduğunu hakkıyla idrak edemediğimiz kanaatindeyim.

Bakınız arkadaşlar, çocuklarımız aç diyorum, aç! Bu hâldeki çocuklardan ne başarı bekleyebilirsiniz? Biz, faize bu yüzden karşıyız. Bu çocuklarımızın kursoruna gidecek para faizle birlikte bizden, geleceğimizden çalınıyor. Bunu durdurmayan da buna karşı durmayan da vebal altındadır.

Kıymetli milletvekilleri, eleştirilerimiz kadar çözüm önerilerimizi de sunmak istiyorum çünkü bizim derdimiz suçu size yıkarak konfor alanında ahkâm kesmek değildir; bizim derdimiz sizi vebal altında bırakmak da değildir; bizim derdimiz milletimiz, bizim derdimiz herkesin saadeti olmalıdır. Bakınız, eğitimde sürdürülebilir bir başarı için aşağıdaki adımların atılmasını öneriyoruz.

Eğitime ayrılan bütçenin en azından OECD ortalamasına ulaşması için merkezî yönetim bütçesi içindeki payının kademeli olarak yüzde 15'e çıkarılmasını öneriyoruz; bu, geleceğimiz için hayati önem taşımaktadır. Öğretmen maaşlarının OECD standartlarına yaklaştırılması ve mesleki gelişim programlarına daha fazla yatırım yapılması gerekiyor. Özellikle özel eğitim kurumlarında çalışan eğitim çalışanlarının özlük hakları iyileştirilmeli ve güvence altına alınmalıdır. Dezavantajlı bölgelerdeki okullara yönelik özel teşvikler ve altyapı yatırımları yapılmalıdır. Beslenme başta olmak üzere ulaşım, teknoloji ve benzeri, öncelik sırasıyla bu alanlarda iyileştirmeler yapılmalıdır. Okullarda internet erişiminin iyileştirilmesi ve dijital eğitim materyallerinin yaygınlaştırılması öncelikli olmalıdır. Dünyaya açık ve ufku onun çok ötesinde bir nesil istiyorsak yarışı küresel seviyelere taşımak zorundayız. Eğitim bütçesinin nasıl harcandığına dair şeffaf bir mekanizma oluşturulmalı, kaynaklar bilimsel verilere dayalı olarak en etkili şekilde kullanılmalıdır. Çünkü herkesin emeğinin, alın terinin ve hakkının olduğu bir bütçe, herkesin mutluluğunu sağlamak için rızalarına uygun şekilde harcanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, eğitim, günlük siyasi tartışmaların ötesinde, hepimizin ortak sorumluluğudur ve artık devlet politikası hâline getirilmelidir. Eğitim, gündelik tartışmalara meze edilmemeli ve ortak amacımıza yönelmelidir. Bunları göz ardı etmeden bu bütçeyi görmeliyiz çünkü bu atılan adımlar yalnızca bugünü değil, geleceği de etkilemektedir. O yüzden 2025 yılı bütçesi, eğitimin niteliğini artıracak ve ülkemizi ileriye taşıyacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Çocuklarımızın daha iyi bir eğitim alarak ülkemizi aydınlık bir geleceğe taşımasını sağlamak hepimizin görevidir.

Ücretli öğretmenlik âdeta kölelik gibi yürütülüyor, bu acil olarak çözülmelidir. Özel okullara KDV muafiyeti ve sigorta desteği verilmelidir. Zorunlu on iki yıllık eğitim kaldırılmalı, 5+3 olarak sekiz yıl uygulanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Karaman.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - "Öğretmenlik mesleği toplum tarafından saygın görülüyor." diyenlerin oranı maalesef 1,9'dur; bunu iyi değerlendirmeliyiz.

Bu düşüncelerle konuşmamı sonlandırırken Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi üzerinde tekrar düşünülmesini ve gereken iyileştirilmenin yapılmasını diliyorum. 2025 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sizleri, aziz milletimizi ve millî eğitim camiasının bütün çalışanlarını saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a aittir.

Buyurun Sayın Kasap. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, siz de sizden önce gelen bakanları, yapmış olduğu icraatları eleştirir mahiyette... Mesela Ali Yerlikaya "Benden önce o kadar çok terör örgütü mensubu, o kadar çok çete vardı ki hepsini ben temizledim." mahiyette bir konuşma yaptı dün; Sağlık Bakanı yenidoğan çetesiyle ilgili "Ben geldikten sonra yenidoğan çetesine müdahale edildi." dedi, siz de herhâlde sizden önceki Bakanın, okul sahibi olan Bakanın yapmış olduğu icraatları eleştirecek ve onları temizleyecek mahiyette işler yaptığınızı ima edeceksiniz konuşmanızda, bana öyle geliyor çünkü formatınız, genel yaklaşımınız bu.

Sayın Bakan, sizin şu anda Millî Eğitimde -gerçi sizden önceki bakanları genelde sarı sendika belirlemişti- yöneticileri hep sarı sendika belirliyor, ismini de vereyim: EĞİTİM SEN. Bir önceki Bakan zamanında, Ziya Selçuk zamanında bir il müdürünüz yolsuzluk yapmıştı. İl müdürü kendi lojmanını okul aile birliğinin paralarıyla donatmıştı. Ziya Selçuk'a ben gittiğimde dediği şey şuydu... Ve bu tasdikli, onaylı; montajı yapılmış buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon, vesaireydi. Biliyorsunuz, lojmanlar boş alınır, boş verilir ve şahsi malzemelerinizi koyarsınız ama bu müdür öyle yapmamıştı, burada kamunun mallarını kendi şahsi çıkarları için kullanmıştı. Ziya Selçuk'un kendisi burada yok ama söyleyeyim o cümle de çok önemlidir: "Bu ne terbiyesizlik!" dedi. Arkasından da dediği şey şuydu: "Vekilim, siz onu basına verseniz ya!"

Aynı şekilde Kütahya ilinde bir öğretmen, EĞİTİM SEN mensubu bir öğretmen idareci yapıldı, 16 bin TL okul aile birliğinin parasını şahsi hesabına aktardığı için... Ve o şahıs şu anda bir okulda hem de imam-hatip okulunda yönetici. Ya kokmuş, sistem kokmuş; siz hangi millî eğitimden bahsediyorsunuz? Ahlaki erozyon had safhada. (CHP sıralarından alkışlar) Nelerden bahsediyorsunuz? Balık baştan kokuyor. Özel işletmeci olan şahısları bakan yaptınız. Eski Sağlık Bakanı, özel hastane; eski Millî Eğitim Bakanı, özel okul... Ya böyle bir dünya yok. Ankara Garı'nı bana vermezler ki, Ankara Garı'nı bana vermezler bu bedellerle. Ankara Garı şu anda bir vakıf üniversitesinin, eski Bakanın yönetim kurulu başkanı olduğu yerin.

Gelelim eğitimin gerçek yüzüne. İlim Kütahya'da -bu sadece Millî Eğitim Müdürlüğünden istediğim belge- yaklaşık merkezde 60 tane köyde internet erişimi yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - EĞİTİM SEN ile EĞİTİM-BİR-SEN'i karıştırdınız Vekilim.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Yok, bilerek söyledi.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - EĞİTİM-BİR-SEN, özür diliyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Düzeltelim.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Allahutaala... Ne yapacak!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Şimdi teyidi siz de kabul ettiniz, amenna!

FARUK KILIÇ (Mardin) - Biz bir şey demedik, ben "Allahutaala." dedim.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Aynen, aynen.

Kütahya'da 300'e yakın köyde internet erişimi yok, 300'e yakın köyde GSM hattı yok.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Yani yan taraftan, eski grubunuzdan alkış alamadınız ha!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, bakın, artık, Millî Eğitim Bakanına veya Bakanlığınıza şöyle diyeceğim: Buradan giderken lütfen paçalarınıza bakın.

AYHAN SALMAN (Bursa) - Sen kendi paçana bak.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Ayıp ayıp!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Pislik akıyor anlamında.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Bakın, usulünce eleştirinizi yapabilirsiniz ama böyle çok...

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, nasıl savunuyorsunuz ki 300'e yakın köyde ADSL yok.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Ya bakın, konuşuyorsunuz, ben bir şey söylemedim size.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, yolsuzluğu savunmak size mi düştü?

FARUK KILIÇ (Mardin) - Ben sataşmadım, hiç kimse sataşmadı.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, dünyanın şu anda en zor işi düşüyor. Size şunu söyleyeyim...

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Ama böyle futursuzca konuşmak hiç uygun değil.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, karşılıklı konuşmayın lütfen.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, yanlış savunmak ne kadar zor, hatayı savunmak ne kadar zor. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FARUK KILIÇ (Mardin) - Konuşun, konuşun...

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, PISA'da dahi dünyanın en dibinde bir ülkeyiz.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Ya, köy okullarını kapatınız. Öğrenciler, taşımali öğretimde bir saat gidiyor, bir saatir geliyor. Erzurum Karayazı'da dağın tepesinde -traktörlerin bile zor çıktığı yerde, karda kışta- okul yaptıran mantık nedir Allah aşkına ya! Gidin Karayazı'da o tepedeki okula bakın! Bunu kim yapar ya?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Mardin'den bilir kendisi.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Mardin'den biliyoruz, Allah'a çok şükür sıkıntımız yok.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - Bakın, ben bir yıl öğretmenlik yapmış birisiyim, bir yıl vekil öğretmenlik yaptım. Birleştirilmiş sınıf ne demek ya! Aynı sınıfta 1'inci, 2'nci, 3'üncü sınıf... Böyle bir dünya yok. 2025 Türkiye'sinde bu olmamalıydı; ADSL yok, GSM yok, okula giden yol yok.

Siz çocuğu bir saat, aç biilaç... Siz beslenme sorunu olan çocukları, bir saat götür, bir saat getir taşımali öğretim yapıyorsunuz ya! Köy okullarının tekrar açılması gerekiyor, çocukların beslenme probleminin giderilmesi gerekiyor, okul altyapısının giderilmesi gerekiyor. Binlerce öğretmen boşa, siz vekil öğretmenle, sözleşmeli öğretmenle eğitim sistemini devam ettirmeye çalışıyorsunuz. 2025'e yaklaşıyor diyorsanız, gelin, buyurun, buradan cevap verin.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Özel okullara gidenlerin çocukları bilmez.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Buyurun Sayın Bilici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; 2025 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçe teklifi üzerine Gelecek-Saadet Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir ülkenin geleceği, o ülkenin insanının göreceği eğitime bağlıdır; o hâlde, ülkemizin eğitime verdiği öneme bakmak gerekmektedir. Ülkemiz zorunlu eğitime aktarılan kaynakta OECD ülkeleri içerisinde sondan 2'nci sıradadır. Yükseköğretimde ise ülkemiz öğrenci başına 9 bin dolar harcama yaparken OECD ortalaması 18 bin dolardır. Bu bütçeyle eğitimde yaşanan sorunları çözmek mümkün değildir. Unutmayın ki eğitim ülkemiz için gerçek bir beka sorunudur.

Sayın milletvekilleri, 2025 yılı için teklif edilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi geçtiğimiz yıla kıyasla yaklaşık yüzde 30 oranında artırılarak 1 trilyon 451 milyar 721 milyon liraya çıkarılmıştır. Bu rakam genel bütçenin 9,85'ine isabet etmektedir. Buna rağmen Millî Eğitim Bakanlığının genel bütçe üzerindeki payı, faiz giderleri için ayrılan yüzde 13,24'lük payın altında kalmaktadır. Değerli arkadaşlar, bu durumun meali şudur: Biz evlatlarımıza daha modern bir eğitim sistemi sunamıyoruz çünkü ekonomimiz faiz lobilerinin etkisi altındadır. Biz eğitimde yeni yatırımlar yapamıyoruz zira ekonomimiz darboğazdadır.

Üzülerek bahsetmek istediğimiz bir diğer husus, üniversitelerin diplomalı işsizler ordusu yaratan kurumlar hâline dönüşmesidir. İktidar yıllardır eğitim politikasını popülist söylemlere feda etmiş, ülkenin her iline üniversite açmanın bedelleri bugün yükseköğretim kalitesinin yere çakılmasıyla ödenmiştir. Maalesef, bu bir eğitim politikası değildir; bu popülist politikaların bedelleri bugün gençlerimiz tarafından ödenmektedir. Yapılan araştırmalara göre her ile bir üniversite politikası yükseköğrenim sisteminde bir iyileşmeye yol açmamıştır ve akademik enflasyon sorunu oluşmuştur. Gençlerimizin içine düştüğü genç işsizlik sorunu ve bunun doğurduğu karamsarlık ancak bilimi rehber edinen bir politikayla aydınlanabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OECD verileri ve uluslararası kıyaslamalar ülkemizin öğretmen maaşlarındaki yetersizliğini de açığa çıkarmaktadır. Modern eğitim sistemi uygulanan ülkelerde kıdemli öğretmenlerin maaşları göreve yeni başlayan öğretmenlerin ortalama yüzde 60 üzerinde iken bu oran ülkemizde ortalama yüzde 9'dur. Ne yazık ki kıdem ve liyakat ülkemizdeki diğer birçok alanda olduğu gibi eğitim sistemimizde de hükümsüzdür. Öğretmen maaşlarının TÜRK-İŞ'in açıkladığı yoksulluk sınırı olan 67 bin TL'nin altında kalması hiçbir şekilde kabul edilebilecek bir husus değildir fakat ne yazık ki bugün birçok öğretmenimiz yoksulluk sınırının altında maaş almaktadır. Özellikle özel eğitim kurumlarında istihdam edilen öğretmenlerimiz mesleğin kutsal değerlerini yok sayan şartlar altında hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Özel sektörde çalışmak zorunda kalan öğretmenlerimiz, kamuda çalışan öğretmenlerimizin aksine ek ders, eğitim öğretim ödeneği ve sigorta gibi en temel haklardan mahrum kalmaktadırlar. Daha modern ve adil bir eğitim sistemine ulaşmak için kıdem ve performans temelli bir ücret politikasına geçilmeli ve kamu-özel ikililiğinin yarattığı eşitsizlik sorunu çözüme kavuşturulmalıdır.

Bakanlığın 2025 bütçesinde özel eğitim öğrencilerine 84 milyar TL ayırdığı gözükmemektedir. Ne yazık ki bu rakam özel eğitim öğrencilerini günlük hayata adapte edebilmemiz için yeterli bir miktar değildir. Ülkemizde özel eğitime yönelik ihtiyaç her gün artarken bu ihtiyaca yönelik hizmetlerin yerinde saydığını görmekteyiz. Ülkemizde 400 binden fazla özel eğitim öğrencisi rehabilitasyon merkezlerinden destek almaktadır. Öğrenci sayısı açısından azımsanmayacak bir rakam olan bu sayı, ne kadar çok evladımızın desteğe ihtiyacı olduğunu gözler önüne sermektedir. Devlette üçüncü kademedan sonra özel eğitim kurumu bulunmaması, ne yazık ki bu evlatlarımızın 17 yaşından sonra -tabiri caizse- devletten kapı dışarı edilmesi anlamına gelmektedir. İktidarın özel eğitime muhtaç evlatlarımıza üçüncü kademedan de destek sağlamasının ve bu yönde politikalar geliştirmesinin elzem olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bahsetmek istediğim bir diğer husus, iktidarın yeni projesi, atanamayan öğretmenleri oyalama kampı olarak da ifade edilebilecek olan Millî Eğitim Akademisidir. Değerli arkadaşlar, atanamayan öğretmen sorununu Millî Eğitim Akademisi yoluyla çözmek tam anlamıyla günü kurtarmaktır. Günü kurtarma gayesi dışında hiçbir pozitif amaca hizmet etmeyecek bu kurum, iktidar sahiplerince yeniden değerlendirilmelidir. Bu akademilerin eğitim kalitesini yükseltme amacıyla kurulduğu tezini kabul etmek de mümkün değildir; eğer eğitim kalitesi düşünüyor ise eğitim fakültelerinin sayı ve kontenjanlarında

düşüşe gidilmeli, genç öğretmenlerimiz Millî Eğitim Akademisi gibi yıpratıcı etkiler doğuracak sistemlere itilmemelidir. Liyakat hususunda dünya standartlarından oldukça uzaklaşmıştır. Bu akademilerin kuruluş amacı, liyakat endişeleri değil, iktidarın üzerindeki atama baskısını devlete mali yükü en az olacak şekilde aşma isteğidir. Nitekim bu yöntemle öğretmen adayları bir yıl sınava hazırlanacak, sınavı geçebilirse iki yıl Akademi eğitimi alacak, Akademi eğitimini başarıyla tamamlar ise üç yıl sözleşmeli öğretmenlik yapacak ancak geçen altı yılın ardından meslek güvencesine kavuşabilecektir. İktidarın temel hedefi de bu süreçte zaman kazanmaktan başka bir şey değildir.

Değerli arkadaşlar, iktidar mülakatları kaldırmamakta fakat kaldırmış gibi görünme pozisyonuna girmektedir. Millî Eğitim Akademisinin bir diğer kuruluş amacı da tam bu sebebe hizmet etmektedir. Akademi eğitiminde iki yıl eğitim alan adayların tabi tutulacağı öznel değerlendirmeler âdeta birer gizli mülakat niteliğinde olacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu gençler mülakatı hak etmemektedir, yapılması gereken husus çok açıktır. Buradan milletin kürsüsünden seslenmek istiyoruz: Mülakatlar şekil değiştirmemeli, tamamen ve tekrar getirilmemek üzere kaldırılmalıdır. Öğretmen atamaları merkezî bir sınavla herhangi bir öznel değerlendirmeye yol açmayacak bir biçimde yapılmalıdır.

Ne yazık ki itibardan tasarruf etmeyenler eğitim yuvalarında tasarrufa giderek okullarımızı itibarsızlaştırmaktadır. Birçok öğretmenimiz ve idarecimiz görev yaptıkları okullarda eğitimciliğin yanında okul boyama, sınıfların temizliği ve hatta tesisatçılık gibi ihtiyaçların karşılanmasına katılmak zorunda kalmaktadırlar. Bu durumun en dramatik örneklerinden biri henüz birkaç ay önce yaşanmıştır, İstanbul'da sosyal bilimler lisesinde görev yapan bir idarecimiz görevi dışında bir iş yaparken geçirdiği kaza sonucu hayatını kaybetmiştir.

Eğitimci ve idarecilerin görevleriyle alakalı olmayan işleri yapmalarının dışında üzerinde durulması gereken bir diğer husus, velilerden "bağış" adı altında okul için para toplanmasıdır. Artan eğitim giderleri karşısında Hükûmet, Millî Eğitim Bakanlığına yeterli bütçeyi ayıramamaktadır, bu sebeple okul idareleri bu giderleri karşılayabilmek adına velilere yüklenmektedir; veliler müşteri, idareciler tahsildar, okullar ticarethane hâline getirilmemelidir. Bu sebeple, velilerden "bağış" adı altında para toplama girişimlerine kesinlikle müsaade edilmemelidir.

2025 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçe teklifi incelendiğinde ne yazık ki ülkemiz gençleri için kritik önemi haiz bir Bakanlığın bütçesinin faize ayrılan bütçeden daha az olduğu göze çarpmaktadır. 21'inci yüzyılın ilk çeyreği tamamlanırken ülkemizin gençlerine modern sistemlerdeki gibi bir eğitim fırsatı sunamamak iktidarın bu kadar hata içerisinde belki de en büyük hatasıdır. Öğretmen atamalarında yaşanan krizler ve bu krizlerin Millî Eğitim Akademisi gibi bir yöntemle çözüme gayreti başta ülkesine olan sevgisini günden güne yitiren genç evlatlarımız için büyük bir hayal kırıklığıdır. Mülakatların kaldırılması meselesinin yalnızca lafta kalması liyakat kavramının ülkemizde geldiği durum açısından düşündürücüdür. Sadakatin liyakat karşısındaki dönemsel üstünlüğü ne yazık ki eğitimcilerimizin bile zihnine yerleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - İktidar, millî eğitim politikalarında vadettiği birçok şeyi başaramamıştır fakat sadakatin liyakatten daha kutsal bir kavram olduğunu tüm toplumun zihnine yerleştirmeyi başarmıştır. Bu noktada iktidar, uygulamalı eğitim kavramının başarılı bir örneğini hepimize göstermiştir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Değerli Bakanlar, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün iki Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz ama problemleri, zannediyorum, Sayın Bakanlar bizden çok daha iyi biliyor. 100 defa tekrar edildi, 101'inci defa da ben söyleyeyim: Bu mülakat uygulaması kabul edilemez bir uygulamadır. Bir insanın öğretmen olup olmayacağına eğitim fakültesine girerken karar verilir, yıllarca çalışıp çabalamış bir insanın son anda mülakata girmesi makul değildir.

Elbette sorunlar içerisinde, 100 bine yakın insanı ilgilendiren ücretli öğretmenlik uygulaması... Sayın Bakan, merak ediyorum: Gerçekten vicdanınız bu uygulamaya elveriyor mu? Asgari ücretin altında bir ödemeyle gençlerimizi eğitecek öğretmenlere verilen maaşlar, dolmuş parasını bile karşılayamayan ücretler; bu, aslında düpedüz emek sömürsüdür, hak gasbidir, kanunen asgari ücret olarak belirlenmiş rakamın daha altında bir ücret ödemek aslında bir suçtur. Bu noktada Bakanlığın ücretli öğretmenlik uygulamasını derhâl kaldırmaya davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarruf tasarruf da faizden tasarruf; tasarrufun asla yapılmayacağı yer sağlıktır, eğitimidir. Halk eğitim merkezlerine ödemeler kaldırıldı, pek çok alanda öğretmenlerimiz mağdur. Maalesef ki hemen her alanda yaşadığımız problemlerin çok daha fazlasını Millî Eğitimde yaşıyoruz ama Sayın Bakan şanslı; Sayın Bakanın şahsı sürekli gündeme gelip sorunlar öteleniyor, herkes ağzını açıp "Yusuf Tekin" dediği için gerçek sorunlar görülmüyor. Aslında gerçek sorunlar çok daha büyük, her alanı problemlidir. Mesela, bir başöğretmen, uzman öğretmen noktası yapıldı, neye hizmet ettiği belli değil; ÖMK çıkarıldı, öğretmenlerin hiçbirinin haberi yok, hiç memnun oldukları bir tarafı yok, Bakanlığın kendi düzenlemesi. Bakın, sosyal devlette öğrencilerimiz yemek yiyemiyor; yemek yardımı yapılmalı, sosyal yardım yapılmalı. Dershaneler kapatıldı, bunun yerine, bu açığı telafi etmek üzere alternatif çözüm üretilmeli; maalesef bunlar yok. Tabii, bununla beraber, saat uygulaması nedeniyle belli noktalarda problem yaşanıyor. Bu açıdan, bunu çözmek üzere ders saatleri bir saat kısaltılabilir; böylece de bu sorun çözülmüş olur.

Değerli milletvekilleri, YÖK bütçesini beraber görüyoruz. "Şu anda Türkiye'nin darbeden kalma en kötü kurumu hangisidir?" dersiniz herhâlde YÖK'tür. Birçok kurum pasivize edildi, hepsi kısmen değişime uğradı ama ne hikmetse iktidara gelen herkes YÖK'ten şikâyet eder ama 1980 ihtilalinin ürünü aynen duruyor.

Birçok insanımız şaşıracak; şu anda Türkiye'de doçent kadrosu alıncaya kadar geçen yirmi yıllık süre, askeriyedeki generalliğe eş değer bir süredir ama doçent kadrosu alıncaya kadar bütün akademisyenler geçici sözleşmeli işçi statüsündedir, her yıl yeniden iş başvurusunda bulunur; amiri, fakülte yönetimi, dekanı, üniversite yönetimi onaylar ise ikinci yıl göreve devam eder. Bu

sizin de işinize geliyor çünkü el pençe divan duran, silik, kişiliksiz, şahsiyetsiz, sönük insanların akademisyen olmasını istiyorsunuz. Bunun için de ülkemizdeki şahsiyet itibarıyla en mağdur edilen kesim, aynı zamanda ücret itibarıyla da... Yirmi yıllık eğitim sonucunda bir doçentin aldığı para, ülkemizdeki yoksulluk sınırının bile altında; 70 bin liranın altında aylık maaş alıyor doçent, profesör de işte 10 bin lira daha fazla olsun. Elbette bunun böyle sürdürülebilir olması mümkün değildir. Bu ülkenin geleceğini düşünüyorsak eğitime değer, önem vermek zorundayız.

Bugün ülkemizde her yere -mantar biter gibi- üniversite açılıyor ama bütün üniversite mezunları artık işsiz. Özel sektörde lise mezunu ve üniversite mezunu 2 aday iş başvurusunda bulunduğu lise mezunu tercih ediliyor çünkü yaşı biraz daha müsait, iş öğrenme imkânı var, beklentisi düşük. Ama bugün en büyük hatalardan biri, sırf işsizliği beş yıl daha ötelemek üzere herkesi üniversiteli yapmaktır. Kaç kişiye atama verilecekse, kaç kişinin iş bulma imkânı varsa üniversite kontenjanları o kadar devam etmeli. Bunun dışında, hele de Anadolu'nun en ücra köşesinde, sırf ilçedeki politikacının gücü artsın diye 5.010 nüfuslu bir ilçeye -mantar biter gibi- meslek yüksekokulu açmak haksızlıktır. Hocalar gidip orada barınmıyor, dışarıdan gidip geliyor; doğal olarak da bir iki derse gidiyor, üç dördünü araştırma görevlisine bırakıyor, birkaç tanesini de boş geçiriyor. Öğrenciler sosyal ortam bulamıyor. Üniversite eğitimi demek, hocaların bizzat bir şey anlatması değil sosyal ortamdır; bunların hiçbirisi yok.

ÖSYM sınav yapıyor, e-sınavla ilgili ödenek koymuyorsunuz; ondan sonra da bir dünya saldırı... Sonra da -çok alıştırın- herhangi bir kurumun başındaki adamı harca iş düzelecek diye; önceki yöneticiler de böyle harcandı. Dolayısıyla, belli ki Millî Eğitim Bakanlığı bu bütçesini hazırlarken "Ülkeyi geleceğe taşıyayım, yeni vizyon koyayım."ı falan değil, vitrine oynamayı çok seviyor arkadaşlar. "Maarif Modeli, Maarif Modeli" dediler; ne çıkacak, hâlen bekliyor insanlar.

Bir taraftan da Kızılay'da Bakanlığın önündeki mülakat mağdurları... Sayın Bakan, mülakat mağdurları Bakanlığın önünde eylem yapıyor; Bakanın bizzat kendisiyle değilse yardımcısıyla muhatap olmaları en şık olanıdır. Kaldı ki oradaki öğretmen adayları sosyolojik durumları itibarıyla Tekirdağ'dan Van'a, Hakkâri'den Hatay'a yurdun dört bir tarafından gelmiş, yurdum insanını temsil eden kimseler; bunların protestosuna bile müdahale edilmesi asla kabul edilemez. İçişleri Bakanlığı sizin emrinizde değil ama öğretmenlere sahip çıkmak sizin görev alanınızda olsa gerek.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesiyle ilgili de şunu belirtmek isterim: Her kurumda olduğu gibi Millî Eğitimde de özel olarak deprem bölgesine önem verilmeli çünkü bu bölgemiz büyük mağduriyet yaşadı; barınma imkânı yok, sosyal alanlar yok. Öğretmen gidip tek başına konteynerde kalıyor, imkânı varsa hanımı, çocuğu başka illerde yaşıyor. Çocuğunu eğitime imkânı yok, sosyal ortam yok. Onun için, o bölgede görev yapan insanlar büyük fedakârlıklarla bulunuyor. Bu açıdan, onlara ek bir ödeme yapılarak bunlar teşvik edilmeli.

Ve son olarak Millî Eğitimle ilgili belirtmek istediğim husus özel okul öğretmenlerinin durumu. Ya, insaf edin, tamircideki çalışanın alacağı taban ücret belli, asgari ücretten daha az para öderse suçtur ama on binler, yüz binler para alan özel okullarda öğretmenin taban ücreti yok. Bunu yapmakta mı çok zordu, özel okul patronlarından bu kadar mı çok korktunuz? Onlarca kez burada söylendi, yapılmadı; ne olur, bunu en kısa süre içerisinde çözelim.

Değerli milletvekilleri, bir taraftan Aile Bakanlığı... Sayın Bakan elbette çalışmalarını sunacak, şu kadar bin aileye yardım yapıldığını, şu kadar bin şunun yapıldığını söyleyecek ama bilelim ki ülkemiz, neslimiz geriye doğru gidiyor. Eğer her geçen gün "Yardım yapılan aile sayısı daha da arttı." diye övünüyorsa bu bir utanç vesikasıdır çünkü ülkemizde bakıma muhtaç hâle gelen insanların sayısı artıyor demektir. Ve maalesef ki bugün en büyük tehdit aile düzeninde; hemen her 2 aileden 1'i birkaç yıl içinde boşanır hâle geldi, doğurganlık oranı düştü, evlenme yaşı ilerledi. Televizyondaki gündüz kuşakları aileyi ifsat ediyor, Dallas dizileri yerini Türk dizilerine bıraktı. Ama o gündüz kuşaklarında AK PARTİ'ye veya Sayın Cumhurbaşkanına hakaret edilmediği için yayınlarına ses çıkarmıyorsunuz. Eğer AK PARTİ'ye saldırı olsa eminim ki hemen de gözaltına alırsınız. Bu açıdan, sizin göreviniz bunların hepsine müdahale etmek. Utanarak, sıkılarak, savunma yaparak bir yere varılmaz. Bugün, eğer şu televizyonlara yansıyan durumların, şu gündeme getirilen barınma evlerindeki durumların yüzde 1'i bile gerçekse bu ülke için yüz karasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Burada Sayın Turhan Çömez defalarca belgeleriyle ortaya koydu; gerçek mi diye hiç tereddüt bile etmediniz, yeter ki Hükümetimizi savunalım... Ya, insaf edin, çocukların başına neler gelmiş. Yüzde 1'inin bile, yüzde 10'unun değil yüzde 1'inin bile yaşanmış olma ihtimali bu ülke için felakettir. "Araştıralım, inceleyelim doğru mu yanlış mı." demek yerine "Hayır, biz AK PARTİ'liyiz, biz ne yapıyorsak doğrudur. Biz AK PARTİ'liyiz, en büyük yanlış da olsa savunmak durumundayız." gibi bir tavır asla kabul edilemez.

Sayın Aile Bakanı, evliliği teşvik etmelisiniz. Bakın, bugün binlerce çocuk evliliği kabul ederek -günümüz şartlarında belli bölgelerin özel durumundan- erken yaşta evlenmiş, karı-koca memnun, çocukları var ama hapisteler. Niye?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Başkanım, seviniyorlar, sataşma sayılır.

Dolayısıyla da Aile Bakanlığının aileye bakışı, ciddiyeti bölgesel şartlar nedeniyle erken yaşta evlenmiş ve hapiste olan insanlara sahip çıkmasıyla ancak anlaşılır çünkü televizyonlarda lise çağındaki gençlere fuhuş bataklığı teşvik ediliyor.

Başkanım, on beş dakika olmadı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Çalışkan'ın mikrofonunu açın Sayın Başkan, lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, listeye on artı beş şeklinde yazılmış, müsaade ederseniz beş dakikayı da şimdi ekleyin; beş dakikası var yani. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, bize verilen listede 2 ayrı konuşma şeklinde verilmiş, arka arkaya on beş dakika değil on artı beş şeklinde. O nedenle on dakika olarak açıldı, tekrar vereceğiz.

Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim, bireylerin potansiyelini gerçekleştirmesi ve toplumsal kalkınmanın sağlanması için vazgeçilmezdir ancak Türkiye'nin eğitim sistemi yıllardır yapısal sorunlarla boğuşmakta ve ne yazık ki bu sorunlar, çözülmek bir yana maalesef giderek derinleşmektedir.

Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliği yıllardır çözülemeyen bir sorun ve acı bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır. Sosyoekonomik durumu düşük ailelerin çocukları eğitim süreçlerinde büyük dezavantajlar yaşamaktadır. Eğitimde o kadar vahim durumdayız ki her köşebaşında bir özel okul var oysa eğitimin ücretlisi mi olur? Zengin çocukları kolejlerde okuyor, fakir çocukları mahalle okullarında başının çaresine bakmaya mecbur ediliyor. Özellikle dezavantajlı bölgelerdeki okulların fiziki koşulları da yetersizdir, öğretmen açığı ciddi boyutlardadır ve eğitim materyallerine erişim kısıtlıdır. Müfredatımız, çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazandırmaktan uzaktır. Bilimsel ve eleştirel düşüncüyü geliştiren bir eğitim sistemi yerine ezberci bir anlayış hâkimdir. Ayrıca, teknolojik gelişmelere ayak uyduramayan eğitim sistemi, dijital okuryazarlık ve yapay zekâ gibi alanlarda öğrencileri yetersiz bırakmaktadır.

Türkiye'de atanamayan öğretmen sayısı 700 bini aşmış durumdadır. Eğitim fakültelerinden mezun olan binlerce genç öğretmen adayı, KPSS engelini ve dahası mülakat belasını aşamadığı için mesleklerini yapamamaktadır. Öte yandan, okullarda görev yapan öğretmenlerin ekonomik ve sosyal hakları maalesef yetersizdir. Öğretmen maaşları birçok meslek gurubuna kıyasla düşük seviyede kalmış, öğretmenler ek iş yapmak zorunda bırakılmıştır. Sözleşmeli ve kadrolu öğretmen ayrımı eğitim sisteminde adaletsizlik yaratmakta, öğretmenler arasında motivasyon kaybına neden olmaktadır. Size çok daha acı bir şey söyleyeyim mi? Kolejlerde asgari ücretin altında -biraz önce Necmettin Vekilim de söyledi- maaşlara mahkûm edilen binlerce öğretmenimiz var; bu ayıp da hepimize yeter.

Sayın Bakan, size sormak istiyorum: Geçen sene burada konuşmuştunuz; pedagojik eğitimi olmayan, ne olduğu ve kim olduğu belirsiz insanları ÇEDES gibi saçma sapan uygulamalarla okullara sokacağınıza öğretmenlerimize sahip çıkın. Bu ülkenin Millî Eğitim Bakanının görevi; laik ve bilimsel eğitimin, eğitimde fırsat eşitliğinin, öğrencilerin, öğretmenlerin yanında olmaktır oysa Millî Eğitim, cumhuriyet tarihinin en akıl almaz, en kötü dönemini yaşıyor sizin sayenizde. Son yıllarda okullarda tarikat ve cemaatlerin etkisinin artması eğitim sistemini ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Bazı vakıf ve dernekler, Millî Eğitim Bakanlığıyla yapılan protokoller aracılığıyla velilerin izni ve onayı olmadan okullarda etkinlik düzenlemekte, eğitim faaliyetlerine müdahil olmaktadır. Bu yapıların okullarda etkinlik düzenlemesi hem çocukların inanç özgürlüğünü ihlal etmekte hem de laik eğitim ilkesini tehdit etmektedir. Bu yapıların etkisiyle birçok okulda kız ve erkek öğrenciler arasında ayrımcılık yapılmakta, kıyafet ve davranış kurallarında ideolojik yaklaşımlar dayatılmaktadır. Çocukların psikolojik ve sosyal gelişimi bu uygulamalardan olumsuz etkilenmekte, bazı durumlarda ise cinsel istismar vakalarına kadar varan skandallar yaşanmaktadır. Merdiven altı kurslarda taciz, tecavüz vakalarına şahit olduğumuz grupları okullara sokuyorsunuz. Bu nasıl bir hırs, nasıl bir cehalet? Geçen yıl da bütçe görüşmelerinde bu kürsüden sormuştum size, tekrar soruyorum Sayın Bakan: 15 Temmuzdan hiç mi ders çıkarmadınız? Dün hain FETÖ'nün kalkıştığı darbe teşebbüsüne yarın bu anlayış yüzünden başka bir grup kalkışacak; bu kürsüden tarihe not düşüyorum. Böyle bir teşebbüs olursa bu teşebbüsün mimarlarından birisi de bu protokollere imza verenlerdir.

Buradan bütün velilere sesleniyorum: Çocuklarınıza sahip çıkın, ne olduğu belirsiz protokol gruplarının çocuklarınızın beynini yıkamasına müsaade etmeyin, okullarda bu protokollere asla geçit vermeyin.

Ayrıca, hep söyledim, yine söylüyorum: Kapatılan köy okulları yeniden açılmalıdır, taşınmalı eğitime son verilmelidir, her çocuğun yaşadığı yerde kaliteli eğitime erişimi sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, eğitimdeki sorunlar yalnızca öğrencileri ve öğretmenleri değil bir bütün olarak toplumumuza ilgilendirmektedir. Eğitim sisteminin çağdaş, eşitlikçi, laik ve bilimsel temeller üzerine inşa edilmesi ülkemizin refahı ve kalkınması için zorunludur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan, kalan beş dakikaya devam edebilirsiniz. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Değerli Bakanlar, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu konuşulan sorunlar, sadece iktidar-muhalefet arasında "Muhalefet iktidara neler söyledi, biz de tehlikeyi nasıl bertaraf edelim?" denilerek göz ardı edilmemeli. Burada, gerçekten, milletvekillerimizin hem danışmanları hem gruplar hem kendileri saatlerce mesai harcayarak çalışıp geliyor. Doğal olarak zaten burada yaptığımız iş bir kamu hizmeti. Bu bütçenin asıl sahibi millet, patron millet. Millet; emanetçi olarak bakanlara bu bütçeyi harcama görevi verdi, muhalefete ise bunu denetleme görevi verdi. İşte, bizim burada yaptığımız denetleme görevi. Bu açıdan her birimiz de iyi niyetlerle çalıştığımız sürece kamu yararına çalıştığımızı düşünmeliyiz, bilmeliyiz. Buradaki eleştirilerimiz şahısların kişiliklerine yönelik değildir. Eminim ki Sayın Yusuf Tekin, Sayın YÖK Başkanımız Özvar Hocamız ellerinde imkân olsa her şeyi yaparlar ama buradaki sözlerinizi bize cevap yetiştirmek için değil de sizin daha üst mercilerinize, bütçe koparabileceğiniz yerlere aktarma gayretinde olun. Bakın -örnek olsun diye- deprem bölgesindeki üniversiteler geliştirme ödeneği alamıyor. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi yıkılmış, hocalar konteyner bulamıyor. Konteyner bile bulunamayacak duruma geldi. İstenen yer çok uzak, 40 kilometre ötede, geliştirme ödeneği alamıyor ama birçok üniversite çok gelişmiş şehirlerde olduğu hâlde... İsimlerini zikretmek istemiyorum, oradaki hocalarımız mağdur olmasın. Buraya da verilmesi lazım. Geliştirme ödeneği neye göre veriliyor, düzenleyin; yok ortada.

Az önce arz etmeye çalıştığım, akademisyenlerin kadro meselesi... Ya, insaf edin, hangi çağda yaşıyoruz. Herhangi bir ilçe tarım müdürlüğünde çalışan çaycının, odacının iş garantisi var. Küçümsemek için söylemiyorum, bütün kamu hizmeti için söylüyorum. Göreve başladığında "Bir daha beni yeniden işe alır mısınız?" diyen birisini hiç duydunuz mu? Ama üniversiteler her yıl bunu yaşıyor, her yıl. Hocam, siz de rektörlük yaptınız, AK PARTİ'deki rektör arkadaşlar da var, onlar da şahitler; bütün akademisyenler her yıl bunu yaşıyor, her yıl. Ha, AK PARTİ çok mübarek bir iş yaptı, bunun süresinin uzatılmasına, dört yıla kadar yapılmasına imkân tanıdı. Şimdi sözleşmeler iki yıl; iki yılda bir sıfırdan başlamış gibi... Tabii, seçim olur, siz gidersiniz, başkaları gelir; eskiye söversiniz, bugünkünün çok iyi olduğunu zannedersiniz; bu, asla kabul edilemez. Her an "Biz bırakırız, en istemediğimiz bir kişi işbaşına geldiğinde nasıl bir sonuç olur?" diye düşünmeli ve ona göre tavır alınmalı.

Öğretmenlikle ilgili keza; eskiden neslimiz, gençlerimiz için en saygın meslek öğretmenlikten bugün âdeta en istenmeyen meslek hâline geldi. Ne akademisyenlerin ne öğretmenlerin aldıkları ücret yeterli olmadığı için yeni yayınlara ödeme yapamıyor. Yayınlara ödeme yapamadığı için, kitap okuyamadığı için, ay sonundaki ev kirasını düşündüğü için de hizmet üretilmiyor, kendini geliştiremiyor, kendini geliştiremiyor, doğal olarak da geriye gidiyor. Onun için, YÖK Başkanımızdan talebimiz, üniversitelerin kontenjanlarının yeniden gözden geçirilmesi. "Hangi alana çok talep varsa orayı ya da öğrenciler fazla istedi diye burayı yükseltelim." değil, geleceği planlayarak "Ülkemizin on yıl sonra şu şu alanlara ihtiyacı var." diyerek buna göre yönlendirilmeli. Bugün biliyoruz ki pek çok bölümden hiç atama yapılmayacağı hâlde, atanacak en fazla 500 kişi olduğu hâlde 30 bin kişi diploma alıyor; hepsi de umutsuzluk içerisinde bekliyor. Ondan sonra nesil niye bozuldu, nasıl bu durumlarla karşı karşıyayız; bunu anlamıyoruz.

Tabii, bu arada şunu da yine belirtmeliyiz ki: Başka kurumlarda öğretmenler var, bu da Millî Eğitim Bakanlığını ilgilendirir. Diyanette fahri Kur'an kursu hocaları var. Dün Çalışma Bakanına söyledim, bugün Millî Eğitim Bakanımıza tekrar etmek istiyorum: Kamu kaçak iş yapmaz; yasalara en fazla saygı göstermesi gereken bizzat bakanlardır, bakanlıklardır. Ücretli öğretmenlik uygulaması bir emek sömürüsüdür, hak gasbidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Siz ücretli öğretmenliğe imza attığınız sürece o gençlerimiz intihar etmeye devam edecek, işsiz ordusuna katılmaya devam edecek. Ücretli öğretmenlik uygulaması, bir savaş hâlinde ancak çok kısa bir süreliğine yapılacak bir uygulamadır. Lise mezunu, ön lisans diploması alan kişilere ücretli öğretmenlik yaptırılınca doğal olarak da öğretmenler boş kalıyor. Bu açıdan da bu Diyanetteki Kur'an kursu öğreticileri -bir taraftan eleştiriler var ama bir taraftan başka gerçekler de var- alttakiler sömürülüyor, eziliyor. Sekiz gün sigortası yatıyor Diyanette çalışan fahri Kur'an kursu öğreticilerinin. Hemen her kurumda bir şekilde geçiciler kadroya alınırken bunlar senede 2 defa sınava giriyor, 2 defa her seferinde mülakatlarla ömürleri törpüleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Saadet Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi İYİ Parti Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Taşcı. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçesini görüştüğümüz Bakanlıkların Sayın Bakanlarına ve bürokratlarına da hoş geldiniz diyorum.

Türkiye'de muhalefetin varlık sebebi iktidar ne diyorsa tersini demekmiş gibi bir konumlandırma var hâlbuki bütün karıştırlığımızı, itirazımızı koruyarak eğer doğruysa, eğer milletin hayrınaysa aynı şeyleri söylüyor olmaktan, ortak düşünceye sahip olmaktan imtina etmediğimiz, etmeyeceğimiz birçok alan var. O alanlardan bir tanesi güçlü aile, güçlü toplum, güçlü Türkiye hedefi. Aile, bence de mukaddes ve muazzездir; aile, bence de toplumun kilit taşıdır ve o kilit taşı tahrip edilirse o toplum için gürülaşma kaçınılmazdır, dejenerasyon kaçınılmazdır -Kültür Bakanlığı bütçesinde detaylı anlattım- o sosyal çürüme kaçınılmazdır.

Değerli milletvekilleri, her fırsatta ne diyor Sayın Cumhurbaşkanı? "Ailede çözölme olursa millet olarak varlığımızın tehlikeye girmesi kaçınılmazdır. Aile temeli sağlam olmayan toplumlar ayakta kalamazlar." Doğru, aileyi bir millî güvenlik unsuru olarak konumlandırıyor -ki bu da doğru- ona bir millî savunma değeri atfediyor -ki yanlış değil bu da doğru- ama böylesi stratejik bir rolün bütçedeki karşılığı nasıl yüzde 2,76 olabilir? İşte, bunu anlamamız mümkün değil bizim, bu payın 2022'den bu yana 1 puan -ki 150 milyara denk geliyor- düşmüş olmasını anlamamız mümkün değil. 407 milyar 10 milyon 627 bin lirayla mı korunacak Türk milletinin varlığı bu durumda? Bir tek sarayın fiziksel varlığını korumak üzere yapılan günlük rutin harcamanın yıllık toplamının yanında dahi devede kulak, maalesef, bu rakamlar. Toplumsal varlığımız ortadan kalktıktan sonra hangi iktidar, hangi seçim, hangi millet, hangi devlet, hangi saray?

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Programı'nın merkezî bütçedeki payı ne kadar biliyor musunuz? Yüzde 0,11. Şimdi, ortaya konan ve doğru da bulduğum ve gerçekleşmesine destek olunması gerektiğine de inandığım amacın ulviliği, iddianın büyüklüğü ile onun finansmanı için ayrılan pay arasındaki orantısızlık bu kadar derin olunca, çelişki bu kadar büyük olunca biz sormak zorundayız: Siz aslında ağzınızdan dökülenin tam tersine, millî varlığın yok olmasını mı istiyorsunuz ki onun temeli, teminatı olan aileyi emanet ettiğiniz Bakanlığı bütçenin en dar, hareket kabiliyeti neredeyse bulunmayan dilimlerinden birine sıkıştırıyorsunuz? Bunu ne akıl kabul eder ne mantık kabul eder ki etmiyor da zaten; evlenme oranları düşüyor, boşanma oranları artıyor.

Şifa olsun niyetine oluşturulan Aile ve Gençlik Fonu'ndan sağlanan destek, bırakın yuva kurmayı o yuvanın anahtarını insanımızın eline vermeye yetmiyor. İstanbul Planlama Ajansına göre 2024'te İstanbul'da evlenme maliyeti neredeyse 1 milyon lira, ilk ev kiralama maliyeti -işte, o, depozitosu, emlakçısı vesaireyle- 100 bin lira. Fondan sağlanan 150 bin liralık kredi çoğu yerde düğün salonuna yetmiyor, çeyize yetmiyor. Gençler istedikleri kadar sevsinler birbirlerini, aile olmaya niyet etsinler; barınma yoksa, beslenme yoksa, iş yoksa yani geçim yoksa öyle samanlık seyrân falan olmuyor, tam tersine mezar oluyor gençlerimize. Hem Polis Akademisinin verilerine göre hem Adalet Bakanlığının verilerine göre kadın cinayetlerinin temelindeki ortak payda ağırlıklı olarak geçim sıkıntısı.

Belli ki suyun başındakiler Bakanlığın varlığını da misyonunu da angarya görüyor aslında ama bu bakanlık kadınlardan sorumlu. Yeri gelmişken söyleyeyim "Niye 'kadın' adı yok Bakanlıkta?" diye yaygın bir eleştiri var; bu durum, kadını aileye hapsetmek olarak yorumlanıyor; ben buna çok katılmıyorum. Dünyada nasıl uygulanıyor, ona da baktım çünkü tutarlı olmak zorundayız biz de yani bütün diğer verilerde "Batılı ülkeler" diye başlıyorsak söze Aile Bakanlığının adıyla ilgili de Batı'da durum ne diye baktım; genelde bir tek Almanya'da "aile, kadın, yaşlılar ve gençlik" diye detaylandırmışlar, onun dışında birçok Avrupa ülkesinde de "aile politikaları, eşitlik, sosyal uyum" şeklinde konumlandırılmış bu bakanlık. Ki kadınlar açısından da asıl başarı, kendisine tahsis edilen bir bakanlık adı elde etmek değil, hak mücadelesini insan hakları çerçevesinde, erkeklerle ortak haksızlık ve hukuksuzluklara karşı

temel hak ve hürriyetler için yapılabilir hâle getirmektir bana göre; cinsiyetine özel haksızlığa, hukuksuzluğa, negatif ayrımcılığa uğramıyor hâle gelebilmektir.

Dediğim gibi, Bakanlığın sorumluluk alanlarından biri de kadınlar; o kadınlar ki her gün öldürülüyorlar. 2002 ile 2024 verilerini karşılaştırınca kadın cinayetlerindeki artış tam 6 kat. Her gün dövülüyor bu ülkede kadınlar, her gün sövülüyorlar, eziliyorlar, sürünüyorlar. Ekonomik çöküş, terör... Ya, terörün bile, onun bile metaforu ne üzerinden? "Analar ağlamasın." diye anlatıyoruz her şeyi. Bu durumda, bu ülkede herkesten önce ve herkesten çok bizim anamız ağlıyor aslında.

2024 yılında bu ülkede kadınlar, hâlâ fitratlarında kölelik olmadığını ispata çalışıyor; hâlâ bedenlerinin kimsenin malı mülkü olmadığını, kendi bedenlerinin yalnız, ancak kendilerine ait olduğunu ve bunun aslında bir anayasal hak olduğunu, vücut dokunulmazlığını anlatmaya çalışıyorlar; hâlâ başörtüsünün yobazlık, mini eteğin ahlaksızlık olmadığını; hâlâ tesettürün rejim düşmanlığı, kırmızı rujun, ojenin, kahkahanın sapkınlığa davetiye olmadığını anlatmaya çalışıyorlar. Hâlâ ülkemizde okuma yazma bilmeyen kadınlar var ve 1,5 milyondan fazla sayıları; hâlâ istihdamda yüzde 30'dalar. İş gücüne katılımda TÜİK'i bile baz alsanız OECD ülkeleri arasında en kötü durumdayız. Bir tek işsizlik oranlarında erkeklerin önünde kadınlar biliyor musunuz? Cinsiyet eşitsizliğinde 146 ülke arasında 127'nci sıradayız ki bunu Suudi Arabistan'ın dahi altındayız diye özetlesem başka söze gerek kalmaz herhâlde.

2006-2024 karşılaştırmalarında kadınlar ekonomik katılımda, siyasi güçlenmede, her alanda gerilemiş. Kadınların gerileme başlıklarından biri ne biliyor musunuz? Hayatta kalma. Ve sanki onlar için yapılacak hiçbir şey kalmamış gibi bu bütçeden en düşük ikinci pay ayrılmış bu kadınlara oysa yapılacak çok şey var gelir tedbirlerinden başlayarak. Zira sosyoekonomik durum güçlendikçe kadına şiddet riski azalıyor, yok olmuyor ama azalıyor ve biz, maalesef, bu başlıkta negatif büyüyoruz. Mağdur kadınları değil fail erkekleri cezalandıran bir soruşturma, kovuşturma, rehabilitasyon, infaz düzenlemesi inşa etmeye kadar yapılacak birçok şey var. Aslında, Bakanlığın da risk haritaları oluşturmak gibi, aile rehberliği gibi iyi niyetleri var ama bu bütçeyle imkânsız; kim otursun otursun o koltuğa imkânsız! Çünkü bu bütçe, maalesef, iki eli bağlayan bir görünmez pranga olur o koltukta oturana.

Oysa "angaryadan sorumlu" muamelesi gören Bakanlık, bizim çocuklarımızdan sorumlu; o çocuklar ki Sıla, Narin, Müslime ve daha binlercesi evlerinde güvende değiller, okullarında değiller, yurtlarında değiller. Çok acı, çok trajik, çok travmatik; baba kucağı, amca, dayı, abi, dede kucağı kimi için bu dünyadaki en tehlikeli yer çünkü bütün istatistikler çocuk tacizlerinin yüzde 80-90 oranında o çocuğun birinci derecede yakınından olduğunu gösteriyor.

242.875 mağdur çocuk ne demek, bir düşünün; yüzde 89,7'si suç mağduru ve bunun yüzde 11,8'i cinsel suçlar. Adalet Bakanlığı verileri şimdi söyleyeceklerim: 2015-2023 arasında Çocukların Cinsel İstismarı Dosya Endeksi yüzde 94 artmış yani sekiz yılda neredeyse 2'ye katlanmış. 12 yaşındaki çocuğa tecavüz edip "18 gözüküyordu." dediği için serbest kalan yaratıklar var ya bizim ülkemizde, hepimiz biliyoruz. Yani düşünün, hangi kadın, hangi çocuk tecavüze rıza gösterebilir, şiddete rıza gösterebilir? Ama engelli bir çocuk tecavüze uğrarken ona tecavüz eden sapıklar "Bağırmadı." dediler diye serbest kaldılar. Bunun böyle olduğuna inanabilen, varsayabilen hâkimler var bu ülkede.

Ailesinden aldığınız çocuğu güvende olsun diye devlet babaya, devlet anaya emanet ettiniz; o kötü, fena ailenin yerine onu ikame ettiniz ama bu çocuklar ki devlet korumasındayken terör örgütünün pençesine düşebiliyorlar, Mersin'de yaşandı; devlet korumasındayken tecavüze uğrayabiliyorlar, Zonguldak'ta yaşandı; devlet korumasındayken ölüleri bulunuyor bir tenhada, Bursa'da yaşandı; fuhşa, uyuşturucuya batıyorlar, İstanbul'da sayısız örneği var. Çocuklar bu kötülük çağında yapayalnız ve savunmasızlar ve çoklar aslında, nüfusun yüzde 26'sını oluşturuyorlar.

Aslında bu, ne kadar büyük bir şans onların kıymetini bilebilen bir ülkeye; sağlıklı büyüyebilseler, iyi yetişebilseler o "güçlü Türkiye" idealinin potansiyel mimarları her biri ama bir çocuk refahı politikası oluşturabilsek aslında gerçekten onlar için. Ama o çocuklar açlar -TÜİK söylüyor bunu- yüzde 62'si ekmek, makarnayla karın doyuruyorlar, gelişimleri bozuluyor, hastalıklı büyüyorlar hâlbuki doymak değil, beslenmek onların temel hakkı.

15-17 yaş grubunda her 6 çocuktan 1'i çalışıyor ve sadece bu yıl o çocuklardan 66'sı iş cinayetlerinde katledildi sanayide, inşaatta, tarlada. Biz geçenlerde Adana'ya gittik, Çukurova'daki geçici tarım işçileriyle buluştuk. Orada sadece tarlaların arasındaki bir kanala çit çekilmediği için 2 çocuk can vermiş, düştüğü için o kanala. Şimdi, bu çocuklardan 11'i de MESEM'lerde, yine devletin gözetimi altındayken aslında hayatlarını kaybettiler. Sabah Serap Hoca iş dünyasının ara eleman ihtiyacından bahsetti; evet, böyle bir ihtiyaç var ama bu ihtiyacı karşılayanın yolu -maalesef, çok yanlış anlaşıldı, yorumlandı herhâlde- devlet himayesinde bir köle düzeni tesis etmek değil, o düzenin parçası hâline getirmek değil çocukları. 4-10 yaş grubunda çalışırken ölen çocuklar var bu ülkede, bu nasıl olabilir? Çünkü aslında 15 yaş altı çocuk işçiliği yasak.

OECD'nin çocukları en yoksul 2'nci ülkesiyiz Kosta Rika'dan sonra. Yoksulluk ve sosyal dışlanma risk oranımız yüzde 40, Avrupa'nın en kötüsüyüz bu durumda. OECD'ye üye AB ülkeleri arasında çocuk evliliklerinde ilk sıradayız. Kimse bununla yüzleşmeye cesaret edemiyor; mesela neden evlendirilmiş bu çocuklar? Ya da şöyle sorayım: Bu ülkede tecavüzcüsüyle evlendirilen kaç çocuk var; kaç çocuk tecavüz çocuğunu doğurmaya zorlandı bu ülkede anneleri, babaları, kendi dar mahalleleri ve aslında baskın, egemen kültür eliyse?

Çok acil, bir çocuk koruma eylem planı hazırlamak zorundayız biz. "Kanunlar var."la gelsesin kimse karşımıza; evet, kanunlar var ama -ben bunu her defasında söyledim, kendimi tekrarlamak hiç umurumda değil, söylemeye de devam edeceğim- aslında kanunun var olmasının uygulamanın da var olduğu anlamına gelmediğine dair en çarpıcı örnek: Evet, bizim bir Çocuk Koruma Kanunu'muz var ama o kanuna aykırı şekilde mahkemede tecavüzcüsüyle karşı karşıya getirildiği için o korkudan kalp krizi geçirip ölen çocuğumuz da var.

Çocuğa şiddet riskini arttıran başfaktörlerden biri yetersiz eğitim. Çok iyi denk geldi Sayın Millî Eğitim Bakanının da burada olması. Harika çocuklar yasası ya, bundan imtina edecek ne olabilir? Bu kadar mı yoz bakıyorsunuz gerçekten kültüre? Çocuğa bu kısır bakışı reva gören yetişkinler nasıl eğitilebilir mesela? Ben de en az Sayın Bakan kadar, belki ondan daha fazla çocuğumun millî, manevi değerlerle yetişmesini isterim ama bu ülkede mesele dinse, mesele imansa, mesele ezansa o ezanların hürriyetini de borçlu olduğumuz cumhuriyet projesini tasfiye ederek, Atatürk'ü tasfiye ederek bunun yapılamayacağını da bilirim. Ben de çocuğum

inançlı yetişsin isterim ama çocukları kefeneye sararak, sınıflarına tabut sokup başında ağlatarak ne millî eğitimin verilebileceğini ne de güzel ahlak, edep, erdem tesis edilebileceğini de bilirim. Bu şekilde, yalnız ve ancak ruh sağlığı bozuk nesiller yetiştirebiliriz biz.

Çevrim içi suçlar çok önemli, burada işin büyüğü aslında muhalefete düşürüyor. İktidarın, elbette bunu gerekçe gösterip temel hak ve hürriyetlerimizi kısıtlayacak; bizi bir kaleme etki ajanı, dezenformasyon elemanı kılacak düzenlemeler yapma ihtimali olabilir ama biz, bu kaygıyla dijital işgal gerçeğini yok sayamayız. Batı'nın küresel salgın varsaydığı ve önlem alma ihtiyacı duyduğu çevrim içi suç gerçeği var, giderek büyüyor ve özellikle 7-10 yaş arası çocuklar hedef tahtasının tam ortasındalar.

Yine, sorumluluk alanları angarya görülen bu Bakanlığa bizim engelli vatandaşlarımız emanet. O engellilerin -ki Niğde'de devlet koruması altında kaybettik geçenlerde birisini, burada hep beraber gözyaşı döktük- güvenlikleri ihmal ediliyor, hijyenleri ihmal ediliyor. Apartman şeklinde engelli bakım merkezi olur mu mesela ya? Yani bu bile onların hayata erişimini asıl ne kadar içselleştiremediğinizin bir göstergesi.

Yaşlanan bir nüfusumuz var bizim. O yaşlılar ki itiliyorlar, kakılıyorlar ama en çok yalnızlaşıyorlar. Tıpkı engelliler gibi yaşlılar da yok sayılarak oluşturulan bir sözde nizam var. Başta şehirlerin sokağı, caddesi, binası, parkı, bahçesi, her alanıyla fiziki koşulları olmak üzere engelli ve yaşlıları aktif yaşamın içinde tutmaya dönük hiçbir şey yok maalesef. Bakanlığın Ulusal Vefa Programı'nı ben çok kıymetli buluyorum ama aslında o yalnızlaşmaya gelmeden o yalnızlaşmayı önlemenin temel yolunun, sebeplerinin teşhisi olduğunu düşünüyorum. Başta kentleşme tarzımız olmak üzere belki üzerinde biraz daha fazla çalışmak gerekli. Ve elbette hem engelli hem yaşlılar için bakım merkezlerinin, koruma merkezlerinin, huzurevlerinin, hepsinin kapasiteleri çok yetersiz, çok denetimsizler ayrıca; maalesef, ilk başta verdiğim örnekteki gibi vahim olaylar yaşanabiliyor.

Evet, bu Bakanlığa başka kimler emanet? Bir de aslında aldığımız her nefesi borçlu olduğumuz şehitlerimizin aileleri emanet. Bazen burada bir gün, bir gece fazla çalışmanın zor geldiği, fazladan birkaç saatimizi feda edemediğimiz bu vatana kolunu, bacağı, gözünü, kulağını feda eden gazilerimiz emanet. Ben Komisyonada da söyledim, çok utandım ayrılan payı görünce; söyleyeyim, hep birlikte de utanalım: 15 Temmuzda yaralanma derecesine bakılmaksızın "gazi" ünvanı verip de terörle mücadelede aldıkları derin yaraların izlerini bir ömür vücutlarında taşıyacak olanlara engel şartı getirerek kendi aralarında da böldüğümüz, rehabilitasyon ve fizik tedavi merkezlerine erişimde yaşadıkları güçlükler başta olmak üzere saymaya kalksam hepimizi gerçekten insanlığımızdan da utandıracak onca sorunu çözüm bekleyen gazilerimiz ve şehitlerimizin emanetleri için Bakanlık bütçesinden ayrılan pay yüzde 0,03; 125 milyon 303 bin lira. Bu da aslında "Gaziysen bana ne? Git, evinde otur." demenin başka bir biçimi, başka bir şekli, daha bürokratikçe olanı değil mi?

Bu Bakanlık bir de kimlerden sorumlu? Yoksullardan, garibanlardan, muhtaçlardan. Onlar ki 2 çuval kömürü, 1 koli gıdayı onlara dünyaları bahşetmek gibi sunarak, dahası seçim sandığında ödenmesi gereken bir borçmuş gibi sunarak sosyal devlet olgusunu yerle yeksan eden anlayışın velinimetleri bir yandan da ama nedense bir türlü onların mahallelerine uğramıyor omuzlarında yükselen iktidarın kimilerini çok kolay zengin edebilen siyaseti. Onlar, muhtaç oldukları sürece kullanışlı varsayıyorlar; bu yüzden bitirmek yerine yönetilmek isteniyor yoksullukları; bu yüzden sosyal yardımlaşma ve dayanışma, yarayı iyileştiren değil derinleştiren bir işleve dönüştürüldü sistemli şekilde. Uyuşturucu gibi aslında alıştırıyorlar, alıştıran bünyeyi işe yaramaz hâle getiriyorlar, iş yapamazlaştırıyorlar ve sonra buna "devrim" diyorlar.

TÜİK'e göre ülkede her 7 kişiden 1'i temel ihtiyaçlarını -eğitim, barınma, sağlık, temel ihtiyaç dediklerimiz- karşılayamıyor -ne ekmek ne su- aç ve açktalar. Derin yoksulluk yüzde 70'lere dayanmış, her 6 haneden 1'i elektrik faturasını ödeyemiyor. Bu tabloya "Ne kadar da çok vatandaşımıza devletin şefkat elini uzatıyoruz." diye gururlanabilenler var, bu tabloya bakıp da bunu "devrim" diye tanımlayabilenler var. Devrimmiş sosyal hizmet politikası. Sosyal hizmet devrimi nasıl olur biliyor musunuz? Bu ülkede bir tek çocuğu yatağa aç göndermeyerek olur; okullarda açlığa, pislığe, hastalığa terk etmeyerek olur. Tüketimi artırarak devrimi değil ama devrilmeyi, yerle yeksan olmayı sağlayabilirsiniz. Yoksulluk yardımıyla değil planlı eğitimle, planlı üretimle, planlı istihdamla azalır. Tüketimi artırarak ülkeyi büyütemeyeceğiniz gibi, tüketim bağımlılığı oluşturarak da yoksulluğu küçültemezsiniz. O yoksulluk ki cinayetin de sebebi, bağımlılıkların da sebebi, boşanmaların da sebebi; aslında yaşadığımız sosyal cinnetin sebebi.

Son olarak, ben özellikle çocukların ailelerinden de korunabileceği, hatta devletin kurumlarından da korunabileceği, kendi içinde bir denetim mekanizması da olan, bunun işletilebildiği bir çocuk politikasının gereğine inandığım için Bakanlığın İlk Öğretmenim Aile Projesi'ni de önemsiyorum. Uygulamada ebeveynlik ehliyeti olup olmadığını denetler ve gereğinin de yapılmasını sağlar şekle bürünebilirse eğer çok işe yarayabileceğine de inanıyorum.

Komisyonada bir "nüfus politikası kurulu" oluşturulacağını söylemişti Sayın Bakan; bu çok önemli ama ne olur, bu sadece nüfus artış hızına endeksli çalışan bir yapı olmasın. Millî çıkarların korunmasıysa burada çıkış noktası, mevcut nüfus yapısının da gerçekçi bir analizini -kapalı nüfus sayımı dâhil- yapaalım bu kurulun çalışmalarıyla. Hem sığınmacı kaçak nüfus tartışması bitsin böylelikle hem de menşeleri, yaşları, cinsiyetleri, eğitimlerini bilelim; dejenerasyondaki rollerini analiz edebilecek doğru veriye sahip olabilelim ve bir talebim var: Bu kurul, veri çalışmalarını, lütfen güvenilirliği sıfırın altına düşmüş hâldeki TÜİK'le yürütmesin.

Her iki Bakanlığın da bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a aittir.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar; Millî Eğitim Bakanlığı 2025 yılı bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, 2025 yılı için Millî Eğitim bütçesi geçen yıla göre yüzde 33 artmış; hiç yeterli değil. Bu bütçenin zaten yüzde 80'i personel giderleri, yatırımlar için ayrılan pay yüzde 10 bile değil; bu bütçeyle yeni büyük yatırımlar yapma imkânı da yok. Sayın Bakan, cari transferlere ilişkin soruma, Plan ve Bütçede ve daha sonra da cevap alamadım, tekraren soruyorum: 2024 yılında cari transferler için yaklaşık 28 milyar liralık bütçenin sizin tablolarınıza göre kasım ayına kadar 21 milyar 290 milyonu kullanılmış. Kullanılan bu kaynağın 4 milyar 133 milyon lirası, Maarif Vakfı dâhil kâr amacı gütmeyen kuruluşlara aktarılan kaynak. Geriye kalan 17 milyar 100 milyon lira, hane halkı ve işletmelere yapılan transfer olarak burs veya karşılıksız ödemeler; kimlere, hangi amaçla ve

hangi kriterlerle yapılmıştır? Bu yıl cari transferlere ödenek 31 milyardır, 2024'ten geriye kalan 6 milyar 683 milyon lira nerede kullanılacaktır?

Sayın milletvekilleri, devletimizin öğrenciler için kişi başına yaptığı harcamalara baktığımızda, OECD ülkeleri arasında 37 ülke içinde 35'inci sıradayız yani üçte 1 oranında... Örneğin, ilköğretimde OECD ortalaması 12 bin dolarsa -üçte 1 oranında- bizim yaklaşık 4 bin dolardır.

Sayın milletvekilleri, şu son yıllara baktığımızda, ailelere düşen yük o kadar fazla ki TÜİK verilerine göre ekim ayında en yüksek enflasyon yüzde 93,6'yla eğitim alanında oldu. Eğitimden kısmak, ülkemizin geleceğine büyük zarar veriyor. Her fırsatta eğitimde büyük inkişaf olarak nitelendirdiğiniz ve sayısını unuttuğumuz sistem değişiklikleriniz aslında millî eğitimi sürüklediğiniz sistemsizliği ortaya koyuyor. Bu sistemsizliğin neticesinde gelecekte heba olmuş evlatlarımız var, kaybolan değerlerimiz ve yeteneklerimiz var, bu sistem çarkları arasında öğüttüğünüz gencecik beyinlerimiz var. İzlediğiniz sistemsiz millî eğitim politikaları Türkiye'nin yalnız bugününü değil geleceğini de tahrip ediyor.

Sayın milletvekilleri, her 100 çocuktan 42'si yoksul; son on sekiz yıla baktığımızda gelir eşitsizliği en yüksek seviyede. Her 3 çocuktan 1'i ciddi yoksul, yeterli protein alamıyor ve düzgün beslenemiyor, bu yüzden gelişmiyorlar. Veliler beslenme çantasına ne koyacağını bilemiyor yokluktan; iki üç çocuğu olan aileler ne yapsın? Kantinlerde bir tost 80 lira, su ise 10 lira; çocuklarımızın büyük çoğunluğu aç gidiyor okullarına, aç. Her öğrencinin yeterli ve dengeli beslenmeye erişiminin sağlanması, eğitim sisteminin ve bu ülkeyi yönetenlerin sorumluluğu ve görevidir. İYİ Parti olarak son senelerde haykırıyoruz, devlet okullarında hiç olmazsa bir öğün yemek verilsin diye; projeler geliştirdik. Bu durumu gerçekten umursuyor musunuz? Bu çocuklar bizim evlatlarımız, bu çocuklar bizim istikbalimiz. Fırsat eşitliği nerede? Okullar ailelerin sosyoekonomik durumuna göre ayrışıyor artık. Böyle bir ayrışma, okullar arasındaki imkân farklarını ve eğitimin niteliğini önemli ölçüde etkiliyor. Sayın Bakan, sosyoekonomik yönden dezavantajlı öğrencilerin yoğunlaştığı okullar, aynı zamanda imkânlar açısından dezavantajlı olan okullar oluyor çoğunlukla. Devlet okulları velilerden alınan bağışlarla ayakta durmak zorunda bırakılıyor. Okul öncesinin 5 yaş için zorunlu olmasını beklerken 5 yaşta okul öncesi eğitim net okullaşma oranı yüzde 84,3'e düştü. Okul öncesi eğitime katkı payı kalkmıştı, yeniden neden getirildi? Sayın Bakan, yerel yönetimlerle kavga edeceğinize yerel yönetimleri kreş açması için teşvik edin. Siz, merdiven altı sübyan okullarına karşı çıkın; cemaatlerin, tarikatların Kur'an kurslarını iyi denetleyin. Daha geçen hafta Sincan'da darbedilen çok sayıda Kur'an kursu öğrencileri medyaya yansdı.

Zorunlu eğitim çağına olmasına karşın eğitim dışında kalan çocuk sayısı 613 bine yükseldi. İlkokulda her 100 öğrenciden 5'i okula gitmiyor, ortaokulda her 100 öğrenciden 9'u okula gitmiyor, ortaöğretimde ise 100 öğrenciden 12'si okula gitmiyor. Peki, bu çocuklar nerede? Neden okula gitmiyorlar? Eğitim, devletin sunduğu bir hak değil mi? Yoksa, ekonomik zorluklarla boğuşan aileler bu yükün altında çocuklarını çalıştırmak zorunda mı kalıyor? Neden zorunlu eğitimde olması gereken çocuklarımız her yıl daha fazla sayıda okuldan kopuyor? Çocuk işçiliği giderek artıyor -biraz önceki hatip arkadaşımız da ifade etti- 66 çocuk işçi çalışma koşulları nedeniyle hayatını kaybetti. Çoğu tarım ve sanayi sektöründe çalışan bu çocuklar, ağır koşullarda ekmek parası kazanmaya çalışırken can verdiler.

Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz dönemde, yaşları 14-17 arasında değişen 11 çocuk MESEM için staj yaparken hayatlarını kaybetti. Eğitim sistemimiz çocuklarımızı neden koruyamıyor? İş güvenliği ve sağlığının denetlenmediği MESEM'lerde iş cinayetleri ve kazalarının önüne nasıl geçilecek? Mesleki ve teknik eğitim veren MESEM'lerin çok yönlü değerlendirilmesi gerekiyor Sayın Bakan. "İş dünyasının aradığı özellikte ara eleman okullarımızda neden yetiştirilmiyor?" diye sormalısınız.

Okulların neredeyse yarısı hijyen, güvenlik ve sağlık konularında ciddi açıklarla boğuşuyor. Temiz içme suyuna ulaşamayan, iyi beslenemeyen, sıralarda oturacak yer bulamayan, sabahın köründe evinden çıkan, gecenin bir karanlığında evine dönen öğrencilerden nasıl bir eğitim kalitesi bekleyebiliriz? Okullarda hijyenin sağlanması için yeterli temizlik görevlisi yok. Sayın Bakan, yıllardır okullarda ihtiyaç olmasına rağmen kadrolu yardımcı hizmetli görevlendirilmesi yapılmıyor. Geçici yöntemlerle, İŞKUR programlarıyla ancak günü kurtarabilirsiniz.

Yeri gelmişken Sayın Yusuf Tekin, siz Türkiye'nin en büyük ve en önemli Bakanlığının başındasınız. Özellikle Millî Eğitim Bakanları militan siyasetçi ağızyla konuşmaktan kaçınmalıdır. Sizin göreviniz kutuplaşmayı derinleştirmek değil. Söylemlerinizi ve eylemlerinizi tepkileri üzerine çekmek millî eğitime ne kazandırıyor Sayın Bakan? Laiklikle ilgili çarpıtmalara ne gerek var? Bu tartışmalar yıllar önce bitti. İttihat ve Terakkiyi yermek size mi kaldı Sayın Bakan? Üstelik, tarih de bilmiyorsunuz. 1940'lı yılları siz hatırlıyor musunuz ki "Bunlar, şunlar hatırlamaz." diyorsunuz. Bu provokasyonlara gerek yok. Ne yapmak istiyorsunuz? Bırakın bu lafları. Siz, yirmi iki senelik iktidarınızın eğitim konusundaki tahribatlarına cevap verin. Siz, teknolojideki hızlı gelişmeler doğrultusunda geleceğin becerilerinin eğitim sistemine nasıl hızlı bir şekilde entegre edileceğine kafa yorun. Siz, bozduğunuz okullar arası başarı ve imkân farklılıklarını nasıl düzelteceğinizi düşünün. Siz, yoksul öğrencilere yönelik ne gibi tedbirler alacağınıza kafa yorun. Siz, iktidarınız yüzünden giderek artan fırsat eşitsizliğini nasıl azaltabileceğinizi düşünün.

Sayın milletvekilleri, eğitim sistemlerinin iki temel paydaşı öğrenci ve öğretmenlerdir. Her reform, politika değişikliği öncelikle öğrenci ve öğretmenin iyi olma hâlini merkeze almalıdır. Sayın Bakan, nitelikli eğitim temel bir haktır ve bu hakka erişim önündeki tüm engelleri kaldırmak sizin en önemli görevinizdir. Yahu, 4+4+4 tutmadı, müfredattan önce değişmesi gereken bu sistem. Liselerin, sistemin iflası ortada. Fen, Anadolu liseleri ile yabancı dille eğitim yapan kolejler olmak üzere tüm liseler YKS'de dibe vurdular. İmam-hatipler, meslek liseleri ve diğer liselerde durum daha da vahim. 2024 YKS'de fen lisesi mezunlarının yarısı dört yıllık lisans bölümüne giremedi. Anadolu liselerini tabela lisesi yaptınız yani fen ve Anadolu liselerini değersiz hâle getirdiniz. İmam-hatip mezunlarının altıda 1'i lisans bölümünü kazandı, meslek liselerinde durum çok daha vahim. Anadolu liseleri 1 milyona yakın mezun verdi, 170 bini lisans bölümlerine giremedi. Ya, popülizm yüzünden baraj uygulaması kalktı altyapı olmadan; 160 soruda 1 değil, yarım neti olanların üniversiteye girebildiği yerleştirme sisteminden bahsediyorum size. Evet, diyeceksiniz ki şimdi: "TIMSS'de biz 2023'te başarı kazandık." Evet, doğru; 4'üncü sınıf, Avrupa ülkeleri arasında, fen bilimleri alanında 1'inci oldu, matematik performansında Avrupa ülkeleri arasında 2'nci oldu ama bu imtihana deprem bölgesi dâhil edilmedi, 4'üncü sınıf düzeyi uygulamalarına 5'inci sınıf öğrencilerimiz katıldı. Evet, geçmişle mukayese yapıldığında tabii ki gözle görülür bir başarı var. Bu yüzden, öğrencilerimizi ve onları yetiştiren öğretmenlerimizi buradan kutluyorum.

Sayın milletvekilleri, bir diğer sorumuz da öğretmen açığı ve atama bekleyen öğretmenlerimizdir. İhtiyaç olan 68 bin öğretmeni atayın Sayın Bakan, bugün buradan müjde verin ama mülakatsız olarak atayın; alınacak branşlar da dengeli olsun, belli branşlara yığılmasın alınacak öğretmenler. Yıllardır kadrolu öğretmen olarak atanamayanlar geçici sözleşmelerle, düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalıyor. 2024 verilerine göre, ücretli öğretmen sayısı 66.780'dir Öğretmen açığını ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerle kapatma çabası nereye kadar sürecek? Vazgeçin bu uygulamadan. Tüm öğretmenler kadrolu olmalı. Çocuklara geleceği aşılayacak eğitimcilerin iş güvencesi olmadan nasıl idealist olmaları beklenebilir? Bu yüzden, Öğretmenlik Mesleği Kanunu çok önemliydi Sayın Bakan ama Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun şapkasının içinden Millî Eğitim Akademisi çıktı yani öğretmenlik eğitimi artık altı yıla çıktı. Eğitim fakültesi mezunları da Akademiye alınacak ama Akademiye pedagojik formasyon derslerini de yine eğitim fakültesi hocaları verecek. Eğitim fakültelerine paralel bir yapılanma, eğitim fakültelerinin itibarsızlaştırılması bu uygulamalar. Evet, Akademiye karşı değiliz Sayın Bakan, Akademi, eğitim fakültelerinden mezun olanları değil mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğretmen olmak isteyen, başvuru kriterlerine uygun adayların pedagojik formasyon almalarını sağlamalıdır. Akademi mevcut öğretmenlerin mesleki gelişimi için olmalıdır. Kurnazlık yapıyorsunuz aklınızca, diyorsunuz ki: "Mülakatı Akademiyle kaldıracağız. Mülakattan daha da etkili modeller geliştirdik. Başarı notunda uygulama puanlarını önceleyen ve ağır disiplin kurallarının olduğu akademide istediğimiz profilde öğretmen seçip atayacağız." diyorsunuz. Sayın Bakan, vazgeçin bu duygulardan.

Evet, diğer bir konu, özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenlerimiz için dengi resmi kurumlardaki öğretmenler kadar ücret verilmesini sağlayacak düzenleme bir an önce yapılmalıdır ki sizin Müsteşarlığınız döneminde bu uygulama kaldırılmıştı.

"Mülakat gibi mülakat yapayım." derken sınıfta kaldınız Sayın Bakan, farklı illerdeki komisyonların farklı puan diliminde puan vermeleri ve bunların standardize edilmeden atama puanlarına eklenmesi yaşanan krizin ana nedeni oldu. Öğretmen adaylarının mülakata girdiği il kaderlerini tayin etti ve birçok mağdur ortaya çıktı Sayın Bakan. Mülakat mağduru öğretmenlere Bakanlık önünde yapılan muamele utanç vericiydi Sayın Bakan. Gözlerinden sicim gibi yaş akan o vatan evlatlarını görünce yüreğiniz burkulmadın mı, hiç mi vicdanınız sızlamadı? Bu gençleri dinleseydiniz ne olurdu? Peki, atanamadığı için intihar eden öğretmenlerimizi hatırlıyor musunuz? Daha yeni, ekim ayında bunalıma giren Bursa'da Matematik Öğretmeni Hakan Durgut'u, intihar notunun altında KPSS kitabı bulunan rehberlik öğretmeni adayı Mustafa Kaya'yı, pazarda seyyar satıcılık yapan İsmail Karahan'ı, Merve İşler'i, Merve Çavdar'ı, cebinde 10 lirayla intihar eden Ersin Turhan'ı ve daha nicelerinin isimlerini duydukça ürpermiyor musunuz?

Sayın Bakan, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altında 3 bin sayfalık müfredat modelini ortaya koydunuz. Teknolojiye uygun bir eğitim modeli geliştireceğinize ideolojinize uygun bir model geliştirdiniz aklınızca. On yıldır konu üzerinde yüzlerce eğitimcinin çalıştığını söylediniz. Sizden önceki Bakanların ağzından böyle bir çalışmayı hiç duymadık, eminim sizden önceki Bakanlar da siz açıklayınca duydular. Geri bildirimler için yeterli süre vermediniz, bir oldubittiyle kabul edildi, pilot uygulama yapmadan uygulamaya koydunuz. 110 sayfalık ortak metinde başta "Türkiye Yüzyılı" parti sloganınız olmak üzere kullanılan kavramsal terminoloji, görüş ve ilkeler öğretim programlarının da önüne geçti; belki içi iyiydi. Müfredatlarda değişimler olur, eksiltmeler olur, eklemeler olur. Burada sorunlu olan, değişikliklerin yapılma usulü ve neticelerdir Sayın Bakan. Müfredattan önce zihniyetin değişmesi gerekiyor. Büyük Önder'imiz, Başöğretmen'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet, minnet, sevgi ve saygılarımla yâd ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Ve siz Büyük Önder'in adını maarif modelinizde mümkün olduğunca azaltmak için gayret sarf edeceğinize, keşke onun çizdiği yolda fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek için uğraş verebilseydiniz. Kendi ideolojinize uygun kimlik belirleme isteğinizden vazgeçin artık Sayın Bakan. "Erdem" kavramını çok kullanıyorsunuz, herhâlde bu, erdemliler hareketinden geliyor. Ahlaki olarak doğru olanı yapmak, yanlış olanı yapmamaktır erdem. Erdem, fazilet demektir. Erdemli insan yalan söylemez, erdemli insan hak yemez, erdemli insan adaletten sapmaz ama çocuklarımız için rol model olacak ülke yönetici örnekleri çok kötü değil mi Sayın Bakan? Çekin ellerinizi çocuklarımızın üstünden, devriktidarınızda gençlerimizin umudunu kaybettirdiniz, maneviyatlarını sarstınız. Yahu, şu ÇEDES Projesi'nden vazgeçin Sayın Bakan. Yine, İzmir Bornova'da anaokulundan liselere kadar 99 okula imam görevlendirilmiş. Ya, bu kişilerin pedagojik formasyonu var mı? Çocuk istismarının bu kadar yoğunlaştığı bu süreçte her okula en az bir rehber öğretmen atayın.

Sayın milletvekilleri, engelli öğretmenler atama müjdesi bekliyor. Zannediyorum, Sayın Bakan bugün müjdeyi verecektir. Eğitim dışında, engeli olan çocukların tespiti konusunda bir çalışmanın da Millî Eğitimde olmadığını görüyoruz, inşallah öyle bir çalışma yapılır.

Sayın Bakan "2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla uygulamaya konulan taşınmalı eğitim yönetmeliğiyle kaç öğrenci taşınmalı eğitimden faydalaniyor? Kaç öğrenci pansiyon ve yatılı okullara kaydırıldı? Kaç öğrenci kaderine terk edildi?" diye bir soru sormuştum. Gelen cevap çok ilgi çekici: "2024-2025 eğitim öğretim yılına ait veriler yayımlama takvimine göre yayımlanacaktır." Özetle deniliyor ki: "Bütçeyi, gelecek yılın bütçesini bekleyin." Bu nasıl bir cevaptır Sayın Bakan? Hiç mi elinizde bu veriler yok?

Evet, 2024-2025 eğitim öğretim yılı döneminde Türkiye genelinde 98 bin kişi olan usta öğreticilere kurs açtırılmıyor. Şu anda usta öğreticiler işsiz, 10 milyon aşkın kursiyer kurslara devam edemiyor. Usta öğrenciler özlük haklarını ve statülerini istiyorlar. Konuyla ilgili bir soru sormuştum ama verilen cevap, konuyla ilgili verdiğiniz cevap hiç tatmin edici değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, ödenek üstü harcama yapılmıyormuş. Ya, isterseniz bu meseleyi çözmek zor mu Sayın Bakan?

Evet, konuşmamı burada sonlandırmak istiyorum sürem bittiği için.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum ve tabii ki yine de bu bütçenin Millî Eğitim Bakanlığımıza, Millî Eğitim camiasına hayırlar getirmesini temenni ediyor ama İYİ Parti Grubu olarak Millî Eğitim bütçesini yetersiz bulduğumuzdan bu bütçeye "hayır" diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanlar, kıymetli ve muhterem milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz. Her zamanki gibi AK PARTİ sıraları yine bomboş. Anladık ki muhalefete saygı duymuyorsunuz, millete ve milletin çocuklarının geleceğiyle ilgili bu bütçeye de saygı duymuyorsunuz; bari kendi Bakanınız saygı duyup da şuraya 5-10 kişi katılabilseydiniz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Siz olmasanız da biz buradan milletimize en yüksek sesle seslenmeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığının 1 trilyon 451 milyar küsur bütçesi var. Bu bütçeyi niye veriyor bu millet dışından tırnağından artırıp? Diyor ki: "Bu milletin evlatlarına nitelikli, kamusal ve eşit eğitim fırsatı sağlayın. Bu memleketin Mardin'indeki çocuk da Bursa'sındaki çocuk da kamusal eğitimi parasız olarak alsın; çağın şartlarıyla birlikte, tıpkı eski Türkiye'de bizim olduğumuz gibi babası işçi, çiftçi, köylü, işsiz olan dar, sabit gelirli kesimlerin de çocukları eğitim imkânıyla birlikte ekonomik ve sosyal statü değiştirebilsin." O günden beri yani 2002 tarihinden bugüne kadar, önceden bütün eğitim çağındaki çocukların yüzde 1'i özel eğitim alırken devrinizde şu an yüzde 9-10'lara çıktı. Özel okul oranları 2002 yılında yüzde 2 seviyesindeyken şimdi yüzde 20'lere yaklaştı. Özel okul ile kamu okulu arasındaki fırsat eşitsizliğini devasa hâle getiren bu sistem yetmezmiş gibi, kamu okulları içerisinde aynı ilde, aynı ilçede devlet okullarının biri ile diğeri arasında da devasa bir fark oluşturdu. İlim Bursa'da da öyle; örneğin, Nilüfer'de ise bir okul, bir diğeri de Yıldırım'daysa şehrin bir tarafı Bangladeş standartlarında, bir tarafı Belçika standartlarında. İşte, siz Türk milletin evlatlarının geleceğini ve eğitimdeki fırsat eşitliğini ortadan kaldırarak çaldınız.

Bakınız, biz bu bütçeyi veriyoruz, bu millet veriyor ve siz de ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Zor zamanda tahsis ettiği kıt kaynakları gizli ajandanızdaki siyasi emeller uğruna har vurup harman savuruyorsunuz. Bu "2023 Eğitim Vizyonu" adlı belgede de hiç sıkılmadan, apaçık aslında, millî eğitim sistemini halkın talepleri yerine siyasi iktidarın vesayetine göre düzenlemeyi hedeflediğinizi her hâlinizle gösteriyorsunuz. Eğer bir cümleyle "Türk millî eğitim sistemi yirmi yıldır ne için çalıştı?" dersiniz, Türk millî eğitim sistemi milletin evlatlarının gelişmesi için değil seçmen yetiştirmek üzere kurgulanmış bir millî eğitim sistemi hâline geldi. Son örneklere bakar mısınız Allah aşkına: Bursa'da bir okul müdürü, yardımcısının kapısını kırıyor ve siz de ona aferin niyetine maaşla ödüllendirme veriyorsunuz. Tokat'ta "Halep'ten gelenler geri dönüyor. Artık, Selanik'ten gelenler de geri dönsün." paylaşımı yapabilecek Millî Eğitim idarecileriniz var Sayın Bakan. Biz biliyoruz, aslında Türk milletine "Selanik" deyince ilk akla gelen, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e düşman olmanız olduğunu. İşte o nedenle Türk eğitim sisteminin müfredatını, kafanızın karanlık dehlizlerinde tasarladığınız siyasi projenin bir propaganda metni hâline getiriyorsunuz. Nasıl mı yapıyorsunuz? Her icraatınızda olduğu gibi adaletsiz mülakatla yapıyorsunuz.

Bakınız, kaç gündür, aylardır bu Mecliste de gündeme geldi, aslında Sayın Cumhurbaşkanının "Kaldıracağız." sözüne rağmen kaldırmadığınız mülakatta o adaletsizliği, o hak gasbını yine yaşattınız. Biz diyoruz ki: 1.600 civarında arkadaşımızın, meslektaşımızın, öğretmen kardeşimizin KPSS'yle kazanmış olduğu hakkını, iller arasında farklı puanları fazlasıyla vererek elinden almış oldunuz. Apaçık bir kul hakkı var, apaçık bir hukuksuzluk var, bunu düzeltin diyoruz, Komisyonunda söyledik, basında söylendi, çocuklar haklarını aramak için buraya geldi; Meclise girişini yasakladınız. Bolu'dan yürüyüş yapacaklardı, şimdi, yürüyüşü yasakladınız. Şimdi, ne yapacak bu çocuklar? Son bir ayda 2 intihar daha var Sayın Bakan. Ne yapmalarını istiyorsunuz? Tabii, bu memlekette canlılar ikiye ayrılır; bir, AK PARTİ'liler gibi gerçek canlılar, canı, kanı kıymetli olanlar; bir de memleketin diğer evlatları "patıcan" dediğimiz kesimler var. Niye? Elin uşağı ele ucuz. Sizin evladınızda olsaydı böyle bir haksızlık, ne yapardınız? Sayın Bakan, kendinize gelince üç yıllık profesörlük şartını kaldırıp bir aylık profesörken rektör olabiliyorsunuz. Size gelince aşılmayan bütün yollar aşıyor, bütün tepeler düzleşiyor; memleketin evlatlarına gelince otobanlar bir anda dağa, tepeye dönüşüyor. Birazcık vicdanınız varsa, birazcık inanıyorsanız, birazcık Allah'tan korkuyorsanız, 1.600 civarında hakkını gasbettiğiniz, analarının ak sütü gibi atanmak helal olan öğretmenlerin hakkını verin kardeşim. Bağ mı bağışlayacaksınız? Tavassut istemiyor, hakkını istiyor Sayın Bakan; sizin gibi hak etmediği rektörlüğü istemiyor, hakkını istiyor. Tabii, vermezsiniz, bu mülakat sizin müsteşarlığınızdan, cemaziyelevvelinizden beri sicilinizde yazan kara bir lekedir.

Efendim, bir başka garabet daha var. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu her türlü itiraza rağmen çıkardınız ve orada bir yönetmelik yayınlanmanız gerekiyor. Nedir? Kariyer basamakları için verilen sözler. İlgili yönetmelik yayınlandı mı? Yayınlanmadı. Yönetmelik eğer hızlı bir şekilde yayınlanmaz ise, 15 Ocak tarihine kadar bitmezse 350 bin öğretmenin maaş kaybı olacak. Yalnızca 350 bin öğretmen değil, lütfen, yönetmeliğe ücretli öğretmenlikte geçen süreleri de eklemeniz gerekiyor, mutlaka eklemelisiniz.

Bu ÇEDES ne biliyor musunuz? Ben size işin aslını söyleyeyim: Bir türlü olmuyor, çalışıyoruz, çalışıyoruz; bu milletin, bu memleketin çocuklarını istediğimiz gibi ideolojik zombiye dönüştüremiyoruz, ne yapalım? Bu öğretmenlerle olmaz, dışarıdan, Diyanetten vesaire, başka kurumlardan, işte bu "ÇEDES" adı altındaki Çevreme Duyarlıyım Projesi'yle çocukları bunların kucağına itiyorsunuz; yapmayın. Derdiniz, Allah'ın dinini, kitabını, güzel ahlakı, Peygamber'in ahlakını öğretmekse, bu memleketin ilahiyat fakültelerinden mezun pırıl pırıl öğretmenleriniz, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleriniz yok mu? Formasyon almış öğretmenleriniz yok mu? Neden onları bırakıp da bunlarla iş tutuyorsunuz? Efendim, dedim ya, cemaziyelevveli de öyleydi; paralel yapılarla iş tutmak Sayın Bankanın ihtisas alanı, onu yapar sadece. Bundan vazgeçin, kendi çocuklarınızı gönderin, kendi çocuklarınızı gönderin.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sen iş tutuyorsun paralel yapıyla.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Aynaya bak.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, ben bilirim, istiyorsanız örnek veririm Bursa'da, atamalardan da veririm.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sen Genel Kurula konuş, bize değil.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Müsaade buyurun, ses oradan geldi, oraya söylüyorum; hepsine verilecek cevabımız var.

Efendim, şimdi, okulların hâli nasıl, ben size söyleyeyim bir öğretmen olarak; ayrıntı yok içmeye misali bir durumla karşı karşıyayız. Bugün bu memlekette bizim okul sayımız kadar kadrolu hizmetlimiz yok. Müdürlere diyorlar ki: "Okulu temizletin. Ne yapın edin bulun, yapın." Ne yapsın müdür? Bağış almaya kalkıyor, bağış almaya kalkınca da şikâyetler olduğunda hemen müfettişler tepesine biniyor.

Vaktinde Bursa'da bir anket çalışması yapmıştık, hem de o zamanlar ekonomi bu kadar kötü de değildi. Buradan iddialı bir şekilde söylüyorum: Sayın Bakanın imkânı var, bir gün içinde öğrenebilir; bu memlekette çocuklarımızın yüzde 50'si özellikle dezavantajlı bölgelerde hayatları boyunca süt içemiyorlar, süt. Bir defa kantinden simit alamamış çocukların oranı yüzde 35, siz neyden bahsediyorsunuz? Okullar...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Göstersene bir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bakın, ben bu konuda yaptım çalışma, yapın bir anket, yapın anket, sorun velilere.

CAVİT ARI (Antalya) - Ben gösteriyim, bak.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bakınız, bu okullarda okulların kapıları büyük çoğunlukla çocuklarımıza, öğrencilere emanet.

Efendim, öğretmenlik eğitimi almış, bu akademiyle birlikte yüz binlerce kapıda bekleyen insanımızı ne yaptınız? Siz iktidara gelmeden önce sayıları 68 binken şimdi 1 milyona ulaşmış atama bekleyen öğretmenler var. Şimdi ona bir de Akademi duvarı koydunuz. Bak, niye koydunuz biliyor musunuz? Teknik detayına girip anlatırız ama şimdi "Sadece KPSS'yle bu işi yapamıyoruz, bunları biz önce bir eleğe koyalım, burada bir cendereden geçirelim, burada bir süzelim, ne kadarı bizden olur, ne kadarı olmaz?" diye vereceğiniz bir filtre, titre Allah'ım titre misali insanların kazanılmış haklarını ellerinden almaya gayret ediyorsunuz.

Efendim, burada bir şeyi daha hatırlatmamız gerekiyor, İçişleri Bakanlığı bütçesinde de söyleyecektim konuşma fırsatım olmadı. Bu hakları elinden alınan, gasbedilen öğretmenler Millî Eğitim Bakanlığının orada seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Soğuk - geçen hafta biz de gittik Selcan Taşcı Vekilimizle- aralarında çocuklu olanlar da var, anneleri yanında gelmişler de var. Bu ülkenin polisi sandalye ve birkaç tane battaniyeyi bile oraya almamıza müsaade etmedi; nedir bu düşmanlığınız ya? Nedir bu kastınız bu memleketin evlatlarına? Bu hakkın bir an önce verilmesi gerekmektedir.

Efendim, son olarak, Sayın Bakan çıktı -gündem değiştirmeyi çok sever yani asıl konulara, önemli konulara, somut konulara, sorunlara cevap vermez. Ne yapar? Algı yönetiminde bir ihtisası var- "Bu ülkede 72,5 millet çok iyi yaşıyorduk Osmanlı zamanında, ittihatçılarla birlikte bu işler bozuldu." dedi, öyle mi? Öyle. Laiklik gibi hassas bir konuyu kaşıyarak yine kutuplaşma üzerinden gündemi kurtarmaya çalıştı.

Efendim, ben size kısaca hatırlatayım, iyi dinlemeniz lazım: Navarin'de, Tripoliçe'de, Özi'de, Harmanlı'da Yemen'de Türkleri boğazlayanlar kimlerdi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hemen tamamlıyorum.

Türkleri bırak, birbirlerine saldırıp katliam yapanlar kimlerdi? Osmanlı bir yandan cephede savaşırken bir yandan bu 70 bilmem kaç unsuru birbirine saldırmamasın diye şehit veriyordu. İttihatçılar bu hengâmede Türk'ün istikbalini düşünmüşler, Türk'ün kanını boş yere akıtan bu anlayışa son vermişlerdi. İlhamlarını Kuzey Türklüğünün münevverlerinden aldılar. Ta Doğu Türkistan'a kadar her coğrafyada Türkler için savaştilar, uğraştılar. Türk köylerini basanların, Türk ordusunun lojistik hatlarını vuranların, Türk düşmanlarıyla ittifak yapanların soyundan gelmiyorsa bu ittihatçılık düşmanlığı neden? İttihatçılar ölür, ittihatçılık ölmez.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a aittir.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yükseköğretim kurumları üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Üniversiteler sadece üst seviyede eğitim veren kurumlar değil, aynı zamanda araştırma yapan, teknoloji geliştiren, bilgi üreten, topluma yön veren, toplumun bilimin ışığında yönlendirilmesine vesile olan ve aydınlanmanın mihenk taşı olan kurumlardır. Üniversite demek, serbest düşünce demektir. Dolayısıyla, üniversitelerin olmazsa olmazlarından biri özerk olmalarıdır.

İlk olarak, ülkelerin kalkınmasında, aydınlanmasında bu kadar önemli rol oynayan üniversitelerin durumunu ülkemiz açısından birkaç başlık üzerinden değerlendirmek istiyorum. Mesela, üniversite sayısı. Bakın, Türkiye'de şu an 209 üniversite var, yaklaşık 7 milyona yakın da öğrenci var. Üniversite altyapısı yani hoca sayısı, eğitim materyalleri, fiziki imkânları olduğu sürece ve daha önemlisi mezun ettiğiniz öğrenciler mezun oldukları alanda iş bulabiliyor ve ülke ekonomisine katkı sağlayabiliyorlarsa üniversite sayısını 1.000'e de çıkarabilirsiniz, sıkıntı yok ancak ülkemizde bu 209 üniversitenin birçoğunun altyapısı eksik, birçoğunda eğitim verecek alan hocaları eksik. Ya, peki, mezun öğrenciler iş bulabiliyor mu? Hayır. Bakın, resmî rakamlara göre, mezunların yüzde 30 ila yüzde 35'i iş bulamaz durumda, iş bulanların yarısına yakını da kendi alanında iş bulamıyor. Öğrenciler üniversitedeyken işsiz sayılmıyor, ne kadar çok öğrenci o kadar düşük işsizlik oranı, bu sebeple işsizlik oranı da düşük görünüyor.

Peki, gelişmiş ülkelerde sayı nasıl, ona bakalım: Avrupa'nın birçok ülkesinde temel yani her alanda lisans ve yüksek lisans eğitimi veren üniversite sayısı ortalama 100-150 civarındadır. Diğerleri genelde meslek yüksekokulu veya yüksekokullardır yani "Üniversite sayısını artırdık." deyip bunu başarı olarak sunmak doğru değildir. Üniversite açmak yerine mesleki ve teknik eğitim sorununu çözüp yüksek eğitimin üzerindeki yükü atıp üniversitelerin önünü açsaydınız bu kadar verimsiz üniversite açmak zorunda kalmaz, üniversitelerimiz de sanayimiz de çok farklı durumda olurdu. İşte, o zaman gelişmiş ülkeler gibi yüksek eğitimin yanında teknoloji geliştiren, toplumu bilgilendiren üniversiteler ile meslek okulları ve mesleki ve teknik eğitim yüksekokullarıyla da sanayinin istediği mesleki eğitimi almış elemanlar yetiştirirdiniz.

Peki, bu kadar üniversitemiz var, dünya üniversiteleri içerisinde ne durumdayız, ona bakalım. İlk olarak dünya üniversite sıralamalarına bir bakalım. URAP verilerine göre, 2011 yılında dünyada ilk 1.000'e giren üniversite sayımız 20 iken 2024'te bu sayı sadece 9'a düşmüştür. Yine, 2011 yılında dünyada ilk 500'e giren üniversite sayımız 5 iken maalesef, 2016'dan beri sıfırdır.

Bir diğerk önemli değerkendirme ise üniversitelerin özgürlüğü ve özerkliğidir. Bu konuyu ele alırken Avrupa'daki yükseköğretim sistemlerinin önemli bir değerkendirmesi olan Avrupa Üniversitesi Özerkliği Raporu'na baktım. Ülkemizle ilgili bazı sonuçlar var, onlar üzerinden değerkendirme yapmak istiyorum. Bu çok geniş bir rapor, ben burada konuyu birkaç cümleyle özetleyeceğim. Bu raporda üniversitelerin özerklikleri örgütsel yani yönetici belirleme, mali, istihdam ve akademik özgürlükler üzerinden değerkendiriliyor. Örgütsel istihdam, akademik özgürlük ve özerklik üzerinde durmak istiyorum. Örneğin, bu raporda "Türkiye, rektör belirleme sürecinin üniversitelerin kendilerinin elinde olmadığı tek örnek olarak belirginleşmektedir." deniliyor. Yani "Bu liste içerisinde rektörünü kendisi atayamayan, kendisi belirlemeyen üniversitedir." diyor.

Şimdi, tabii, üniversitede rektör seçimleri zaten tam demokratik şekilde yapılmıyordu; bu doğru, sizden önce ceberut dönemi de var, bu da doğru ancak 2018 yılında yani partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle tamamen Cumhurbaşkanının uhdesine alınmıştır.

Şimdi, burada, 2018'de bu değışiklik yapılmadan önce çok önemli bir hamle yapıldı, doçentlik ve profesör olma şartı değıştirildi, ondan sonra da zaten üniversite kadroları, rektörlükler âdeta bir teselli ikramiyesi olarak görölmeye başlanmıştır. Mesela neler oldu? Bazı örneklere bakalım. Rektör olacak kişinin milletvekilliği bitiyor, rektör yapılıyor; belediye başkanlığı bitiyor, rektör yapılıyor. Mesela, yine başka bir örnek, başka bir siyasi partiden transfer ediliyor ve daha sonra, bu transfer yapıldıktan sonra da mükâfat olarak "Şimdi de sizi rektör yapalım." diyorlar, rektör yapıyorlar. Milletvekili seçilemiyor, belediye başkanı seçilemiyor, rektör yapılıyor. Neredeyse rektörlük, dekanlık gibi kadro atamalarında kriterlerin başında AK PARTİ'li olma şartını getirdiniz. Sizi tebrik ediyorum, yükseköğretimde yeni bir dönem başlattınız; sizin bu yaklaşımınızı rektörler de kendi alt kadrolarında yaptılar ve yükseköğretimde nepotizm dönemini başlattınız.

Ha, sizden önce ceberut dönemi de var, onu da anlatayım: 1995-2003 yılları arası. O dönemin ceberut icraatları sizin iktidarınızın hazırlanmasına önemli katkı sağlamıştır, bunu da belirteyim. Bunu ikna odalarını görmüş ve ona karşı bugünün mağrurları o gün masa altında saklanırken mücadele vermiş birisi olarak söylüyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) O dönemde bile liyakat bu kadar ayaklar altına alınmamıştır, yükseköğretim bir siyasi partinin kontrolüne girmemiştir.

Bakın, şu gördüğünüz tablo Akademik Özgürlük Endeksi'dir, Türkiye ve OECD ortalaması karşılaştırmasıdır. 1980 darbe dönem ile sizin döneminiz yani partili Cumhurbaşkanlığı dönemi aynı seviyede, biliyor musunuz? Ceberut dönemi bile sizin döneminizden, bakın, daha yüksek seviyede. Geldiğimiz nokta aynı yani 1980'le aynı seviyededir.

Şimdi, 2023'te, 179 ülke arasında Özgürlük Endeksi'nde 166'ncı sıradayız. Bizden sonra Kuzey Kore var, dikkatinizi çekerim. Özgürlük Raporu'nda ülkemiz, maalesef, OECD ülkeleri arasında, 38 ülke yükseköğretim sistemi arasında son sırada yer alıyor. Bunun yanında mali bağımsızlık, araştırma alanlarındaki özgürlük konularında da son sıralarda yer alıyoruz. Üniversitede yapılan bu yanlışlıklar neticesinde, üniversitelerin gerçek anlamda bağımsız düşünme ve yenilikçi projeler geliştirme kapasitesi ciddi şekilde zayıflamaktadır.

Bilimsel makale konusunda nüfusumuza göre yayın sayımızda eksiklik yok ancak bunun toplumsal menfaate dönüşmesinde eksiklikler var, bu da yapmış olduğunuz yanlışlıklardan ve nepotizmden kaynaklanıyor. Bunu nereden söylüyorum? Üniversitelerde üretilen bilimsel çalışma ve o çalışmaların niteliğinden söylüyorum. Bakın, şimdi bunu nasıl ölçüyoruz? Üniversite çalışmalarımızın toplumsal menfaat ve zenginliğe dönüşmesini daha iyi anlamak için yapılan çalışmaların yani yayınların etki değeri, bir de atıf yayın oranına bakmakta fayda var; bu da işte, bu gördüğünüz tablo, bu tablo o değerleri gösteriyor. Bakın, OECD ülkeleri arasında 3,30 etki değeriyle sondan 2'nci sıradayız. Yine, atıf alma oranlarında da yüzde 50'lerde son sıralardayız. İşte, bu yüzden, üniversitelerde ve yanlış politikalar neticesinde yapılan çalışmalar toplumsal menfaate dönüşmüyor.

Şimdi de son olarak, bu gördüğünüz tabloyla üniversite öğretim elemanlarımızın ekonomik durumunu, yine bahsettiğim o dönemlerle yani sizin nepotizm döneminizle, buzdolabının bile olmadığı 80'li yıllarla ve 1995-2003 ceberut dönemiyle karşılaştırmak istiyorum.

Burada gördüğünüz alttaki çizgi asgari ücrettir -asgari ücretin satın alma gücünü burada konuşmak istemiyorum- kırmızı olan ise araştırma görevlilerinin maaşlarıdır, yeşil olan da profesör maaşlarıdır. 1980'li yıllarda yani gördüğünüz şu dönemde profesör maaşı asgari ücretin ortalama 15 katı, araştırma görevlisinin maaşı ise ortalama 5 katı. Ceberut dönemde yani 1995-2003 yılları arasında profesör maaşı asgari ücretin -gördüğünüz gibi- 9 katı. Peki, araştırma görevlisinin maaşı nedir? Aşağı yukarı 4 katı. Gelelim sizin döneminize yani nepotizm dönemine. 2018'den bu yana profesör maaşı asgari ücretin ortalama 4 katı, araştırma görevlisinin maaşı ise ortalama 3 katıdır; bu da üniversite hocalarımızı getirdiğiniz durumu gösteriyor.

Evet, şimdi, buradan yaptığınız bu atamalarla ve verdiğiniz ücretlerle öğretim elemanlarımıza şunu söylüyorsunuz: "Senin üniversitede kalmanı, atamanı ben sağladım. Benim sayemde rektörsün, benim sayemde dekansın, onun için ne dersem yapmak zorundasın." Öğretim elemanlarına da diyorsunuz ki: "Ne maaş veririm o maaşa çalışmak zorundasın." Peki, karnını bile doyurmakta güçlük çeken, çalışmadaki önceliği sadakat olan bir bilim insanımızdan teknoloji geliştirmesini nasıl bekleyeceğiz? Cumhuriyetin yeni yüzyılında dünya teknolojik gelişmelerle yarışırken biz üniversite hocalarımızın liyakatine değil sadakatine bakarak atamalar yaparsak üniversitelerimiz bilimde nasıl yol alacak, mesafe alacak?

İYİ Parti olarak önerecek çok şeyimiz var ancak sonuç olarak birkaç şey söylemek istiyorum: Üniversitelerin özerk yapısına kavuşturulması için yükseköğretim sistemi yeniden yapılandırılmalıdır. Evet, üniversite sayısı çok fazladır, üniversite yapısı tekrar gözden geçirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akalın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Mesleki ve teknik eğitim yeniden yapılandırılmalı, yükseköğretim alan yüksekokullarına dönüştürülmelidir ve üniversiteler üzerindeki yük de azaltılmalıdır. Birçok üniversitede altyapı tamam değildir, üniversitenin altyapısı tamamlanmalı, tamamlanamıyorsa bölgeye göre alan yüksekokullarına çevrilmelidir. Üniversitede hocalarımız ve tüm personel ekonomik olarak çok zor durumdadır, öğretim elemanlarımızın ekonomik şartları düzeltilmelidir. Üniversite atamalarında, rektör atamaları başta olmak üzere nepotizm terk edilmelidir. Liyakat tekrardan hâkim kılınmalıdır. Bütçeden, üniversitelerin sanayi ve

sektörlerle yapacakları AR-GE çalışmalarına destek olunmalıdır. Bu sebeple, yükseköğretim sistemimiz için yeniden yapılandırma çalışmaları başlatılmalı, buna göre bütçe yeniden gözden geçirilmelidir.

Yüce Meclisi ve asil Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İYİ Parti Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, İç Tüzük 60'a göre söz talep eden arkadaşların bazılarına söz hakkı vereceğim.

Sayın Koçyiğit, talebiniz var sanırım.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bugün Ankara'ya gelen Hakkımı Ver Platformuna ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün "İnsanca yaşam, güvenceli çalışma hakkımı ver." demek için Ankara'ya gelen Hakkımı Ver Platformuna polisin saldırısı haberini aldık. Bu platform, işçi ve emekçilere sorulmadan görüşülen Asgari Ücret Komisyonuna, kadınlara yaşam bırakmayan, çiftçileri ürettirmeyen, emekçileri taşeronla mahkûm eden, doğayı rant için talan eden politikalara karşı seslerini duyurmak için bugün Ankara'daydılar. Saat 12.00'de Çankaya Belediyesinin önünde, saat 13.00'te de Meclis Çankaya Parkı'nda taleplerini ve itirazlarını haykıracaklardı ama ne yazık ki aldığımız habere göre polisin plastik mermi ve gazlı saldırısına maruz kalmışlar. 15'ten fazla orada bulunan aktivistin darbedilerek gözaltına alındığı haberi bizlere ulaştı, aynı zamanda çok sayıda yaralının olduğu bilgisine ulaştık.

Şimdi, biz buradan sormak istiyoruz: Meclisteyiz, halkın bütçesini konuşuyoruz ve bu bütçeye karşı biz burada muhalefet olarak nasıl itirazımızı söylüyorsak, çeşitli toplumsal kesimlerden işçilerin, emekçilerin, kadınların da Meclisin kapısına gelerek ya da bulundukları yerlerde kendilerini içinde görmedikleri, kendilerine ait olmayan, kendilerinden çalınan bütçe hakkı için mücadele etmeleri, alanlara, sokaklara çıkmalarından daha doğal ne olabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şurada gelip yanı başımızdaki Meclis Parkı'nda taleplerini haykırırsalardı, basın açıklamalarını yapsalardı, ne olurdu? Buradan ülke mi mahvolurdu? Buradan ne yok olurdu? Bu soruları sormak istiyoruz. "Niye her seferinde grevleri yasaklıyorsunuz, işçilerin üzerine polisi sürüyorsunuz, polis copuyla toplumu ve işçi sınıfını terbiye etmeye çalışıyorsunuz?" diye sormak istiyoruz.

Bu tutumu kınıyoruz, kabul etmiyoruz. Hakkımı Ver İnisiyatifinin yanındayız, onlarla dayanışma içerisindeyiz ve kendilerine buradan geçmiş olsun dileklerimi de iletmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, bugün Ankara'ya gelen Hakkımı Ver Platformuna ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de benzer bir konuyla ilgili söz talebinde bulunmuştum. "İnsanca Yaşam ve Güvenceli Çalışma Talebiyle Hakkımı Ver" başlığıyla Ankara'da toplanan arkadaşlar anayasal haklarını kullanma çabası içindelerken maalesef, gözaltına alındılar. Gözaltına alınma çok da uygun olmayan koşullarda gerçekleşti. Bize ulaşan bilgiye göre an itibarıyla 36 gözaltı var. Mustafa Kemal Hastanesine götürülenler ve yaralıların olduğu söyleniyor.

Ben, bir kere daha, bu memlekette Anayasa'da yazılı bulunan her türlü hakkın kullanımının kolluk kuvvetleri tarafından kısıtlanmaması gerektiğini ifade ediyorum. Gözaltına alınan arkadaşlarımızın bir an evvel serbest bırakılmasını diliyorum ve Mustafa Kemal Hastanesinde tedavi olan arkadaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

BAŞKAN - Sayın Evrim Karakoz, buyurun.

3.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da bir haftada eğitim alanında yaşanan olaylara ve Millî Eğitim Bakanına ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, seçim bölgem olan Aydın'da geçen hafta İncirliova Acarlar'da, Acarlar Ortaokulunda 37 öğrenci zehirlendi, Nazilli Esenköy Şehit Celal Güngör İlkokulu Müdürü Atatürk'e ve cumhuriyete hakaret eden paylaşımlarda bulundu, Nazilli MESEM Müdürü gazetecileri tehdit etti. Bir haftada sadece Aydın'da bu olaylar yaşandı.

Sayın Bakan, az önce bahsettiğim kabul edilemeyecek bu tarz olaylarla, eğitimin, eğitimcilerin, öğrencilerin sorunlarıyla mı ilgileniyorsunuz, yoksa konferans konferans dolaşıp cumhuriyet değerlerine, laikliğe karşı beyanlarda mı bulunuyorsunuz?

Hülle atamalarıyla meşhur ve cumhuriyet değerleriyle problemi olan bir kişinin eğitimi yönetmesi ve problemlerini çözmesi imkânsızdır. Millî Eğitim Bakanı derhâl istifa etmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türker Ateş...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Buyurun Sayın Ateş.

4.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına iki sorum olacak: 2023'te 4 milyon 444 bin hane sosyal yardım almıştır, 2024 Eylül ayında sosyal yardım alan hane sayısı 3 milyon 680 bine gerilemiştir. 756 bin hanenin sosyal yardımı neden kesilmiştir? Tasarruf tedbirleri sosyal yardım alan hane sayısının gerilemesinde etkili midir? Bakanlığınızın herhangi bir harcamasında tasarruf tedbirleri var mıdır?

İki: 2024 yılında Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma Programı ödeneği 205 milyar liraydı, 2025 yılında bu ödenek sadece yüzde 7 artırılarak 219 milyar liraya yükselmiştir. Bu artış oranı hem hedeflenen hem de gerçekleşen enflasyonun çok gerisindedir. 2025 yılında ekonominin kötüleşeceği ve yoksulluğun artacağı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Naci Şanlıtürk...

5.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına Ordu'yla ilgili sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Ordu Üniversitemizin Turizm, Güzel Sanatlar ve Sağlık Bilimleri Fakültelerindeki toplam 1.300 öğrencimize diğer fakültelerin binalarında eğitim veriliyor. Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi ise bina olmadığı için açılmıyor. 2025 Yılı Yatırım Programı'nda fakülte binalarımıza yer verilecek mi?

Sürekli göç alan Altınordu Şahincili ve Cumhuriyet Mahallelerimizin, Fatsa Dolunay Mahallemizin ve Ünye Gölevi Mahallemizin okul binaları ihtiyacı, Mesudiye, Aybastı, Kabadüz ve Çambaşı Öğretmenevleri 2025 Yılı Yatırım Programı'nda yer alacak mı?

Ordu merkezdeki Aile ve Sosyal Hizmetler Kampüsü ve Ünye Çocuk Evleri Sitesi 2025 Yılı Yatırım Programı'nda yer alacak mı?

Ahmet Cemal Mağden Huzurevini 2025 yılı içerisinde açabilecek miyiz? Huzurevi için Bakanlığınıza bedelsiz olarak teklif edilen Çaybaşı İlküvez'deki olimpik havuzlu 60 kişi kapasiteli binayı alacak mısınız?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Elif Esen...

6.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Sosyal Güvenlik Kurumunun beyaz baston için ödediği tutara ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görme engelli bireylerin toplumsal yaşamın bir parçası olabilmesi ve bağımsız hareket edebilmeleri için beyaz baston kritik bir ihtiyaçtır. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından beyaz baston için verilen ödeme miktarı bugün sadece 22 liradır. Şu anki piyasa koşullarında beyaz baston fiyatlarının 500 liraya kadar ulaştığı göz önüne alındığında, SGK tarafından sağlanan 22 liralık ödeme neredeyse 2 ekmek fiyatına denk gelmektedir. Bu tutar temel bir ihtiyacı karşılamak için yetersizdir, eşitlik ilkesine aykırıdır ve mağduriyet yaşanmasına sebep olmaktadır. Türkiye'de Ulusal Engelliler Veri Sistemi'ne göre yaklaşık 2,5 milyon engelli vatandaşımız bulunmaktadır. Bu bireylerin ise 215.076'sı görme engellidir ve bu sayı, beyaz baston ihtiyacının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Hüsmen Kırkpınar... Yok.

Sayın Zengin, sanıyorum bir söz talebiniz var.

Buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, altıncı turdaki bütçelere ve Bakanlıklarla ilgili yapılan konuşmalara ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ve Millî Eğitim Bakanlığının bütçelerini hep beraber Genel Kurulda tamamlayacağız inşallah. Bu arada, YÖK Başkanımız da burada, üniversitelerimizin bütçeleri de uzunca bir vaktimizi alacak; inşallah, mümkün olan en hızlı süreç içerisinde ve sağlıklı bir tartışma ortamıyla tamamlayacağımızı ümit ediyorum.

Ben, değerli arkadaşlarımızı dinliyorum, gün içinde de muhakkak ki itiraz edecekleri başka noktalar olacaktır. Ben Sayın Bakanlarımızın burada olmaları hasebiyle bu konulara dair en sağlıklı cevapları Sayın Bakanlarımızın vereceğini düşünüyorum. Fakat Bakanlıklarımızla ilgili konuşulurken sürekli negatif bir gündemle konuşuluyor. Ben önemine binaen, birkaç konuda, çok olumlu taraflarla ilgili birkaç cümlemin altını çizmek istiyorum. Arkasında büyükçe emek olan işler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hemen bir cümleyle...

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Özellikle Aile Bakanlığımızın çalışma alanlarından -On İkinci Kalkınma Planı'nda- kadın iş gücüne katılma oranının 2028 yılına kadar yüzde 40'a ve istihdam oranının da yüzde 36,2'ye yükseltilmesi hedefleniyor. Ben bunun Türkiye'de kadınlar için çok önemli bir nokta olduğunu ifade etmek istiyorum; bunun gibi başka olumlu başlıkları da söz aldığım da ifade edeceğim.

Tabii, Millî Eğitim Bakanlığımız Türkiye'de her aileye dokunan en önemli Bakanlık ve bütçe olarak da baktığımızda, tüm bakanlıklarımız içerisinde 2 trilyon 186 milyar 575 milyon 227 bin lirayla en büyük bütçeye sahip Bakanlık. Bu yaklaşım, bizim millî eğitime verdiğimiz anlamı, önemi ortaya koyan bir yaklaşım. Şu ana kadar da 819.611 öğretmenimiz atandı, 1 milyon 29 bin 250 öğrenciye öğle yemeği verildi, 1 milyon 146 bin 213 öğrencimiz taşındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle...

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bütün gayretler Türkiye'de çocuklarımızın, gençlerimizin çok daha iyi şartlarda eğitim alabilmesi için. Bu anlamda, ben, bugün hazırlık yaparak gelen tüm Bakanlık mensuplarımıza, Bakanlarımıza hem teşekkür ediyorum hem gün içinde kolaylıklar diliyorum tüm arkadaşlarımıza.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, altıncı turdaki bütçelere, ücretli öğretmenliğe ve öğretmenlik tanımına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın, Aile Bakanlığımızın bütçelerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, ilerleyen saatlerde Millî Eğitim Bakanlığımızla ilgili, Aile Bakanlığımızla ilgili farklı konularda yapıcı olarak önerilerimiz olacak, yapıcı eleştirilerimiz olacak.

Sadece bir konuya dikkat çekeceğim, bir mesaj gelmiş. Ücretli öğretmenlikle ilgili burada farklı değerlendirmeler oldu; bir kere, ücretli öğretmenlerimizin zor şartlar altında çalıştığı önemli bir gerçeklik. Sayın Millî Eğitim Bakanım, Çorum'dan bir mesaj gelmiş; Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğünde ücretli öğretmenlerimizin maaşlarının ödenmediğiyle ilgili, bir gecikmeyle ilgili bir şikâyet, bir mağduriyet iletilmiş. Bunu özellikle dikkatlerinize sunmak istiyorum. Türkiye'nin her yerinde buna benzer şeyler olduğu gibi de bir iddia var, bu önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Buradaki en önemli rahatsızlıklarımızdan biri de şu: Yani birden fazla öğretmenlik tanımını da doğru bulmuyoruz. Öğretmen öğretmen olmalı sadece yani "kadrolu öğretmen" "ücretli öğretmen" "sözleşmeli öğretmen" gibi farklı tip öğretmenlik tanımlamalarını doğru bulmuyoruz. Öğretmenlik mesleğinin itibarı açısından da bu konunun önümüzdeki dönemde yeni bir düzenlemeye tabi olmasını önemsiyoruz. Öğretmen sadece öğretmen olmalı diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal, buyurun.

9.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesindeki Aşağıderen İlkokulu binasına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli Millî Eğitim Bakanım, ben eğitim sorunları bir türlü bitmeyen il olan Şanlıurfa'nın Milletvekiliyim ve her gün sorunlara sorunlar ekleniyor. Şu anda Şanlıurfa ilimizin Akçakale ilçesine bağlı Aşağıderen Mahallesi'ndeki Aşağıderen İlkokulu bünyesindeki öğrenciler Suriyeli sığınmacılardan kalma derme çatma, yamalı konteynerlerde eğitim görüyorlar. Mahallede 90'a yakın ilkokul öğrencisi, 6 Şubat 2023 depremlerinin ardından ağır hasarlı duruma gelen okul binası yenilenmediği için konteyner sınıflarda ikili eğitime mahkûm edilmiş durumda. Bu kış şartlarında, üst kısmı damladığı için branda çekilen konteynerlerde minikler üşüye üşüye derse giriyorlar. Akçakale Aşağıderen çocuklarının Anayasa tarafından doğrudan güvence altına alınan eğitim hakları görmezden geliniyor. Millî Eğitim Bakanlığını Akçakale Aşağıderen İlkokulu binasını inşa etmeye çağırıyoruz.

Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer, buyurun.

10.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına sordukları sorulara ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanına: Sayın Bakan, öğretmen atamalarında mülakat ne zaman kaldırılacaktır?

Öğretmenlere her sene yapılan kırtasiye yardımını ekonominin geldiği duruma göre güncelleyecek misiniz?

Her çocuğa bir öğün yemek projesinin maliyeti hesaplanmış mıdır? Çocukların okula aç gitmesini ve okullarda aç kalmasını önleyecek projeniz var mıdır?

Ayrıca, ilim Adana'da, maalesef, birçok ilköğretim okulunda Suriyeli sığınmacı çocukların sayısının Türk çocuklarımızın sayısını geçtiği ve kendi kültürlerini dayattığı, hem öğretmenler hem de öğrenciler için büyük sıkıntı yaşattığı...

Ayrıca, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına: Derin yoksulluğun pençesinde yanarak yaşamlarından koparılan 5 çocuğumuz, hâlâ neden katledildiği ortaya çıkarılmayan Narin, memleketim Adana'daki ve tüm ülkemizdeki uyuşturucunun pençesinde boğuşan yüz binlerce çocuğumuz için ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Görüşmelere Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayarak başlıyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz talebi Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'a aittir.

Buyurun Sayın Yılık. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 yılı bütçesiyle ilgili görüş ve değerlendirmelerimizi aktarmak üzere huzurlarınızdayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı dezavantajlı gruplara öncelikli olmak üzere birey, grup ve toplumların refahını sağlamak amacıyla ihtiyaç duyulan hizmetleri planlamakta; kadın, çocuk, yaşlı, engelli bireylere, ailelere, aziz şehitlerimizin yakınlarına ve kahraman gazilerimize yönelik sosyal hizmetler gerçekleştirmektedir. Millî ve manevi değerlerin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında, millî bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde aile kurumu büyük önem arz etmektedir. Türk toplumunun temel taşı olan aile sosyal ve ekonomik gelişmelerin neden olduğu olumsuz durumlara karşı korunmalıdır. Kentleşme, modernleşme ve küreselleşme süreçlerinin neden olduğu yapısal sorunlarla karşı karşıya kalan aile kurumu güçlendirilmeli, aile ve

sosyal fonksiyonları zayıflatıcı unsurlar ortadan kaldırılmalıdır. Bu anlamda, ülkemizde evlilik çağına gelmiş gençlerimizi bilinçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen Evlilik Öncesi Eğitim Programı'nı değerli bulmaktayız. Aile içi iletişimin kuvvetlendirilmesi, aile içi şiddetle kararlı mücadele, ailelere psikososyal destek verilmesi suretiyle süreçlerin desteklenmesini önemli buluyoruz. Şiddetin ruhsal ve psikolojik yönü analiz edilmeli ve yasal güvenceye kavuşturulmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak aile kurumunun güçlenmesinin huzurlu Türkiye'nin teminatı olacağına inanıyor, kadın ve erkeğe eşit fırsatların sunulduğu, kadına saygının ön planda olduğu bir yaklaşımı öngörüyoruz. Küçük çocuğu olan ve çocuk bakım sorumlulukları nedeniyle istihdamdan uzaklaşma riski bulunan kadınların kurumsal çocuk bakımı konusunda desteklenmesini, kayıtlı istihdama katılmalarını ve istihdam piyasasında kalmalarının teminini sağlamak amacıyla Bakanlığımızın 2028 sonuna kadar kadın iş gücü katılım oranının yüzde 40,1'e, kadın istihdam oranının ise yüzde 36,2'ye yükseltilmesi hedefini önemli bulmaktayız. İş Kanunu'nda, Devlet Memurları Kanunu'nda ve ilgili diğer mevzuatta çok önemli düzenlemeler yapılmış; çalışan annelere kolaylıklar sağlanmış, doğum ve süt izin süreleri uzatılmış; esnek çalışma saatleri, yarı zamanlı çalışma, erken emeklilik düzenlemeleri, torun bakım teşvikleriyle kadınlarımız güçlendirilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumları ve imkânları yaygınlaştırılmış, teşvik edilmiş; böylece çocuk bakım yükü hafifletilmeye çalışılmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak asgari refah seviyesinin bir endeks üzerinden hesaplanması ve belirlenecek asgari refah düzeyinin altında gelir elde eden ailelere doğrudan gelir desteği verilerek her ailenin beslenme, barınma, giyinme, ulaşım gibi temel ihtiyaçlarını karşılayacak düzenli bir gelire sahip olmasını hedefliyoruz. "Aile" tanımının güncellenerek Anayasa'nın 41'inci maddesinde evlilik birliğinin kadın ve erkeklerle kurulabileceği ibaresinin yanında aynı maddeye devletin her türlü istismara ve şiddete karşı çocukların yanında kadınlara, yaşlılara dönük koruyucu tedbirleri de alacağı yönünde ekleme yapılmasını öngörüyoruz.

Değerli milletvekilleri, kadına yönelik şiddet en önemli toplumsal huzursuzluk sebeplerinden biridir. Önemli insan hakları ihlallerinden biri olması yönüyle kadına yönelik şiddetle mücadelenin "sıfır tolerans" ilkesiyle bütün kamu ve kuruluşlarıyla, sosyal taraflarla iş birliği içinde sürdürülmesi önem arz etmektedir. Kadına karşı şiddetle daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanabilmesi amacıyla kadına karşı işlenen kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, işkence, eziyet suçlarında cezalar artırılmış; kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu tutuklama nedeni var sayılan katalog suçlar arasına alınmıştır. Israrla takip fiilleri müstakil suç olarak düzenlenmiştir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede kadınların şiddete maruz kalmasına yol açan kültürel, sosyal, psikolojik ve ekonomik nedenlerin ortadan kaldırılması için bilinçlendirici programların, etkin mekanizmaların ilgili kurumlar ve sosyal taraflarla iş birliği içinde kararlılıkla sürdürülmesi önem arz etmektedir. Ailenin korunması ve şiddetin önüne geçilmesi konusunda kapsamlı bir ruh sağlığı yasasına ihtiyaç duyulduğu tartışılmazdır. Parti olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduğumuz ruh sağlığı kanun teklifinin de bu anlamda yasallaşmasının önemli bir katkı sağlayacağını değerlendiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda gazilerimize ve şehit ailelerine yönelik çok önemli haklar ve imkânlar sağlanmıştır; bununla birlikte, sağlanan hak ve imkânların onların hizmetleriyle ölçülmesi söz konusu dahi edilemez. Şehit yakınlarımızın 1 olan kamudaki istihdam hakkı 2'ye çıkarılmış, gazi ve gazi yakınları gibi vazife malulü ve sivil terör mağdurlarının malullerine de 1 istihdam hakkı getirilmiştir. Ayrıca, muharip gazilere ödenen şeref aylığının geliri olsun ya da olmasın tüm gazilere aynı şekilde ödenmesi de sağlanmıştır ancak şehit yetimlerinin tamamına iş hakkı verilmesi, bunların meslek becerisine göre uygun hizmet sınıflarında ya da genel idare hizmetleri sınıfında istihdamlarının sağlanması ve gazilere ikinci istihdam hakkı sağlanmasını da gerekli görüyoruz.

Ayrıca, terörle mücadele şehitlerimizin dul ve yetimleri ile ana ve babalarına bağlanan aylığın toplam tutarının şehidin ya da malulün kendisine bağlanacak aylıktan az olmaması sağlanmalıdır. Şehitlik ve gazilik ile vatana üstün hizmette bulunanlarla ilgili sosyal güvenlik sistemine ilişkin olanlar dışında müstakil bir kanuni düzenleme yapılması gerekmektedir. Bunların sorunlarını yakından takip etmek ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir ihtisas komisyonunun da kurulmasının yerinde olacağı düşüncesindeyiz.

Engellilere yönelik bugüne kadar birçok hizmet uygulamaya konulmuş ve engelli memur sayısında önemli artış sağlanmış olmakla birlikte, engelli ve engelli yakını aylığının artırılması, engelli aylığı ödemesinde aile geliri yerine engellilerin kendi gelirlerinin esas alınması gerekmektedir. Engellilerin genel ve mesleki eğitim, mesleki rehabilitasyon, kendi işini kurma, hibe desteği, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri daha da geliştirilmelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak çocuğun yüksek yararının temel ilke olarak benimsendiği ve devlet tarafından her açıdan güvence altına alındığı, çocuklarımızın sağlığını ve esenliğini hedefleyen, gelişimini ve potansiyelini destekleyen millî bir politika oluşturulmasını hedefliyoruz. Çocuklara ilişkin hizmet ve politikalarda önemli gelişmeler sağlanmakla birlikte, mevcut sosyoekonomik ve bölgesel eşitsizlikler, suça sürüklenme, çocuğa yönelik şiddet, cinsel istismar, çocuk evlilikleri, sigara, alkol, uyuşturucu bağımlılığı ve teknolojinin sorunlu kullanımı gibi alanlar çocuklar için önemli risk faktörleri olmaya devam etmektedir. Bağımlılıkla mücadele amacıyla çocuklara ve ailelerine yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler sürdürülmelidir. Zorla çalıştırılma, dilendirilme, kapkaç ve terör eylemlerinde kullanma gibi gayriahlaki ve yasa dışı baskılara ve şiddete maruz kalan çocuklar devletin etkin koruması altına alınmalıdır.

Ayrıca, nüfusumuzun içinde oranı giderek artan yaşlı nüfusa yönelik hizmet alanının genişletilmesi, kalitesinin artırılması, yaşlılara dönük politikaların onların yaşlılık şartlarını hazırlayan gençlik ve aktif çalışma dönemlerini de kapsayacak şekilde olması sağlanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem olan Çankırı ilimizden bahsetmek istiyorum: Güçlü Kadın, Güçlü Aile, Güçlü Türkiye anlayışının memleketim Çankırı'daki yansımasıyla yüzde 29,5 olan kadın çalışma oranının kadın girişimciliğinin teşvik edilerek yükseltilmesi önem arz etmektedir. Sayın Bakanım, bu sebeple, finansal okuryazarlık eğitimlerinin ilimiz genelinde desteklenerek sayısının artırılması, yine, Çankırı ilimizde hâlihazırda mevcut olan 1 kadın kooperatifi sayısının sizin vereceğiniz destekle artırılması önem arz etmektedir. Engelli vatandaşlarımızın toplumsal hayata tam ve etkin katılıp bağımsız yaşayabilmeleri için ruhsatlandırılması, finansmanı ve denetimi Bakanlığımız tarafından yapılan ve toplamda 1 olan özel engelli bakım merkezi ve 2 olan bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısının da artırılması bir ihtiyaçtır. Türkiye'de yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranının yüzde 10,2 olduğu göz önünde bulundurularak, yaşlı nüfus oranı 2023 verilerine göre yüzde 17,2

olan Çankırı'mız Türkiye'nin en yaşlı nüfusuna sahip 5'inci ilimizdir. Bu bağlamda, ilimizde huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezi ihtiyacı söz konusu olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken 2025 yılı bütçesinin aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Bursa Milletvekili Fevzi Zırhlıoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Zırhlıoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Aziz Türk milletini ve değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aile, birlik ve beraberliğin kaynağı, çocukların kimlik kazandığı ve topluma aidiyet duygusu geliştirdiği yerlerdir. Aile, toplumsal yapıda temel bir unsur olarak millî değerlerin korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Aile yapısının ve değerlerinin korunması ve güçlendirilmesi ise anayasal bir sorumluluktur. Bu doğrultuda, partimiz, eylül ayında, aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesi ve geleceğe hazırlanması amacıyla Aile Kurumu Çalıştayını gerçekleştirmiştir. Çalıştayda aile tanımının güncellenerek Anayasa'nın 41'inci maddesine "evlilik birliğinin kadın ve erkeklerle kurulabileceği" ibaresinin eklenmesi ve aynı maddeye "devletin her türlü istismara ve şiddete karşı çocukların yanında, kadınlara, yaşlılara dönük koruyucu tedbirleri de alacağı" yönünde ekleme yapılması önerilmiştir.

Ülkece aile bütünlüğünü korumaya yönelik politikalar geliştirmeye ve kadınların aile içindeki konumunu güçlendirmeye daha çok ihtiyacımız vardır. Bu politikaların amacı, ailenin sosyal fonksiyonlarını zayıflatan etkenleri ortadan kaldırmak ve güçlü bir sosyal düzen oluşturmaktır. Bu noktada özellikle altını çizmek istiyorum, aile birliğinin korunması amacıyla, çalışan eşlerin görevlerinin özellikle dikkate alınarak aynı il içinde görev yapmaları sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, hatırlayacağınız üzere, geçtiğimiz yıl Türk gençlerinin aile kurabilmelerine destek sağlamak üzere Aile ve Gençlik Fonu kuruldu. Her ailenin medeniyet tasavvurumuzun yükselmesinde bir temel taşı olduğunu vurgulayarak desteklenen her gencimizin uygarlık tahayyülümüzün gelişmesi için bir motivasyon kaynağı olacağını belirtmek istiyorum. Kurulan Aile ve Gençlik Fonu kapsamında evlenecek gençlerin desteklenmesi pilot olarak deprem bölgesinde başlatılmıştır. Devamında da projenin uygulama alanı doğurganlık oranları en düşük olan Zonguldak, Karabük, Bartın ve Osmaniye de dâhil edilerek genişletilmiştir. Proje kapsamında 6.017 çifte evlilik öncesi eğitim ve aile danışmanlığı hizmeti sunulmuş, 5 bin genç çiftin kredi ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi, devleti yaşatmanın yolunun insanı yaşatmaktan geçtiğine, ülkelerin değerinin insanlara verdiği değerle artacağına inanmaktadır. Hasta, engelli ve yoksul yaşlılar korunup gözetilerek onların yaşama sevincini artıracak ve yaşam kalitesini koruyacak şekilde sosyal politikalar uygulamaya konulmalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, her insan bir engelli adaydır. Mutlu ve huzurlu bir toplumun en önemli koşulu tüm bireylerin eşit şartlarda, ortak bir ülkü etrafında birbirini anlayarak desteklenmesinden geçer. Engellilerin toplumla bütünleşerek başkalarının yardımına muhtaç olmadan hayatlarını idame ettirebilmelerini temin edecek hukuki, fiziki ve diğer şartlar oluşturulmalıdır. Engelli vatandaşlarımızın maddi sorunlarının çözüldüğü engelsiz yaşam şartlarının oluşturulması önemlidir. Buna ilişkin kanuni düzenlemelerin günün şartlarına göre dinamik tutulmasını ve bu alanda atılan adımların ileriye taşınmasını gerekli görüyoruz. Engelli ve engelli yakını aylıkları yükseltilmeli, engelli aylığı ödemesinde aile geliri yerine engellilerin kendi gelirleri esas alınmalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, medeniyet her coğrafyada kadının elinde yükselmiştir. Anadolu coğrafyasındaki varoluş sırrımız Türk kadınının şerefli mücadelesinde saklıdır. Türk kadınının toplumsal hayatta hak ettiği yeri almasını, hem sosyokültürel mecralarda hem de hukuk ve eğitim gibi birçok çalışma alanında fırsat eşitliğine sahip olmasını gerekli görüyor, mutlu bir kadının huzurlu Türkiye'nin teminatı olacağına inanıyoruz.

Bugün ülkemizde en az bir eğitim düzeyini tamamlayan yüzde 86,7 ve yükseköğretim mezunu yüzde 25 ve daha yukarı yaşlardaki kadınların oranı da yüzde 21,6 olmuştur. Bu oranlar elbette ki yeterli görülemez. Hiç şüphesiz, kız çocuklarını okutmayan milletler yıkılmaya mahkûmdur. Bu bilinçle, destekleyici ve özendirici politikalarla bu oranlar eminim ki daha yükselecektir.

Bir diğer önemli konu şu: Evlatlarımız, çocuklarımız şiddet ve istismar içeren her türlü bağımlılığı ve kullanımı özendiren yazılı, görsel internet ortamındaki tüm zararlı yayınlara karşı korunmalı, aileler medya okuryazarlığı ve internetin doğru kullanımı konusunda bilinçlendirilmelidir, özellikle manevi ve kültürel yozlaşmaya karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmet genç kuşaklara aktarılmalıdır. Radikal grupların ve bölücü unsurların gençlerimizi terör örgütlerine yönlendirmesinin önüne geçilmeli, sapkın akımlara karşı çocuklarımız ve gençlerimiz korunmalıdır. Zorla çalıştırma, dilendirme, terör eylemlerinde kullanma, kapkaç yaptıрма gibi gayriahlaki baskılara ve şiddete maruz kalan çocuklar devletin etkin koruması altına alınmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi, şehitlerimizin emaneti olan şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin her zaman ve her şart altında yanındadır. Gazilere ve şehit ailelerine yapılan sosyal tazmin ödemelerinin onurlu bir hayat sürdürebilecek düzeyde olması sağlanmalıdır. İlave istihdam imkânı getirilmelidir. Şehitlerimizin anne ve babalarına bağlanan aylıklar artırılmalıdır. Şehit yetimlerinin tamamına iş hakkı verilmelidir. Gazilerimize ikinci istihdam imkânı sağlanmalı ve ÖTV'siz araç alma imkânı verilmelidir. Malul sayılmayan gazilerimize gazilik ünvanı verilmeli, istihdam hakkı da tanınmalıdır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türk asrını hep birlikte inşa etmek, Türk ilini yükseltmek ve milletimizin her bir ferdinin refahını artırmak nihai hedefimizdir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımızın şahsında bürokratlarımıza ve tüm personelimize çalışmalarında başarılar dilerim.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul görüşmeleriyle ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin teminatı olan kadınlarımızın güçlendirilmesi, çocuklarımızın güvenliği, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin haklarının korunması her zaman Milliyetçi Hareket Partisi olarak önceliğimiz olmuştur. Milletimizin millî ve manevî değerlerine sahip çıkmamız gerektiği bilincindeyiz. Bizler Türk milletinin bir ferdi olarak her adımımızı milliyetçi bir anlayışla, milletimizin geleceğini her şeyin önünde tutarak atıyoruz çünkü biz biliyoruz ki bu topraklarda milletin kalkınması, huzuru, gücü ve refahı kadınlarımızın, çocuklarımızın, gazilerimizin ve şehit yakınlarımızın haklarını savunmakla mümkündür.

Türkiye Cumhuriyeti'nin teminatı olarak değerlendirdiğimiz kadınlarımız, tarih boyunca sadece vatanını savunmakla kalmamış, aynı zamanda milletiyle birlikte büyüme, gelişme yolunda önemli bir rol üstlenmiştir. Kadınlarımızın güçlenmesi sadece toplumun değil, milletin de güçlenmesidir. Türk kadınının her alanda daha güçlü olmasını sağlamak üzere çalışmalarımızı sürdürüyor, kız çocuklarının eğitiminin güçlü toplum oluşturmada vazgeçilmez olduğunu biliyoruz. Eğitim alanında atılan adımlar bu anlayışın en somut örneğidir. Özellikle kız çocuklarımızın eğitimdeki erişimini artırmak adına büyük bir gayret sarf edilmesiyle okuryazarlık oranı yüzde 96'ya yükselmiş, ortaöğretim okullaşma oranı yüzde 88,71'e ulaşmıştır. Yükseköğretimde kadınların okullaşma oranı ise yüzde 49,03'e çıkmıştır. Bunlar sadece sayılardan ibaret değildir; her biri bir kadının kendi geleceğine, ailesine ve millete katkı sağlama noktasında attığı büyük bir adımdır.

Sağlıklı bireyler, sağlıklı toplumun yapı taşıdır. Kadın sağlığına verilen önem ve yapılan çalışmalar da kadının güçlendirilmesi için önem verilmesi gereken bir diğer unsurdur. Anne ölüm oranlarını azaltmak, doğum öncesi bakım oranlarının artırılması, kadınlarımızın sağlık hizmetlerine kolayca erişimi çok önemlidir. Bu adımlar, yalnızca kadınlarımızı sağlıklı bireyler olarak topluma kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda Türk milletinin sağlıklı bir şekilde yarına adım atmasının da teminatını oluşturur.

Kadınlarımızın karar alma mekanizmalarındaki temsili toplumda kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması adına da önemli bir adımdır. 2023 yılında geldiğimiz noktada kadınların temsili yüzde 19,83'e yükselmiştir ancak eşitlikten bahsedilebilmesi için bu oranın yükseltilmesi gerektiği de aşîkârdır. Türk devlet geleneğinde kadının ülke yönetiminde her zaman etkin bir rol üstlendiğini biliyoruz. Günümüzde de kadının hak ettiği yerde olması için daha fazla gayret göstermek zorundayız.

Kadının toplumda etkin bir rol üstlenmesinin bir diğer parametresi ise kadın istihdamı sorunudur. Elde ettiğimiz verilere göre kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 27,9'dan yüzde 37,8'e yükselmiş, istihdam oranı ise yüzde 25,3'ten yüzde 33,2'ye çıkmıştır. Kadın kooperatifleri, kadın emeğinin değerlendirilmesi, evdeki kadının üretime dâhil edilmesi açısından çok önemlidir. Kadının ekonomik bağımsızlığını kazanması ve kendi işini kurarak ülke ekonomisine katkı sağlaması ülkenin refahına da önemli bir katma değer sağlayacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türk milleti bir bütün olarak güçlüdür ve bu gücün temelinde çocuklarımızın güvenliği ve haklarının korunması vardır. Çocuklar Türk milletinin yarınıdır, onların haklarının savunulması bizlerin millet olarak sorumluluğudur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak çocuklarımızın güvenliğini ve haklarını korumak için her türlü önlemi almayı kendimize bir görev bilmekteyiz. Çocuklar Güvende Ekipleri, risk altındaki 196 binin üzerinde çocukla görüşmeler yaparak onların sosyal hizmetlere erişimini artırmış ve güvenli bir ortamda büyümelerini sağlamıştır. Kırsal alanlarda çocuklarımızın erişebileceği sosyal hizmetler artırılarak onların da şehirlerdeki çocuklarla eşit fırsatlara sahip olmaları sağlanmıştır. Mahremiyet bilinci eğitimiyle dijital dünyada korunmaları sağlanmış, okul destek projeleriyle de eğitim hayatlarına katkıda bulunulmuştur. Ayrıca, çocuklarımızın haklarının korunması için il çocuk komiteleri kurularak çocukların hakları konusunda toplumda farkındalık oluşturulmuştur. Uzman müdahale ekipleri sayesinde şiddet ve ihmal vakalarına hızla müdahale edilmiştir. Türk milletinin geleceği olan çocuklarımız için atılan her adım bizim milliyetçi anlayışımızın bir parçasıdır ve bu alanda yapılacak daha çok iş olduğunu biliyoruz.

Sayın milletvekilleri, Türk milleti olarak şehitlerimizin ve gazilerimizin haklarını savunmak her zaman önceliğimiz olmuştur. Onların vatanımızın korunması için gösterdikleri fedakârlıklar Türk milletinin hafızasında yerini her zaman koruyacaktır. Onlar bizim bağımsızlık mücadelemizin iftihar sembolleridir. 2012 yılından itibaren şehit yakınlarına ve gazilere öncelikli istihdam hakkı tanınmış, bugüne kadar 56.630 şehit yakını ve gazimiz devlet dairelerinde istihdam edilmiştir. Bu, yalnızca bir istihdam oranı değil aynı zamanda milletimizin kahramanlarına duyduğu minnettarlığın da bir göstergesidir. Ücretsiz seyahat hakları, psikososyal destek hizmetleri ve eğitim yardımlarıyla gazilerimizin ve şehit yakınlarımızın yaşam kaliteleri artırılmalıdır. Ayrıca 3.618 kamu binasında, okulda ve sokakta şehit isimlerinin yaşatılması Türk milletinin kahramanlarına olan saygısının da bir simgesidir. Ayrıca, buna istinaden, terörle mücadele esnasında yaralanmalarına ve birçoğunun vücutlarında kurşun ve şarapnel parçaları bulunmasına rağmen gazi sayılmayanların taleplerini de yinelemek istiyorum. 15 Temmuz darbe teşebbüsünü püskürten kahramanlarımıza 7082 ve 7091 sayılı Kanunlarla yaralanma derecesine bakılmaksızın gazilik ünvanı verilmiş, istihdam hakkı tanınmış ve diğer haklardan yararlanmaları sağlanmıştır. Terörle mücadelede yaralanmalarına rağmen malul sayılmayan gazilerimize de yaralanma derecesine bakılmaksızın gazilik ünvanı verilmeli, istihdam ve diğer haklardan yararlanmaları sağlanmalıdır. Gazilik onların da hakkıdır. Bu konuda da hassasiyetlerinizi bekliyoruz.

Sayın milletvekilleri, kadına yönelik şiddetle mücadelede kararlılığımız şiddeti asla kabul etmeyen bir toplum anlayışının teminatıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak kadına yönelik şiddetin her türüsüne karşı sıfır tolerans ilkesini benimseyerek bu konudaki adımlarımızı hızlı bir şekilde atmaya devam ediyoruz. 6284 sayılı Kanun'la şiddetle mücadele için sağlam bir yasal zemin oluşturulmuş, şiddet mağdurlarına yönelik koruyucu ve önleyici hizmetler hayata geçirilmiştir. Kadın konukevleri, ŞÖNİM'ler, elektronik kelepçe uygulamaları ve Kadın Destek Sistemi gibi projelerle şiddet mağdurlarının korunmasına müdahale edilmesi sağlanmıştır. Toplumda farkındalık oluşturmak için yürütülen eğitimler 4,5 milyon kişiye ulaşmıştır. Bizler, kadına yönelik şiddetin kökenine inerek toplumsal bir dönüşüm başlatmanın gerekliliğine inanıyoruz çünkü bizler, kadının hakkını savunmanın milletin onurunu savunmakla eş değer olduğuna inanıyoruz. Kadına şiddet konusuyla ilgili yapılması gereken, alınması gereken daha çok yolumuzun olduğunun da farkındayız. 28'inci Dönemde de partilerin oy birliğiyle kurulan Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılığı Araştırma Komisyonu'yla yapılan kıymetli çalışmalarla bu soruna gerçekçi bir ışık tutmaya çaba göstereceğiz.

Sonuç olarak, değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının haklarını korumak, onları her alanda güçlendirmek bizim için en kutsal görevimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Ersoy.

AYŞE SİBEL ERSOY (Devamla) - Her adımda cumhuriyetimizin yarınlarına olan sorumluluğumuzun toplumun refahıyla sağlanabileceğini biliyor ve bu konudaki çalışmaları bir onur meselesi olarak görüyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak her alanda daha güçlü bir Türkiye için mücadelemizi kararlılıkla sürdürceğimizi belirterek Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Samsun Milletvekili İlyas Topsakal'a aittir.

Buyurun Sayın Topsakal. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Sayın Başkan, aziz milletimizin kıymetli vekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul görüşmelerinde Millî Eğitim Bakanlığı üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan evvel, Filistin'de İsrail'in acımasızca yaptığı katliamın bizler ve dünyadaki iyi insanların beklentilerinde büyük izler bıraktığını söylemeliyim. Gözü yaşlı çocuklarımıza, annelerimize, babalarımıza, yüreğinde Filistin acısını taşıyan dünyadaki bütün iyi insanlara selamlarımı sunuyorum.

Yine, bu hafta başında elim kaza sonucu şehit olan asker kardeşlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum. Bu vesileyle, derdi vatan, aşkı millet olan, biz uyuduğumuzda gözümüz, aydınlığımızda bekçimiz olan güvenlik güçlerimize minnettar olduğumuzu da ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle, Türk milletinin, aslında en temel karakteristik özelliği olan asker olma yeteneğinin devam edebilmesi için bedelli veya bedelsiz bütün farklı modellerin "eşitlik" ve "adalet" kavramlarını bozmayacak şekilde düşünülmesi gerektiğini de ifade etmek istiyorum çünkü millet olmanın en önemli özelliği, beraber yaşama ve hareket edebilme kabiliyetidir. Bu karakter, eğitim sayesinde gelişebilir ve devamlı hâle getirilebilir. Millî eğitim kurumlarımız bu açıdan önemlidir ama askerlik de bu eğitimin bir parçasıdır ve milletin bireyleri için eşit ve adaletli olmalıdır ve bu denge kendi içinde hesaplanmalıdır. Aynı kaderi ve geleceği yaşamak, bir ve kesintisiz organize olabilme, bir modellemedir. Türk milletinin aslında 15 Temmuz gibi hain kalkışmalar esnasında devletine, milletine sahip çıkması da bu karakterimizin devam ettiğini göstermektedir.

Dünyamızın hızla yeni bir döneme girdiği hepimizin malumu, bu vesileyle, ülkeler siyaset belgelerini artık sadece güvenlik ve savunma üzerine kurmuyor, bunların yanında millî eğitim, sağlık, çevre ve özellikle gıdaya ulaşım yönüyle de değerlendiriyorlar. Daha doğrusu, her alanda stratejik belgeler hazırlarken en büyük yatırım, bu stratejileri oluşturabilecek ve uygulayabilecek eğitim öğretim programına ihtiyaç duyuyorlar. Programları bütüncül olarak hızlı ve güçlü bir iradeyle yapabilmenin siyasal modellerini yeniliyorlar. Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi de işte bu zorunluluğun bir neticesi, devlet akıllı olarak karşımızdadır. Bu modeli huzura, güvenliğe, zarafet ve adalete, irfana ait kılabilmek milletimizin aziz vekillerine düşmektedir.

Muhterem milletvekilleri, maarif tarihimiz boyunca Türk maarif sisteminin en önemli meselesi program içerikleri olmuştur. Bizim geleceğimizin en önemli amacı da geleneğimizin en önemli amacı da çocuklarımızın kendi kültür ve medeniyetini bilen ve gelecekle estetik ve zarafetle süsleyen nesiller olarak yetiştirmektir. Kurucu irademizin başmimarı Gazi Mustafa Kemal Paşa da Tevhid-i Tedrisat ve maarif sistemimizi yenilerken bu hususa dikkat çekmiştir: "Programını kendisi yapamayan devletler kendi geleceklelerini tayin edemezler."

Yeni Maarif Modeli'mizi yapan seçkin üniversitelerimizin öğretim üyelerine, onlara destek veren idarecilere, Millî Eğitim personeline ve başlarında Sayın Bakanımıza minnettar olduğumuzu da buradan ifade etmek istiyorum. Zira, milletimiz ve devletimiz eksiklikleri olsa da ilk defa paylaşımı, zarafeti, vicdanı ve insanlığı öne alan millî bir programa kavuşmuş oldu. Bilimi önceleyerek çocuklarımızın geçmişle bağı kuruldu. Tarihimiz ve zengin kültürümüz sadece sosyal bilimlerde değil bütün bilimsel alanlarda yerinde işlendi ve nesillerimizin bugüne ait değil derin bir tarihi olduğu da konularda kendini buldu. Bu arada fen ve matematik bilimlerinde, sosyal bilim alanlarında bilginin yanında pratiğe yönelik çalışmalara da özellikle dikkat edildi. Çocuklarımızın problem çözme yeteneklerini geliştirmeye öncelik verildi. Bu tutum -emin olun- hemen meyvelerini verecektir, zaten dünyadaki sıralamaların bizim lehimize tezahürü bu çalışmaların meyvesidir. Bu vesileyle de partimiz adına başta Bakanımız olmak üzere, bütün paydaşları tebrik ediyoruz.

Yine, son yıllarda ülkemizin en büyük problemi meslek sahibi bireyler yetiştirme meselesidir. Millî Eğitim Bakanlığının 2024 verilerine göre meslek okullarının genel ortaöğretimdeki oranı yüzde 62'ye yüzde 38'dir; bu oran hâliyle yeterli değildir ve geçen dönem başlanan meslek edinme programlarının devamı yönünde çabalar artırılmalıdır. Türkiye'nin dünyadaki en önemli ekonomik gücü insan kaynağıdır. Gerçekten kalifiye eğitim ve el becerisi yüksek bir iş gücüne sahip milletiz. Bu yönüyle diğer ülkelerden farklılık arz ediyoruz ancak eğitimle bu önemli avantajımızı desteklemeli ve teknik kapasitesi yüksek kalifiye elemanları yetiştiren eğitim kurumlarına yatırım yapmalıyız. Bu nedenle, mesleki okullaşma oranını yüzde 60'lara çıkarmak ilk hedef olmalı, daha sonra bu oranı yükseltmeliyiz. Verilen istatistiki bilgilerin analizinde öğrenci oranı yüzde 38'e tekabül ederken dikkat ediniz, öğretmen ve fiziki şartlarda yüzde 36 ve daha aşağı oranları göreceksiniz. Tam tersi, meslek okullarında bu oranın daha yukarılarda yönelimi olması öncelikli hedefimiz olmalıdır, MHP olarak, bu konu üzerinde Bakanlık bürokratlarımızın hassasiyetle durmalarını arzu ediyoruz.

Yine, bu yıl içinde Bakanlığımızın yabancı azınlık okullarına uyguladığı kanuni işlem çok konuşuldu. Fransız okullarının kanunlara uymaması karşısında Bakanlığımızın aldığı tedbir yerindedir ve bu tedbirin her zaman arkasında olduğumuzu ifade etmek istiyoruz. Türkiye'de yabancı azınlıklar yani Musevi, Rum ve Ermenilerin kurduğu okullara Türk uyruklu öğrenciler kabul edilir ve bu hakkı Lozan'da almışlardır ve sayısı toplam 56'dır. Milletlerarası okullar ise Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu öğrencilere hizmet eder, sayıları 260'tır. Bunun dışında izinsiz olarak açılan ve Türk öğrenci kaydeden okullar her nedense bugüne kadar denetimden kaçmışlardır. Millî Eğitim Bakanlığımız ülkemizin kanunlarına muhalif işlem yapan Fransız Charles de Gaulle ve Pierre Loti okullarına

yeni kayıt alınmasını yasaklamıştır, aynı yaklaşımı izinsiz Alman okullarına da göstermiştir. Ülkeler arası anlaşmalara uyulması hususunda temsilcileri mütakabiliyet esasında müzakerelerine devam etmektedirler. Partimiz adına, bu konuda hassasiyet gösteren ilgililere yine minnettar olduğumuzu söylüyorum ve destekliyorum.

Muhterem milletvekilleri, Millî Eğitimimizin son yıllardaki okullaşma oranındaki başarısı önemlidir. İlkokul ve ortaokullarda yüzde 90'lar ve yükseköğrenimde yüzde 42 rakamı yakalanmıştır ancak en azından köy okullarında okuyan ve başarılı olan, bizler için geri dönüşü hızlanan köylerdeki okulların yeniden açılması ve özellikle çocuk sayısı yeterli köylerde bu projenin ele alınması önemlidir. Bu arada ilkokul modelimiz de geleceğe yönelik olarak alternatif modellerle ele alınmalıdır. Bizim önerimiz, ilkokul sistemimizin de tıpkı okul öncesi eğitim gibi olmasıdır. Zira daha 6 yaşındaki yavrumuz okula gidiyor, aynı sırada dört yıl oturuyor ve aynı düzen ve sistemde aynı şeyi yapıyor, karşısındaki öğretmene yani yıllarca aynı yüze bakıyor. Biraz farklı düşünersek bu modelin çocuklarımızın üzerinde etkisi sizce olumlu mudur? Elbette olumsuzdur. Aslında sadece bizler değil birçok bilim insanı bu konuda çalışmalar yapıyor, yeni modeller öneriyor. Bizim önerimiz de aslında bilimsel çalışmalar ışığında çocuklarımızın mutlu, gözlerindeki oyun neşesi sönmeden, severek yapacakları bir eğitime odaklanmak olmalıdır. Çocuklarımızın çok katlı, betona gömülmüş okullar yerine tek katlı ve bahçeli yerleri tercih etsek, sıra sistemini değiştirerek yuvarlak alanlar oluştursak ve çocuklar okullarında tıpkı evlerinde olduğu gibi rahat hareket etseler güzel olmaz mı? İlkokullarda istatistikler artık eskisi gibi değil; öğretmen, derslik oranımızın bu sisteme uygun olduğu da açık; 18 sayı, 20 sayı, 25 sayı arasında bir istatistik var. En azından, yeni açılan pilot okullarda dünyanın son yıllarda kullandığı bu sistemi tatbik etmemizin önemli olduğunu ifade etmek isterim. Bu modelde yıllarını eğitime ayıran emekli öğretmenlerimiz ve tecrübeli büyüklerimiz, okul yönetimleri gözetiminde gelenek ve tecrübeyi çocuklarımızla paylaşacak ve onların derin bir hatıra sahibi olmalarını da sağlayacaklardır. Ayrıca, insanın ve doğanın korunması için de doğayla iç içe paylaşımı, adaleti, merhamet ve dostluğu sınıfta yaşayan bu model önemlidir. Sınıfta oynayamayan çocuk, paylaşımı sadece evde ve ailesiyle yaşar, bu tecrübe de çocuk için gerçek hayatta yeterli olamaz. Beton duvarlar arasında sıkışan nesiller hem vicdani hem de fiziksel olarak normal olamazlar. Bu nedenle, çocuğun bütün karakterinin teşekkül ettiği ilkokulların fiziksel özelliğinin ve programlarının sistematik ve katı kurallara bağlı olması yeniden düşünülmelidir ve esnek olunmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi, nesillerimizi, geleneği özümseyen, geçmiş ile geleceği dengeleyen, huzurlu bir geleceğe hazırlama amacındadır. Bu vesileyle, Millî Eğitim Bakanlığımızın bu konuda yaptığı ve milletimize katkı sunan faaliyetlerini desteklemekte, desteğini de her alanda göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, millî eğitimimizin emekliler ve vefakâr unsuru öğretmenlerimiz her şeyi fazlasıyla hak etmektedir. Hepimizin en mümtaz hatıraları öğretmenlerine dair hatıralardır. Bu nedenle, onların emeğinin karşılığını burada konuşmanın anlamı dahi yoktur. Öğretmenler, elde olan imkânlar dâhilinde en yüksek kazancı elde etmeli, bu kural da devletin en önemli amacı olmalıdır ve öğretmen ücretleri kesinlikle artırılmalıdır. Son iki yılın istatistiklerine göre öğretmen ve derslik sayımızın dengesini bulmakta olduğu görülmektedir ve bu denge Hükûmete öğretmen ve okullaşma oranlarını planlamakta kolay bir zemin hazırlamaktadır. Bu vesileyle, Mili Eğitim Öğretmen Akademisini faaliyete geçirmek önemliydi. Öğretmen kalitesi aynı zamanda eğitim ve öğretimin en önemli göstergesidir. Bu çerçevede, liyakat ve irfan sahibi eğitimcilere ihtiyacımız olduğu da bir gerçektir. Bu hususta en büyük paydaşımız YÖK olacaktır. Deneyimli öğretmen ve hocalarımız, geleceğin rehberleri için istekli ve fedakâr olmalıdır.

Her yıl kabaca 3 milyona yakın öğrencimiz üniversite sınavına giriyor. Bunlardan aşağı yukarı -rakam veriyorum- 1 milyona yakını yükseköğretime kayıt yaptırıyor. Rakamların çok anlamı yok, anlamı olan, bu öğrencilerin aldıkları eğitimi gerçek hayatta nasıl kullanacakları ve ihtiyacı karşılayıp karşılayamayacaklarıdır. İşte bu iş Yükseköğretim Kurumunun büyük datasında var olmalı ve ihtiyacı belirleyip -gerekli yönlendirmeyi- hem siyasetçiye hem de Millî Eğitim personeline yol göstermelidir; bu bir gerekliliktir ve acilen beş, on, yirmi, elli yıllık planlamalar yapılmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığımızın okul türleri içinde "Yabancı Dilde Eğitim Yapan Özel Okul" başlığı var. Yaklaşık 400 bine yakın, 300 küsur bin öğrencimiz de bu okullarda okuyor. Bu okulların Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesine ve Türkçenin geliştirilmesine, millî eğitime katkısının olup olmadığı bilimsel literatürde var mıdır mesela? Merak ediyorum, bağımsız, kendi geleceğini kendi literatürüyle kuracak bir ülkede başka bir milletin diliyle literatür üretmek ne kadar mümkündür ve bizlere ne kazandırır? Bu denenmiş bir metottur ve aslında sömürge düzeninin en belirgin özelliğidir. Bu okullarda yabancı dilde eğitim yerine öğretim yapılırsa ve yabancı diller -nevi fark etmez, hangi yabancı dil olursa olsun- hazırlık sınıfları olsa, bu hazırlıktan ileri seviyede olanlar Türkçe eğitime devam etseler daha iyi olmaz mı? Böylece hem diller daha mükemmel öğrenilir hem de çocuklarımız millî eğitimimizin temel amacı olan özelliklere daha kolay kavuşmazlar mı? Maarif Modeli temel yaklaşımı bireyi yaşadığı çevre içine ve bulunduğu evrensel mekâna hazırlarken bilgisini beceriye dönüştürecek bir modeli öncelemiştir. Adalet, hikmet, merhamet, iyilik, doğruluk, estetik ve zarafeti bu yaklaşıma temel olacaksa eğitim alan bireyin, kendi kültüründeki aslında her biri binlerce yıllık koda sahip bu kelimelerin içeriğini bilmesi gerekir. Yani vicdan, zarafet, huzur, estetik, merhamet, erdem, ahlak gibi terimlerin içinden geldiği millî dil kodlarını çözebilecek bir gramere de hâkim olması gerekir. İstatistiklere baktığımızda, koyduğumuz bu hedefleri gerçekleştirmek istiyorsak ona göre dil ve kültür eğitimini de öncelemeliyiz. Yüz binlerce çocuğumuz özel okullarda yabancı dilde eğitim alırken elbette bu terimlerin mahiyetini kavramasını bekleyemeyiz; açık ve şeffaf olmak gerekir. Önce milletimizin ve devletimizin -tıpkı askerlik gibi- her anını ilmek ilmek dokuyan dilimizi geleneğine göre kıymetlendirmemiz gerekir. Ayrıca, sadece ilk on iki yıl değil üniversitelerin de bilimsel dil anlayışının değişip literatürünü kendi diliyle ağırlıklı yapması amaç olmalıdır. Aslında, yaşanabilir çevre dahi bu eğitimle ilgilidir; huzur ve irfanı, erdemi merkez alan birey çevresini de geleneğine göre inşa eder, şu gördüğünüz ucube binaları yapmazdı. Üçüncü dünya ülkelerine bir bakınız ve bir de öykündükleri Batı ülkelerinin çevre düzenlemelerine bakınız, aradaki fark eğitim diliyle alakalıdır ve bu dilin bünyenize yabancı olmasıyla ilgilidir çünkü sizin kodlarınızı beyninize yazan aslında dilinizdir. Türkçe sadece Türkçe değil aynı zamanda İslam literatürünü yani ayet ve hadisleri, Farsça divanları, müthiş bir edebiyatın parçalarını içinde saklayan bir dildir. Ancak bütün İslam ülkeleri ve müstemleke diğer dominyon ülkeler zaten son yüz elli yıldır bu düşünceyi paylaştılar ama başarılı olamadılar; bunu bir yönüyle düşünün diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Topsakal.

İLYAS TOPSAKAL (Devamla) - Milliyetçi Hareket Partisi, gelenekçi millî düşüncenin temsilcisi olarak, ülkemizin geleceğini kendi içinde dili ve kültürüyle muasırlaşmanın gerçekleşmesinde görür. Üç tarzısiyaset yani Türkleşmek, İslamlaşmak, muasırlaşmak derken, aslında daha yüzyılın başında modern ol, kendin ol, vicdan ve duygularını toplumla uyumlaştı ve her yeniliğe açık ol diyordu.

Bu vesileyle, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizlerin önerilerini ve eleştirilerini sabırla dinleyen Bakanlarımıza, devlet erkânımıza ve kurumlarımıza başarılar diliyor, 2025 bütçemizin hayırlara vesile olması temennisiyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'a aittir.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün burada sadece bir bütçeyi değil Türkiye'nin geleceğine giden yolu konuşuyoruz. Eğitim bütçemiz 2 trilyon 186 milyar 575 milyon 227 bin lira olarak belirlenmiştir. Bu rakam sadece bir ekonomik veri değil bir milletin ideallerini, hedeflerini ve vizyonunu ifade etmektedir. Bu bütçe Türkiye'nin bilgiye, bilime, ahlaka ve erdeme yaptığı en büyük yatırımdır. Eğitim, bir milletin varlığını sürdürebilmesinin ve gelişmesinin en güçlü dayanağıdır.

Konuşmama eğitim sistemimizin temel taşları olan öğretmenlerimizle başlamak istiyorum. Türkiye'nin dört bir yanında, dağların ardında, köylerde, şehirlerde bazen küçük bir sınıfta, bazen büyük bir amfide, kampüste defalarca fedakârca çalışan öğretmenlerimiz, sadece bilgi veren değil aynı zamanda öğrencilerine hayat öğreten rehberlerdir. Onlar yalnızca bugünün değil, geleceğin mimarlarıdır. Bir öğretmenin bir çocuğun hayatını nasıl değiştirebileceğini hepimiz bilmekteyiz. Anadolu'nun en ücra köşesinde kısıtlı imkânlarla büyük hayaller kurmaya cesaret eden öğrencileri yetiştiren öğretmenlerimiz bu ülkenin en büyük kahramanlarıdır. Bugün öğretmenlerimizin daha iyi şartlarda çalışmaları için elimizden gelen her şeyi yapmak zorundayız çünkü onlar sadece mesleklerini icra eden bireyler değil, aynı zamanda Türkiye'nin vicdanıdır. Öğretmenlerimiz tıpkı tükenirken etrafını aydınlatan bir kandil gibi hayatlarını geleceğimize olan çocuklarımızı yetiştirmeye adanmıştır. Onlar sabırla, sevgiyle ve büyük bir fedakârlıkla bu ülkenin yarınlarına ışık tutmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk "Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır." diyerek bu kutsal mesleğin değerini en güzel şekilde ifade etmiştir. Bugün öğretmenlerimizin emeklilik şartlarının iyileştirilmesi sadece bir hak değil, aynı zamanda bir vefa borcudur. Öğretmenlerimizi mutlu edemezsek aydınlık yarınları inşa etmemiz mümkün değildir. Onların emeğine saygı duymak geleceğimize sahip çıkmaktır. Bu konuda tüm taleplerin karşılanması ve haklarının teslim edilmesi için elimizden gelen her çabayı göstermeliyiz çünkü onlar bizim geleceğimizi inşa eden gizli kahramanlardır.

Kıymetli milletvekilleri, eğitim sistemimizin bir diğer güçlü unsuru ise akademisyenlerimizdir. Özellikle savunma sanayisinde elde ettiğimiz başarılar akademisyenlerimizin ve üniversitelerimizin gücünü gözler önüne sermektedir. İHA'lardan SİHA'lara, yapay zekâdan yenilenebilir enerjiye kadar birçok alanda yürütülen çalışmalar Türk biliminin geldiği noktayı ve potansiyelini göstermektedir. Bu başarılar, yalnızca birer teknoloji ürünü değil aynı zamanda bağımsızlık ve özgüvenin birer sembolüdür.

Tıp alanında da genetik araştırmalar, kanser tedavisi üzerine yapılan yenilikler ve yapay organ üretimi gibi çalışmalar Türk tıp biliminin dünya standartlarında olduğunu göstermektedir.

Bugün, Türk bilim insanlarının uluslararası başarıları, sadece bizim değil tüm insanlığın yararına önemli katkılar sağlamaktadır. Türkiye Yüzyılı vizyonu, her alanda olduğu gibi eğitimde de büyük hedefler koymaktadır. Bu hedeflere ulaşmak, sadece bir hükûmetin değil bir milletin ortak çabasıyla mümkündür.

Üniversitelerimizin hayatın içine daha fazla entegre olması bilgi ekonomisinin temel unsurlarından biridir. Sanayi-üniversite iş birlikleri, sadece ekonomik büyümeye değil aynı zamanda teknolojik üretime, inovasyona ve ekonomik kalkınmaya büyük katkılar sağlamaktadır. Teknoparklarda geliştirilen projeler, "start-up" ekosisteminin güçlenmesi ve uygulamalı eğitim modelleri iş birlikteliklerinin başarılı sonuçlarının sadece birkaçıdır.

Üniversitelerimiz, sadece akademik başarıların değil aynı zamanda toplumsal kalkınmanın da öncüsü olmuşlardır. Bilgi üretimi, ancak gerçek hayatın ihtiyaçlarına cevap verebildiğinde anlam kazanır. Gençlerimizi, sadece teorik bilgiyle değil pratik bilgilerle de becerilerle de işgal ettirmeliyiz ve donatmalıyız. Onları iş dünyasına ve yaşamın gerekliliklerine daha iyi hazırlamak temel hedeflerimiz arasında olmalıdır.

Yükseköğretim alanında son yıllarda gerek ulusal gerekse uluslararası meselelerde ciddi bir gelişme kaydedildiğini görmekteyiz. Bu vesileyle, Türk ve Türkiye Yüzyılı inancıyla çalışmalar yapan, katkı sağlayan Yükseköğretim Kurulu Başkanı Profesör Doktor Sayın Erol Özvar Beyefendi'ye ve tüm akademisyenlerimize şükranlarımı sunuyorum.

Son yıllarda kamu personeli seçme sürecinde, öğretmenlik mülakatlarında, KPSS'de yüksek başarı elde eden adayların sözlü mülakat sonuçlarıyla sıralamalarının değiştiği yönünde ciddi eleştiriler olmuştur. Bu tür uygulamalar hak, adalet ve eşitlik duygusunu zedelemekte, bireylerin sisteme olan güvenini sarsmaktadır ancak bu konuda alınacak tedbirlerle her bir bireyin emeğinin karşılığını alacağına, liyakat esaslı bir sistemin inşa edileceğine inancımız tamdır.

Sayın Genel Başkanımız, bilge liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi: "Gençlikten taviz vermeyiz, onlara kulak tıkamamız söz konusu olmayacaktır. Düşüncesi ne olursa olsun; Türk gençliği, bizim has bahçemiz, parmak gücümüz, muazzam hazinemizdir. Biz, Türk gençliğinin ruh kökünü, yüreğinde kopan fırtınaları, sahilleri kendimizi bildiğimiz kadar iyi biliriz."

Değerli milletvekilleri, halk eğitim merkezleri, bireylerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine katkıda bulunurken mesleki ve sanatsal beceriler kazandıran önemli bir kurumdur. Bu merkezlerde görev yapan usta öğreticiler, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasında kilit bir role sahiptir ancak onların emeklerinin karşılığı olan ücretlerinde iyileştirmeler yapılması gerekmektedir. Bu adımlar, hem usta öğreticilerin motivasyonunu artıracak hem de eğitimde kaliteyi yükseltecektir.

Değerli milletvekilleri, eğitimde başarı, yalnızca geçmişe bağlı kalmakla mümkün değildir; çağın gereklerine uyum sağlamak, değişen dünyaya ayak uydurmak ve gençleri geleceğe hazırlamak temel bir zorunluluktur. Bu nedenle, müfredat

değişiklikleri ve yeni Maarif Modeli eğitimin kalite standartlarını yükseltmek için büyük bir fırsattır. Yeni Maarif Modeli'yle, öğrencilerimize sadece bilgi değil aynı zamanda analitik düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerileri de kazandırılmaktadır. Ahlaki değerler ve sosyal sorumluluk bilinci de bu modelin temel taşlarından biridir.

Sayın milletvekilleri, bugüne kadar 4 milyar 430 milyon ders kitabının ücretsiz dağıtılmış olması Türkiye'nin eğitimde fırsat eşitliğine olan bağlılığının en güzel örneklerinden biridir. Bu uygulama, her bir öğrencinin eşit şartlarda öğrenim görmesini sağlamaktadır. 1 milyon 29 bin 250 öğrenciye ücretsiz öğle yemeği hizmeti verilmesi, çocuklarımızın fiziksel ve zihinsel gelişimlerine yapılan önemli bir katkıdır. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığının okul öğrencilerinin kılık ve kıyafetlerine dair yönetmelik değişikliği, serbest kıyafet uygulamasının kaldırılması ve dört yıl süreyle belirlenen üniformanın değiştirilemeyecek olması velilerimizi ve öğrencilerimizi mutlu etmiştir. Tüm bu çalışmalarından dolayı başta Sayın Bakanımız Profesör Doktor Yusuf Tekin Beyefendi olmak üzere Millî Eğitim camiasına teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Cenab-ı Allah'a şükürler olsun ki turan hayallerimizin ilk adımı olan Türk Devletleri Teşkilatı kurulmuştur. Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesinde gerçekleştirilen akademik iş birlikleri, ortak tarih, kültür ve değerlerimiz üzerinden güçlü bir bağ oluşacaktır. Söylerken bile heyecan duyduğumuz ortak alfabe, ortak projeler, öğrenci ve akademisyen değişimi, araştırma merkezlerinin kurulması gibi çalışmalar, bilgi paylaşımının güçlendirilmesi, aynı zamanda gelecek nesillere köklü bir dayanışma mirası bırakmaktadır.

Eğitim ailede başlar; gençlerimiz atasına, anasına-babasına, büyüğüne-küçüğüne saygıyı ailesinden öğrenir. Yaşadığımız dijital çağ sebebiyle gençlerimiz, örf ve âdetlerinden, millî ve manevi değerlerden uzak, mahrem duyguları ve öz benlikleri yok edilerek maalesef hayata uyum sağlamaya çalışmaktadırlar. Gençlerimiz, her dönem başka bir akımla karşı karşıya kalmaktadır. Geleneksel yaşamın karşısına "modern yaşam" diye bir şeyler çıkarılmaktadır. Bizim gerçek gücümüz, maddi zenginliklerimizden ziyade iyi eğitilmiş Türk evlatlarını yetiştirmek olacaktır.

Ülkemizin kalkınması, millî ve manevi değerlerimizin varlığını sürdürebilmesi öğrenci, öğretmen ve eğitim sisteminin uyumuyla mümkündür. Öğretmenlerimizin, millî ve manevi değerleri bilen, merhametli, yardımsever, saygılı ve ahlaklı bir nesil yetiştirmek için eğitimi öğretimden daha ön planda tutmaları gerekmektedir. Bu da öğretmenin öğretmenliğinin ağırlığını hissettirdiği, öğrencinin öğretmenin bilgisine, eğitim ve öğretim anlayışına saygı duyduğu, velilerin de öğretmen-öğrenci ilişkisinde öğretmeni desteklemesiyle mümkün olabilir. Her çocuk biriciktir, kendine özgüdür ve içinde sonsuzluk potansiyeli barındıran bir kıymettir. Ailelerimizin öğretmen-öğrenci ilişkisindeki tutumu, son zamanlarda çokça karşılaştığımız akran zorbalığının da önüne geçecektir. Tüm bunları ele aldığımızda, eğitim bütçesi, sadece bir ekonomik veri değil Türkiye'nin aydınlık geleceğine yapılan en büyük yatırımdır.

Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi biz kuşakları "X" "Y" "Z" kategorileriyle ele almıyor, bu şekilde analiz etmiyoruz; gençliği bir değerlendiriyor, müstesna ünvanına "Türk gençliği" diyoruz.

Sözlerime son verirken bir şiir okumak istiyorum:

"Gözleri yıldızlara
Dilleri bala benzer
Erenler anlattı ki
Çocuklar güle benzer

Tam severler sevince
Duyguları ne ince
Solar örselenince
Çocuklar güle benzer

Can gelirdi cihana
Anlaşılsaydı mana
Büyükler bahçivana
Çocuklar güle benzer"

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu bütçesiyle ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Yükseköğretim Kurulu, hepinizin malumu, bir anayasal kurumumuz. 1960 ve 1980 arasında Türkiye'de yaşanan ekonomik, sosyal ve daha birçok alandaki sorunlar Türk yükseköğretiminde ciddi problemleri de beraberinde getirecek şekilde gerçekleşti ve bir reform gerekiyordu. Yükseköğretim Kurulu da böyle bir reform ihtiyacının arkasından 1982 Anayasamızda yer alan anayasal bir kurum olarak o günden bugüne faaliyetlerini yürütüyor. Bu süreç içerisinde önemli sınamalardan geçti, ciddi kurumsal mücadeleler verdi ama gelindiği nokta itibarıyla bakıldığında, o gün karşı çıkanlar da bugün Yükseköğretim Kurulunun gerekliliğine inanmakta ve yapıcı eleştirilerle söz almaktalar.

Tabii, Yükseköğretim Kurulunun sorumluluk alanında, daha doğrusu yükseköğretimin temel kurumları olarak üniversiteler, enstitüler ve yüksekokullar karşımıza çıkıyor ki bu yapının ana taşıyıcı kolonu da üniversiteler. Üniversiteler dediğimizde üniversitelerin 3 temel işlevinden bahsediyoruz: Öğretim, araştırma ve topluma hizmet. Öğretim konusu -bu kürsüden konuşulduğu gibi- bireylerin, öğrencilerin hayata hazırlanması, geleceğe hazırlanması için problem çözücü, eleştirel yaklaşımlarla kendilerini yetiştirmesine yönelik bilgi aktarımının yapıldığı önemli bir işlev. Üniversitelerin ikinci işlevi ise bilimsel çalışmalar yapmak, bilgi üretmek ve bu bilgileri de toplumun sosyal, ekonomik, kültürel sorunlarının çözümü açısından uygulamaya taşımak. Topluma hizmet

olayı ise özellikle son yıllarda üniversitelerden beklenen en önemli işlevlerin başında geliyor çünkü üniversiteler sonuç itibarıyla, içinde bulundukları toplumun sorunlarına çözüm ve çare bulmak, bunlarla ilgili bilgiler üretmek pratiğe aktarmak durumundadırlar. Bu yönüyle baktığımızda, üniversiteler sadece bireysel bazlı değil toplumsal hizmet bazlı bir anlayışı beraberinde getiriyor ki o eski, sadece öğretim ve araştırma bazlı üniversite yapısı çoktan gerilerde kaldı.

Şimdi, özellikle üniversitelerde üretilen bilgilerin ticarileştirilmesiyle topluma, ekonomiye katkıları yönünden baktığımızda, maalesef biz de bu yönüyle geri kaldığımızı, diğer gelişmiş ülkelerle mukayese ettiğimizde burada ciddi eksikliklerimizin olduğunu da ifade etmek durumundayız; bu dönüşümde yeterli performansı gösteremedik. Bilginin ticarileştirilmesi, üniversiteler için yapılması gereken önemli politika alanlarından bir tanesi. Bunu sadece YÖK'e, üniversitelere yüklemek de doğru değil, sadece kamuya yüklemek de doğru değil; bunun topyekûn yapılması gereken, başarılması gereken bir durum olduğunu ifade etmeliyim. Elbette bu konuda gayretler var, elbette çabalar var; bu gayret ve çabaların sonuçlarını da görüyoruz ancak mukayeseli olarak baktığımızda bu alanda yapılması gereken daha çok şeylerin olduğunu ifade etmeliyim.

Bugün, ABD'deki ve Almanya'daki üniversite-sanayi iş birliğine baktığımızda; köklü ve sistematik bir yapının olduğunu ve buralardan topluma, ekonomiye ciddi katkılar verildiğini görüyoruz. Üniversiteler elbette önemlidir, kaynak gerektirir ama topluma yük olmak yerine aslında toplumu sırtına alıp ileriye götürmesi gereken önemli kurumlarımızdır. Yine, gelişmiş ülkelere baktığımızda, üniversiteler doğrudan doğruya muhataplarıyla, sanayiyle iş birliği yaparak, projeler geliştirerek bunları hayata geçirmekte ve buralardan ciddi ekonomik nemalar elde etmektedir. Bu anlamda baktığımızda, Türkiye'de üniversitelerimizin sanayiyle iş birliğini, toplumla iş birliğini daha ileri seviyelere götürmemiz gerekiyor.

Avrupa Birliği ülkeleri, hepinizin malumu, akıllı uzmanlaşma stratejileri uygulamaya başladılar ve bunlardan da çok ciddi sonuçlar aldılar. Bizim Yükseköğretim Kurulumuz da 2016 yılında Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı başlattı, tematik üniversiteler belirledi ve bu tematik üniversiteleri önemli ölçüde de genişletti ancak burada -belki zaman alacak- beklediğimiz sonuçları da tam anlamıyla alabildiğimizi ifade edemeyeceğim. Onun için, önemli bir adımdır; özellikle bölgesel kalkınma, yerel kalkınma açısından baktığımızda bu yaklaşımın çok iyi sonuçlar vereceğini de ifade etmekten geri durmamamız gerekir ve bunu destekleyerek daha ileriye götürmemiz gerekir. Yani biz, bilgiyi ticarileştiremediğimiz sürece; üniversiteler, içinde bulunduğu topluma onların refahını artırma, yaşam kalitelerini yükseltme noktasında hizmet etmedikleri sürece bir kenarda sadece öğretim üyelerinin ünvan alması için araştırma yapan kurumlar şeklinde anılacaklardır. Elbette Türkiye'de bunun istisnaları çoktur ama genel olarak bu katkıyı sağlamak için yapılması gerekenleri bir an önce yapmamızın elzem olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, burada önemli bir husus da aslında bu eksiklikleri belirtirken madalyonun öbür yüzüne baktığımızda da bu işleri çekip götürecek, lokomotif etki yapacak öğretim elemanlarıdır. Son yıllarda, maalesef, öğretim elemanlarımız iş ortamlarında çok fazla mutlu değiller. Bunun en önemli sebeplerinden biri, öğretim üyelerinin maaşları göreceli olarak birçok mesleğe göre gerilerde kaldı. Daha ben buraya çıkmadan birkaç dakika öncesinde birçok mesaj aldım "Hocam bu konuyu gündeme getirir misiniz?" diye. Onun için öğretim üyelerinin maaşlarıyla ilgili bir düzenlemenin yapılması gerektiğini ifade etmeliyim Değerli Hocam, sayın milletvekilleri.

Yine son yıllarda öğretim üyelerimizin, öğretim elemanlarımızın en çok şikâyetçi olduğu konu ve alanlardan bir tanesi de kadro konusu. Bunu, siz değerli milletvekilleri de bu konularda size yapılan müracaatlardan mutlaka biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Vekil, tamamlayın lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Devamla) - Özellikle ünvan alan milletvekillerimizin bu kadro işlerinin de bir şekilde çözüme kavuşturulmasının gerekli, elzem bir şey olduğunu ifade ederek yüce heyetinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.(MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

Sayın Işıkver, İç Tüzük 60'a göre bir söz talebiniz var.

Buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ merkezdeki kentsel dönüşüme ilişkin açıklaması

SEMH İŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2020 yılı Elâzığ ve 2023 yılı Kahramanmaraş merkezi depremlerin ardından, Elâzığ il merkezimizde yer alan 16-17 mahallemizde oluşan yapı stokunun acilen yenilenmesi çok ivedi bir ihtiyaç hâline gelmiştir. 2020 Elâzığ depremin ardından devletimiz bütün imkânlarını seferber ederek yaklaşık 35 bin güvenli konut inşa etmiştir. Kahramanmaraş depremi sırasında karşılaşmamızın kaçınılmaz olduğu bir felaket bu şekilde engellenmiştir. Bahse konu konutlarda yaşayan hemşehrilerimiz güvenli meskenlere kavuşurken merkezdeki diğer mahallelerimizde binlerce eski yapı çok büyük riske sebep olmaktadır. Elâzığ merkezindeki kentsel dönüşümün hızlandırılması hususunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın konuya müdahil olmasından başka bir yol yoktur.

Bu hususta gereğinin yapılmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat'ta ikamet eden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine ve usta öğreticilere ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Millî Eğitim Bakanına: Manavgat'ımızda ikamet eden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri ilçede sınav merkezi bulunmadığı için binbir zorlukla Antalya'ya ve Alanya'ya gitmek zorunda kalıyorlar. Bu öğrencilerimizin birçoğu evli, çocuklu ve çalışıyorlar; çocuklarını bırakacak yer bulamıyorlar, iş yerlerinden izin almak zorundalar; maddî, manevî olumsuzluk yaşıyorlar. Bu sebeplerden dolayı eğitimini bırakmayı düşünen öğrenciler var. Lütfen, Manavgat'ımızda sınava girebilecekleri bir yer gösterin.

Nisan ayında yürürlüğe giren yeni kurs açma yönetmeliğiyle birlikte yaklaşık 100 bin usta öğretici işsiz kalmış, halk eğitim merkezlerindeki kurs sayısı azalmış ve bunun sonucunda yüz binlerce vatandaşımızın eğitim alma hakkı kısıtlanmıştır. Kurs saatleri haftalık olarak on-on iki saat gibi sürelerle düşürülmüştür. Ders saatleri haftalık olarak yeniden kırk saate çıkarılmalı ve usta öğretmenlerin tam zamanlı çalışmaları sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Karatutlu...

Buyurun.

13.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta deprem sonrası sağlık hizmetlerinde yaşanan sıkıntılara ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Deprem sonrası Kahramanmaraş'ta sağlık hizmetlerinde çok büyük sıkıntılar yaşanmıştır. Enkaz altında kalan yaralı vatandaşlarımızın binlercesi amputasyonlar nedeniyle özürlü hâle gelmiştir. Tıbbi rehabilitasyon hizmetleri bölgede aksayarak devam etmektedir. Bunun yanında psikososyal rehabilitasyon hizmetleri de koordineli ve kurumsal bir yapıya kavuşamamıştır ve süreklilik kazanamamıştır. Sağlık Bakanlığıyla birlikte Aile Bakanlığının koordinesinde bir psikososyal rehabilitasyon eylem planı oluşturulmalıdır. Bu bölgede yaşayan insanlarımızın travmasının uzun süre olacağını hatırlatmak isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akdoğan...

Buyurun.

14.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Gözünün içine bakarak söylüyorum: Bu Kabinede "sayın" diye hitap edilmeyecek 2 bakandan 1'i Yusuf Tekin'dir çünkü Yusuf Tekin, aklını kiraya vermiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, bu, kişisel ama böyle bir şey olmaz!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Yusuf Tekin, karanlık dehlizlerin, tarikatların ve cemaatlerin esiri olmuştur. Bu nedenledir ki İzmir'de okullara imam atanmıştır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, hayır Başkanım, buna müsaade edemezsiniz! Saygısızlık...

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, kişisel...

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Bu, suçtur, ayıptır, yazıktır, günahıdır!

BAŞKAN - Sayın Akdoğan...

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Bu elimde gördüğünüz listedeki isimler okullara atanarak cumhuriyete hakaret edilmektedir. (Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, şahsiyatla uğraşmayın.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Okullarda din derslerine tabut, çocuklara sevdirmek için camiye lobut getiren bu anlayış zıtlıktır, çığlıktır, çarpıklıktır, acımasızlıktır, akılsızlıktır!

HALUK İPEK (Amasya) - Sayın Başkan, böyle bir üslup yok ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Böyle bir usul yok Sayın Başkanım ya!

HALUK İPEK (Amasya) - Bak, Parlamento'yu sürekli aşağı doğru indiriyorsun, bu şekilde konuşamazsın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Vekil konuşur iken sözünü keserek "Şahsiyatla uğraşıyorsunuz." diye uyardım.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Söyleyeceğini söyledi, sözünü kesmeniz ne olacak ki! Adam hakaret ediyor utanmadan! Müsaade etmemeniz lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, "aklını kiraya vermek" hakaret mi değil mi?

BAŞKAN - Sayın Bakan, sataşmadan size tekrar söz...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Özür dilemesini bekliyorum, özür dilemesi gerekiyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Neden dilesin ya, gerçekleri söyledi.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şu söz taleplerini karşıladıktan sonra Sayın Milletvekiliyle gereken görüşme yapılacaktır, tamam.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır Başkanım, özür dilemesi lazım; lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Neden dileyecek?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Neden dilesin? Usulü biz bilelim, usulü biz bilelim.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Özür falan dilemiyorum!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Ne demek, "aklını kiraya vermek" ne demek?

BAŞKAN - Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şahsiyatla uğraşıyor.

BAŞKAN - Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, özür dilemezse...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Neden dileyecek, neden? Hakaret yok.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Özür falan dilemiyorum. "Sayın" demiyorum, "sayın" demek mecburiyetinde miyim? Okula imam atayan Millî Eğitim Bakanına "sayın" demiyorum!

BAŞKAN - Sayın Bakan, dediğim gibi, üç arkadaşımızın daha söz talebini karşılayacağım ve konuşacağım, tamam.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Böyle bir usul var mı?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Sayın" demiyor, başarısız buluyor sizi.

BAŞKAN - Sayın Bayhan...

Buyurun.

15.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın metal işçilerinin greviyle ilgili kararına ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Recep Tayyip Erdoğan 2 bin metal işçisinin grevini bir gecede, bir gece yarısı kararıyla yasakladı. Gerekçesi ne? Millî güvenliğin korunması.

Soruyoruz: İşçilerin insanca çalışmak ve yaşamak için yaptığı grevleri, grev hakkını ve sendikal hakları millî güvenliğe zararlı gören bir iktidar kimin iktidarındır? Grid, Schneider, Hitachi, Arıtış; bunlar Amerikalı, Fransız, Japon, Hollandalı sömürücülere ve sömürgecilere ait tekellerin Türkiye şubeleri. Millî güvenliğinizi bunlar sağlıyor; işçiler, emekçiler bozuyor, öyle mi? Söyleyin, General Electric'e bağlı Grid fabrikası işçilerinin grevini, Hakan Fidan'la görüşen ABD'li Blinken özel ricayla mı yasaklattı? Metal işçileri grev yasağını tanıtmıyor ama MESS'in ve yerli, yabancı bilumum sömürücülerin iktidarı olarak sizi her geçen gün daha iyi tanıyor. Onları bir kez daha buradan selamlıyoruz. Kurduğunuz bu vahşi sömür ve yasaklar düzeni yerin dibine batsın!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Otlu...

Buyurun.

16.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, kadınların nafaka hakkına ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, borç yükü altında ezilen bir inşaat işçisinin eşi, bebeğine bebek bezi bulamadığı için her gün evdeki çul çaputtan bir parça kestiğini, eşinin şantiyede verilen yumurtayı yemeyip eve, çocuğuna getirmesini beklediğini anlatıyor. Evlendiği ilk günden beri şiddet gören Nazlı, 2 çocuğunu alıp kendine yeni bir hayat kurmaya çalıştı; halısız, sobasız, ocaksız, yataksız evinde çocuklarını bırakacak kreş bulamadığı için iş bulamadığını, parça başı işlerde çalıştığını söylüyor. Milyon dolarları Cengiz Holdinge, Limaka hibe eden, vergi borçlarını affeden AKP iktidarı, milyonlarca yoksul kadına sosyal destekte bulunmak şöyle dursun kadınların nafaka hakkına göz diyor. Yoksul kadınların sesini artık duyacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'a Plan ve Bütçe Komisyonunda sorduğu sorulara ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Hanım'a sorduğum sorulara yanıt gelmedi.

Soruyorum: "FERNAS Holding" diye emekçi hakkını yiyen, jet hızıyla büyümüş, AKP Batman Milletvekiline ait bir şirket var, bu şirketin avukatının eşi, Bakanlığın hukuk işlerinin başına getiriliyor, Bakanlığın içinden yetişen, alanında uzman, tecrübeli ve yeterli bir bürokratiniz yok muydu?

İkinci soru: İletişim Başkanlığında veri hazırlama kontrol işletmeni olan birisini önce Bakanlığa müşavir, daha sonra beş yıllık memuriyetini doldurunca Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne daire başkanı olarak nasıl atıyorsunuz?

Sayın Yusuf Tekin, çocuklarımıza bir öğün yemek veremiyorsunuz, okulları temizleyemiyorsunuz, sınavları tam anlamıyla yapmayı beceremiyorsunuz; liyakati unuttunuz, mülakatla gençlerimizin geleceğiyle oynuyorsunuz, öğrencilerimizin başarısını hiçbir konuda artıramıyorsunuz. Siz ne olursa istifa edersiniz, bunu açıklar mısınız? Sizin için istifa kriteri nedir?

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, söz talebiniz var.

Buyurun.

18.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya'da yaşamını yitiren üniversite öğrencisi Eren Peker'e ve Boğaziçi Üniversitesine kayyum atanmasına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada, Millî Eğitim ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz.

Şimdi Konya'dan gelen bir haberi burada Meclisle paylaşmak istiyorum: Konya'da Eren Peker isimli bir üniversite öğrencisi mobilya ve dekorasyon bölümünde okuyordu ama ne yazık ki o da bu ülkedeki milyonlarca öğrenci gibi yoksulluk nedeniyle çalışmak zorunda kaldı. Taksi şoförlüğü yapıyordu ve müşterisini bıraktıktan sonra çıkan kavga sonucunda da bıçaklandı; hastaneye kaldırıldı,

ne yazık ki Konya Şehir Hastanesinde yaşamını yitirdi. Eren Peker'in babası yıllar önce yaşamını yitirmişti; bir ailenin bir çocuğuydu, annesi onu zor koşullarda yetiştirmiş ve üniversiteye göndermişti ama ne yazık ki Millî Eğitim Bakanlığının ve AKP Hükûmetinin eğitim politikaları nedeniyle, gerçek anlamda öğrencileri desteklememesi nedeniyle çalışmak zorunda kaldı ve bugün de yaşamdan koparıldı. Bu durumun böyle binlerce örneği olduğunu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Diğer bir mesele: Şimdi, burada Sayın Yusuf Tekin, Sayın Bakan oturuyor. Biz buradan şunu söyleyelim: Bin haftadan fazla bir süredir Boğaziçi'nde devam eden bir direniş var. Ne için? Kendileri oraya kayyum atadığı için. Bu ülkenin en nitelikli üniversitesine kayyum atadılar, oradaki akademik kadroyu tırpanladılar ve hâlihazırda üniversitenin özerkliği ve bilimsel üretiminin önüne geçecek dünya kadar da çalışma yapıyor kendileri. Soru önergesi verdim, soru önergеме genelgeçer cevaplar ve mevzuat dışında bir yanıt oluşturamamış kendisi.

Biz yağmurda, çamurda, karda, yaz kış demeden; bilimsel özerklikleri, üniversite hakları ve atanan kayyum rektörünü protesto etmek için orada nöbet tutan bütün Boğaziçili akademisyenleri buradan, Meclisten, Genel Kuruldan selamlıyoruz. Onların mücadelesi, sadece Boğaziçinin mücadelesi değil bu ülkede bilimsel, özerk, ana dilinde eğitim mücadelesi açısından simge bir mücadeledir. Türkiye halkları adına bir direniş ortaya koyuyorlar, bu direnişi buradan selamladığımı ifade etmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

19.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin büyüklüğünden söz edilmesine ve üniversitelere ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, sayın milletvekilleri; evet, Millî Eğitim Bakanlığının ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Herkes Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin ne denli yüksek olduğundan söz ediyor, rakamlarla arayı bozmayalım arkadaşlar. Türkiye'de 17 milyondan fazla öğrenci var ve sizin Millî Eğitim Bakanlığı bütçeniz 2 trilyon 180 milyar lira. Peki, siz bu yıl faize ne kadar para veriyorsunuz? 1 trilyon 950 milyar lira. Demek ki Millî Eğitime verdiğiniz para ile faize verdiğiniz para aşağı yukarı aynı, üstelik de bunu burada övünme vesilesi yapılabiliyorsunuz. İnsan ancak pes der!

Şimdi, bu bölümde biraz üniversitelerden bahsedelim. Bilimsel, özerk, bağımsız, özgür düşüncenin yerleşeceği ve gelişeceği yerlerdir üniversiteler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Devraldığınızda DSP-MHP-ANAP Hükûmetinden yani iki ortağınız MHP ve DSP'nin bulunduğu Hükûmetten devraldığınızda 77 üniversitesi vardı memleketin, şimdi 208 üniversitesi var. Övünüyorsunuz "208 üniversite yaptık." diye; peki, ilk 500'de kaç üniversite var? Bunu laf kalabalığından ayırıp bilimsel ölçütlere koyalım. İlk 500'de ODTÜ, İTÜ, Koç; bu kadar. Peki, ilk 1.000'de bunlara hangileri ekleniyor? Bilkent, Boğaziçi, Sabancı, İstanbul, Hacettepe, Yıldız Teknik. Demek ki bunların tamamı, Türkiye'nin köklü üniversiteleri, sizin kurduğunuz 208 üniversitenin 200'ü ilk 1.000'e girmiyor ve siz bu universal sistemle övünüyorsunuz. Neden biliyor musunuz, neden giremiyor, ben size söyleyeyim: Çünkü siz, AKP milletvekillerinin milletvekillikleri bittikten sonra, âdeta bir "Boş kalmasınlar, orada da otursunlar." koltuğuna çevirdiniz burayı. Sayıyorum, bakın, uzun bir liste olacak: Necdet Budak, milletvekiliniz, Ege Üniversitesine Rektör atadınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son kez açıyorum, tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Son kezle bitmez, liste uzun.

Cevdet Erdöl, milletvekiliniz, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü olarak atadınız; Cem Zorlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Vural Kavuncu, Kütahya Sağlık Bilimleri; Necdet Ünüvar, Ankara Üniversitesi; Aşkın Asan, Avrasya Üniversitesi; Mazhar Bağlı, Nevşehir Hacı Bektaş; Edibe Sözen, Gaziantep Hasan Kalyoncu; Mehmet Naci Bostancı, Ankara Hacı Bayram Veli; Kemalettin Aydın, Sağlık Bilimleri; Fatma Seniha Nükhet Hotar, Dokuz Eylül Üniversitesi. Bunlar milletvekilleri; bir de aday adayı olmuş ama belediye başkanı, milletvekili olamamış garibanlar var; işsiz mi kalsınlar, onlardan da böyle bir sürü isim atamışsınız.

Bu AKP'lileri rektör olarak buralara atadığınız sürece Türkiye, maalesef, bu bütçeleri, yetersiz olan bu bütçeleri bile sadece ve sadece nepotizme harcar; başka da bir işe yaramaz. Üzüntülerimi ifade ediyorum ve Türkiye'nin bir an evvel bu yanlıştan dönmesi gerektiğini bildiriyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun lütfen.

20.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Millî Eğitim Bakanlığına yöneltilen eleştirilerdeki üsluba, öğretmenlerden gelen mesajlara ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki biz de Millî Eğitim Bakanlığına özellikle burada uzun süredir çok sert eleştiriler yöneltiyoruz ama ben, eleştirilerin makul bir üslupla yapılması gerektiğini ifade ediyorum. Az önceki "aklın kiraya verilmesi" ifadesini bende ölçülü bulmadığımı ifade etmek isterim ama eleştirilerimizde de sert bir şekilde az sonra devam edeceğiz, onu da ifade edeyim.

Şimdi, burada, öğretmenlerimizden, farklı mecralardan -tabii ki Millî Eğitim Bakanlığı olduğu için- çok sık mesaj geliyor. Şimdi, burada şöyle bir sorun var: Sayın Millî Eğitim Bakanım, öğretmenler arasındaki ücret dengesizliği konusunda ilgili çok sık eleştiri geliyor. Özellikle de ek ders konularında bazı öğretmenlerin 2 bin lira, bazılarının 20 bin lira kadar ek ders ücreti aldığı söyleniyor, böyle bir dengesizlikten bahsediliyor; bu hususa özellikle dikkat çekiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bir diğer husus şu: Taşerondan kadroya geçen işçilerimizin maaş ve ikramiyelerle birlikte öğretmenlerden fazla maaş aldığı gibi bir eleştiri var. Bunu nasıl oluyor, onu anlayamadım, ben de takip edeceğim.

Yine, ücretli öğretmenlerimizin maaşından daha fazla orada çalışan işçilerimizin maaş alması yani orada öğrencilerimize ders veren öğretmenlerimizden daha fazla maaş alması; İŞKUR'dan gelen işçilerimize 17 bin asgari ücret, ücretli öğretmenlere bunun altında bir maaş ödenmesi gerçekten bir tutarsızlık. Bu tutarsızlığa dikkat çekiyorum.

Bir diğer husus da bu yıl Maarif Modeli uygulamasına geçildi, uygulama yapılıyor ve uygulamaya göre öğrencilerimizin açık uçlu sorulara yönlendirildiğini görüyoruz. Ancak sınavlar -mesela nisanda bursluluk sınavları yapılacak- hâlâ test uygulamasıyla yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Çok kısa...

BAŞKAN - Lütfen tamamlayınız.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Burada bir çelişki yok mu veya bu çelişkiyi gidermek için bir düzenleme düşünülüyor mu? Bu konuya da dikkat çekmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın milletvekillerine birer dakikalık söz verme usulüne ve Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, öncelikle probleme gidecek yolları tıkamamız gerekiyor. Daha evvel de bunu konuşmuştuk, usul olarak bir uzlaşuya vardık hatta zaman içerisinde, bir hafta içerisinde usulümüzde ilerlemeler oldu. Bu nedir? Gruplar konuşacaklar, yetmiş dakikanın sonunda sataşma varsa hemen cevap vereceğiz; 2 grup konuştuktan sonra sataşma yoksa bile Grup Başkan Vekillerine söz vereceksiniz; böyle bir insicamımız var. Soru sormak babından milletvekillerine birer dakikalık söz verme usulü burada, bütçede yok. Bunun olması hâlinde, işte, biraz evvelki olay yaşanıyor. Ben de sizin bundan rahatsız olduğunuzu gördüm. Teşekkür ediyoruz, rahatsız oldunuz.

İç Tüzük'te 67'nci maddede zaten diyor ki: "Kaba ve yaralayıcı bir söz olursa Başkan temiz dile davet eder." Siz bu daveti yaptınız fakat devamı var, ısrar edilmesi hâlinde ne olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi burada ben kendisi gibi yapmayacağım nezakete binaen, kendisinin üslubu fevkalade saygısız olmasına rağmen. Sayın milletvekili Sayın Bakanımıza iki kademeli hakarete bulundu; bir defa, bunun geri alınması ve özür dilenmesi lazım. Kaldı ki kendi Grubunun Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın "sayın"la başlayan bir ifade kullandı ve doğru yaptı. Burada eleştirilerimizi yaparken şahsı hedef hâline getirerek -ister bizlere ister Sayın Bakana- böyle bir üslup kullanılmasına bu Genel Kurulda müsaade edemeyiz. O sebeple, milletvekilinin muhakkak suretle söz alarak Sayın Bakandan özür dilemesi gerekir.

Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve milletvekillerini, Parlamentonun ve milletin bütçe hakkına saygı duyarak temiz bir dille konuşmaya, tekrar, davet ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Zengin, sayın milletvekilleri; öncelikle, tabii ki İç Tüzük 67'ye göre ben sayın milletvekili şahsiyatla uğraştığı için, kendisini temiz bir dile davet ederek mikrofonunu kapattım. Mikrofonunu kapattıktan sonra sayın milletvekili aynı üsluba devam etmedi, etseydi zaten İç Tüzük 67'nin diğer kısımlarını da uygulardım.

İç Tüzük 60'a göre söz verme noktasına gelince, salı günü birleşimde İç Tüzük 60'a göre hiçbir milletvekiline söz hakkı tanımadım ancak benden sonraki Meclis Başkan Vekilleri İç Tüzük 60'a göre ara ara sayın milletvekillerinin söz taleplerini karşılamış bulunduğu ben de bugün Sayın Meclis Başkan Vekilleriyle uygulamada bir paralellik olması, eşitlik olması anlamında talep eden milletvekillerine ara ara söz veriyorum.

Ben buradan tekrar tüm milletvekili arkadaşlarımızı İç Tüzük 67 uyarınca, yasama organında yasama faaliyeti yürüttüğümüz ve milletin bütçe hakkının gereğini yerine getirdiğimiz bu oturumlarda temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum.

Bu bağlamda, dün İzmir'de bir panelde konuşmacıydım. İnanın, oradaki 7-8 yaşındaki çocuğun ifadeleri beni gerçekten çok üzdü, bu Parlamentoda adına üzdü. Bana nereden geldiğimi sordu, ben de "Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekiliyim, Meclisi yönetiyorum." dedim. Ne dedi biliyor musunuz? "Şu sürekli kavga olan yerden mi geliyorsunuz?" dedi. 7-8 yaşındaki çocuğu bu.

O nedenle, ben bütün milletvekillerimizi, bu hassasiyetle, bu saygınlıkla ve Parlamentonun ve milletin bütçe hakkına saygı duyarak temiz bir dille konuşmaya tekrar davet ediyorum.

Kaldığımız yerden de devam ediyorum...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bunun sebebi ne acaba? Sayın Başkanım, bunun sebebini düşündünüz mü acaba? Minik yavrumuzun dediğinin sebebini düşündünüz mü Başkanım? Acaba yönetenlerin sorumluluğu nedir, baktınız mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Senden kaynaklı!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, söylediklerinize katılıyorum ama bunun bir yaptırımı olmalı; bakın, İç Tüzük bunu söylüyor. Temiz dile davet ettiniz...

BAŞKAN - Evet.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...ama sözcük ağzından çıktı. Peki, ağzından çıkan sözü ne yapacağız? Bu sözün geri alınması lazım. Yani "Ben bu lafı söyledim, konuşmama devam ediyorum." Peki, ya öncesi? O yüzden, saygıyı bilmeyen sayın milletvekili muhakkak suretle özür dilemeli.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, birleşime beş dakika ara veriyorum ve Sayın Grup Başkan Vekillerini de arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 15.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından "Bakanlar yok." sesleri)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Komisyon yerinde efendim, Komisyonun yerinde olması yeterli.

BAŞKAN - Arkadaşlar, bir izin verirsiniz yani Genel Kurulu ben yönetiyorsam bir izin verin lütfen.

Az önce gerçekleşen olay nedeniyle Sayın Grup Başkan Vekillerine yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Şahin, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben az önce de ifade etmiştim, tabii ki burada önemli bir gündemle toplanıyoruz, bütçe çalışması için toplanıyoruz; üst üste 7'nci günümüzde buradayız, beş gün daha devam edecek. Tabii, süre uzadıkça bazen sinirler gerilebiliyor.

Tabii, buradaki çalışmalarımızın belirli bir düzeyde gitmesi, konuşmaların belirli bir ölçüde olması, eleştirilerin makul bir üslupla yapılmasını önemsiyoruz. Bu anlamda da biz, kendi grubumuz adına üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeye gayret gösteriyoruz, bundan sonra da bu Meclisin saygınlığına dikkat edeceğimizi ifade etmek isterim. Burada hepimizin üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileri olarak görev düşmektedir, buna hassasiyet gösterilmesi bizim beklentimizdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

24.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; millet iradesinin tecelli ettiği yüce çatının altındayız ve hepimiz sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Muhalefet milletvekilleri olarak zaman zaman öfkeyle, zaman zaman sert ama son derece samimi düşüncelerle iktidarı ve iktidarın temsilcisi bakanları eleştirebiliriz. Elbette iktidar sahipleri ve icra makamında olanlar bu eleştirileri olgunlukla ve anlayışla karşılamak durumundadır fakat yüce Meclisin saygınlığına hanel getirmeyecek bir üslubu benimsemek, ne kadar sert eleştiri yaparsak yapalım, ne kadar öfkeli olursak olalım Meclis çatısına uygun tarzda üslupları belirlemek zannediyorum burada bulunan herkesin sorumluluğu. O itibarla, bundan sonra da buna dikkat edeceğimizi, herkesin hassasiyetle dikkat edeceğine inanarak hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun.

25.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu en içten dileklerle kalben selamlıyorum.

Benim bu konuda, bu süreç içerisinde yapacağım 3'üncü konuşma olacak. Ben, grubum adına, temiz dil kullanılması hususunda daha önce 2 kez de konuşma yapmıştım, grubumuzun görüşünü dile getirmiştim.

Biz, hepimiz insanız; etten, kemikten yaratıldık, duygusal varlıklarız, zaman zaman öfkelenebiliyoruz ama Gazi Meclisimizin çatısı altında, bu noktada, kendimize, duygularımıza hâkim olmamız gerektiğine inanıyorum. Başta bakanlarımız olmak üzere, diğer sayın milletvekillerimize, komisyon üyelerimize hitaben, şahsa yönelik, bazen haddi aşan konuşmaları uygun bulmadığımızı, hakarete varan konuşmaları uygun bulmadığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bundan sonrasında da Gazi Meclisimizin çatısı altında bizlere yakışacak, gençlere örnek olacak bir üslupla sözlerimizi, düşüncelerimizi aktarmamız gerektiğini tekrar ifade etmek istiyorum.

Ben de sizlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

26.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu selamlıyorum.

Evet, bugün, bütçe çalışmalarının 6'ncı gününü geride bıraktık, 7'nci günündeyiz. Uzun ve yorucu saatler çalışıyoruz, tartışmalar yürütüyoruz.

Tabii ki bizler burada muhalefet milletvekilleri olarak hem bakanlara hem de iktidara en sert eleştirilerimizi yapacağız. Bu konuda hiçbir şekilde geri durmak gibi bir tutum yok fakat bu eleştirilerin tabii ki kişilikle uğraşmaması ve temiz, uygun, Meclisin de saygınlığına yakışır bir şekilde olması noktasında mutabakata vardık; bunu daha önce de burada defaatle ifade etmiştik. O anlamıyla, herkesin bu dile özen göstermesi gerektiğini ben de grubum adına ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

27.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan 6 siyasal parti var ancak grubu bulunmayan partilerle beraber toplamda 11 siyasal parti var. Bunların her biri birbirinden farklı müktesebatlardan geliyor. Dolayısıyla, herhangi bir konuyu benzer yaklaşma durumumuz olmayabilir, hatta hayatın olağan akışı birbirinden farklı düşünce tarzlarına sahip olmamızın son derece doğal olduğunu bize gösteriyor ancak bunları ifade ederken kuşkusuz, bilgiye önem veren, kişilikle uğraşmayan, bilgiyle eleştiri yapan ve o sertliği bilgiyle birlikte ortaya koyan bir anlayışa kuşkusuz ihtiyaç vardır. Bunun yanında, Sayın Bakanların da gerek dışarıda gerekse Plan ve Bütçe Komisyonundaki hâl ve tavırları Genel Kuruldaki tansiyonu etkiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla, ben bu temiz dil çağrısını, milletvekillerine yaptığınız temiz dil çağrısını buraya gelen tüm Bakan arkadaşlarımıza da yapmak isterim. Burası saygın bir çatıdır, burası yüz bir yıllık bir Meclistir ve dolayısıyla buranın saygınlığını korumak hepimizin ortak görevidir.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

28.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Meclisin saygınlığına yakışır bir şekilde temiz bir dil kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben şunun altını çizmek istiyorum: Genel Kurulun ilacı bence hukuk, kurallara uymak. Bunu yaptığımız takdirde bir defa bu tarz problemleri önceden engellemiş olacağımızı düşünüyorum.

Söylenen bir sözü maalesef tamamen geri alma şansımız yok, özür dahi olsa. O yüzden, önemli olan, buna giden yolları tıkamak, böyle sözlerden imtina etmek, kendimiz için temiz dili rehber edinmek fevkalade önemli. Kaldı ki bakanlarımız Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanlarıdır. Siz burada farklı partiden Başkansınız ama ben çok içtenlikle size "Başkanım" diyorum çünkü siz bizim Başkanımızsınız. Bizim burada fikirlerimizin farklı olması başka bir şeydir ama Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanına hitap etmek her şeyden evvel onun şahsından öte önce o makama bir hürmettir, Türkiye Cumhuriyeti'nin Meclisine bir hürmettir. Bu Meclise yaraşır bir dille konuşmanın hepimizin sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Size de tekrar teşekkür ediyorum uyardığınızı için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Burada bir formül bularak bunu yaptık ama her şeye rağmen bu olan bitenin aslında sarıh bir özü gerektirdiğini düşünüyorum. Ümit ediyorum bu konuşmayı yapan milletvekili de bundan kendisine bir netice, bir sonuç çıkarmıştır.

Teşekkür ediyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Atanmış bir bakanı seçilmiş milletvekilinden daha üstün ve saygıdeğer bulmanız da dikkat çekici.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Özü kim diledi Sayın Başkan? Özü kim diledi şimdi? Sayın Vekil bir şey dedi, Grup Başkan Vekilleri bin özür diledi, böyle bir usul mü olur? Yani bizim yaptığımız sözlerin özrünü Grup Başkan Vekillerimiz mi dileyecek?

BAŞKAN - Sayın milletvekili, Sayın Grup Başkan Vekilleriyle arkada durumu görüştük, o konuda Sayın Grup Başkan Vekilleri...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, ama bakınız, geçen gün bir hadise oldu, biz özür dilemenin erdemini göstererek bizatihi söyledim.

BAŞKAN - Sayın milletvekili, Grup Başkan Vekilleriyle arkada görüştük...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ama Sayın Vekil "sayın" demekten imtina ediyorsa biz sayınlığını vekilliğinden dolayı veriyoruz, kendisi bunu hak etmiyor olabilir.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Diyarbakır Milletvekili Sayın Halide Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HALİDE TÜRKÖĞLU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, başta kadınlar olmak üzere tüm halklarımızı selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizler için bu ülkede bütçe süreçleri, maalesef, kadınların nasıl dışlandığının, kadın emeğinin nasıl değersizleştirildiğinin, yoksulluğun, işsizliğin ekonomi politikalarıyla nasıl beslendiğinin en görünür olduğu süreçlerdir. Hele ki söz konusu Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi olunca kadınlar bu dışlanmayı, ötekileştirilmeyi katbekat yoğun bir şekilde hissediyor ve yaşıyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin beslendiği, cinsiyetçi iş bölümünün iktidarın politikalarıyla derinleştiği bir düzende bu yıl da kadına ayrılan bütçe ne yazık ki erkekliği besleme bütçesidir ve yine bunları konuşacak, tartışacak, kadınların ihtiyaçları temelli, bir bütün olarak kadınlarla, kadın örgütleriyle birlikte ön çalışması yapılacak bir kadın bakanlığı olmadığı için kadın sorunlarını bu Bakanlığın bütçe görüşmelerinde ele alacağız. Bu ülkede kadınların yaşamı, eşitlik ve özgürlük sorunu aile ve sosyal politikaların içine hapsedildiğinin kanıtıdır bu Bakanlık.

En sonda söyleyeceğimi ilk başta söyleyeceğim: Kadınlar bu Bakanlıktan, bu erkek egemen düzenden, iktidardan alacaktır. Çalışma hakları gasbedilen KHK'li kadınlar, bakım emeğini üstlenmek zorunda kalan kadınlar, engelli kadınlar, göçmen ve mülteci kadınlar, ana dilinde hizmet alamayan, hizmete ulaşamayan kadınlar, seçme ve seçilme hakkı, kayyum politikalarıyla iradesi gasbedilen kadınlar bu iktidardan alacaktır. Tarlalarda, fabrikalarda, tekstil atölyelerinde her türlü emek sömürüsüyle karşı karşıya kalan kadınlar bu iktidardan alacaktır. Yirmi iki yıldır bütçesini cinsiyetçi, milliyetçi, militarist ve savaş politikalarıyla oluşturan iktidarın kendisi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesini de işte bu cinsiyetçi kodlarla hazırlamıştır.

Kadınların bütçeden anladığı ile bu Bakanlığın bütçe anlayışı arasında büyük bir makas farkı vardır. Kadınlar için bütçe; ekonomik özgürlüğü demektir, çalıştığı için karşılığını eşit bir şekilde almaktır, ev içi emeğinin görülmesidir, güvenceli işlerde çalışmak ve emeklilik başta olmak üzere her türlü yasal haktan, sosyal haktan faydalanmaktır, sağlık hakkına ücretsiz ulaşabilmektir, HPV aşısına ücretsiz ulaşabilmektir, çalışma yaşamına, sosyal yaşama erişebilmesi için, omuzlarına yüklenen bakım hizmetinin kaldırılması için kreş, bakımevi gibi ücretsiz merkezlerin çoğaltılmasıdır, yoksulluktan, işsizlikten kaynaklı şiddet ortamında kalmak zorunda olmadığı bir yaşama sahip olmasıdır, "Ekmeği, suyu, domatesi, eti nasıl alacağım?" diye düşünmediği bir yaşamdır, genç kadınların KYK yurtlarında kaybettirilmeden, ihmalden kaynaklı katledilmeden, eğitim ve iş yaşamına sömürülmeden ulaşmasıdır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının heybesinde bu sorunlara çözüm üretecek bir bütçe yoktur. Bol rakamlı bütçe kalemlerinde ne olduğunu Komisyon sürecinde de söyledik, şimdi de tüm kadınlar adına söylüyoruz. Buraya geçmeden önce Komisyon sürecinde

Sayın Bakana cevaplama için sorular sormuştuk, yakın zamanda sorularımıza yazılı cevaplar vermiş. Ben bu cevaplardan bazılarını özellikle söyleyerek kadın sorunlarına yaklaşımını teşhir edeceğim, bu bir teşhirdir. Bize sundukları bütçe taslağında eş vefat etmiş, hiçbir geliri olmayan kadınlara ödenek veriliyor ancak bu ödeneğin ne kadar olduğu belirtilmemiştir; sorduk "Ne kadar ödüyorsunuz?" diye; cevap "1.000 TL." Doğru duyduunuz, kadınlara 1.000 TL ödüyorlar. Eşi vefat etmiş, hiçbir geliri olmayan kadınlar adına soruyorum, benim dilim söylemeye varmıyor: Siz hiç utanmıyor musunuz bu rakamdan? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Kadınlar 1.000 TL'yle nasıl geçinecek? Eşi vefat etmiş kadına 1.000 TL veren Bakanlığınız elbette ki boşanmış kadının nafaka hakkına göz diker, öyle değil mi? Sayın Bakan bütçenin yüzde 50'sini kadınlara ayırdıklarını söylemişti, ben gerçeği söyleyeyim: Bu bütçe, korudukları ailenin bütün yükünü kadınların omuzlarına yıkmak için hazırlanmıştır, kadınların susması, biat etmesi üzerine programlanmıştır.

Bir diğer nokta, bu ülkede 10 milyonun üzerinde engelli nüfusu var, bunun yarısı kadın. 570 bin kişinin "evde bakım hizmeti" adı altında hizmet aldığı belirtilmiştir. Peki, bu hizmeti kim veriyor? Elbette ki çamaşır, yemek, çocuk, yaşlı ve engelli bakımını omuzlarına yüklediğiniz kadınlar. Bütçe sunumunda Sayın Bakan kendisi söyledi, bu hizmeti verenlere yapılan aylık ödeme 9 bin TL. Bu ödeneği hazırlayan, engelli bakımının ne kadar zor ve bitmeyen bir iş olduğunu, bir mesaisinin olmadığını bildiği hâlde bu yükü kadınların omuzlarına yükleyen bu iktidardır. Bu iktidar, bu Bakanlık yıllardır "evde bakım hizmeti" adı altında bakım hizmetini kadınlara yükleyerek, cinsiyetçi iş bölümünü körükleyerek kadınlara karşı suç işlemeye devam etmektedir.

Kadın istihdamını artırmaya dönük performans programlarınızda da bu işi ne kadar önemsemediğinizi göstermişsiniz. Cinsiyetçi iş bölümünden arındırılmış meslek edindirme kurslarının verilmesi elbette ki çok önemlidir ancak bu mesleği edinen kaç kadın istihdam edilmiştir, çalışma yaşamına girmiştir, bunun verileri nedir? Bunları özellikle vurgulamak istiyorum çünkü bu Bakanlığın sunduğu istihdam fırsatları kalıcı değil, kısa vadeli, güvencesiz istihdamdır. Bu bütçede kadınların güvenceli, sosyal güvenceli çalışması için siz ne yaptınız? İşte, bunun istatistiğini her defasında size hatırlatmak zorunda kalıyoruz. Bu ülkede her 10 kadından sadece 3'ü çalışıyor, o da güvencesiz işlerde, geriye kalan 7 kadın ise işsizlikle karşı karşıyadır. Dünya Ekonomik Forumu 2023 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'ndaki iş gücüne katılım ratinginde de Türkiye 146 ülke arasında 133'üncü sırada. İşte, sizin kadın istihdamına verdiğiniz önemin istatistiği budur.

Gelelim kadına yönelik şiddetle mücadeleyle dönük ayrılan bütçenize. Ancak buna geçmeden önce bu ülkede kadına yönelik şiddetin geldiği noktaya karşı birkaç vurgu yapmak isterim. Yine Komisyon görüşmeleri esnasında sorduğumuz bir sorunun cevabı üzerinden başlayayım. Yakın zamanda Hakkâri'de kadınları fuhuşa, uyuşturucuya sürükleyen, dijital şiddet uygulayarak tehdit eden bir uyuşturucu çetesi ifşa edildi. Bu çetenin elemanları kimler? Korucular, iktidara yakınlıkları bilinen kişiler. Sorduk Bakana "Siz bu davanın neresindesiniz?" diye, cevap ne biliyor musunuz? "Davayı izliyoruz." Doğru duyduunuz, davayı izliyorlar. Sizin işiniz sadece izlemek değil Sayın Bakan, sizin işiniz bu davanın sanıklarının, ortada genç kadınların beyanı varken, tanık varken bu sanıkların neden tutuksuz bir şekilde yargılandığının peşine düşmektir, bunu sorgulamaktır. Sorsak "Bakanlığımızın sorumluluk alanı değil." diyeceksiniz, şüphemiz yok bunda ama kadınlara ilişkin neredeyse bütün politikalarınızı ilgili Bakanlıklarla ortaklaştıran da bu Bakanlıktır. Bu iktidarın Bakanlıkları cinsiyetçi, ayrımcı kuruluşlarla birlikte el ele vererek kadına yönelik şiddeti nasıl meşrulaştırırız üzerinden iş birliği yapıyorlar. Yakın zamanda iş birliği yaptığı bakanlıklardan biri İçişleri Bakanlığıdır. "Kadın kapıyı açmamış olsa öldürülmezdi." diyen bir Bakana siz 6284'ü hatırlattınız mı? Sorumluluklarını hatırlattınız mı? Bu iş birliğinin adı "kadına karşı işlenen suçları örtme iş birliği" olarak mı devam edecek? Failleri koruma ve aklama iş birliğinde kabul etseniz de etmeseniz de sizin de payınız var. Bakın, bütçesi 6 Bakanlıktan daha fazla olan, neredeyse kadını yok sayan Diyanet İşleri bu iş birliği yapılan kurumlardan biridir. Bu Başkanlığa ayrılan bütçeyle bir dergi çıkarılıyor. Bu dergide "Kadının kariyerinin yükselmesi annelik duygusunun zayıflamasına, erkekliğin gerilemesine, zayıflamasına neden oluyormuş." deniliyor. Hatta daha da ileri gidip "etekli erkekler" kavramını kullanan, bu yazıyı dergisinde yayımlayan Diyanetin cinsiyetçi kodlarıyla bu bütçe oluşturulmuştur. Sayın Bakan, iktidarınızın bakanlıkları, kamu kurum ve kuruluşları, bugün, İstanbul Sözleşmesi feshedilmeseydi kadınlara yönelik ayrımcı, cinsiyetçi, suçlayıcı söylem ve politikalara da girişemezdi. Bu ülkede, koruma altında, boşanma aşamasında olan yüzlerce kadın katledildi. Katledilen kadınlara intihar süsü veriliyor. Kadınlar, evde, öğrenci yurtlarında, sokak ortasında, dere kenarında şüpheli bir şekilde ölü bulunuyor. Sadece "149 tane konukevi yaptık." diyerek kadına yönelik şiddeti önleyemezsiniz. Bu sığınakların sayısını çoğaltarak kadınların yaşamlarını koruyan düzenlemeler için politika üreteceksiniz. "149 tane" diye övündüğünüz sığınaklarınızdan birinde, daha geçen gün, izinli çıkan bir kadın katledildi. Kadını değil, kadının içerisinde katledildiği aileyi koruduğu için, cinsiyetçi iş bölümünü esas aldığı için, kadın istihdamını artırmayan, kadınları yoksulluğa mahkûm eden, nefret suçlarını körükleyen bu erkek egemen bütçeyi kadınlar adına kabul etmiyoruz, reddediyoruz. Kadınların onayını almak istiyorsanız yapmanız gerekenleri söylüyorum: İstanbul Sözleşmesi yeniden imzalanmalı ve uygulanmalıdır. Nüfusu 100 bini geçen belediyelere sığınak açma uygulaması denetlenmelidir, kayyum uygulamalarına son verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Türkoğlu.

HALİDE TÜRKOĞLU (Devamla) - Tüm bakanlıklar, toplumsal cinsiyet eşitliğini tesis etmeye yönelik politikaları hayata geçirmelidir. Kadına yönelik şiddetle mücadele hizmetleri Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nden çıkarılmalıdır. Kadınlar için güvenceli iş olanakları sağlanmalıdır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede cezasızlık politikaları, iyi hâl indirimleri son bulmalıdır. Kadına yönelik şiddetle mücadele yürüten kadın kurumları, örgütler desteklenmeli, kadın bütçesi ortaklaştırılarak hazırlanmalıdır.

Kadın özgürlük mücadelemize olan inancımızla tüm kadınları selamlıyor; yaşasın kadın dayanışması, yaşasın kadın mücadelemiz "..."⁴ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli vekiller, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 yılı bütçesini değerlendirmek üzere söz aldım. Genel Kurulu ve bizleri izleyen tüm yurttaşları saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Cezaevlerinde rehin tutulan Figen Yüksekdağ, Leyla Güven, Ayşe Gökkan, Selahattin Demirtaş, Sevtap Akdağ, Nimet Tanrikulu şahsında tüm yoldaşlarımızı selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sevgili halkımız, bütçe görüşmelerinin Komisyon aşamasında televizyonlardan yayınlanmadığı için görmemiş, duymamış olabilirsiniz; bilmeniz ki yoksullar, kadınlar, engelliler, yaşlılar ve çocuklar için politika üretmek, hizmet üretmekle yükümlü olan bu kurumun bütçesini arttırmak için muhalefet olarak verdiğimiz tüm teklifler AKP-MHP tarafından reddedildi. Sayın Bakan Göktaş da sizler için harcanacak parayı düşük tutan iktidar milletvekillerine teşekkür etti. 2025'te alamayacağınız desteklerin, yetersiz kalacak, birçoğunuzun zaten alamadığı, alanlar açısından da tamamen yetersiz olan sosyal desteklerin müsebbibi işte bu iktidar vekilleri ve bu Bakandır. Onlar da gayet iyi biliyorlar ki bu bütçeyle kadın yoksulluğunu, çocuk yoksulluğunu kadına yönelik şiddeti çözemezler, bununla mücadele edemezler. TÜİK verilerine göre ülkedeki her 2 çocuktan 1'i yoksul, çocukların dörtte 1'i okula aç gidiyor. Yıllardır okullarda çocuklara bir öğün ücretsiz yemek verilmesini talep ediyoruz, yapılmıyor. Sulukule Gönüllüleri Derneği İstanbul Karagörmük'te ihtiyacı olan çocuklara bir yıl boyunca beslenme desteği vermiş ve bu desteğin sonunda, projenin sonunda görülmüş ki beslenme desteği alan çocuklar okula daha dikkatli, daha iyi bir şekilde devam etmişler, başarıları artmış ve aileler birazcık daha rahat etmişler ekonomik olarak. Bu desteğin devlet okullarındaki bütün yoksul çocuklar için verilmesi gerekmektedir, bu talebimizi tekrarlıyoruz.

2025 bütçesiyle engellileri bir kere daha yok saydınız, görmediniz. 10 milyonun üzerinde engelli yurttaş varken bütçeden engelliler için ayrılan pay sadece 1,2. Engelliler kamusal hizmetlere erişimde çok sebepli sorunlar yaşıyorlar, henüz fiziki sorunları dahi çözemediniz. Kamu binalarında lavabo, asansör, otopark, bina girişi gibi alanların, internet sitelerinin erişilebilirliği için dönüşüm bütçesi talep ediyoruz. Sağlamlık ideolojisiyle hazırlanan bu bütçe engellilerin eşit yurttaşlık haklarının ihlalidir, yine kabul etmiyoruz.

Bakanlığınızın yaşlılar için ayırdığı programın bütçesi bir önceki yılın 2 katı gibi görünüyor, öyle çıkmış; bunu olumlu değerlendirebiliriz ancak huzurevlerinin fiyatına eylül ayında yüzde 300 zam yaptınız. Emeklinin imkânı yetmez burada kalmaya çünkü -emekli maaşları- en düşük emekli aylığı 10.500 lira, huzurevinde tek kişilik oda ücreti 10.652 lira. Üstelik emekli olmayan yaşlılar var. Bir haftada 2 evsiz yurttaş soğuktan donarak öldü: İsmail Şorabay Antalya'da cami avlusunda, bedensel engelli Adnan Kale İzmir'de sokak ortasında ölü bulundu, bir gün önce soğuktan öleceğini söylemişti ve bu sosyal medyaya yansımıştı. Ama biz sizin zihniyetinizi biliyoruz. Nereden biliyoruz? Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yıllar önce söylediği bir söz: "Kreş eken, huzurevi biçer." Ve gerçekten de bu bütçeye bu zihniyet çok iyi bir şekilde yansımış.

"Çocuğa, engelliye, hastaya, yaşlıya ücretsiz ve güvencesiz olarak kadınlar baksın ama bunları yaparken aynı zamanda eve para getirsin, boş durmasın." dediniz ve "esnek çalışma" adı altında kadınları çifte mesaiye zorlamak istiyorsunuz.

Ailenin güçlendirilmesine ayırdığınız bütçe kadınlara ayırdığınız bütçenin 3 katı. 6 bakanlıktan daha fazla bütçesi olan Diyanet İşleri Başkanlığı, kadınlara karşı ayırimcılığı, kadınları, anne ve eş kavramlarının içerisine sıkıştırma çalışmalarıyla sürdürüyor; yayımladıkları dergide "Kadınlar çalışsın ama kariyer yapmak asıl hedefleri olmasın, annelik görevlerini unutmasınlar." diye buyurmuşlar. Sizin korumak istediğiniz aile, Narin'i katledip jandarma, yargı, siyasetçi eliyle olayın üstünü kapatmaya çalışan aile modelidir.

Kadınların asli görevi bakım vermek olsun istiyorsunuz ama para da kazansın, evin bütçesini idare etsin, yoktan yaratsın, ev içinde şiddet görürse ses çıkarmasın, boşanmak isterse nafaka istemesin, sokağa özgürce çıkamasın, hakkını aramasın, patriarkala boyun eğsin istiyorsunuz ama geçti o devir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Kadınlar artık susmuyor, korkmuyor ve itaat etmiyorlar ve tam da itaat etmedikleri için hayatlarındaki o sıradan erkekler tarafından öldürülüyorlar. Evet, siz faillerle ilgili olarak "Psikolojik rahatsızlığı vardı." işte "Psikopattı." "Madde bağımlısıydı." gibi birtakım gerekçelerle meseleyi magazinleştiriyorsunuz. Şiddet failinin sıradan erkekler olduğu gerçeğini görmek istemiyorsunuz. Onlar yani bu erkekler, kadınların hayatlarındaki, evlerindeki, yaşamlarındaki, sokaklarındaki, iş yerlerindeki erkeklerdir, her gün karşılaştıkları erkeklerdir. Bu gerçeğin altını çizmek istiyorum.

Hem Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı yurtlarda hem de çeşitli diğer tarikat yurtlarında, çocukların şiddet gördüğü, istismar edildiği, yurttan kaçırıldığına dair haberler gündemimize düşüyor. Ben, size Avukat Dilek Ekmekçi'den bahsetmek istiyorum. Dilek Ekmekçi, devlet yurtlarındaki kız çocuklarının kamu görevlisi olan bürokratlar eliyle suça sürüklendiğini, istismar edildiğini ve fuhuşa zorlandığını açığa çıkarmak için mücadele veren bir avukat kadın idi. Ne oldu? Melih Gökçek'in adının karıştığı suçlarla ilgili suç duyurusu yaparken Dilek Ekmekçi tutuklandı. 22 Ekimde İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından tahliye edilen, aynı gün yapılan itirazla tekrar tutuklanan Ekmekçi, Bakırköy Kadın Kapalı Hapishanesinde süresiz açlık grevinde. Buradan Dilekçi Ekmekçi'yi desteklediğimizi belirtmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Suçlarını örtmek isteyenler, tıpkı Rabia Naz'ın babasına yaptıkları gibi Ekmekçi'nin akıl sağlığının yerinde olmadığını iddia ediyorlar ve bununla ilgili olarak çok hukuksuz bir şekilde ruh ve sinir hastalıklarına götürüldü kendisi. Yani bu olayı detaylı incelediğinizde görüyorsunuz ki matruşkalar gibi hukuksuzluğun içinden hukuksuzluk çıkıyor durmadan. O nedenle bu konuya herkesin dikkatini çekmek istiyorum. Dilek Ekmekçi'yi cezalandıracağınıza iddiaların üzerine gitseydiniz sayacağım olaylar yaşanmayabilirdi. Zonguldak Kozlu'da Sevgi Evi personeli 14 yaşındaki çocuğa tecavüz ediyor, Niğde'de engelli çocuklara şiddet uygulanıyor, bir çocuğun öldüğü iddiası var, Antep'te yurttaki çocukların kollarında sigara söndürülmüş. Bunlar bizzat Bakanlığınız kurumlarında gerçekleşiyor.

Bir de denetlemekle yükümlü olduğunuz kurumlar, tarikat kurumları, yurtları var. Ankara Sincan'da "Suffe Derneği" isimli cemaat yurdunda 20 öğrencinin darbedildiği, yurt yönetiminin olayı örtbas etmeye çalıştığı ortaya çıkmıştı. Alanya'da Süleymancılar aile Sugözü Ortaokulu Öğrenci Yurdunda 10 oğlan çocuğu eğitimci G.R.U. tarafından istismar edilmiş, şikâyetçi olan ailelerden birine cemaat tarafından şikâyetini geri çekmesi için 300 bin lira teklif edildiği ortaya çıkmıştı.

Bunlar ilk vakalar değil, geriye dönüp baktığımızda aynı tarikat yurtlarında yaşanmış onlarca istismar var ve yargı kararlarına bakıyoruz, yargı faile iyi hal indirimi uygulamış. Bu saydığım vakaların hepsi gerçek suç ama siz bunları engellemek yerine ipe sapa gelmez iddialarla belediye kreşlerini kapatmaya çalışıyorsunuz.

Bunun yanında, Sayın Göktaş, bizlerin denetim hakkını engelliyor, sorduğumuz sorulara yanıt vermiyorsunuz. Hakkârî'de uyuşturucu ve fuhuş çetesi tarafından tehditle darbedilen çocuk için sorduğum soruyu cevaplamadınız. Buradan bir kez daha soruyorum: Hakkârî Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde mağdur çocuğun şikâyet başvurusunu almayı reddeden personel kimdir? Bu personele soruşturma açıldı mı? Mağdur çocuk ve ailesinin taşınmak zorunda kaldığı kentte destek sundunuz mu?

Ülkenin ahvali bu; malum, bizim gündemimiz Suriye. Bir X kullanıcısı "Depremde yıkılan Hatay'ı yeniden inşa edemediler ama Suriye'yi yeniden inşa edebileceklerini düşünüyorlar. Okul tuvaletlerine sabun koyamıyorlar ama Orta Doğu'yu fethedebileceklerini düşünüyorlar. Kendi halklarına faydaları yok ama tüm dünyaya nizamât veriyorlar." demiş; ne kadar haklı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ülkede ve bölgede adaleti, demokrasiyi, barışı savunmadığınız, buna uygun politika üretmediğiniz sürece Türkiye halklarına da Orta Doğu halklarına da bir faydanız olmaz; sadece yıkım, sadece zulüm, sadece savaş getirirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, tamamlayın lütfen.

ADALET KAYA (Devamla) - Suriye'de ve Türkiye'de ihtiyaç duyulan daha fazla savaş, etnik ve dinsel çatışmalar değil, aksine Kürt, Türk, Arap, Türkmen, Dürzi, Süryani, Alevi, Sünni ve tüm inançların ve tüm halkların eşit haklarının tanındığı demokratik bir yönetimdir.

Kürt kadınları başta olmak üzere Rojava halkı sadece Kürtlere değil, bütün Suriye'ye, bölgeye ve dünyaya umut olmaya devam ediyor. Şimdi Kobane'ye, Rojava'ya, Suriye halklarının tarihsel birlikteliğine sahip çıkma zamanıdır. Son günlerde sivil toplum örgütleri, aydınlar ve kadınlar bu konuyla ilgili yani Kürt ve Türk ittifakının güçlendirilmesi ve bölgesel barışın sağlanması için çağrılar yapıyorlar. Bu çağrıların hepsi oldukça anlamlıdır ve büyütülmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye aittir.

Buyurun Sayın Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz ve kadınlar biliyor ki bu ülkede kadının bedeni üzerinde, kadının emeği üzerinde, kadının kimliği üzerinde baskı, sömürü, yok sayma politikaları hiç bitmiyor. Dolayısıyla, bu Bakanlığın da kadınların bedeni, emeği, kimliği üzerindeki baskılara son verme sorumluluğu, aynı zamanda kadınların eşit, özgürce toplumsal yaşama katılmasını kolaylaştırıcı politikaları olması lazım. Peki, böyle mi oluyor? Tabii ki olmuyor. Biraz önce 2 arkadaşım zaten çok açıklığıyla bunun nasıl böyle olmadığını gösterdi, ben olayın başka bir boyutuna değinmek istiyorum.

Şimdi, bütçenin yüzdelerine bakalım. Kadınlar çok büyük sorunlarla boğuşurken, yoksullaştırılırken, ucuz emek gücü olarak kullanılırken Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ayrılan bütçenin merkezî bütçeden payı sürekli azalıyor; 2022'de yüzde 3,8 olan pay 2023'te 3,3'e, 2024'te 2,8'e, 2025'te 2,5'e düşmüş. Aile Bakanlığının bütçesi düşerken silahlı savaşa ayrılan bütçe yüzde 11.

Şimdi, kadınlar savaşa karşılar, barış istiyorlar. Neden istiyorlar, biliyor musunuz? Çünkü savaş kadın bedeni üzerinden yürütülüyor. Savaş, kadının emeğine el koymayı meşrulaştırıyor, savaş farklı kimlikteki kadınların öldürülmesi demek, öldürüyor onları. O yüzden, ikisi arasında bağlantı var ve savaş politikaları kadına yönelik şiddeti meşrulaştırıyor, patriyarkayı güçlendiriyor. Aslında bunu hepimiz biliyoruz.

Bakın, size çok yakın bir tarihten söz edeyim: 92-95 Bosna Savaşı... Bosna Savaşı'nda savaş silahı ve stratejisi olarak sistematik tecavüz, cinsel şiddete maruz bırakılan 50 bin kadın var ve bu 50 bin kadın için bu topraklarda -ben dün gibi hatırlıyorum- hep birlikte buna karşı çıktık, bununla mücadele ettik. Aynı tarihlerde Ruanda'da benzer bir şey oluyordu ve ilk defa cinsel şiddet, sistematik tecavüz savaş suçu sayıldı, uluslararası mahkemelerde artık savaş suçu.

Peki, gelelim kendi coğrafyamıza. Buralarda ortaklaştık. Kendi coğrafyamıza geldiğimizde, 2015, ablukalar, sokağa çıkma yasaklarının olduğu dönemden söz ediyorum ve ben, orada bir grup feministin de içinde bulunduğu Barış İçin Kadın Girişimiyle birlikte günlerce Cizre'de kaldım, Sur'da kaldım. "Bombalar hayatlarımıza düşüyor." diye kadınlar orada nöbet tuttu. Barış noktalarında "Kadınların üzerinden sürdürülen savaş ortadan kalksın." denildi ve bizzat o abluka kalktıktan sonra tek tek evleri dolaştık birlikte, fotoğrafları var, buraya getirmeye içim kaldırmadı. Orada JÖH'nün, PÖH'nün kadınlar için duvarlara yazdıkları cinsel şiddet, tecavüz meselelerine gözünüzü kapayamazsınız. Bosna'dakini görüp kürdistandakine gözünüzü kapayamazsınız, Ruanda'dakini görüp kürdistandakine yüzünüzü kapatamazsınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, o döneme Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği "kıyamet tablosu" dedi, "Burada kıyamet tablosu devam ediyor." dedi. Burada kadınlara ne oldu? Sur'da Rozerin Çukur'un yakınları çocuklarının cenazesini alamadı, Silopi'de evinin önünde Taybet ana keskin nişancılar tarafından vuruldu. Seve Demir, Pakize Nayır, Fatma Uyar ve 13 yaşında Cemile'nin cenazesi, o buzdolabında bekletilen cenaze; bunları görmeden "Kadına yönelik şiddetle mücadele ediyorum." diyemezsiniz, dersenez de samimi olamazsınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

16 Ağustos 2015, yaralı hâlde infaz edilen Kevser Eltürk'ün (Ekin Wan) ağır işkence gördüğü belli olan bedeni çıplak şekilde sokak ortasında sergilendi. Buna karşı durmadan "Kadına yönelik şiddetle mücadele ediyorum." diyemezsiniz. Bu abluka dönemlerindeki suçlar uluslararası kuruluşlar tarafından da belgelendi, merak edenler gidip oralara bakabilir ve abluka döneminden sonra Cizre'deki bodrum vahşeti; o bodruma da gittik, o bodrumda da o vahşetin izleri hâlâ duruyordu; bunların tanığıyız. İşte, tam da bunların tanığı olduğu için feministler, kadınlar "Savaş istemiyoruz, barışta ısrarcıyız." diyorlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biz biliyoruz, İstanbul'da Fatih'te kafası kesilerek öldürülen 2 kadın İkbâl Uzuner ve Ayşenur Halil'in öldürülmesi ile Sur'da, kürdistandaki bu vahşetin arasında doğrudan bağ var. Kafa kesmeyi IŞİD'den öğrendiler ve siz bugün IŞİD'cilerle kol kolasınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - PKK'nın yaptıklarını anlatsana!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Bugün Orta Doğu coğrafyasında yeni bir savaş ve sömürgecilik ve işgalci politikalar yürütülüyor ve büyük emperyalistlerin arasında küçük emperyalist olmak için Türkiye Cumhuriyeti üstünü başını yırtıyor. Bakın, burada ne

oluyor? Birleşmiş Milletlerin terör örgütü dediği Heyet Tahrir el-Şam'la birlikte Suriye'yi parçalama politikaları uygulanıyor, orayı sömürme politikaları uygulanıyor.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Bir de Esad'a laf söyle! Bir de PKK'ya laf söyle!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Esad'ın düşmesinden sonra 320 noktaya hava saldırısının düzenlendiği söyleniyor ve burada kadınların yaşamlarına düşüyor bu bombalar; biz bunu biliyoruz. Afrin'de yaşananlar, kadınların oradaki tanıklıkları...

Dediğim gibi, sürem hızla azalıyor, ayrıntılara çok fazla maalesef değinemiyorum ama şunu söylemek istiyorum: Geçen hafta, İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch) -aynen onun raporundan alıntılıyorum- diyor ki: "Türkiye destekli SMO'nun insan hakları sicili kötü. Türk Silahlı Kuvvetleri ve SMO'nun..."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, bir kere de Esad'ın yaptıklarını söyle.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - ...çocuklar da dâhil olmak üzere insanları kaçırdığını, hukuksuzca tutukladığını, cinsel şiddet ve işkence uyguladığını, yağma, hırsızlık ve gasp yaptığını tespit ettik." Bizzat raporda böyle diyor.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - PKK'nın, elindeki kadınlara yaptığını söylesenize.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Human Rights Watch on yıldır neredeymiş? On yıldır Esad'ın yaptıklarını niye...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Leyla Hanım, dinleseniz keşke, dinleseniz.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Şimdi, bu savaşın kadın bedeni üzerinden yürümesi savaş coğrafyasında bu şekilde sürdürülüyor.

Şengal'de 3 Ağustosta Ezidi halkına dayatılan "74'üncü ferman" dedikleri fermanla kadınları köle pazarlarında satan, kadınlara sistematik toplu tecavüz uygulayan IŞİD ve El Kaide'yle birlikte siz iş tutuyorsunuz.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Kandil, Kandil!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, IŞİD'i savunmak size mi kaldı?

RESUL KURT (Adıyaman) - IŞİD'in en büyük destekçisi PKK! Kahrolsun PKK! Kahrolsun IŞİD!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Şimdi, gelelim...

İstedığınız kadar kadına yönelik şiddete burada da devam edin, ben sözlerime devam edeceğim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - O kadına yönelik şiddet değil mi? Ta kendisi!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Bu savaş koşullarında, çatışma koşullarında bir de barış isteyen, savaşa karşı olan kadınları cezaevlerine atıyorsunuz. Nimet Tanrıkulu'na buradan selam söylemek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Barış İçin Kadın Girişimiyle hep birlikteydik orada ve siz, savaş politikaları, sömürgeci, işgalci politikalarınız sürsün diye barış isteyen kadınları cezaevlerine tıkiyorsunuz ve burada şiddete devam ediyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ne sömürgeciyiz, ne işgalciyiz.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Terörle mücadele, terörle!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Cezaevleri demişken, cezaevlerinde kadınlara yönelik şiddet meselesindeki raporları da okumanızı isterim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bravo ya! Gazze'deki kadınlardan da bahsetsene!

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Uzağa gitmenize gerek yok. Garibe Gezer'i burada bir kere daha anmak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Burada, işkence, kötü muamele nedeniyle Kandıra Hapishanesinde cinsel şiddete uğradığı için yaşamını kaybetti Garibe Gezer.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Samimi olun, samimi! Kadın hakları ve çocuk haklarında samimi olun.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Bunları görmeden, bunlar ile sokaktaki sıradan erkeğin kadına yönelik şiddeti arasında bağı görmeden hiçbir şeyi çözemezsiniz. Şimdi, durum bu; savaş politikaları, sömürgeci politikaların kadın bedeni üzerinden nasıl sistematik olarak sürdürüldüğünün manzarası bu.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - PKK terör örgütü kadın bedeni üzerinden, çocuk bedeni üzerinden...

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Burada İsrail'in Filistin'de, Gazze'deki konumunu eleştirenler, bugün Rojava'da aynen İsrail'in Filistin'deki konumu var, aynen, aynı politikaları uyguluyorlar, aynı politikalarla kadın bedeni üzerinde tepiniyorlar ama kadınlar hâlâ örgütleniyor. Kadınlar bir kez daha diyor ki: "Savaşa hayır, barışta ısrarcıyız." Biz feministler, kadınlar bu savaşçı politikalarınıza karşı "Kadınlar barışta ısrar ediyor." diyerek örgütlenmeye, mücadele etmeye devam ediyoruz.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Kadınlar arasında ayrımcılık yapıyorsunuz. Kadın kadındır.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Peki, bu yüzde 11 savaş politikalarına, silahlanmaya ayrılıyor, demin söyledim, Aile Bakanlığı bütçesine ayrılan pay ise sürekli azalıyor. Üstelik, bir de şimdi alt kalemler var ya Aile Bakanlığına ayrılan, bütçenin bir alt başlığı var, kadının güçlendirilmesi bütçesi on binde 3 oranı, on binde 3. Buna bakarsanız eğer, hesapladık, kadınlar günde 38 kuruşla güçlendiriliyor ve bu veriler gerçekten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Saki.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Çok uğraşmışsın ama yanlış hesaplamışsın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Aynı zamanda, TÜİK verilerinde söylediğim gibi, kadın bedeni, kadın emeği ve kimliği üzerindeki bu el koyma işlemi süslü laflarla bize pazarlanmaya çalışılıyor; aile ve iş yaşamını uyumlaştırma politikalarımı. Bu ne demek, biliyor musunuz? Sizin emeğinizi sonuna kadar sömüreceğiz, sizi ucuz iş gücü olarak kullanacağız, sizi güvencesiz bırakacağız ama aynı zamanda sizin hane içindeki bütün bakım emeğine de el koyacağız ücretsiz olarak demek bu politika. Dolayısıyla, bu politikayı biz kabul etmiyoruz.

Bir kez daha söylüyorum: Kadına yönelik şiddet, yoksullaştırma, kadın yoksulluğu, borçlandırma politikaları savaş politikalarından bağımsız değil. Kadınlar savaş istemiyor, kadınlar barışta ısrarcı...

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Kadınlar terörist olmak istemiyor, çocuklar terörist olmak istemiyor, çocuklar ölmek istemiyor.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - ...barış mücadelesini de enternasyonal bir şekilde sürdürecektir ve güçlü bir şekilde bütün işgalcilere, bütün sömürgecilere karşı mücadele verecektir.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - On yıl, on iki yıl hapisanede tecavüze uğramak istemiyorlar. O kadınlardan da bahset!

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya aittir.

Buyurun Sayın Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Esed'in tecavüz ettiği kadınların birine laf söylemediniz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Biraz Grup Başkan Vekilliğinin ağırlığını taşıyın ya! Her şeye laf yetiştiriyorsunuz ya!

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Bir cümle kurmadınız, bir cümle kurmadınız, kadınlar arasında ayrımcılık yapıyorsunuz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Her şeye laf yetiştiriyorsunuz, kendinizi kanıtlama ihtiyacı mı duyuyorsunuz partinize?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - On üç yıldır hapisanede tecavüze uğrayan kadınlar için bir cümle kurmadınız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, hatip kürsüde, lütfen hatibin söz hakkına saygı duyalım, lütfen sessizliğimizi koruyalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - AKP duymuyor ki.

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, kıymetli halklarımızı, emekçileri, eşitlik ve özgürlük mücadelesi verirken tutsak ve sürgün edilmiş yoldaşlarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Emekçilerden toplanan paralarla oluşturulan bütçenin planlanmasına baktığımızda, kimin hangi tarafta olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz. Siz zengini daha zengin etmeye, yandaşı büyütmeye ant içmişsiniz. Toplumun büyük çoğunluğunu açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ettiniz. Ülkeyi getirdiğiniz noktayı eğitim alanında çok net bir şekilde görüyoruz. Neoliberal politikaları hızla uygulayarak kamu hizmetlerini büyük oranda özelleştirdiniz. Büyük soygununuz meşrulaşsın diye her alanı yenidoğan çetesi gibi insanların, bebeklerin canına kasteden büyük küçük çetelerle doldurdunuz. Devlet okullarının niteliğini düşürerek eğitimde özelleştirmeyi yaygınlaştırdınız. Eğitimi tamamen ideolojik, politik tercihlerinize göre şekillendirmeye çalışıyorsunuz. 2012 yılında 4+4+4 modeline geçerek süreci başlattınız. Günümüze geldiğimizde, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli diye cafcıflı sıfatlarla sunduğunuz müfredat tam bir facia. Bilimden uzak, laiklik karşıtı, tekçiliğe ve erkek egemenliğine dayanan bir müfredat. Eğitim, özellikle neoliberal politikaların uygulanmasında dikiş tutturulamadığı için yapboz tahtasına dönüştürülmüştür ancak hiç bu kadar rezil bir hâl almamıştı.

Yusuf Tekin, siz kimseye benzemiyorsunuz, affınızı ne zaman isteyeceksiniz, çok merak ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sizden önceki Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer zamanında yoğun toplumsal baskı sonucu verilen ücretsiz yemek hakkını bile geri aldınız. Bir öğün yemeği okullarda açlıktan bayılan "Kendimi geliştiriyorum, acıkmamak için su içiyorum." diyen çocuklara çok gördünüz ama sizin çocuklarınızın yediği önünde, yemediği arkasında; bu devran böyle dönmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'de şiddetli yoksulluk içinde 6,5 milyon çocuk var. Türkiye'de her 4 çocuktan 1'i okula aç gidiyor. Türk Aile Hekimleri Derneğinde yayınlanan bir çalışmada, her 4 çocuktan 1'inin kilosunun çok düşük olduğu, Avrupa'da yalnızca yüzde 18 olan kansızlık oranının Türkiye'de kız çocuklarında yüzde 85, erkek çocuklarında ise yüzde 68 olduğu rapor edildi.

Türkiye'de eğitim dönemi başlarken çocuklara bir öğün ücretsiz yemek sağlamak için yıllık maliyet 165 milyar lira olarak hesaplandı. Bu miktar, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin sadece yüzde 13'üne denk geliyor. "Bütçe yok." denilmektedir, bakalım var mı yok mu?

Devlet, sermayeye verilen teşvikler kapsamında vergi gelirlerinden vazgeçiyor. 2024 yılında sermayedarlar ve patronlara uygulanan vergi muafiyeti ve istisnalar 1,8 trilyon liradır. Yap-işlet-devret projeleri kapsamında köprülerden kara yollarına taahhüt edilen garanti bedelleri âdeta bir soyguna dönüşmüştür. Önümüzdeki üç yıl ödenmesi planlanan bedel 328,7 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Bir mühendislik çalışmasıyla toplumun yeniden şekillendirilmesinin eğitimdeki birbirini tamamlayan iki önemli projesi MESEM'ler ve ÇEDES'lerdir. MESEM'lerde çocuklar "ucuz iş gücü" olarak sömürülüyor, bu durumu sorgulamasınlar diye de ÇEDES'lerle itaatkâr bir nesil yetiştirilmeye çalışılıyor. MESEM'ler aracılığıyla piyasanın ucuz iş gücü ihtiyacını gidermeyi kendine görev edinen Millî Eğitim Bakanlığı yoksullaştırılan çocukları işçileştirmekte, çocukların çalıştırıldığı iş yerlerinde katledilmesine göz yummaktadır. Öte yandan, mevsimlik tarımda çalışan çocukların eğitimden uzaklaşmalarını engellemeye dönük herhangi bir tedbir almayan Millî Eğitim Bakanlığı çalışmak zorunda bırakıldığı için eğitimden kopan çocukların sayısını ısrarla açıklamamaktadır. MESEM'lerde meslek edindirme değil çocuk katliamı yapılmaktadır. Geçtiğimiz eğitim öğretim döneminde 5'i inşaatta, 4'ü sanayide olmak üzere 9 MESEM'li çocuk; yine bu dönemde, sipariş yetiştirme baskısı altında çalışan 5 motokurye çocuk katledildi. Katledilen çocukların resmi burada, bu resme iyi bakın, sizde vicdan yok ama ben vicdanı olan halklarımıza buradan seslenmek istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2023 Eylül-2024 Ağustos döneminde en az 66 çocuk çalışırken hayatını kaybetti. Mesleki eğitimde Avrupa örnek veriliyor ama oralarda çocuklar eğitim alarak meslek sahibi oluyorlar, ölmüyorlar, bizde ise ucuz iş gücü olarak değerlendiriliyor ve denetimsiz iş yerlerinde kâr uğruna katlediliyorlar.

Tekçi bir anlayışla itaatkâr nesiller yetiştirmek için ÇEDES Projesi hayata geçiriliyor. Tarikatlara bu projeyle para aktarıyorsunuz, öğretmenler atanmazken imamlar atanıyor. Bu imamlar ne işe yarar diye çok düşündüm, sonra anladım, öldürdüğünüz eğitimin ruhuna Fatiha okusun diye herhâlde bu imamları atadınız diye düşünüyorum, başka bir açıklaması yok çünkü. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, bu yolla, ÇEDES'ler, MESEM'ler yoluyla devlet okullarının niteliğini düşürüyorsunuz, özel okulların önünü açıyorsunuz. Milyonlarca Alevi yurttaşın eşitlik talebi, kültürü, inancı yok sayılıyor.

Değerli milletvekilleri, üniversite öğrencilerinin sorunlarından da bahsetmek isterim. Üniversite öğrencileri barınamıyor, beslenemiyor, üniversiteyi kazansalar da kayıtlarını dondurmak zorunda kalıyor, ülkede bir gelecek görmedikleri için yurt dışına çıkıyor. Bu ekonomik koşullarda, utanmadan, KYK bursu günlük 100 lira yapıldı; bununla öğrenciler nasıl geçinsin? Öğrenciler yoksullukla, geleceksizlikle mücadele ederken sıra size gelmez sanıyorsanız çok yanılıyorsunuz. Gençler geçinebilecekleri burs hakkını alacaklar hem de söke söke alacaklar, kendilerinden çalınanları tek tek geri alacaklar.

Peki, biz eğitimde nasıl bir model öngörüyoruz, bizim iktidarımızda eğitimde neler olacak? Çocuklar toplumsal öznel olarak görülerek parasız, bilimsel, demokratik ve ana dilinde eğitim hayata geçirilecek. Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulamaları sonlandırılacak, tüm öğretmenler kadrolu ve güvenceli olarak istihdam edilecek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bizler bu coğrafyada yaşayan Alevilerin, Süryanilerin, Ermenilerin, Keldanilerin ve diğer inanç gruplarının da sesiyiz, halkların ve inançların özgür bir şekilde yaşamalarını esas alıyoruz; bu bağlamda, din dersi zorunlu olmaktan çıkarılacak. Her eğitim kademesinde çocuklara bir öğün ücretsiz yemek verilecek. MESEM'ler kapatılacak ve çocukların işçileştirilmesine son verilecek. Sermayenin ihtiyaçlarını değil toplumsal ihtiyaçları merkeze alan nitelikli bir mesleki eğitim politikası hayata geçirilecek. Öğrenciler ve eğitim emekçileri açısından ciddi riskler barındıran kalıcı yaz saati uygulamasına son verilecek. Üniversite öğrencileri için eğitim, barınma, ulaşım ve yemek hizmetleri tamamen ücretsiz olacak. Her öğrencinin kalabileceği şekilde yurtlar yapılacak, öğrencilere verilen burs karşılıksız olacak, burs miktarına ulaşım, kitap ve kira bedelleri de ayrıca eklenecek. Bütün bunların hayata geçirilmesi için hep birlikte mücadele edeceğiz, öğrenci örgütleriyle, eğitim emekçilerinin örgütleriyle bir araya geleceğiz.

Ben buradan, sözlerime son verirken, özellikle, şu anda direnen bütün işçileri selamlamak istiyorum, emekçileri selamlamak istiyorum. Bugün, Ankara'da sesini duyurmak için bir araya gelen Hakkımı Ver Platformuna, buraya gelen, Ankara'ya gelen ve Kızılay'da saldırıya uğrayan, içinde tanıdığımız, bildiğimiz sendikacı arkadaşların, öğretmen arkadaşların, emekçilerin olduğu gruba olan bu saldırıyı şiddetle kınıyorum. İşte, insanların bütçe görüşmelerinde sesini duyurmasının engellenmesine karşı da mutlaka bir araya gelmeliyiz.

Şimdi, buradan özellikle dile getirmek istediğim bir nokta daha var, söylemeden edemeyeceğim vaktim de kalmışken. Yüz küsur gündür Polonez işçileri soğukta direniyorlar. Hep yanlarında olduk, destek verdik. Ankara'ya yürümek istediler, yolları kapandı. Ürdün menşeli bir sermayedar bu Polonez ve ne hikmetse, ne oluyorsa, Ankara'ya herkes yürüyebiliyor, Polonez işçileri yürüyemiyor; bunu protesto etmek için Çatalca Adliyesinin önünde bekliyorlar. Günlerdir açlık grevi yapıyorlar, bir lokma bile yemiyorlar bu soğukta, bu kışta. Bu yolun açılmasını istiyoruz; haklarının verilmesi, işlerine iade edilmeleri ve sendikal haklarıyla birlikte iade edilmeleri gerektiğini düşünüyoruz. İşte, biz mücadeleyi her alanda yükselterek bütün bu söylediklerimizi hayata geçireceğiz, halklarla, emekçilerle birlikte örgütlenerek hayata geçireceğiz.

Siz gideceksiniz, emekten, halktan yana bir toplumsal düzen mutlaka kurulacak, mutlaka kazanacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İğdır Milletvekili Yılmaz Hun'a aittir.

Buyurun Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli vekiller, iktidar Millî Eğitim Bakanlığını bütçeden en çok payı alan kurum olarak hamaset yapsa da böyle bir durum yoktur. Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin yüzde 71'lik oranı personel giderlerine, yüzde 9'u sosyal güvenlik devlet primine gitmektedir. Yani Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin sadece yüzde 20'si eğitim yatırımlarına harcanmaktadır. AKP döneminde eğitim bütçesinin millî gelire oranının OECD ortalaması olan yüzde 5'in yarısına bile ulaşamamış olması eğitim yatırımlarının ne denli düşük olduğunu kanıttır. Yıllardır, eğitime ayrılan ödenekler yüksek enflasyon karşısında sadece rakamsal olarak artarken, doğrudan eğitim hizmetlerine yönelik yatırımlar açısından hazırlanan bütçelerde okulların temel ihtiyaçlarını karşılayacak kadar artış yapılmamaktadır.

Sayın Bakan, okullar en temel ihtiyaçlarını kayıt sırasında alınan bağışlar ve velilerden düzenli olarak alınan aidat benzeri paralarla karşılamaya çalışmaktadır. Bunun en bariz örneğini sene başında -ve hâlen devam eden- okullarda yaşanan temizlik ve hijyen problemlerinde gördük. Birçok okuldaki temizlik ve hijyen problemi veliler, öğretmenler ve belediyeler tarafından çözülmeye çalışılmaktadır. Eğitimde en temel ve zorunlu ihtiyaçlar görmezden gelinerek hazırlanan 2025 MEB bütçesinin zorunlu eğitim harcamalarını karşılamaktan çok uzak olduğu apaçık ortadadır. Önümüzdeki yıl da eğitimde yaşanan sorunların katlanarak devam edeceği aşîkârdır.

Aslında iktidarın bu politikasının temelinde eğitimin özelleştirilmesi çabası bulunmaktadır. 2014 yılında başlayan özel teşvikler, destek ve vergi indirimleriyle özel okulların sayısında âdeta patlama yaşandı. Eğitimle hiçbir ilgisi olmayan sermayedarlar özel okullar açtılar, eğitim sermayedarlara peşkeş çekildi. Devlet okullarına verilmeyen kamusal kaynaklar "destek" ve "teşvik" adı altında milyarlarca Türk lirası özel okul patronlarına verilmektedir. Destek, teşvik ve vergi indirimlerinden kaynaklı olarak özel ve kamu okullarının sayıları birbirine eşitlenmiş oldu. Özel okullardaki öğrenci sayısı kamu okullarındaki öğrenci sayısını geçti. Kamuya ait anaokulu sayısı 6.097 iken özel anaokulu sayısı 6.820 oldu; öğrenci sayısı ise devlette 26.338, özel okullarda 31.026 oldu. Eğitim bütçesinin yeterli düzeyde olmaması okulların temel ihtiyaçlarının dahi karşılanamamasına yol açmaktadır; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ödeneklerle elektrik, ısıtma, bakım onarım gibi temel ihtiyaçlar bile karşılanamamaktadır.

Türkiye'de ailelere yüklenen eğitim maliyeti OECD ortalamasının 2 katından fazladır. Ülkede yaşanan enflasyon dikkate alındığında okul kıyafetleri, kırtasiye malzemeleri, servis ücretleri, okullarda istenilen zorunlu bağışlar, ek kaynak kitaplar gibi masraflar aileleri ciddi anlamda zorlamaktadır. Özellikle dar gelirli aileler bu masrafları karşılamakta zorlanmakta ve bu durum çocukların eğitime erişimini kısıtlamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı 2023-2024 Örgün Eğitim İstatistiği'ne göre, ilkokul çağında 223 bin, ortaokul çağında 500 bin, lise çağında 797 bin çocuk hiçbir okula kayıtlı değil. Açık öğretime kayıtlı 1 milyon 75 bin, MESEM'e kayıtlı 385 bin 956 öğrenciyi de dâhil edince örgün eğitimin dışında kalan öğrenci sayısı 2 milyon 987 bin oldu. 77 ilin nüfusundan fazla olan okul çağındaki öğrenci örgün eğitimden uzaklaşmış bulunmaktadır. Aslında bu durum, iktidarın eğitimi piyasalaştırma çabalarının etkisidir, eğitim kalitesinin

giderek düştüğünün göstergesidir, çocuklara bir öğün yemeği çok gören Bakanın eğitimi getirdiği seviyedir. Türkiye'deki tekçi politikalara ısrarla devam edilmektedir; Türkiye'nin var olan bütün renkleri, farklı inanç grupları yok sayılmaya devam edilmektedir. Eğitim müfredatında Alevilik, Hristiyanlık, Musevilik, Şialık gibi din ve mezhepler sadece isim olarak yer almıştır. Milyonlarca Alevi yurttaşın yaşadığı Türkiye'de eğitim sisteminde Alevilik inancı yer almamaktadır; asimilasyon politikaları Alevilerin üzerinde de devam etmektedir. Ancak Sünnilik mezhebi hem seçmeli hem de zorunlu dersler olarak yer almakta, AKP iktidarının tekçi zihniyeti okullara giden çocuklara kendi parti fikriyatını dayatmaktadır, öncelikle, bu yıl yürürlüğe alınan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle okulları kendi parti okuluna dönüştürmektedir. Siyasal İslam ideolojisi üzerine kurulu olan Millî Eğitim müfredatı derhâl değiştirilmeli, eğitim müfredatında din ve inanç özgürlüğü esas alınmalıdır. Herkesin kendi inancını özgürce yaşayabilmesi, tüm inançların eşit değer görmesi, bir arada yaşayabilmesi ve eğitimin de bu anlayışa desteklenmesi gerekmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli aslı itibarıyla iktidarın siyasal İslam ideolojisinin okullara indirgenmiş hâlidir. AKP'nin parti ideolojisinin okullara uyarlanmış hâli olan bu modeli öğretecek öğretmenler yetiştirmek için Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla öğretmen seçmesi yapılmaktadır. Çıkarılan Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda öğretmenlerin sosyal ve mali haklarına, hak ve güvencelerine yer verilmemektedir; insan haklarına dayalı, bilimsel, demokratik, ana dilinde, toplumsal cinsiyet eşitliğine dair herhangi bir düzenleme yer almamaktadır; öğretmenliğe yeniden atanma, aylık ve ödemeler, ek ders ücretleri, lojman, kıyafet yardımı, hazırlık ödeneği, izinler, sicil ve özlük hakları yer almamıştır. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda öğretmenlik mesleğinin niteliksizleştirilmesi yer almaktadır.

Millî Eğitim Akademisi eğitim fakültelerinin baypas edilmesine, kayırmacılığı ve torpili dayatan mülakat sistemine, aynı eğitimi veren, aynı işi yapan öğretmenler arasında ayırtırmaya neden olmaktadır. Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla tekçi, asimilasyoncu, ana dilinde eğitimi yok sayan eğitim modelinin kadrolarını oluşturmaya yer verilmiştir. Başka bir fakülteden mezun olup pedagojik formasyon alanlar dışarıda tutulacak olursa, en az on altı yıl eğitim sisteminde kalan, lisans mezuniyet yeterliliği için staj yapan, KPSS'de 3 aşamalı sınava giren, tüm bunlar yetmezmiş gibi mülakata girmeye zorlanan ve ataması yapılmayan öğretmenler var bu ülkede. Bu öğretmenler marketlerde kasiyer, inşaatlarda işçi, yemek sektöründe kurye, sokaklarda işçi olarak çalışmaktalar. Mesleğini yapmasına müsaade edilmeyen, üretemeyen ve geçinemeyen öğretmenlerin çoğu aileleriyle yaşamak zorunda kalıyorlar.

"Mülakatları mülakat gibi yapacağız." diyerek yapılan usulsüzlükleri âdeta itiraf edenler, bu sene sonunda yapılan atamalarda mülakatla oluşan usulsüzlükleri görmemektedirler. Bu yıl yapılan öğretmen atamalarında bazı illerde mülakat komisyonlarının mülakat puanları yüksek olurken, bazı illerde mülakat puanları düşük tutulduğu için ciddi mağduriyetler yaşanmıştır. Üniversitelerde verdiği eğitimden tereddüt eden, yaptırdığı stajdan tereddüt eden, ÖSYM'den tereddüt eden Millî Eğitim Bakanlığı yıllardır ciddi iddia ve büyük şaibeler altında sürdürdüğü mülakat uygulamasının yarattığı hak mağduriyetlerini görmek istemektedir.

İdeolojik adam kayırma olan mülakat kaldırılmalı, öğretmen niteliğine ilişkin Bakanın yaşadığı kuşkular üniversite eğitimi dönemindeki stajla giderilmeli, ücretli öğretmen uygulamasına son verilmeli ve öğretmenlerin ataması yapılmalıdır. Özel sektörde çalışan öğretmelerin kayıt dışı çalışmalarına son verilmesi, bu öğretmenlerin taban maaşlarının en düşük kamu çalışanı maaşına sabitlenmesi gerekmektedir. Ataması yapılmayan öğretmenler için bütçeden pay ayrılmalı, ilk aşamada 200 bin öğretmenin mülakatsız ataması yapılmalıdır. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından OHAL kapsamında ilan edilen KHK'lerle, 132 bin kamu çalışanı hiçbir mahkeme kararına gerek duyulmadan kamudan ihraç edildi. Kamudan ihraç edilenlerin 41.705'i eğitim ve yükseköğretim kurumlarından. KHK'lerle MEB'den 34.393 kişi, yükseköğretim kurumlarından ise 7.080 kişi ihraç edildi. Bir gece yarısı yayımlanan KHK'yle binlerce kişinin pasaportları iptal edilerek ihraçları yapıldı. Kurum kanaati gibi izafi sebeplerden hukuksuz ve adaletsiz bir yargılama ve inceleme sürecine itildiler. Fişleme yöntemleriyle KHK'lilerin başka yerlerde çalışmaları engellendi. KHK'liler alıkla terbiye edilmeye çalışıldı. Haksız ve hukuksuzluğa dayanamayan en az 52 kamu emekçisi ihraç edildikten sonra maalesef intihar etti. Üzerinden sekiz yıldan fazla zaman geçen OHAL'le birlikte başlayan KHK'yle ihraç edilen KESK üyesi 2.521 kişi hâlâ görevlerine iade edilmedi. İhraç edildikten sonra kamu emekçilerinin özel sektörde iş bulmaları, banka hesabı açmaları, sosyal yardım almaları, yurt dışına çıkmaları engellenmiş, kendilerine "Aç, susuz kal, ağaç kabuğu ye." denmiştir. Bu durum ihraç edilenlerin yalnızca kendilerini değil tüm ailelerini de etkilemiştir. Sırf ebeveynleri KHK'li diye birçok genç KPSS mülakatlarında, güvenlik soruşturmasında elenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

YILMAZ HUN (Devamla) - Bu KHK zulmüne bir an önce son verilmelidir.

Son olarak, 2025 bütçesinde eğitime ayrılan payın düşük olduğunu, eğitimde yaşanan sorunlara çözüm olamayacağını ve karşı çıkacağımızı belirtmek isterim.

Demokratik, özgürlükçü, bilimsel, laik, parasız, ana dilinde, ekolojik ve kadın özgürlükçü bir modelin bu sorunların çözümünü olacağını savunuyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e aittir.

Buyurun Sayın Çelenk.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili yurttaşlar; ben Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler üzerine söz aldım.

Şair Atilla İlhan diyor ya: "Haliç'te bir vapuru vurdular/Cinayeti kör bir kayıkçı gördü." Türkiye'de üniversiteyi vurdular, biz bu cinayetin görgü tanıklarıyız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Üniversiteyi vurmada önce, az evvel arkadaşlarımla söylediği gibi, mahalleleri, sokakları, köyleri, kentleri vurdular; bini aşkın, 2 bin civarında öğretim üyesi "Bu suça ortak olmayacağız." dedi ve bunun üzerine üniversiteyi vurdular. Türkiye'de üniversite ilk kez vurulmuyordu ama bu çok büyük bir darbe oldu. Bugün, maalesef, işte bu noktadan başlamak zorundayız. Bugün üniversitenin her bileşeni kan ağlıyor; öğretim üyesi, idari personeli, öğrencisi.

Ben öğrencilerden başlamak istiyorum. Öğrencilik, maalesef, AKP iktidarları döneminde yoklukla baş etme sanatına dönüştü, eskiden, az olanla idare etme sanatıydı. Öğrencinin parası yok, evi yok, barınamıyor; öğrencinin hiçbir temel ihtiyacına yetecek bir bütçesi yok. Öğrencinin özgürlüğü yok, örgütlenme özgürlüğü yok. "Örgütlenme" derken basitçe bir öğrenci derneği kurmaktan başlayarak her tür örgütlenmeden söz ediyorum. İtiraz etme özgürlüğü yok. Bir de erişimi bile olmayan öğrenciler var, hapishanelerdeki öğrenciler. Bugün cezaevlerinde kaç öğrenci olduğunu bile bilmiyoruz, en son erişebildiğim rakam 70 bin. Buradan soruyorum: Cezaevlerinde kaç öğrenci var?

Darbe artığı bir kurum olarak YÖK kendisine yakışanı yapıyor ve eskiden, bir dönem izin verdiği, tutuklu öğrencilerin anayasal bir hakkını kullanmalarına artık izin vermiyor; öğrenciler vize sınavlarına, final sınavlarına giremiyorlar. Anayasa açıkça ihlal ediliyor çünkü Anayasa'nın 42'nci maddesi "Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz." diyor. Bugün partimizin önceki dönem yöneticilerinin de aralarında olduğu birçok mahpus öğrenci sınavlarına giremiyor, hakları gasbediliyor.

Bütün bunların sonucunda Türkiye'de yükseköğretim sisteminde yaşanan önemli bir diğer sorun da öğrencilerin eğitimlerini bırakarak yükseköğretim kurumlarından ayrılmasıdır. Son üç yılda 880 bine yakın öğrenci üniversiteyi terk etti.

Öğretim kadrolarına gelince -başlarken de belirttim- 15 Temmuz'u takip eden iki yıllık olağanüstü hâl dönemi içinde binlerce akademisyen ve idari personel ihraç edildi. İhraç edilen toplam 7.508 kişiden sadece 185'i görevlerine dönebildi, itirazları kabul gördü. Geri kalanlar için ihraç kararı devam ediyor, hiçbir adil yargılama imkânı bulamadılar.

Kamu ve vakıf üniversitelerinden OHAL KHK'leriyle yüzlerce barış akademisyeni ihraç edildi. Bugün geleneksel noktada tamamı aynı eylemi yaptığı hâlde birbirinden çok farklı sonuçlara maruz kalmış barış imzacıları var. Kimilerinin ilk derece mahkemelerinde, kimilerinin istinaf mahkemelerinde, kimilerinin Danıştayda dosyaları bekliyor; sekiz yıl sona erdi. Geri dönenler yeniden ihraç ediliyor ve hayatları darmadağın ediliyor. Yaşanan bu tahribat ve AKP-MHP iktidarının liyakatle ele geçirmediği alanları gasbetme, kapatma, tahrip etme biçiminde sürdürdüğü kültürel iktidar mücadelesi sonucunda üniversitede ciddi bir kadrolaşma da yaşanıyor. Ülkeyi binlerce akademisyen terk ediyor, kalanların yaşam koşulları giderek zorlaşıyor ve bunlar çok ciddi yapısal sorunlara yol açıyor. Birçok liyakat sahibi öğretim üyesi kadro beklerken dışarıdan, tamamen ideolojik saiklerle isimlere özel kadrolar tahsis ediliyor. Bütün bunların sonucunda bir beyin göçü de bu alanda görülüyor; öğrenciler gibi öğretim üyeleri de ülkeyi terk ediyorlar. Aslında, ülke genel olarak terk ediliyor. TÜİK verilerine göre 2023 yılında Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı bir önceki yıla göre yüzde 53 artmış durumda. Bizde durum böyle çaresizken daha da çaresiz olan bazı ülkelerin öğrencileri de Türkiye'ye geliyor ve bu yabancı uyruklu öğrenciler yaşam hakkı ihlali dâhil birçok hak ihlaline maruz kalıyor, ayrımcılığa maruz kalıyor. Hepimiz Kazakistanlı öğrenci Yeldana'yı hatırlıyoruz, Gabonlu Dina'yı hatırlıyoruz; burada yaşamlarını kaybeden yabancı uyruklu öğrencilerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çelenk lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - AKP iktidarı bu tablo sonucunda sayılarla övünüyor, "208 üniversitemiz var." diyor. Evet, bu üniversitelerin 1.453 bölümünde -rakam da nedense manidar- profesör yok, hiç profesör yok. Bütün bunların sonucunda, bu kadrolaşmaların, bu tahribatın sonucunda, üniversite büyük bir mobbing ortamına dönüşmüş durumda. Bilhassa idari kadrolar bu liyakatsiz yönetici kadroların ağır tacizi ve mobbingi altında iş görüyorlar. Hak ihlalleri her yerde sürüyor, faşist saldırılar üniversiteleri tehdit ediyor. Bugün Yıldız Üniversitesine, İstanbul Teknik Üniversitesine bakın, bunu görürsünüz. Tablo budur fakat bilimsel ve akademik özgürlükler için mücadele devam ediyor ve şunu da hiç unutmamak gerekiyor, bir kişiden alamayacağınız tek şey öğrendikleridir; eğitimle, öğrendikleriyle elde ettiklerini alamazsınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a aittir.

Buyurun Sayın Altın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri dinleyen herkesi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün ÖSYM'den ve eğitim sisteminden bahsetmek istiyorum. Yıllardır öğrencileri bir sınava tabi tutuyoruz ve ben de bugün sizlere bir soru sormak istiyorum, ÖSYM'nin ne iş yaptığını merak ediyorum ve Bakana sormak istiyorum: Sayın Bakan, ÖSYM ne iş yapar? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

A) KPSS 1'incisini belirler ama liyakate göre değil, mülakata göre atar.

B) Soruları sızdırarak nepotizmi ve kadrolaştırmayı kurumsallaştırır.

C) Eşit olmayan koşulların adil sınavını yaptığını iddia eder.

D) Bozuk bir teraziyle gençlerin geleceğini çalar.

E) Hepsî. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Hepsî, hepsî!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Seçenekler arasında kaldığınızı biliyoruz Sayın Bakan fakat sorunun cevabı, hepsî ve daha fazlası.

Çocukların, gençlerin eğitim yaşamına ilk adım attıkları anda rekabeti, kariyerizmi esas alan, eşitsizliklerle örülü, ayrımcı, cinsiyetçi eğitim sisteminin kristalize hâle gelmiş şeklidir ÖSYM aslında. Son yirmi yılda 6 kez liseye, 3 kez üniversiteye giriş sınavının, 4 kez müfredatın değiştirildiği bu sistemde değişmeyen tek şeyin birkaç saatlik sınavların kendisi olduğunu hatırlatmak gerekir. Sınav odaklı bu eğitim sisteminde özgürlükçü ve eleştirel düşünce değil ezbercilik başarının tek ve zorunlu yolu olarak gösterilmektedir; bu da farklılıklar ve yenilikler karşısında bir bariyeri, ön yargıyı inşa eder ve tekçiliği aslında yeniden üretir. Daha da kötüsü, bu eleştirdiğimiz tabloya bile ulaşamayan ve sistemin dışına itilen çocuklar vardır; kimdir bu çocuklar? Ana dilleri Türkçe olmayan milyonlarca çocuk ana dilinde eğitim alamadığı için eşitsiz şartlarda ne yazık ki bu sınava tabi tutulmaktadır. Eve kapatmaya dönük uygulamalarla kız çocuklarının okul terk oranları artmaktadır çünkü toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayan politikaların mevcut değildir. Taşınmalı eğitimin kaldırılması sebebiyle kırsalda yaşayan çocuklar ne yazık ki eğitime artık daha zor ulaşmaktadır. Deprem bölgelerinde eşitsiz ve zor şartlarda eğitim alamayan milyonlarca çocuk vardır ve bir de kuyu başlarında yaşayan çocuklar vardır.

Hiç duydunuz mu Sayın Bakan, kuyu başlarında yaşayan çocukları bilmiyorum ama ben bizatihi onlarla çalıştığım için dinlemenizi rica ediyorum. Hektarlarca tarım arazilerinin ortasında yani araziye sulamak için kurulmuş kuyu başlarında sadece aile bireylerini görerek, sosyalleşmeyerek izole bir şekilde yaşayan ve ne yazık ki okula gidemeyen çünkü okula gidecek yolu olmayan binlerce kuyu başında yaşayan çocuk var Sayın Bakan, bunu da dinlemenizi tavsiye ederim.

Simdi, ana dili meselesine gelmek istiyorum; bu mesele bizim için çok hassas bir mesele. Sayın Bakan, toplumsal talep neyse onu karşılayacak okullar açtığınızı söylediniz. Yüzyıldır toplumsal talep olarak ana dilinde eğitimi talep ediyoruz fakat ben inanıyorum ki bu meseleyle ilgili de hızlı adımlar atılması gerekmektedir çünkü bu daha fazla görmezden gelinemeyecek kadar çok derin bir ayrımcı politikadır.

Bu topraklarda yaşayan çocuklar yüzyıllardır farklı dillerde şarkı söyleyerek farklı kültürlerin oyunlarını bir arada oynayarak bir yaşam inşa ettiler ama ne zaman ki çocuklar okula başladılar çocukların oynadığı dil de konuştukları dil de bir tek dile dönüşmek zorunda kaldı. Çocuklar ana dillerinde eğitim alamadıkları için şiddete maruz kaldılar; şiddet sadece görünür olanıydı, bir de görünmeyen ve tüm hayatımız boyunca bize eşlik eden bir dil yarası vardır. Bu yara, bin yıllık birlikte yaşam gerçekliğimizden kopmaya, ana dilimizle ilişkimizin bozulmasına, kimliklerimize yabancılaşmaya ve geleceksizleştirilmeye sebep olmaktadır oysa Kürt çocuklarının Türk çocuklarından, onların Arap ve Süryani çocuklardan hiçbir farkı yoktur ve olamaz. Tekliği inşa eden bu tek dilli eğitim sisteminin kendisi dönüşmek zorundadır. "..."⁵

(Mikrofon kapandı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Sayın vekiller, her şey birbirini anlamakla ve ardından hissetmekle başlar; anlaşılmayan ve hissedilmeyen hiçbir sorun ayrımcılığın temellerine yeterince inemez ve ayrımcılığı çözemez. Bu sebeptendir ki bir an önce çocukların gasbedilen ana dilinde eğitim hakkı için bu Meclis çalışmalı ve bu ayrımcılığa bir son vermelidir.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'a aittir.

Buyurun Sayın Çağlar Gökalp. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Konuşmama başlamadan önce, ekranları karşısında bizleri izleyen halklarımıza ve bu coğrafyanın özgürlüğü için zindanlarda mücadele eden tüm yoldaşlarımıza sevgi ve saygılarımı gönderiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri farklı etnik ve inançlara sahip halklar ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel sömürünün hedefi olmuşlardır. Cumhuriyetin kuruluş kodlarının en önemli ayağını oluşturan "tek dil, tek millet" söylemi bu sömürünün mottosu hâline getirilmiştir. Türkiye'de eğitim; müfredatıyla, kaynaklarıyla, politikalarıyla bu coğrafyadaki bütün farklılıkları tek bir etnik köken ve tek bir mezhep potası içerisinde eritmek için devlet politikasının bir aracı, iktidarların da âdeta ideolojik oyun sahası olarak kullandığı alan olmuştur. Hâlihazırda bu asimilasyon politikaları Türkiye sınırlarını da aşmıştır; bir yandan asimilasyon politikalarını uygulamak için "Suriye'de Kürtlerin yaşadığı bölgelerde yüzlerce okul açtık." diye övündünüz, diğer yandan Kobani'de, Haseke'de çok dilli eğitim veren okulları terör yuvası bahanesiyle bombaladınız; yetmedi, Afrin, Serekaniye ve Gire Sipi'deki okullarda ise Kürtçeyi yasakladınız. Bu tabloya baktığımız zaman size ait olmayan topraklarda yürütmüş olduğunuz bu uygulamalar sömürgecilik değil de nedir?

Sayın milletvekilleri, gelelim eğitim emekçilerine. 1 milyondan fazla sayısıyla ülkenin en kalabalık meslek grubu olan öğretmenler en düşük ücretlerle çalışan, atama kriterleri açısından en çok zorlanan, özlük hakları açısından en mağdur bırakılan sınıflardan biridir. Öğretmenler açık sınırının altında ücretler almaktadırlar ve ücretli öğretmenlik zulmü altında ezilen öğretmenler daha da vahim koşullarda çalışmaktadır. Binlerce eğitim emekçisi darbe bahane edilerek KHK'yle mesleklerinden ihraç edilmiştir. Hukuksuzca ve açlığa mahkûm edilerek ihraç edilen eğitim ve bilim emekçileri aradan geçen sekiz yıla rağmen hâlen adalet arayışındalar; bu sese artık kulaklarınızı kapatamazsınız. KHK'ler derhâl iptal edilmeli ve başta eğitim emekçileri olmak üzere tüm emekçiler görevlerine iade edilmelidir.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı çok yanlış politikalar gördü. Bu sebeple en çok bakan değiştiren Bakanlık oldu ama sizin kadar yanlış yaparı da pek görmedi sanırım.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bakan kaçtı, kaçtı!

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - Bakıyorum, Bakan burada değil, neyse kendisine iletelim. Tekrardan bu süreçte yaptığı yanlışlara bir yanlış daha eklemiş oldu bizi dinlemeyerek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

"Tasarruf tedbirleri." diyerek taşımali eğitimi sınırlandırdınız, sınıfları birleştirdiniz. Yöneticileriniz seçmeli derslerin seçiminde açık açık yönlendirme yaptı; böylece norm fazlası durumuna düşürdüğünüz çok sayıda öğretmeni isteği dışındaki okullara göndererek mağdur ettiniz. Millî Eğitim Akademisiyle yandaş nesiller yetiştirilerek her ile açtığınız üniversitelerle yaratmış olduğunuz kadro peşinde koşan işsiz öğretmen adayları ordusuna bir atama engeli daha koymuş oldunuz. Ülkenin üniversitelerinde verilen eğitimi boşa düşüren bu Akademi projesiyle ataması yapılmayan yüz binlerce gencin, var olan ufacık umudunu da söndürdünüz. Çocukların ve gençlerin eğitime duyduğu güveni ve verdiği kıymeti her politikanızla biraz daha azalttınız; amacınız, eğitim değil, yandaş neferler yetiştirmek oldu.

Daha geçen hafta Van'da Bakanlığınızın protokollü STK'si olan TÜGVA'nın okullarda Kitap Kurdu Yarışması kapsamında dağıtmış olduğu kitaplarda korkunç ifadeler gördük; "Şehitlik" kavramı üzerinden ölüme güzellemler yaparak hem Filistinli hem de Van'daki çocukları iktidarınızın ideolojik amaçları için suistimal ettiniz. Eğitim sisteminizle öğretmenleri yoksul ve haklarından yoksun, öğretmen adaylarını umutsuz ve mutsuz, çocukları da güvensiz ve geleceksiz bıraktınız.

Geldiğimiz aşamada eğitime yönelik tekçi ve dar ideolojik yaklaşımlarla, emek sömürüsü ve kâr yaklaşımlarıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin 2'nci yüzyılının ihtiyaçlarına bu politikaların cevap olamayacağı gün gibi ortadadır. Deneme tahtasına çevirdiğiniz eğitim modelinize karşı DEM PARTİ olarak diyoruz ki: Eğitim politikaları iktidara gelen siyasi partilerin ideolojik eksenlerinden

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

kurtarılmalı, sivil toplumun katılımıyla çoğulcu ve özgürlükçü değerlere ulaştırılmalıdır. Eğitim politikası, bilimsellik ve çok dillilik ve kültürlülük temelinin, evrensel değerler ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gözeterek bir eksene oturtulmalıdır. Eğitim emekçileri ekonomik olarak refaha kavuşturulmalı, özlük hakları iyileştirilmeli, yol ve yemek gibi ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalıdır. Eğitim emekçilerine yönelik şiddete karşı caydırıcı önlemler alınmalıdır. Okulların fiziki şartları iyileştirilmeli ve hijyen koşulları sağlanmalıdır. Engelli ve eğitime muhtaç çocuklar için yeteri kadar okullar açılmalı ve konusunda uzman personel atanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Çağlar Gökalp.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - Atama bekleyen öğretmenlerin atamaları mutlaka bilimsel ve adil kriterlere göre yapılmalı, tüm eğitim kurumlarında öğrencilere en az bir öğün yemek ücretsiz olarak verilmelidir ve eğitime ayrılan bütçe 2 katına çıkarılmalıdır.

Türkiye'nin yeni yüzyılını özgür düşünen, sorgulayabilen, hesap sorabilen nesillerin yüzyılı yapmanın zamanı gelmiştir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a aittir.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Türkiye üniversitelerinin hâlini konuşmaya başlarken bu hâlin miladını elbette AKP'den başlatmıyoruz; devamcısı olduğu darbe döneminin ürettiği bütün gayribilimsel, antidemokratik mekanizmaları devralarak ve geliştirerek bugün hiçbir şeye benzetemediğimiz, neresinden tutsak elimizde kalan tablo ortaya çıktı. Ama bu tablo için çok çalıştınız, emeklerinize sağlık, hakkınızı yemiyoruz. Nedir bu tablo, onu anlatalım: Yoksul çocuklar; işçi sınıfının, fakir köylünün çocukları da üniversiteye gidebiliyordu, hepsi değil ama bir kısmı ve bu, müthiş bir fırsat eşitliğinden kaynaklanmıyordu, eğitim sisteminde görece bilimsel kalıntılardan kaynaklanıyordu ama siz öyle bir müfredat yaptınız ki geçmişte ezberci, yetersiz, bilimsel değil diye eleştirdiğimiz müfredata rahmet okuttunuz. İlkokullarda resmen okuma yazma öğrenmeyi zorlaştırdınız; matematik eskiden anlaşılmazdı, şimdi yanlış; tarih resmîydi, şimdi tam anlamıyla fasarya; proje ödevleri ticaret alanı; bunların sonucunda yoksul halk çocuklarının akademik başarıları giderek düşüyor ve üniversitelere girmek giderek zorlaşıyor bizimkiler için. Neredeyse her köye bir üniversite kurmanıza rağmen, köylerde okul yok ama neredeyse her yere fakülte kurdunuz ve hadi üniversite hayali kuran bir genç bunları aştı, ana dilinde eğitim engelini de aştı ama aç çocuklar okullara devam edemiyorlar, küçük yaşlarda işçileştiriliyorlar ve dün söyledik Çalışma Bakanlığı bütçesinde, çalıştırıldıkları iş yerlerinde ölüyorlar, ampute kalıyorlar.

KYK bursu 3 bin lira olmuş, nelerine yetmiyor, değil mi(!) Bunlar sizin çerez paranız bile değil! Bu parayla yaşamak zorunda bıraktığınız gençler elbette bütün riskleri göze alarak çalışmak zorundalar, Eren Paker gibi. Bugün işçi cinayetlerinde katledilen öğrencilerin isimlerini tek tek anmayacaktım ama hayat siz planlar yaparken sömürgecilerin suç işlemeye devam etmesidir. Soylulaştırma, sadece kentlerin yeniden inşası ve yerinden etme projesi değil, böyle böyle üniversiteler de soylulaştırılıyor, öğrencilerin sınıfı değişiyor. Bakın, devlet üniversitelerinden bahsediyorum, özellerden değil; "öğrenci otoparkları" diye bir şey var ve yetmiyor ama okula toplu taşımayla 3 vesaitle bir buçuk, iki saatte giden öğrenciler var İzmir'de, İstanbul'da, Ankara'da.

Fakir halk çocukları, işçi sınıflarının, işçi sınıfının evlatları, üniversitede öğrenci işçi oluyor. Okulların kendi işçi-öğrenci programlarına girebilenler şanslı; bulamadıysa gece gündüz demeden çalışacak, sigortası olmayacak, okula devam edemediği için akademik başarısı düşecek, işçileşemeyeni okulu bırakmak zorunda kalacak. Bu, sizin eseriniz, gurur duyunuz! Tenzih ederim -engelli koşanı, aşanı ne bekler- herkes böyle değil, zaten böylelerine de akademisyen demiyoruz ama geçer akçe şu: Para verip dergilerde makale bastıran, parayla sahte atıflar alan birileri derslerine girer. "Sonuçta rektör olmak için gereken kriterler baypas edilmişken buna mı takıldın?" dersiniz, çok haklısınız, bizim ayıbımız(!) Ders içerikleri metal grevi gibi olmamalı, millî güvenliği tehdit etmemeli; nasıl düşünülmez, onu öğretmeli(!) O nedenle, bu birileri gibi olmayanlar akademiden derdest edilmeli ki derdest ettiniz. Artık bütün üniversiteler meslek lisesi, meslek liseleri çalışma kampı, maşallah! Ama bu hâli hâlen egemen kılamadınız, kılamadınız ki elinizde sopa; özerk, demokratik, bilimsel, ana dilinde, cinsiyet eşitlikçi akademi mücadelesi veren öğrencilerin burslarını, kredilerini keserek, yurtlardan atarak, hedef gösterip linç ettirerek yıldırmaya uğraşıyorsunuz; eylemlere sivil faşistleri saldırtıp, gözaltına alıp, işkence ederek susturmaya çalışıyorsunuz; hapsediyorsunuz, hapiste öğrenimine devam etmek isteyen öğrencilere bin bir mali ve prosedürel engel çıkararak eğitim hakkını engelliyorsunuz. ODTÜ'de sürekli erkek egemen faşist çeteler tarafından zarar verilen kadın duvarı da size rağmen geleceğinden vazgeçmeyenlerin duvarıdır. İTÜ'de hedef gösterilen ve sivil faşistlerin, polislerin ortak saldırısına karşı direnen üniversiteli gençlik bizim geleceğimizin andıdır. Bir de nedir umudumuz, biliyor musunuz? Akademide kadına yönelik suçlar işleyen o akademisyenleri koruyorsunuz ya yılmadan inatla bunları teşhir edenler, her türlü baskıya karşı ses çıkaranlar, Filistin'le ilgili sahtekârlıklarınıza karşı mücadele edenler bizim umudumuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Hemen tamamlayacağım.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Bir de kuzenim Eren'e selam söylemek istiyorum; Millî Eğitim Bakanının okullarından kaçmak isteyen bir ilkokul öğrencisi, "Okul dört güne düşsün." diyor. Bizim ailemizde okuldan kaçmak pek yoktu; sağ olun, var olun, artık, okula gitmek istemiyorlar.

Bir de kardeşimin bir ricası var; bu rica iktidardan değil, bizlere söylüyor: "Okulların güvenlik meselesi çözülsün; ilkokullarda kapılar açık, o ilkokullarda çocuklarımızın başına ne geleceğini bilmiyoruz." diyor.

Bir de benim Başkanlık Divanına bir son sözüm var: Seçim süreçlerinde Kürtlere "Onun payandası, bunun gizli ortağı." diyenler, bu kürsülerde Kürtçeyi kısıyorlar. Onun için şunu demek istiyorum: "..."⁶ (DEM PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

⁶ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan...
BAŞKAN - Sayın Şahin, bir söz talebiniz var.
Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.
Sayın Bakan buradan kaytarırsa çocuklar da okuldan kaytarır diye düşünüyorum.
HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Burada zaten.
İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Hoş geldiniz Sayın Bakanım.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İçeride ekran var, içeride seyreliyordum.
İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.
ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Buradan seyrelin Sayın Bakan.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Buradan da seyreliyordum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, az önce temiz bir dil çağrısında bulunduk. Neden böyle bir çağrıda bulunduk? Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığı ve itibarı için böyle bir çağrıda bulunduk.

Bu Meclis, yasama organı, Türkiye Cumhuriyeti'nin, devletimizin üç sacayağından biridir, devletimizi temsil etmektedir. Az önce DEM PARTİ'li Milletvekili Özgül Saki konuşmasında devletimize çok ağır ithamlarda bulundu. Ben bununla ilgili birkaç kelam etmek istiyorum.

Şimdi, bize de bazen "Ya, bu tür konularda niye muhalefet olarak topa giriyorsunuz?" diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Söyleyeyim arkadaşlar niye girdiğimizi...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Biliyoruz, biliyoruz; sizi yormayalım!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Millî bir konu varsa, millî hassasiyetlerimizi ilgilendiren bir konu varsa, millî güvenliğimizi ilgilendiren bir konu varsa sorumlu siyaset gereği bizim durduğumuz yer devletimizin tarafıdır; mesele budur, başka hiçbir şey değildir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Katledilen çocuklar ve kadınlar nasıl millî bir mesele oldu Sayın Şahin?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, ithamlara geleyim, Başkanım, çok ağır ithamlar; birincisi, kadınlara sistematik bir şekilde... Bakın, kadınlarımızın haklarını konuşuyoruz, konuyu çok farklı mecralara götürüyorlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kadınlar... "Kadınlarımız" değil, size ait değil!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Kadınlara sistematik bir şekilde tecavüz uygulayan IŞİD ve El Kaide'yle iş tutmakla itham etti devletimizi; bu bir. İki, "Bugün Filistin'de İsrail'i eleştirenler Rojava'da aynı şeyi yapıyorlar." dedi yani devletimizi soykırımla, katliamlıklıkla suçladı.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, bir git, gör, git, gör! Eşit, özgür yaşam nasılmış, git de gör Rojava'ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Anlayamıyoruz Sayın Başkan, anlayamıyoruz gerçekten!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bu dili şiddetle reddediyorum, bu dili kabul etmiyorum. Siz hangi devletten bahsediyorsunuz arkadaşlar? Irak'ta Halepçe katliamından kaçan masum insanlara kucak açan Türkiye devletinden mi bahsediyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Davutoğlu "Suruç katliamını açıklayacağım." diyor, açıklasın Başkanınız!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, önemli, lütfen...

Önemli, Başkanım, lütfen...

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Hangi partiye geçmek istiyorsanız geçseniz biz de kurtulsak sizden!

BAŞKAN - Sayın Şahin, son defa açıyorum, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Siz Kosova'da Sırp katliamından kurtulan masumlara kucak açan Türkiye'den bahsediyorsunuz. Suriye'de Sednaya Hapishanesini hepiniz gördünüz, hepimiz gördük.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Aynı ülkeden mi bahsediyoruz biz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - O zalim Esad'ın zulmünden kaçan masum insanlara kucak açan Türkiye'den bahsediyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, Türkiye, bu süreçte tarihî bir rol üstlenmiştir ve üstlenmeye de devam edecektir. Türkiye, Suriye'nin toprak bütünlüğü, imarı, istikrarı ve orada bütün Suriyeliler'in içinde olduğu demokratik bir yönetimin kurulması için üzerine düşen tarihî sorumluluğu üstlenmeye devam edecektir. Bakın, toprak bütünlüğünden bahsediyorum Suriye'nin; Suriye, içinde Kürtlerin de olduğu, Arapların da olduğu, Türklerin de olduğu bütün Suriyelilerin olacaktır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, size göre Kürtler yok, yok!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Arkadaşlar, kimin olacaktı, terör örgütlerinin mi olacaktı? Olmayacak, buna müsaade etmeyeceğiz. (Saadet Partisi, AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Her şeyi bu konuya getiriyorsunuz, kadın hakları bu değil! Kadın hakları bu değil!

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Siz şöyle yürüyerek AKP'ye geçiş yaparsanız!
İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Evet, tarafım devletimin tarafıdır, çok net, çok net!
BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekilimize söz verdim, lütfen sessizlik.
Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekiliniz konuşacak, lütfen...
Buyurun Sayın Koçyiğit.

30.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.
Şimdi, ben, Sayın İsa Mesih Şahin'e şunu hatırlatmak istiyorum: Bir bütünlüklü yaklaşımın kendisi, başına ve sonuna "şanlı ordumuz" "Türk" kelimelerini koyunca kamuoyu içerisinde iyi bir algı, iyi bir şey gibi görülebilir ama...
İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Türk ordusu" demedim burada, nereden çıkardınız?
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...ben sadece bir soru sormak istiyorum: 15 Temmuzda içinde, şu an çatısı altında bulunduğumuz Meclisi kim bombaladı, kimin uçakları bombaladı? Akıncılar Üssü'nde siz kimi aldınız, götürdünüz? Bu ordudan kaç bin asker "FETÖ'cü" "darbeci" diye atıldı? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Ne alakası var? Kötü insanları örnek alarak mı gösteriyorsunuz?
ŞAHİN TİN (Denizli) - Ne alakası var?
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şu anda burada oturan geçmiş dönemin Millî Savunma Bakanı, dönemin Genelkurmay Başkanı olan...
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Meşrulaştırıyor musun yaptıklarını?
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...kişinin boynuna ip geçiren, onu derdest eden, onu alıkoyan hangi ordunun mensubuydu?
ŞAHİN TİN (Denizli) - Onlar Türk ordusu değil, onlar FETÖ'cüydü.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ben bu sorulara yanıt istiyorum, bu bir.
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Koçyiğit.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İkincisi, ben, ablukalar sürecinde Nusaybin'e, Yüksekova'ya, Silopi'ye... Silopi'ye ilk giren kişiyim ben; ben, Sebahat Tuncel ve bir heyetle beraber. Çok merak eden AKP'li, Gelecek Partili ya da başka partili varsa buyursun gelsin, o duvarlarda çektiğim resimler duruyor. Oradaki JÖH'ün, PÖH'ün kadınların yatak odalarına, duvarlarına nasıl cinsiyetçi küfürler yazdığını, nasıl cinsiyetçi hakaretler yazdığını biz biliyoruz.
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Siz büyük bir ihtimal PKK'nın yazdıklarını görmüşsünüzdür.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Üçüncüsü, ordumuz, polisimiz Ekin Van'ın bedenini çıplak teşhir ettiği için, Muş Valisi, oradaki Emniyet hakkında soruşturma başlattı. Şimdi, böyle "ordu" "asker" "polis" güzellemeleriyle gerçeğin üstünü örtemezsiniz.
Diğer bir mesele, "Suriye terör örgütlerinin yuvası mı olacak?" Çok pardon da siz daha HTŞ'ye güzelleme yapıyorsunuz, aynı arabaya biniyorsunuz, beraber namaz kılıyorsunuz; kime, neyi anlatıyorsunuz ya!
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım.
Sizin "millî devlet" dediğiniz, "millî sorun" dediğiniz, "millî hassasiyet" dediğiniz şey Kürt karşıtlığı, Kürtler...
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - PKK karşıtlığı, Türk-Kürt karşıtlığı değil, ismini doğru koyacaksınız.
EROL KELEŞ (Elazığ) - PKK karşıtlığı!
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürtler...
ŞAHİN TİN (Denizli) - PKK karşıtlığı!
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürtler...
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Sizin için her Kürt, PKK... Böyle bir dünya yok!
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürtler...
ŞAHİN TİN (Denizli) - "PKK terör örgütü" de, ondan sonra anlayalım.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürtlerin ne içeride ne dışarıda Türkiye halklarına yönelik hiçbir hasmane tutumu yoktur. Bugün Rojava'daki hiçbir Kürt Türkiye'ye düşmanlık beslememektedir. Aksine bugün Rojava'da olan her bir Kürt yaptığı açıklamalarda da Türkiye'yle diyalog, barış yapmak istiyorlar, Türkiye'yle ilişki geliştirmek istiyorlar ama bunun karşılığında da şöyle bir şey istemiyorlar; barış kuruyoruz diye de "Her şeyi gelin, alın." demiyorlar. Şunu diyorlar: "Suriye'nin bütünlüğü içinde eşit, özgür kimliğimizle var olmak istiyoruz." Bu niye millî güvenlik sorunu, niye millî güvenlik sorunu oluyor bu? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Bunu Kürtler mi söylüyor, PKK mı söylüyor?
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Herkes önce bu sorunun yanıtını versin. Kürtlerin varlığı sizin millî güvenlik sorununuz olamaz!
EROL KELEŞ (Elazığ) - PKK'nın varlığı bizim millî güvenlik sorunuzmu?
ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Bunu Kürtler mi söylüyor, PKK mı söylüyor?
BAŞKAN - Sayın Zengin...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Vallahi Türkçeyi unuttuk, Türkçeyi ya; gerçekten biraz kelime öğrenin ya!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Sizlerden öğreneceğiz ya(!)

EROL KELEŞ (Elazığ) - Sabahtan beri bağıırıyorsun!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, Grup Başkan Vekili Sayın Zengin'e söz verdim, kürsü hakkına ve söz hakkına saygı duyalım.

Buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, DEM PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, şimdi, tabii, DEM Grubunun konuşmalarında itiraz ettiğimiz çok nokta var fakat bunlardan vazgeçilmez olan birkaç noktasına hassasiyetle cevap vermek istiyorum.

Şimdi, konuşmaların bütününe bakıldığı zaman bir temel çerçeve var. Bu çerçeve kesinlikle vatan ve Türkiye düşmanlığı üzerine şekilleniyor, bunun altını çizmek istiyorum.

Bugüne kadar sadece Türkiye'de değil, Birleşmiş Milletlerde yapılan, hazırlanan pek çok rapor var. Bu raporlarda, hem 2020 yılında hem 2022 yılında açıklanan raporlarda... 2020 yılında 1.300 çocuğun PKK ve YPG tarafından kaçırıldığını, dağlara götürüldüğünü, 2022 yılında 1.200 çocuğun dağlara götürüldüğünü bu raporlar teyit ediyor. Antonio Guterres'in açıklamaları var bu konuda, PKK'nın ve YPG'nin çocuklara yapmış olduğu bu kötülük dünyada raporlara girmiş durumda, önce bunun altını çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bölgeye bir tek onlar gitmedi; 2015'ten itibaren pek çok arkadaşımız gitti, ben de bölgeye gittim, üzerinde kurşun deliği olmayan bina yoktu. O günlerde ilk defa aslında bir parti olarak Meclise geldikleri hâlde, kendilerine verilen talimat üzerine, demokrasiyi değil şiddeti tercih edenler gittiler, bunu yaptılar ve çok tabii olarak, Türk ordusu, askerleri o bölgeye gittiler ve teröristlerden temizlediler.

Şimdi, yapılan konuşmalarda şöyle ifadeler görüyorum: Küçük emperyalist olmakla suçluyor Türkiye Cumhuriyeti'ni. Bu ne cürettir, bu nasıl memleketinden nefret etme hâlidir? Türkiye Cumhuriyeti siz fark etmeniz de fark etmeseniz de bölgede içinde Kürtlerin de olduğu o bölgenin insanının, kendi yerleşik insanının özgürlüğü için uğraşılıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bugün Suriye topraklarında geline nokta bu anlayışın fevkalade önemli bir rolü vardır.

Şimdi, konuşmalarda bir başka şey daha görüyorum, daha evvel de vardı, hatta tuhaf ama kapalı yaptığımız oturumda da vardı. Neden bilemiyorum, biliyorum ama... Ben de size bir soru yönelteyim, cevabı sizin kendinize sormanızı rica edeceğim. İsrail ve Filistin meselesini sarih olarak tek başına eleştirmeyi asla başaramıyorsunuz. Ne zaman İsrail ve Filistin'le alakalı bir eleştiri yapsanız, bunu Rojava'ya bağlıyorsunuz çünkü -"çünkü"sünü size bırakıyorum- sizin müstakil olarak İsrail'e itiraz etme kabiliyetiniz bile yok.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - MİT Başkanınız gittiğinde Şam'a, 15 kilometre...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Dünyanın her yerinde, dünyanın her yerinde sivil Yahudilerin dahi tahammül edemediği alçakça saldırıları siz başka bir kıyaslamayla ancak yan yana getiriyorsunuz çünkü arkada başka ilişkiler var, başka bağlar var; müstakil düşünmüyorsunuz, onlardan kaynaklanıyor bunlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, son defa mikrofonunuzu açıyorum, lütfen...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son defa... Bitireceğim

Bir defa, kafanız şarta bağlı özgürlük istiyor. Siz sadece kendiniz için haklar istiyorsunuz.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Vekilimiz fotoğraflarıyla size gösterdi, hâlâ ikinizden bir onurlu vekil çıkıp da "Bu vekil acaba doğru mu söylüyor, yalan mı söylüyor?" dediler mi?

ŞAHİN TİN (Denizli) - Otur Allah aşkına ya, otur!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz, Türkiye'nin bu insanları, bizler, bu ülkede yaşayan herkes için ve başka coğrafyalarda yaşayan herkes için -kimliğinden bağımsız- özgürlük ve demokrasi istiyoruz. (DEM PARTİ sıralarından "Biz de biz de." sesleri, gürültüler)

Teşekkürler.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, Sayın Başkanım, bu nasıl bir şey! Ben anlayamıyorum, kendimi duyamıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gülüstan Hanım Türk ordusuna olan övgülerimden bahsetti. Evet, ben Türk ordusunu duyduğumda heyecanlanıyorum ama gördüğüm kadarıyla siz de farklı şekilde heyecanlanıyorsunuz. (Saadet Partisi ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi "Meclisi kim bombaladı?" dedi...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın milletvekilleri, lütfen oturur musunuz!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Oturuyoruz.

BAŞKAN - Lütfen oturur musunuz.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Meclisi kim bombaladı?" dedi. Meclisi alçak bir terör örgütünün mensupları bombaladı. İşte, bizim derdimiz o alçak terör örgütleriyle mücadeledir ama bu alçak terör örgütlerinden bahsederken sadece FETÖ'yle mücadeleden bahsetmiyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Afrin'i kim işgal etti?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Afrin'i kim işgal etti?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Kürt karşıtlığı." dediniz, derdimiz Kürt karşıtlığı da değildir, terör örgütü PKK karşıtlığıdır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bizi yaralayan şey Kürt halkına "terörist" denilmesidir!

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Yüzde 95'i Kürt olan...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bunu da bir kere daha ifade edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Onu söyler misin, Afrin'i kim işgal etti? Yüzde 95'i Kürt olan Afrin'i kim işgal etti, şu an kimler yaşıyor?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Son kez açıyorum Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bakın, bizim derdimiz bütün terör örgütleriyle mücadeleden yana olmaktır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sizin derdiniz Kürtlerle, Kürtlerle. Senin derdin Kürtlerle, bir de şov yapma peşindesin!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İtiraf et, hangi partinin milletvekilisiniz karar verin, hangi partinin milletvekilisiniz karar verin!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sizin de derdiniz gerçekten barışsa -barış nidaları atıyorsunuz çoğu zaman- buyurun, şu kürsüden milletin evinde, şu kürsüden terör örgütlerini kınayın, demokratik siyasetin yollarını birlikte açalım arkadaşlar. Bunu da size özellikle ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

33.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; daha önce de buna benzer tartışmalar yaşandı, konuşmalar yapıldı. Bir kere daha altını çizerek, üstüne basa basa ifade edeceğim. Bu kürsüde, bu Parlamentoda, bu yüce çatının altında AK PARTİ'nin gerek Irak gerek Suriye politikalarını müteaddit defalar eleştirdik, yanlış gördüğümüzü eleştirmeye devam edeceğiz. Ancak ısrarlı bir şekilde...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Çömez...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Müsaade edin Özlem Hanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Duyamıyorum Sayın Çömez.

Sayın Başkanım, kesinlikle duyamıyoruz, lütfen. Ya, sesi yükseltin, biz hiç bir şey duyamıyoruz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tekrar başlayabilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; daha önceden bu Parlamentonun çatısı altında, millet iradesinin tecelli ettiği bu çatı altında müteaddit defalar söyledim, partimizin görüşünü ifade ettim, altını çizdim. Bir kere daha söylüyorum; AK PARTİ'nin gerek Irak gerek Suriye politikalarıyla ilgili çok kereler eleştiriler yaptık, yanlış bulduğumuzu eleştirmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ancak DEM PARTİ Grubunun ısrarlı bir şekilde Türk ordusunu "işgalci" olarak tanımlamasını şiddetle reddediyorum, bir kere daha reddediyorum. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Afrin'de ne yapıyorsunuz? Afrin'de ne yapıyorsunuz?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bir sus be!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - İndir o elini!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Saygısız!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - DEM PARTİ'nin... Az önce değerli dostum Sayın Şahin'in ifade ettiği gibi, Türk ordusuna "şanlı" denmesine, Türk ordusuna "Türk ordusu" denmesine tepki göstermenizi, reaksiyon göstermenizi şiddetle reddediyorum ve kınıyorum. Bakın, ısrarla söylüyorum, buradaki... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilini duyamıyorum, lütfen... Biraz sonra itiraz edeceksiniz ama ne dediğini bilmiyoruz.

Lütfen... Lütfen...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir sabretmeyi öğrenin, dinlemeyi öğrenin, saygı duymayı öğrenin, karşınızdakinin ne söylediğini anlamayı öğrenin! İsrarla sanki söylediğinizin doğru olduğunu bağıarak anlatmaya çalışmayın çünkü dediğiniz doğru değil, bağıarak da bunun doğru olduğuna kimseyi ikna edemezsiniz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Açıklayın bakalım!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Az önce diyorsunuz ki: "Sizin yaptığınız Kürt düşmanlığı."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Evet, Kürt düşmanlığı.

BAŞKAN - Sayın Çömez, son defa açıyorum, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitmedi, müsaade edin Sayın Başkanım, izin verin bana.

BAŞKAN - Sayın Çömez, 4'üncü dakika, lütfen...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, kesildi ilk sefer. İzin verin, tamamlamak üzereyim.

BAŞKAN - Onunla beş oluyor Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Biz, Suriye'deki Kürtleri Suriye vatandaşı olarak seviyoruz, Türkiye'deki Kürtleri Türk vatandaşı olarak bağımıza basıyoruz ve baş tacı ediyoruz. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Siz ısrarlı bir şekilde aranızda o lanet olası terör örgütüyle mesafe koyamıyorsunuz. Bir kere olsun şu kürsüden, şu Meclisin çatısı altından terör örgütü PKK'yı kınayamıyorsunuz, aranızda mesafe koyamıyorsunuz. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Bir kere daha söyleyeceğim; şu anda, dünden beri Suriye'nin kuzeyinde PYD'nin ve YPG'nin olduğu bölgede Amerikalılar büyük ölçüde yığınak yapıyorlar, her yerde Amerikan bayrakları var. Türk bayrağına itiraz eden sizler bir kere olsun o emperyalist bayraklara "hayır" dediniz mi, itiraz ettiniz mi? (İYİ Parti, AK PARTİ, MHP sıralarından alkışlar) Samimiyetle söylüyorum, şurada bulunan herkes ve kendi grubum adına söylüyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ama sizin gibi her şeyi yapıp...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Biz samimi, iyi niyetli, toprak bütünlüğüne bağlı bütün Kürtleri, bütün Kürt kardeşlerimizi sizden çok daha fazla seviyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun

34.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Biz kadınlar sadece Kürtleri öldüren sevgiyi de istemiyoruz!

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Evet, değerli milletvekili, bir kadın konuşuyor. Madem deminden beri kadın haklarından bahsediyorsunuz, lütfen beni dinleyin.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Buyurun, buyurun.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak ordumuzun "işgalci" olarak tanımlanmasına asla ve kata müsaade etmeyiz, ordumuza laf söyletmeyiz, ordumuza ve polisimize laf söyletmeyiz, bunun özellikle altını çizmek istiyorum.

Az önce Gülüstan Hanım "Kürtler Türklere karşı bir kin beslememektedir, düşmanlık beslememektedir." dedi. Türkler de Kürt kardeşlerimize karşı bir düşmanlık beslememektedir; bunun altını her zaman çizdik, şimdi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bizim itirazımız başta PKK olmak üzere terör örgütlerinedir. Bizim her zaman eleştirdiğimiz terör örgütleridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç, tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Asla ve kata Kürt kardeşlerimize karşı bizim bir düşmanlığımız söz konusu değildir. Az önce Özlem Hanım rakamlarla gayet güzel ifade etti. Terör örgütünün çocuklarımıza, gençlerimize, kadınlarımıza verdiği zararı biliyoruz ve bizim tepkimiz de işte verilen bu zararlara yöneliktir, bunun da altını çiziyorum. Türkiye Cumhuriyeti, Suriye'nin birliği, bütünlüğü ve huzuru için gayret etmekte, ordumuzun orada işgalci olarak tanımlanmasına karşı çıkıyoruz, asla ve kata bunu kabul etmiyoruz. Tekrar tekrar söylüyorum; orada Türkiye olarak din, mezhep, millet ayrımı yapmadan Suriye'nin bir devlet olabilmesi, güçlü bir devlet olabilmesi, birliğini, bütünlüğünü sağlayabilmesi için gayret sarf ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

Bunu da bütün yetmiş iki millete buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisi sıralarından haykırmak istiyorum. Bunun da böyle bilinmesini, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bunun da her zaman takipçisi olacağımızı buradan ifade etmek istiyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Zengin dedi ki: "Bütün konuşmacılar vatan ve Türkiye düşmanlığı üzerine konuşmalar yapıyorlar." Öncelikle bu ithamı reddediyorum, reddediyorum. Biz Meclisteyiz ve bu halkın seçilmiş milletvekilleriyiz; kurduğumuz her cümle bu ülkede yaşayan 85 milyon halkın yararına, faydasınadır, bütçe eleştirisi yapıyoruz; bu bir.

Kürtlere dair özel olarak vurgularımız, Kürtlerin yaşadığı sorunları dile getirmemiz, Kürt sorunuyla bağlantılı ayrımcılıkları dillendirmemiz, Kürtlerin bu coğrafyada ve yakın coğrafyamızda maruz kaldıkları hak ihlallerini dile getirmemiz vatan ya da devlet karşıtlığı ya da millet karşıtlığı olarak algılanamaz, asla ama asla böyle değildir, bu iki.

ŞAHİN TİN (Denizli) - "Faşist devlet" diyorsun, daha ne olacak ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Diğer bir mesele; şimdi burada Suriye güzellemesi yapılıyor, Suriye'ye... Pardon, bir şeye daha cevap vereyim, İsrail meselesine. Biz kapalı oturumda da -söylediği için söylüyorum- birçok oturumda da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...burada, İsrail'in Filistin'e yaptığı şeyi soykırım olarak nitelemiş bir partiyiz. Şu anda İsrail Filistin'de soykırım yapıyor; 45 bin masum insanı katletmiştir, Gazze'yi yerle bir etmiştir, ilhaka doğru gidiyor; işgali geçti, ilhaka doğru gidiyor; bunu kınıyoruz, kabul etmiyoruz.

İkincisi, İsrail-Filistin meselesi, 1967 BM kararlarına onlarca defa atıf yaptı, Özlem Hanım'a gidip o tutanaklara bakmasını tavsiye ediyorum. Bizim grubumuzda İsrail'i kınamak için hiçbir dolayım da ihtiyaç duymuyoruz; güneş gibi açık ve nettir tutumumuz, bu dört.

Şimdi diğer bir mesele; ya, arkadaşım, hakikaten ben anlamıyorum: İŞİD'e "Öfkeli çocuklar." diyen kim? Sefter Taş ile Fethi Şahin'i yani bu ülkenin askerlerini canlı yayında diri diri yakan kim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen, son kez açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, "İşgalci değiliz." diye bir masal var. Ben geçen gün TDK'deki "işgal" sözcüğünün karşılığını okumuştum, yeniden orayı okumayacağım ama bir soru sormak istiyorum: Afrin'de 600 bin Kürt yaşıyordu, SMO'yu oraya götürüp, 300 bin Kürt'ü göçürtüp, onları Şahba'ya gönderip, sonra da yine SMO ordularını, o çeteleri saldırtıp, Şahba'dan da onları çıkartıp yeniden göçürten kimdir? Afrin'de zeytin ağaçlarını ya, zeytin ağaçlarını kökünden söküp, alıp götüren kimdir? BM'nin raporlarına yansıyan yağma, tecavüz, insan kaçırma ve diğer bütün suçları işleyen kimdir? Bu sorulara bence yanıt versinler. Ben...

ŞAHİN TİN (Denizli) - PKK...

RESUL KURT (Adıyaman) - Kahrolsun PKK! Kahrolsun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Haa... Ne güzel! Bakın, işte, bu...

RESUL KURT (Adıyaman) - Sen söyleyemiyorsun!

ŞAHİN TİN (Denizli) - "PKK terör örgütüdür." diyebiliyor musun, diyemiyor musun, onu söyle?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Koçyiğit, son defa açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, hakikat acıdır ama bir ülke, bir toplum, bir Meclis hakikatle yüzleşmezse yol alamaz. Biz barış derken gerçekçi, samimi, kalıcı, adil ve onurlu bir barıştan bahsediyoruz; bu kadar açık ve net. Bu barışı yapacak olan adreslerden biri olarak da bu Meclisi tarif ediyoruz. Bugün Kürt sorununun sonuçları üzerinden değil nedenleri üzerinden konuşarak çözülebileceğini düşünüyoruz; gelip her seferinde sonuçları üzerinden hamaset yapmak, sonuçları üzerinden tartışma yürütmek, sonuçları üzerinden rota biçmek bu ülkeye kırk yıl kaybettirdi, toplamda yüzyıl kaybettirdi. Bir kırk yılı daha göze alıyorsanız, bir yüzyıl daha kaybetmek istiyorsanız buyurun, hamasete devam edin ama yok çözüm istiyorsanız, barış istiyorsanız, kardeşlik istiyorsanız ona göre tutum alın.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) - Hem "faşist devlet" diyorsunuz hem maaşınızı alıp burada devlete, millete sövüyorsunuz, daha ne olacak ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çokça ismim anılarak bir sataşma olduğu için cevap vermek istiyorum.

Evveliyatla Sayın Şahin'e, Sayın Çömez'e, Sayın Kılıç'a hassaten teşekkür ediyorum. DEM PARTİ Grup Başkan Vekili Gülüstan Hanım'a da başlangıç cümlesi için teşekkür ediyorum, vatana dair söyledikleri için. Ama şöyle bir problem var: Eğer kendisi Grup Başkan Vekili olarak böyle düşünüyorsa kendi milletvekillerini kürsüde dinlemiyor diye düşünüyorum. Bakın, kürsüde söylenen şey, Türkiye Cumhuriyeti'ne "küçük emperyalist" diyeceksin, Türkiye Cumhuriyeti'ne "işgalci" diyeceksin, askerine, polisine laf

söyleyeceksin, üstüne de "Vatanı seviyorum." diyeceksin; burada bir çelişki var çünkü kelimeler ile davranışlar örtüşmüyor; kelimeler iyi, sizin söylediğiniz iyi ama milletvekilleriniz o zaman sizden farklı düşünüyor demektir.

Şimdi, ayrıca, söylenen şeyi maalesef yeteri kadar anlamıyorsunuz bağırmaktan. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Arkadaşım, bak, laf attığınız için anlayamıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hayır, sürekli "Anlayamıyorsunuz." deme ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sizinkiler de laf atıyor Sayın Zengin, biz de duyamıyoruz.

ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Sizinkilere yetişmek mümkün değil.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bugün hakikaten duyamıyorum ve Grup Başkan Vekili arkadaşımız da bence ne söylediğimi tam yakalayamadı. Ben şunu söylüyorum: İsrail ve Filistin konusunda, evet "Katliam yapılıyor." deniyor. Ben bunun söylenmediğini asla söylemedim ama tek başına bunu söylemiyorsunuz. Ne zaman "İsrail, Filistin'e zulmediyor, katliam yapıyor." dersiniz hemen arkasından Rojava geliyor. Bakın, dünyada Filistin'e yapılanlar hiçbir şeyle kıyaslanamaz. Bunu neden müstakil söylemiyorsunuz? Neden? Çünkü arkanızda ABD var.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Roboski'yi söyleyin. Roboski'den bahsedin, özür dileyin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, terör örgütünün, PKK'nın arkasındaki güçler size müstakil olarak bunu reddetmeye müsaade etmiyorlar, bundan kaynaklanıyor. Bundan kaynaklanıyor. Eğer gerçekten, bak, çok net ifade ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkanım...

Eğer gerçekten barış istiyorsanız -ki ben inanıyorum istediğinize- fikirler, kelimelerde böyle ama fiilinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son bir cümle.

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın, son kez açıyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bu, hayata geçsin istiyorsanız, bakın, bütün partiler, farklı partilerden arkadaşlarım aynı yerde duruyoruz. Lütfen, bu ülkenin askerine, bu ülkenin polisine, bu ülkenin -Meclisin içinde bulunuyoruz- Türkiye Büyük Millet Meclisine ve bu iradeye, Türkiye Cumhuriyeti'nin iradesine muhalif, bu kadar muhalif olmayın. Böyle olduğunuz takdirde asla barış hayata geçemez. Barış, kelimelerde değil eylemde aynı zamanda. O yüzden, sizi kelimeleriniz ile davranışlarınızı eş güdüm hâlinde olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin, amaç hasıl olmuştur, lütfen artık...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sayın Genel Başkanımızla ilgili "İŞİD'e öfkeli çocuklar" gibi bir ithamda bulundu, benim buna cevap vermem lazım.

BAŞKAN - Sayın Şahin, artık amaç hasıl oldu, kimin ne dediği de belli, lütfen...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan... Gülüstan Hanım.... Bakın, Gülüstan Hanım...

BAŞKAN - Lütfen konuya geçelim artık. Millî Eğitim ve Aile Bakanlığı bütçelerindeyiz; amaç yeterince hasıl olmuştur, lütfen...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Gülüstan Hanım, konuşmasında "Sayın Davutoğlu'nu kastetmedim." desin, söz almayacağım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, Sayın Zengin direkt ismimi vererek sataştı.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

- 1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

- 1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 bütçesi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi, ekranları başında bizi izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, yirmi iki yıllık iktidarınızın sonunda kadınlar ve çocuklar için daha adil ve eşit bir bütçe teklif etmeniz gerekirken tüm kırılan grupları karşı karşıya bıraktığınız adaletsizliği, ayrımcılığı, umutsuzluğu ve derin yoksulluğu ortaya çıkaran bir bütçeyi konuşuyoruz maalesef bugün; kadınların ve çocukların geleceksizliğini konuşuyoruz bugün. Aslında, biz değil; ülkemizin her yerinde iktidarınızın yarattığı ağır buhranın yükünü her zaman olduğu gibi taşıyan her yaşta kadınlar konuşuyor bugün. Antalya Döşemealtı'ndaki bir nar deposunda gece gündüz çalışan ve "Yirmi yılda bizi bitirdiler." diye isyan eden Elif abla konuşuyor bugün. Mersin Yenisehir pazarında karşılaştığımız ve "Millet aç, açlığın tarifi var mı? Kadınlar evlerine yiyecek götüremiyor, kadınlar dibi gördü." diyen Gül konuşuyor bugün. Depremi üzerinden geçen iki yıl sonrasında bile hâlâ önünü göremeyen, kendisinden habersiz dükkânı rezerv alan olan Osmaniyeli depremzede esnaf Ayşe kardeşim konuşuyor bugün. Değer değil hak isteyen bu kadınların bugüne kadar sizin insafınıza kaldığını düşünüyordunuz oysaki çokerttiği devlet sisteminin bütün yükünü kadınlara taşıtan sizin iktidarınız, size isyan eden tüm kadınlardan sandıkta cevabını aldı. (CHP sıralarından alkışlar) Bir sonraki sandıkta bu cevap daha da ağır olacak; az kaldı, bekleyin lütfen.

Bugün artık hayatlarından vazgeçerek evlerini geçindirmeye çalışıyor kadınlar; sizin okullarda bir öğün yemeği çok gördüğünüz çocuklarına ateş pahası bir meyveyi, bir yumurtayı yedirmek için mücadele veriyor kadınlar. Bu kadar hayat yükü yetmiyor gibi bir de okulları temizletiyorsunuz kadınlara. Sizin içini liyakatsizlikle boşalttığınız devlet kurumlarında sadakatle mücadele veriyor kadınlar; yenidoğan çetelerine teslim ettiğiniz sağlık sistemi sonucu mahkeme salonlarında hak arıyor kadınlar; halkı ezen enflasyonu durduramadığınız için en ucuzu bulmak için market market, pazar pazar geziyor kadınlar. Depremden bu yana kendilerini derme çatma konteynerlarda yaşam savaşı vermek zorunda bıraktığınız kadınlar "Deprem vergilerini ne yaptınız? diye soruyor. Sayenizde kadınlar sokaklarda arkasına bakmadan yürüyemiyor; her geçen gün büyüyen kötülükle başa çıkmaya çalışıyor bu kadınlar. "Her şeyi, özgürlüğümüzü, ormanlarımızı, hayvanlarımızı, çalıştığımız fabrikalarımızı elimizden aldınız, geleceğimizi elimizden aldınız." diyor Polonez işçisi kadınlar. Her şeyi aldınız ve kısacası, bu kadınlar "Nefes alamıyoruz." diyorlar. Her türlü engellemeye, korkuya direnen tüm bu kadınların önünde saygıyla eğiliyorum. İşte bu saygıdeğer kadınlar, erkeklerle eşit, hak ettikleri bir bütçe istiyorlar. 8 yaşında öldürülen Narin'in, 2 yaşında uğradığı istismar sonucu ölen Sila'nın, 6 yaşında sokakta dilendirilirken öldürülen Şirin Elmas'ın ve yaşatamadığımız tüm çocuklarımızın yarınlarının bütçesini konuşmamız gerekirken, sadece kasım ayında katledilen 56 kadını hayatta tutabilecek bir bütçeyi konuşmamız gerekirken biz bunları konuşamıyoruz maalesef.

Evet, sayın milletvekilleri, konuşamıyoruz ve biz hâlâ soruyoruz: Daha önce alınan bütçeler kullanılmamışken hatta her geçen yıl katlanarak artan bütçeler isteniyorken neden kadın cinayetleri önlenemiyor, neden kadınları koruyamıyor, neden etkin kovuşturmaları yapamıyor, neden kurumların koordinasyonlarını hâlâ sağlayamıyor ve şiddeti önleyemiyorsunuz? Elinizi kim tutuyor? (CHP sıralarından alkışlar)

2024 başından bu yana bu ülkede 605 kadın, erkek şiddetiyle öldürüldü. "Sokaklarda, evlerde güvende değiliz." diyen biz kadınlar, bu sorulara cevap bekliyoruz sizden. "İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmemizin kadına yönelik şiddetle mücadelede en ufak bir menfi etkisi yoktur." demiştiniz. Sizlere soruyorum: Nasıl mücadele ediyorsunuz, kadın cinayetleri neden artıyor peki? Lütfen bu kürsüden açıklayın.

Bakın, bu mor cepken, Antalya Döşemealtı ilçesinin Karabayır Yaylası'ndan Gülsüm nenenin yüz beş yıllık mor cepkeni. Anadolu'da her Yörük kadınının çeyizinde oluyor bu. Bu yüz beş yıllık mor cepken, işte o dönemde kadın haklarının simgesiymiş. Kadın şiddet gördüğünde bu mor cepkeni giyer ve köy meydanına çıkarmış; o zaman da köyün diğer sakinleri tarafından o erkek cezalandırılmış. Bugün ise zirve yapan kadın cinayetleri verileri var ve aynı zamanda da cezasızlık var. Göz göre göre korkunç ihmaller sonucu katledilen kadınları yaşatamayan bir anlayışın, cezasızlığı kural hâline getirenlerin, fail erkekleri cesaretlendirenlerin hazırladıkları bu bütçeyi reddediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu kadar derin yoksulluğun ve eşitsizliğin olduğu bir ülkede kadınlar güçlenmek, iş gücüne katılmak istese de maalesef sayenizde çalışmıyorlar. Nitekim, 15-24 yaş arası kız çocuğu ve kadınların içinde eğitimde de iş gücünde de olmayanların oranı yüzde 46 yani her 2 kadından 1'isi çalışmıyor. Oysa biliyoruz ki "Kadınlar iş aradığı için işsizlik artıyor." diyen Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e inat her geçen gün daha fazla iş arıyor kadınlar. Kendisinin bu sözlerine de verilerle karşılık vermek isterim: 2023 sonu itibarıyla OECD ülkeleri arasında kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 53,8 iken Türkiye'de yüzde 35,8. OECD genelinde çalışma çağındaki her 100 kadından 51'i iş gücündeyken ülkemizde her 100 kadından maalesef 31'i çalışabiliyor. Bizde de her 100 kadından 31'i yerine 51'i çalışıyor olsaydı eğer, ülkemizin millî geliri 1,1 trilyon dolar yerine 1,4 trilyon dolar olacaktı ve kişi başı gelirimiz ise 13.243 dolar yerine 15.997 dolar -yani 16 bin dolar- olacaktı yani kadınları iş gücünden dışlamanın kişi başına maliyeti bize 2.754 dolar. Türkiye'nin sizin tamamen yok ettiğiniz gelir adaletine yeniden sahip olmasının tek yolu kadınları iş gücüne katmaktır. İşte, tam da bunun için belediyelerimiz kreş açıyor ama siz belediyelerimize gönderdiğiniz yazılarla kreşleri kapatacağınızı ve yenilerinin açılmasını engelleyerek, yıllardır sığınmaevini açmayarak, artan talebe rağmen son üç yılda sadece 3 ŞÖNİM açarak, bütün bunları da marifetten sayarak kendi seçmenlerinizin de içinde olduğu ve tüm gerçekleri gören kadınları cezalandırıyorsunuz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Demek ki neymiş, demek ki neymiş; sizin ne adaleti sağlamaya ne de ülkeyi kalkındırmaya hiç de niyetiniz yokmuş. Demek ki neymiş; güçlü kadın söylemlerinizi -sizin tabirinizle- balonmuş. Kadınların istihdamını arttırmayan, onları inadına işsizliğe, yoksulluk sınırında olan düşük ücretlere ve güvencesizliğe mahkûm eden anlayışınızın -yine sizin tabirinizle- balon bütçesini reddediyoruz. Bu vahim tabloyu değiştirmek için çalışması gerekirken yoksulluğu yönetme bakanlığı hâline gelen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının toplam bütçesi içerisinde yoksullukla mücadele kalemine ayırdığınız pay yüzde 50, içinde tek "kadın" geçen kadınların güçlenmesi kalemine ayırdığınız pay ise yüzde 1,2. İzmir Selçuk'ta yaşadığımız son vahim olay, yoksulluğun en çıplak hâlini sizin yüzünüze, hepimizin, milletimizin yüzüne vurdu. Hak yerine bağımlılık temelli yapılan yardımları, bu yardımları seçim malzemesi hâline getiren sizin bütçelerinizi reddediyoruz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Aynı Komisyonunda olduğu gibi burada da maalesef dinlemiyorsunuz Sayın Bakan, sonra da kızılıyorsunuz. "Bizim için tek bir vaka bile fazla." diyerek kadın cinayetlerine ilişkin hep aynı tepkiyi veriyorsunuz Sayın Bakan. Kadınlar öldürüldükten sonra "Davalara müdahil oluyoruz."u kâfi görüyorsunuz Bakanlığınıza Sayın Bakan. Çekincesiz imzalanan İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıp 6284'ü temelsiz bırakanların ve bu tartışmaları "dikotomik sıklık" olarak adlandıran, "24 Mayıs'ta yayınlanan 51 maddelik Kadınlara Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetle Mücadele Hakkında AB Direktifi'nin tüm maddeleri kanunlarımızda var." diyerek kadınları oyalayacaklarını zanneden sizlerin bütçesini reddediyoruz. Kadınları sizin insafınıza bırakan bu bütçeyi hiçbir şekilde kabul etmiyoruz ve reddediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

ASU KAYA (Devamla) - Kadına yönelik şiddeti önlemeye dair sadece kâğıt üstünde kalan genelgeleri yayınlamayı marifet zannediyorsunuz Sayın Bakan; bunlar da unutulup sonradan yayınlanan genelgeler. On yıldır kadın cinayetleri verilerini toplayamayanların, sonradan da ne hikmetse veri toplamak için saygın Hacettepe Üniversitesi yerine sizi üzmeyen TÜİK'i tercih edenlerin bütçesini reddediyoruz.

Buradan bizi izleyen, Anadolu'nun, Trakya'nın gittiğimiz her karış toprağında bize sarılarak güç veren ülkemizin dört bir yanındaki kadınlara sesleniyorum: Çare, kurumları kavga ederken sizi yok sayan, size sırtını dönen bir anlayışta değil; çare, vatandaşlarına, kadınlara hizmet edecek bir devlet anlayışını yeniden ayağa kaldıracak olan Cumhuriyet Halk Partisindedir. Çare, Cumhuriyet Halk Partisinin her alandaki eşitlik politikalarıdır. Çare, yirmi iki yıldır günü kurtaran söylemlerle halkı kandırmaya devam eden iktidar partisindedir; kalıcı, çözüm odaklı politikalar üreten Cumhuriyet Halk Partisi kadrolarındadır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Devamla) - Çare, kadın hayatlarını çalanlarda değil, kadın cinayetlerini protesto eden Marmara Üniversitesi öğrencilerine idari soruşturma açanlarda değil "Tüm kadınlara özgürlük." diyenlerdedir. Biz, kadınların kendilerine gelecek gördükleri bir ülkeyi inşa edeceğiz.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki konuşmacı Ankara Milletvekili Aylin Yaman.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, merkezî bütçeden sadece yüzde 2,76 pay alan bu bütçenin mutlak değer olarak yetersizliğinin ötesinde, hedef disiplininin ve bütçe disiplininin uzak, güven vermeyen bir bütçe olduğunu söyleyerek başlamak isterim.

9 milyona yakın 65 yaş üzeri yaşlı vatandaşımızın yüzde 36'sı yani 3 milyon 140 bin vatandaşımız gerçek bakım ihtiyacı olan 75 yaş üzeri nüfustur. Bu grupta 100 yaş üzeri 6.609 nüfus olduğunu hatırlatmak isterim. Ayrıca, 1,5 milyon hanede tek başına yaşayan 65 yaş nüfus mevcuttur ve bunun da yüzde 75'i kadındır; sosyal güvencesi olmayan, bu nedenle yoksullaşarak yaşanan kadınlardır. Bu iki grup esas bakım ihtiyacı olan gruptur oysa biz bakıyoruz, şu anda sadece 14.800 yaşlımıza hizmet verilmekte. Sadece tek başına yaşayan 1,5 milyonun yüzde 1'i bile etmeyen bir bakım hizmeti söz konusu. Dahası, Aile Bakanlığı 2025 için sadece 50 vaka, 50 hasta daha bakmayı, 50 yaşlı daha bakmayı hedeflemektedir; bu çok yetersizdir Sayın Bakan.

Türkiye'de toplam 461 yaşlı bakım merkezi bulunmakta, bunun yüzde 60'ı özel sektörde bulunmaktadır. Ortalama 40 bin olan bu yaşlı bakım merkezleri ücretini, tabii ki sayısı 4 milyona yakın ve 12.500 lira alan emeklilerimizin ödeyemeyeceği aşîkârdır ya da 4.180 lira yaşlı aylığı alanların ödemesi hiç mümkün değildir. Yerinde yaşlanmayı savunsak da bu çok önemli bir konudur.

Dahası, Türkiye'de evde bakım sistemleri ve palyatif bakım sistemleri son derece yetersizdir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu 2 sistem de insanın emek gücüne bağlı olan sistemler olduğu için ve bu iktidar insana yatırım yapmadığı için bir umut da vadetmemektedir. Birçok sosyal hizmet uzmanı, fizyoterapist, evde bakım ve yaşlı bakım teknikeri evde çalışmayı beklemektedir, atanmayı beklemektedir.

3 temel hedefiniz olması gerekmektedir: Orta vadeli planda olan bakım güvence sisteminin derhâl hayata geçirilmesi gerekiyor. 65 yaş üstünde 1 milyon 177 bin vatandaşımız hâlâ okuma yazma bilmiyor, derhal seferberlik olması gerekiyor. 65 yaş üstü nüfusun yüzde 28'i obez, kadın nüfusun yüzde 36'sı obez. Obezite, sosyal yaşamdan koparan, hareket kısıtlılığına neden olan ve hastalık yükü getiren bir durumdur, bununla mutlaka mücadele edilmesi gerekiyor.

Engelli nüfusumuza bakacak olursak, 10 milyon olduğunu düşündüğümüz, varsaydığımız engelli nüfusun sadece yüzde 20'si istihdamda. Bunun da yüzde 20'sinin kadın olduğunu biliyoruz oysa engelliler kadın ağırlıklı bir gruptur; kadınlar burada, engelliler içinde de dezavantajlı.

Yüzde 70 ve üzeri engellilik raporu olanlar için engellilik aylığı sadece 5.007 liradır. Bu miktarı bile tüm engellilerin sadece yüzde 3,5'u alabilmektedir. Artık engellilere reva görülen bu durumu anlamak mümkün değildir.

Yıllardır değişmeyen resmî rehabilitasyon merkezlerine gelecek olursak; sayıları sadece 106'dır ve yıllara sari olarak artış planlanmamaktadır, yıllar içinde hep aynı rakam telaffuz edilmektedir yani "Artık rehabilitasyon merkezi açmayı düşünmüyoruz." denilmektedir.

Kendi işlerini kurmak isteyen engellilerimiz için 440 proje hedeflenmiş ve yine yıllar içinde aynı sayı hedeflenmektedir yani "Size kendi işinizi kurmak için bir desteğimiz yok." denilmektedir.

Her geçen gün, araç kullanımından ÖTV muafiyetine kadar sosyal yaşama katılımı zorlaştırılan engellilerin, bir de getirilmekte olan torba yasayla 2008 yılı Ekim ayından önce sigortalananları için çok daha vahim bir durum söz konusudur. Bugüne kadar vergi indirimine esas engellilik derecelerine göre yaş şartı aranmaksızın emekli olabiliyorlarken, artık bu yeni torba yasayla SGK tarafından yapılacak çalışma gücü kaybı oranına göre emekli olacaklardır; bu, emekliliğin zorlaştırılması demektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, sosyal yardımlara gelecek olursak, şu anda, 2023 yılında hane başına ortalama aylık sosyal yardım tutarı 2.192 lira...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Yaman.

AYLİN YAMAN (Devamla) - ...2024'te ne gerçekleşmiş? 2.280 lira yani 88 lira artmış ve bunu, tabloda gurur kaynağı olarak göstermişsiniz. Sayın Bakanım, bunu dolara çevirdiğiniz zaman 75 dolardan 65 dolara indiğini görüyoruz yani yardımın azaldığını görüyoruz; mutlaka bunun düzeltilmesi gerekiyor.

Dahası, 2023 Sayıştay Raporu önemli bir uyarıda bulunuyor. Sosyal yardımlaşma vakıflarından İŞKUR'a yeterli yönlendirme yapılmadığı, yapılanların da işe yerleştirilmediği söyleniyor. Bu şu demek: Yardım yaptığınız kişileri muhtaç bırakmaya devam ediyorsunuz demek; Sayıştay bunu kendi raporunda açık açık söylemiş.

Kırılgan gruplara merkezî bütçeden yeterli pay ayırmayan, ekonomik özgürlüklerini sağlamayan ve bütçe disiplini olmayan Aile Bakanlığı sınıfta kalmıştır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'e aittir.

Buyurun Sayın Timisi Ersever. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığın merkezî yönetim bütçesinden aldığı pay ilginç bir seyir izlemiş. Bakanlık bütçesinin merkezî bütçeye oranı 2022'de yüzde 3,77; 2023'te yüzde 3,5; 2024'te yüzde 3 ve 2025'te yüzde 2,76. Görünen o ki Bakanlığın bütçesi kar topu gibi erimiş. Bununla beraber, 2025 yılında Cumhurbaşkanlığı bütçesi yüzde 38, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi yüzde 42 artarken Aile Bakanlığı bütçesindeki artış oranı ise sadece yüzde 22'de kalmış. Anlaşılan o ki Hükûmet için makam araçları, itibar ve şatafat aileden, sosyal hizmetten, şehit ve gazilerden, engellilerden daha önemli. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, insanı yok sayan bu bütçeye önce sizin itiraz etmenizi beklerdik.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe yokluklar bütçesidir. Bu bütçede kadınların canını koruyan, insanca bir yaşamın kapısını aralayan politikalar yok; eğer olsaydı İkbâl ve Ayşenur hayatlarının baharında katledilmezlerdi. Bu bütçede çocuk yok, çocuklara uzanması gereken devletin şefkatli eli hiç yok; eğer olsaydı İzmir Selçuk'ta 5 yavrumuz yangında can vermezdi. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede yaşlıların kapısını çalacağı huzurevleri yok; eğer olsaydı binlerce yaşlı huzurevi kapısında yıllarca sıra beklemezdi. Bu bütçede engelli yok, sevgi yok, şefkat yok; eğer olsaydı Niğde'de Bakanlığın bakım merkezinde engelli yavrumuz şiddet nedeniyle hayatını kaybetmezdi. Kısacası, bu bütçede insan yok, vicdan yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, on dört yıldır bir tek kadın konukevi açmadınız. 2025 yılında huzurevi kontenjan artışınız 25 kişi. Öksüze, yetime "yardım" adı altında aylık sadece 600 lira ödüyorsunuz. Yoksul ailelere verdiğiniz yardım ise 1.250 lira yani günlük 42 lira. 42 lirayla sofraya ne konur? Biz söyleyelim: Sadece açlık konur, açlık! (CHP sıralarından alkışlar) "Yolsuzlukla mücadele edeceğiz." diye iktidara geldiniz; zengin daha zengin oldu, yoksulluk genişledi, derinleşti, özgürlükler sınırlandı, ülke âdeta Orta Çağ karanlığına sürüklendi, toplumun üzerine karabasan gibi çöken şiddet gün geçtikçe arttı. İktidarınızda çocuklar, kadınlar, canlılar ve doğa acımasızca katledildi. Tabii, sarayın penceresinden bakınca sokaktaki sefaleti, çaresizliği göremezsiniz, anlayamazsınız ama biz anlatmaya devam edelim. En düşük engelli maaşı 2.800 lira; elinizi vicdanınıza koyun, bu miktar hangi derde derman olur? En az 7 milyon çocuk derin yoksulluk içinde yaşıyor. 5 yaş altı çocukların yüzde 10'u yetersiz beslenme nedeniyle gelişmiyor. Yoksullukla

mücadele etmek gibi bir hedefiniz yok ama biz hatırlatalım: Yatırım yapın, istihdam yaratın, devletin elinde avucunda olanı satmaktan vazgeçin, taş üstüne taş koyun, ağır vergi yükü ve enflasyonla halkı ezmeyin.

Değerli milletvekilleri, Hükümetin gündeminde olmayan bir başka önemli sorun ise kadın cinayetleri. 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi'ni imzaladık; sonuç, 2011, en az kadın cinayetlerinin işlendiği yıl olarak tarihe geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Ersever.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Teşekkür ederim.

Yıl 2024, katledilen kadın sayısı 2011'in neredeyse 4 katı; bu yılın on bir aylık bilançosu 370 kadın cinayeti. Tarikat baskısıyla, oy kaygısıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiniz, ülkeyi nereye sürüklediğinizin farkında mısınız? 2018-2020 yılları arasında 30 bin kadın şiddet gördüğü için KADES'e ihbarda bulunmuş; 2023 yılında bu sayı 26 kat artarak 794 bine yükselmiş. Hükümet, yüz binlerce kadının bu feryadını duyuyor mu, tehlikenin farkında mı? Ne duyuyorsunuz ne de farkındasınız. Biz farkındayız, biliyoruz; iktidarımızda bu sorunları çözeceğiz, az kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Üzerine basa basa haykırıyoruz: Kadınlar eşitlik istiyor, hayatın her alanında var olmak istiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Ankara Milletvekili Semra Dinçer'e aittir.

Buyurun Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Katledilen, şiddet gören, tacize ve tecavüze uğrayan kadınların ve çocukların çılgınlığını haykırmak için bu kürsüdeyim. 9 Ekimde Genel Kurulda bu kefeni açtığımda 2024 yılında öldürülen kadın sayısı 296'ydı, aradan altmış sekiz gün geçti, 125 kadın daha katledildi ve ne yazık ki bu kefeni giymek zorunda kaldı. Biz de ne yazık ki bu kefeneye ek yapmak zorunda kaldık. İşte, bu kefende 2024 yılında öldürülen kadın sayısı şu anda 421'dir.

Sayın Bakan, bu kefenin boyu her geçen gün artmaya devam ediyor. Buradan Bakanlığınıza olan mesafe yaklaşık 4 kilometre, bu yıl katledilen kadınların kefenlerini uç uca eklediğimizde buradan sizin oturduğunuz Bakanlık koltuğuna kadar gidiyor bu kefenlerin boyu. (CHP sıralarından alkışlar) Bu tablodan hiç utanmıyor musunuz? Bu topraklarda katledilen tüm kadınların vebali AKP iktidarının boynundadır.

Sayın Bakan, bunlar nedir biliyor musunuz? Bunlar, biber gazı ve elektroşok cihazı. Sizin koruyamadığınız kadınlar çantalarında bu biber gazını ve elektroşok cihazlarını taşıyor; şanslı olanlar bu biber gazı ve elektroşok cihazıyla hayata bağlanırken şanslı olmayanlar ise bu kefeni giymek zorunda kalıyorlar. Bakın, 4 Ekimde İkbâl ve Ayşenur'un vahşice katledilmesinin ardından biber gazı ve elektroşok satışlarında yüzde 500'lük artış oldu, aylardır stokta olan biber gazları saatler içerisinde tükendi. Bunlar sizin utancınız olmalıdır diyeceğim ama sizde utanma diye bir şey yok ki! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde bu kefeni açtığımda gözünüzün ucuyla dahi bakmadınız, bakamadınız; katledilenleri görmezden geldiniz. Bu isimleri bütün Türkiye gördü ama bir tek AKP iktidarı görmedi. Kadınları ve çocukları sahipsiz bıraktınız.

Değerli milletvekilleri, kadını toplumdan soyutlayarak şiddete davetiye çıkartan, halka hizmet etmek için açılan kreşleri kapatmaya cüret ederek kadınları çalışma hayatından koparmaya çalışan; sokakta, iş yerinde hatta kendi evindeki kadını koruyamayan siyasi iktidarla her alanda mücadele etmeye devam edeceğiz. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkarak 6284 sayılı Kanun'u hedef alan ve kadının kazanılmış haklarına göz diken zihniyetle mücadelemize devam edeceğiz. Narin'e, İkbâl'e, Ceren'e, Özgecan'a, Ayşenur'a, Sıla bebeğe ve binlerce kadına ve çocuğa zamansız giydirdiğiniz bu kefeni yırtıp atacağız! (CHP sıralarından alkışlar) Hani diyorlar ya, bu ülkede kadın olmak zor ama kadın ölmek kolay. İşte bu makûs talihi Cumhuriyet Halk Partisi olarak dayanışmayla ve mücadeleyle yeneceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bir annenin çılgınlığı, bir çocuğun gözyaşı bizim için dayanılmaz olmalıdır çünkü kadınların ve çocukların hayalleri bu toplumun yarınını şekillendirecektir. Onların hayatlarını karartan, hayallerini çalan her olay aslında bizim de geleceğimizi karartmaktadır. "Bu bütçede en çok kim yok?" diye sorsalar kadın ve çocuk yok derim. Türkiye'de kadına ve çocuğa her türlü istismar ve şiddet var ama bu bütçede ne kadının ne de çocuğun adı var. (CHP sıralarından alkışlar) Kadın ve çocuğun olmadığı herhangi bir bütçenin ülkenin geleceğine döşenmiş bir dinamit niteliği vardır. Bu bütçeye "evet" dememiz mümkün değildir, tabii ki "hayır" diyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Dinçer.

SEMRA DİNÇER (Devamla) - Sevgili kadınlar, mücadele arkadaşlarım; buyurun buradan bir kez daha haykırıyoruz: Kadınlar ve çocuklar yalnızca korunmayı değil özgürce yaşamayı hak ediyor, biz onların sesi olmaya devam edeceğiz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak söz veriyoruz, hiçbir kadın korkuyla yaşamayacak, hiçbir çocuk aç ve sevgisiz büyümeyecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'ye aittir.

Buyurun Sayın Elçi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi direkt kadınların yaşam hakkına, güvenliğinin sağlanmasına, onurlu bir yaşama ulaşmasına olanak sağlaması sebebiyle ayrı bir öneme sahiptir ve her birimizi tek tek ilgilendirmektedir. Öyleyse bu bütçenin, şiddet ve ölüm tehdidiyle baş başa kalan kadınların sığınacakları sığınmaevlerine, iş olanaklarına, barınma sorunlarına, bir birey olarak yaşayabileceği hayata öncülük etmesi gerekmektedir. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu verilerine göre 2024 yılının ilk on ayında 357 kadın katledilmiş. FİSA'nın ocak-haziran aylarını kapsayan Çocuğun Yaşam Hakkı Raporu ise yalnızca altı ay içinde 343 çocuğun önlenebilir

sebeplerden hayatını kaybettiğini ortaya koyuyor. İlgili kurumların üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmemelerinden ötürü yüzlerce, binlerce kişi hayatını kaybediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Kadına ve çocuğa yönelik şiddetin artmasının birden çok sebebi vardır. Yargı ve eğitim gibi kurumların işlevsel olmaması bundaki en büyük faktörlerin başında geliyor çünkü yargı, sadece siyasal amaçlara hizmet eden bir mekanizmaya dönüşmüş. Örneğin, Esenyurt gibi dar gelirli ailelerin çoğunlukla yaşadığı ve şiddetin yaygın olduğu bir ilçede bununla mücadele etmek için canla başla çalışan Belediye Başkanı Ahmet Özer'in tutuklanması yargının siyasallaşmasının bir sonucudur. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun örnekleri çok fazla. Aynı örnekleri koruma talebi olan kadınların katledilmesinde görmek de mümkündür. Burada alenen bir tercihte bulunmaktadır; iyi işler yapanları cezalandırmak, faileri ise korumak ve cezasızlık politikası uygulamak. Dolayısıyla kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi bir devlet politikası olarak kabul edilmediği, kamu kurumlarının ve demokrasinin güçlenmesini sağlayan sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerle iş birliği yapılmadığı sürece çözümü mümkün olmayacaktır.

Kadınlar evin içerisine hapsedilmek isteniyor. Kadınları eve mahkûm eden, karar alma süreçlerinden dışlayan, kadını dilsizleştiren bir politika üretilmeye çalışılıyor. Oysa kadınlar gündelik hayatın ve karar alma süreçlerinin bir parçası olmadan demokrasiden söz edilemez. (CHP sıralarından alkışlar) Örneğin, AKP iktidarının ilk döneminde kadına şiddet konusunda alınabilecek önlemleri belirten 2006/17 Genelgesi yayımlanmıştı. Kurumların iş birliği içinde hareket etmesini sağlayan bir genelgeydi bu genelge ancak 2023/16 Genelgesi'yle yürürlükten kaldırıldı.

Sivil toplum örgütleri iktidara yakınsa kabul görebiliyor, kadın sorununu kendine yakın bulduğu sivil toplum kuruluşlarıyla çözmek istiyor ancak demokrasiler, eleştiri kültürü ve farklı bakış açılarının çeşitliliğiyle güçlendirilebilir.

Kadınların sosyal yaşama dâhil olması, hayati kararlar alabilmesi için ekonomik bağımsızlığa ihtiyaçları vardır. Sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak adımlardan biri de çocuğuna sağlanacak kreş imkânıdır. Örneğin, 2016'da yayımlanan başka bir genelgede "Koruyucu ve Önleyici Tedbirler" başlığıyla iş birliği yapılacak kurum ve kuruluşlar arasında yerel yönetimler adres gösterilmişti. Oysa 25 Kasım 2024 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı üzerinden yerel yönetimlere, belediyelere ait kreşlerin kapatılmasına ve yenilerinin açılmasına izin verilmemesiyle ilgili yazı gönderildi; tabii ki bu karar kendilerinin olmayan belediyelerde uygulanmaya çalışılıyor. Neticede kreşlerin kapatılmasıyla yine kadınlar zarar görecek, sosyal ve ekonomik hayattan çekilerek eve hapsedileceklerdir. (CHP sıralarından alkışlar)

Özetlemek gerekirse, bir ülkenin demokrasiyle yönetilip yönetilmediğini, kadınlara ve çocuklara verdikleri haklardan, kadınların özgürlüğüne çizilen sınırlardan anlayabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Elçi lütfen.

TÜRKAN ELÇİ (Devamla) - Fakat her şeye rağmen, kadınlar çizilen sınırların dışına çıkmayı becerebilen ve yaşanan mağduriyetlerin en iyi anlatıcısıdır. Örneğin, bir ülke faili meçhul cinayetlerin failerini cezasızlıkla ödüllendiriliyor ise "Cumartesi Anneleri" adıyla meydanlarda otuz yıl süren direnişler olur; bir ülke toplumsal barışını tesis edememiş ise bir kadın kızının cesedini buzdolabında saklamak mecburiyetinde kalır; bir ülke adaletsiz gelir dağılımını bir kader olarak dayatıyorsa bundan yine en çok etkilenen kadınlar olur ve bir çocuğu okula aç göndermenin ne demek olduğunu en iyi yine kadınlar bilir. Bir ülkenin kurumlarında çürüme, yozlaşma başlamış ise şiddet olağan bir yaşam tarzına dönüşmüş ise kutsal ailelerde önce kadınlar ve çocuklar katledilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRKAN ELÇİ (Devamla) - Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Muğla Milletvekili Gizem Özcan'a aittir.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığınız kadını başlı başına bir birey olarak görmediği için onu ancak aile kurumu içinde değerli görüyor. İşte o nedenle de 2025 bütçe teklifinde kadınlar ve sorunları ikinci planda tutuluyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ailenin güçlendirilmesi için 16,6 milyar ayrılmış, buna bir itirazımız yok ancak kadının güçlenmesine neden 4,8 milyar ayrılmış, bunu soruyoruz. İşsiz kadın sayısı 4 milyona yaklaşmışken, kadına şiddet yaşamın her alanını sarmışken bu rakam neye yetecek? Bütçe tercihleri, politik tercihlerdir; bu anlayışla kadının toplumsal yaşamda eşit bir birey olarak yer almasını sağlamak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, bu yıl aralık ayına kadar 375 kadın cinayeti, 233 şüpheli kadın ölümü gerçekleşti. Birçok kadın uzaklaştırma kararı almasına rağmen, koruma talep etmesine rağmen şiddet görmekten ya da cinayete kurban gitmekten kurtulamadı. Kadınların yaşam hakkını koruma görevi sizin ancak tablo ortada: 2018'de 110 olan Bakanlığa bağlı kadın konukevi sayısı 2024'te 112 oldu, dört yılda sadece 4 tane arttı. Şiddet önleme ve izleme merkezi sayısı ise 2018'de 81 iken 2024'te 84 oldu, dört yılda sadece 3 tane arttı. (CHP sıralarından alkışlar) Bakanlık bu anlayışla erkek şiddetin önleyebileceğini mi düşünüyor? Neden kadınların ihtiyacı olan merkezleri artırmıyorsunuz? Engel ne; para mı, anlayışınız mı? Sizin, kadınları erkek şiddetinden korumaya yönelik hiçbir politikanız yok maalesef Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Geçen yıl 2023-2030 Otizm Eylem Planı'nı açıkladınız; bu eylem planında dünyada otizm görülme sıklığı da yer alıyor. 2000'de Amerika Birleşik Devletleri'nde araştırmalar dünyada her 150 doğumun 1'inde otizm vakasına rastlanıldığını gösteriyor. Yıl 2020'ye gelindiğinde ise her 36 doğumdan 1'inin otizmlili olduğunu görüyoruz. Bu rakamlar bütün dünya için devasa bir otizm dalgasının gelmekte olduğunu bize gösteriyor. Sayın Bakan, göreviniz bu dalgaya hazırlıklı olmak. Peki, bakalım ne durumdayız: Sitenizden Bakanlığınıza ait özel ve engelli bakım merkezlerini indirdim bakın, burada; otizmliler için Bakanlığınıza ait sadece 3 merkez var, toplam kapasite 198; 200 bile değil. Otizmliler için 3 merkez var, toplam kapasite 175; kamu ve özel kapasite toplam 393.

Bu merkezler neden önemli biliyor musunuz? Diyelim ki ebeveynler trafik kazası geçirdi, bir ay yoğun bakımda; otizmlili çocuklarımız ne olacak? Aileler ölünce otizmliler ne olacak? Siz Bakanlık olarak "Bize bir şey olursa çocuklarımız emin ellerde bakılacak, gözümüz arkada kalmayacak." hissini yaratmak zorundasınız. (CHP sıralarından alkışlar) Geçici ve kalıcı merkezler

acilen artırılmalıdır; bu noktada iflas etmiş durumdasınız, farkında değilsiniz. Ayrıca, otizmlı çocuğu olan aileler soruyor "Eylem planına göre bu yıl ne yaptınız?" diye, Bakanlığın soruya cevabı şu: "2030'da cevap verebiliriz." işte, bakın, elimde. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, şimdi, şu rapor işkencesine de bir son vermek gerekiyor. Bir otizmlı çocuğumuz yirmi yedi aylıktan beri tanı almış, bu yıl askerlik çağına geldi, aile tekrar rapor almak için uğraşıyor; dilerseniz ismini de verebilirim size. Bakanlığınız bu bilgileri Millî Savunma Bakanlığına göndermekten aciz mi?

Değerli milletvekilleri, engellilere yönelik sosyal yardımlar da tam bir başarısızlık örneği. Eğer engelli iseniz ve geliriniz 5.667 TL'den az ise engelli aylığı alabiliyorsunuz ancak ağır engelli iseniz 4.196 TL, engelli iseniz 2.797 TL.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özcan.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu rakamlar engellilerin hayatını idame ettirmek için nasıl yetecek? Engelli bakımını üstlenen bir kişi 9.078 TL alıyor, en az bir asgari ücreti almalıdır. Ayrıca, engelli bakımını üstlenen kişi sigortalı sayılmalı, emeklilik hakkı olmalı ve sigortası da Bakanlık tarafından yatırılmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Ancak bu adımlar hayata geçerse engelli yoksulluğunu idare etmeyi değil, engelli yoksulluğunu aşmayı hedeflemiş olacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Ama hiç merak etmeyin, siz bunları yapamazsanız ilk seçimden sonra biz yapacağız, Cumhuriyet Halk Partisi yapacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'a aittir.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul Milletvekili olarak Meclisimize cuma günü görüştüğüm ülkemizin yüz aklarından selam getirdim. Bir şafak operasyonuyla hukuksuzca belediyesi işgal edilen eğitimci Profesör Doktor Ahmet Özer'den, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'dan, şehir plancısı Doktor Tayfun Kahraman'dan, Osman Kavala'dan, Selçuk Kozağaçalı'dan sizlere selamlar getirdim. (CHP sıralarından alkışlar) İktidara da bir mesaj getirdim, işgal edilen belediyeyi AKP'li siyasilerle dolduran iktidara da "Meydana selam, mücadelede devam." mesajını getirdim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün, yine maalesef, aynı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nda olduğu gibi "Hakkımı ver!" eylemi yapan insanları acımasızca dövdürdünüz, acımasızca. Bütçeyle ilgili fikirlerini söylemek isteyen, itirazlarını dile getirmek isteyen insanları yerlerde sürüklediniz, basının görüntülerine el koydunuz. Bunu kendinize yakıştırıyor olabilirsiniz ama biz bunu kendi devletimize yakıştırmıyoruz.

Bütçe üzerinde konuşuyoruz. Bu yılın bütçesi 1,4 trilyon lira. Bu, geçen yıla göre yüzde 13,15 artmış durumda. İktidar sürekli sayılarla oynuyor "2002'de böyle oldu, 2005'te böyle oldu, 2015'te böyle oldu." Gerçek şudur: Geçen yıla göre yüzde 13,15 artmış olan bütçe TÜİK rakamları yüzde 48,58; devletin bizzat koyduğu yeniden değerlendirme oranı yüzde 43,93 ise geçen yıla göre gerçekte yüzde 10,38 daha az bir bütçedir.

İlk ve ortaöğretimdeki öğrenci sayısı yüzde 58 artmasına rağmen yüzde 8,41'den yüzde 9,85'e gelmiş olmasını büyük bir başarı öyküsü olarak anlatıyorsunuz. Oysa gayrisafi yurt içi hasıladaki Millî Eğitimin bütçesi 2014'te yüzde 3,19 iken geçen sene yüzde 2,65'ti ve bu yıl daha da geriye giderek yüzde 2,36 oldu. Şunu da söyleyelim: Bütçenizin yüzde 80'i personel bütçesi ve yatırım bütçesi -büyük rakamlar söylüyorsunuz ya- 1998'de, beğenmediğiniz dönemde yüzde 30,63, şimdi ise yüzde 9,73'e inmiş durumda. 2018'de -2023'te- tüm Türkiye'de tam gün eğitime geçeceğinizi, ikili eğitimi bitireceğinizi vadettiniz, seçim beyannamenizde var. Bugün, ilköğrencilerinin yüzde 40'ı, ortaokulu öğrencilerinin yüzde 34'ü, toplamda 3,8 milyon öğrenci ikili öğretime devam ediyor ve otuz dakikalık derslerle çocuklarımız toplamda dört yılda bir yıl ders kaybediyorlar. Derslik sayısı geçen yıla göre 1,17 azaldı ama öğreniyoruz ki Suriye'de yüzlerce okul yapmayı başarıyorsunuz, tebrik ediyoruz hepinizi, tebrik ediyoruz(!) (CHP sıralarından alkışlar)

Okullaşma oranına baktığımız zaman 2011'den bu yana 98'den 95'e inmiş ama müjdeli bir haberim var, yabancıların okullaşması yüzde 97 yani Türkiye'li çocuklardan fazla. Ortaokulda 93 iken 91,41'e düşmüş ama yabancı öğrencilerin okullaşması yüzde 94; ortaöğretimde de böyle, ilköğretimde de böyle. Liselerde bir artış var ama Sayın Bakan, Bakan olduğundan bu yana yüzde 91,7'den de 87'ye düşmüş. Açık öğretim öğrencileri 1,2 milyonu bulmuş ve Bakan Yardımcısı 4+4+4'ün "Üçüncü 4'ü yeniden düşünmemiz gerekiyor." diyor, kendisine buradan güneydin diyorum(!)

Köy okulları... Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde 19.275 köy okulu kapatıldı, öğrenci sayısı beşte 1'e düştü. 1 milyon öğrenci taşınıyordu, artık o da taşınmıyor çünkü tasarruf tedbirleri nedeniyle 30 kilometrenin üzerindeki öğrencileri taşıyamıyorsunuz. Artık nitelikli eğitim satın alınabilir hâle geldi, özel okul sayısı 14.300'ü geçti yani artık eğitim sadece satın alınabiliyor.

Asıl konuşmamız gereken belki de aile bütçesi. Okula başlama maliyetleri yüzde 89 arttı, servis ücretleri yüzde 40 arttı; 1 poğaça 20 lira, 1 tost 50 lira. Devlet öğrencilere yardım yapıyor; erkek öğrencilere 90 lira, kız öğrencilere 100 lira yani eğer sabrederlerse kızlar ayda 2 tost yiyebilir, erkekler onu da yeme şansına sahip değiller. Peki, Hükûmetiniz bir yıl boyunca asgari ücretlilere ne kadar zam yaptı? Yüzde sıfır. Bu utanç da size yeter.

Peki, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız ne diyor? "5,4 milyon çocuğa yardım yapıyoruz." diyor. Demek ki Türkiye'de ciddi bir yokluk, yoksulluk var. Zaten İstanbul Planlama Ajansı da diyor ki: "3 öğrenciden 1'i hiç kahvaltı yapmıyor. Her 5 öğrenciden 1'i haftada en az bir gün aç kalıyor." PISA "3,6 milyon öğrenci" diyor. Peki, sizin vaadiniz neydi arkadaşlar? Siz 2023'te ücretsiz öğle yemeği desteğini artıracığınızı söylediniz. Bir önceki Bakanın koyduğu okul öncesi yemeğini iptal etmiş bir Bakan burada, karşımızda oturuyor. Bu Bakana öneride bulunduk, Plan ve Bütçe Komisyonunda önerge verdik, kanun teklifi verdik -190 milyar lira tutuyor, Türkiye'deki bütün öğrencilere bir öğün yemek verirsiniz 190 milyar lira tutuyor- peki ne yaptılar? "Hayır." dediler. Oysa sadece verdiğiniz vergi indirimleri 701 milyar lira. Dolayısıyla Sayın Bakanın yaklaşımı da şu: "Yemek yapacak yer yok, yer olsa personel yok, ben yemek versem çocuklar yemezler." diyor. Ben de kendisine Allah akıl fikir versin diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, bizi kısıkanan gelişmiş ülkelerde durum nedir? OECD'de Türkiye'nin ortalaması 3.133 dolar, OECD ortalaması 11.914 dolar. Devletin harcamaları yüzde 77'ye düşmüş, OECD'de yüzde 93, Bakanın çok meraklısı olduğu Finlandiya'da ilköğretim ve ortaöğretimdeki hane halkı harcaması yüzde sıfır.

Bütün bu başarısızlıkların kapatılması lazım ve bunun için kreşler konusu geliyor. 2018'de var, 2023'te var, başkan adaylarının tamamı bu vaatlerde bulunuyorlar ve "En az bir yıl okul öncesi getireceğiz." deniliyor, "3-5 yaş grubu yüzde 90 olacak." deniliyor; şu anda yüzde 50'lerde 3-5 yaş grubu devam ediyor, 5 yaş ortalaması yüzde 84'te. Okul öncesinden katkı payı alınıyor, okul öncesine verilen yemekler iptal ediliyor ve -defalarca söylememe rağmen cevap gelmedi- okul öncesinde iki tane program uygulanıyor Türkiye'de, inanması güç; iki okul öncesi program var ama cevap gelmiyor. Oysa Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin 653 kreşi var, sadece İstanbul'da 105 tane -ki iktidara geldiğinde, Ekrem İmamoğlu Belediye Başkanı olduğunda sıfırdı- kreş var ve bu iktidar o kreşleri kapatmaya çalışıyor; kapattırmayacağız size o kreşleri, göreceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

MESEM'lerde 12 çocuk bir yılda hayatını kaybetti. 10 Aralık, 76'ncı yıl dönümüydü İnsan Hakları Beyannamesi'nin. Cumhurbaşkanı, Bakan açıklamalar yaptı, söylediler; oysa bu çocuğun davasına bile kimse gitmedi, ne Millî Eğitim ne Aile ve Sosyal Hizmetler ne Çalışma ve Sosyal Güvenlik ne de Adalet Bakanlığı, hiç kimse gitmedi. Bu çocukları ölümden kurtarmayı beceremiyorsunuz.

Okulları temizlemeyi başaramıyorsunuz. Okullar açıldıktan on yedi gün sonra, 19 Eylülde 8 bin lira maaşla 120 bin kişiyi almaya çalıştığınızı söylüyorsunuz. Dünyanın herhangi bir ülkesinde bu pozisyona düşen bir bakan anında pozisyonundan istifa eder ve onurlu bir iş yapmış olurdu ama buna kulp bulmaya çalışıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu soran Hatay Milletvekilimize cevap olarak gelen şu: "Hatay'da okul başına yüzde 0,31 personel düşüyor." Okullarda bir güvenlik görevlisi yok, teknik personel yok, sağlık personeli yok; o yüzden, okul müdürleri ölüyor, öğretmenler, öğrenciler ölüyor ve şura kararlarına rağmen bunları sağlayamayanlar bu öğrencilerin ve öğretmenlerin hepsinden sorumlular.

Son olarak, genel olarak şunu söylemek isterim: Laik ve bilimsel eğitimle ilgili olarak Sayın Yusuf Tekin sürekli gündem yaratmaya çalışıyor. En son Niksar, Akşehir, Nazilli'de kendisinin atadığı müdürlerin, yöneticilerin cumhuriyete karşı açıklamalarıyla karşı karşıya kaldık. Bursa'da kapıları tekmeleyip girenlerin ödüllendirildiğini gördük. ÇEDES Projesi kapsamında İzmir'de 99 imam atandı fakat buraya dikkat edin: Bu imamların tamamı, 1 imam kadrosu olan Bilal Saygılı Camisi'nden geliyor. Bilal Saygılı kim? AK PARTİ'nin İzmir İl Başkanı. Ya, utanmasaydınız, doğrudan AK PARTİ İzmir İl Başkanlığına gönderseydiniz çocukları, camiye gönderip niye uğraşıyorsunuz, doğrudan oraya gönderseydiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, Sayın Bakan, halk eğitim merkezleriyle ilgili herkesi yanıltan bilgiler verdi. Oysa AYM'nin kararı "Hizmetler durdurulsun, maaşlar ödenmesin." demiyor. Diyor ki: Hizmetler bütçede yer almalı, ödenekler alınmalı." Öğretmenleri yoksulluğa mahkûm ettiniz. 1,2 milyon öğretmeni, siz gelmeden önce 19,7 çeyrek altın alan öğretmenleri 8,3 çeyrek altına mahkûm ettiniz. Eğitim öğretime hazırlık ödeneği için 6,4 çeyrek altın alan öğretmenleri 0,8 çeyrek altına, yoksulluk sınırının altında bir maaşa mahkûm ettiniz ve onlar için 24 Kasım'da verdiğimiz "1 maaş ikramiye olsun." "Eğitim öğretime hazırlık ödeneği 1 maaş olsun." önergelerimizi de reddettiniz. 68 bin olan atanmayan öğretmen sayısını 1 milyona getirdiniz. Sizi yaz boyunca defalarca uyarmama rağmen mülakatları, illerdeki haksızlıkları engelleyemediniz ve öğretmenleri ağılata ağılata haklarını elinden aldınız; o öğretmenlerin ahi boynunuzdadır. (CHP sıralarından alkışlar) Buraya bir madde koyalım, 1.600 öğretmenin sorunlarını derhâl çözelim. 2024'te KPSS'ye giren öğretmenlere, ihtiyacımız olan 100 bine yakın atamayı gerçekleştirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Özçağdaş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Köle düzeninde çalıştırdığınız, asgari ücret altında maaş alan 85 bin ücretli öğretmenimizin ücretli öğretmenliğine son verin, 85 bin kadro açın ve bu kadrolara sınavla alalım; sözleşmeli öğretmenlerin sorunlarını çözelim.

Bizzat yine sizin döneminizde özel sektör öğretmenlerinin taban maaş uygulaması iptal ettiniz; özel sektör öğretmenlerimizin haklarını geri verelim. Engelli öğretmenlerin atamalarını gerçekleştirelim. Deprem mağduru öğretmenlerin artık sorunlarını görmezden gelmeyelim. Engelli öğretmenlerin atamasını söz verdiğiniz gibi yapın. Norm kadro sözü verilen PDR'cilerin sorunlarını duyun ve diploma denklik mağdurlarının, 104 bin diploma denklik mağdurunun sorunlarını görün.

Bu bütçe bütün bu kesimlerin sorunlarını çözmeyecek, bu bütçe geçen yıla göre daha az bütçe. Her şeyin var bir çaresi, onun adı da Cumhuriyet Halk Partisi diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Halıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkenin en önemli bütçelerinden birini, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz, çocuklarımızın geleceğini, ülkemizin geleceğini konuşuyoruz aslında ama bu enflasyonist ve çoklu kriz ortamlarında en büyük darbeyi de eğitimin ve çocuklarımızın aldığını belirtmek isterim.

Efsane Millî Eğitim Bakanımız Hasan Âli Yücel "Vatanın dağlarında, bayırlarında, kırlarında, hatta en ücra köşelerinde kendi başına açıp solan çiçek bırakmayacağız." demişti. Ben bu cümleden eğitime erişim hakkını ve eğitimde fırsat eşitliğini anlıyorum mesela. Peki, bugün çocuklarımız bu haklardan eşit oranda faydalanabiliyor mu? Sayın Bakan, Komisyonda devamlı "yalan" diye itiraz ettiğiniz rakamlar yalan söylemiyor. Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılında çocuk yoksulluğuna ve sosyoekonomik durumun eğitime etkilerine odaklanması gerektiği çok açık. Eğitim İzleme Raporu 2024 kapsamında yapılan analizde 2023-2024 eğitim öğretim yılında eğitim dışındaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı çocukların yüzde 38 artarak 612 bine ulaştığını söylüyor. Bu sayıya T.C. vatandaşı olmayan göçmen ve mülteci çocuklarımızı da eklediğimizde sayı 855 bine çıkıyor. Yine, örgün eğitim hizmetlerinden yararlanma hakkı varken mesleki eğitim merkezleri ve açık öğretim gibi yaygın eğitim kurumlarına kayıtlı çocuklarımız da var. Bu çocuklarımız da eğitim dışındaki çocuklarımızla benzer riskler taşıyorlar; çocuk yaşta, erken ve zorla evlilik, çocuk işçiliği gibi. Bu çocukları da eklediğimizde sayı maalesef 1,5 milyona çıkıyor. Dolayısıyla, eğitime ayrılacak kaynaklar eğitim dışındaki çocukların sayısının azaltılmasına ve tüm çocukların akranlarıyla adil koşullarda eğitim görmeleri için doğru kullanılmalıdır.

Sayın Bakan, Erzurum'da AKP'nin kongresinde konuşmuş, akıllı tahtadan bahsetmiş, "derslik sayısı" demiş, "bina sayısı" demiş; hep sayıdan ve nicelikten bahsetmişsiniz ama nitelikten bahsetmemişsiniz. Mesela, eğitim sadece okullar mıdır, öğretmenler midir, çocuklar mıdır? Hayır; eğitim, vatanın her yönüyle, her insanıyla, her canlıyla ilgilidir. (CHP sıralarından alkışlar) Mesela, örnek vereyim: Bir emekçi iş cinayetine kurban ediliyorsa, bir kadın şiddet görüyorsa bunun eğitimle doğrudan alakası vardır Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Bir çocuk istismara uğruyor ama ses çıkaramıyorsa bunun eğitimle ilgisi vardır. Bir orman yok ediliyor, bir hayvan katlediliyorsa bunun da direkt eğitimle alakası vardır. (CHP sıralarından alkışlar) 2024'ü bitiriyoruz, 2025 yılına giriyoruz, dünya yapay zekâyı konuşuyor malum, biz hâlâ okul tuvaletlerini temizleyemiyorsak, aklıktan bayılan öğrencileri anlatıyorsak, işte bunun da tam da eğitimle alakası vardır. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak eğitime bakışımız nedir biliyor musunuz? Hasan Âli Yücel'in dediği gibi "Dağlarında, bayırlarında, kırlarında hatta en ücra yerlerinde kendi başına açıp solan çiçek bırakmamak." yani tüm çocuklarımıza eğitimde erişim hakkını vermek, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak.

Sayın Bakan, yine 100'üncü yılında o koltukta, Millî Eğitim Bakanlığının koltuğunda oturmakla övünüyorsunuz ama tarihin en kötü dönemini bizlere yaşıtıyor sunuz. Katıldığınız kongrede "Şu anda bizler öyle okullar yapıyoruz ki inşaat kalitesi itibarıyla birinci sınıf okullar yapıyoruz." demişsiniz. Peki, ben size Isparta'dan bir örnek vereyim. Zehra Ulusoy ve Yedişehitler İlkokulları binaları depreme dayanıksız diye boşaltılıyor, güçlendirme çalışması yapılıyor arkasından, güçlendirildi diye çocuklarımız buraya geri alınıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Halıcı.

HİKMET YALIM HALICI (Devamla) - Üç yıl bu çocuklar burada okutulduktan sonra deniliyor ki: "Güçlendirmeyi yeterli yapmamışız." Peki, bu çocukların, öğretmenlerin, çalışanların kılına zarar gelseydi, bunun hesabını kim verecekti? Bunu da buradan size soruyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Tam bir skandallar ülkesi hâline getirdiniz Türkiye'yi. Bakın, Almanları bile kıskandıracak kadar vergi topluyorsunuz ama çocuklarımıza bir tas çorabayı çok gördünüz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, son olarak da şunu söylemek istiyorum: Kör karanlıkta çocuklarımız yıllardır okula gitmek zorunda kalıyor. Yusuf Tekin'e buradan soruyorum: Enerji Bakanına bunu düzeltmesini söylediniz mi Sayın Bakan? Eğer söylemediyseniz rezalet, söylediniz de buna rağmen yapılmıyorsa daha büyük rezalet.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; AKP'nin millî eğitimde sürekli yapboz yaptığı, istikrarlı olmadığı değerlendirmeleri var. Ben öyle düşünüyorum, Millî Eğitim Bakanlığında Yusuf Tekin istikrarı var. Bu onun aslında 3'üncü dönemi, ondan önceki 2 Bakanın döneminde de Bakanlığı arka planda yöneten Yusuf Tekin, bugün de cumhuriyet ve Atatürk düşmanlarının ajandası üzerinde gayet istikrarlı bir Bakanlık yapmaktadır. Geçen yıl bu kürsüde "Tarikat ve cemaatlerle iş birliğine devam edeceğiz." diyerek cumhuriyete meydan okumuştur. TÜGVA, TÜRGEV, İlim Yaymayla uyduruk protokoller yaparak ÇEDES gibi paravan projelerle eğitimci olmayan insanlar okullara sokulmuştur, okullar yolgeçen hanına dönmüştür. Okullara temizlik için belediyeleri sokmuyorlar ama siyaseti ve tarikatı sokuyorlar. Ne diyor? Bu cemaat ve tarikatlar çocukların dağa çıkmasını önlemiş. Zamanında FETÖ'yü de "Çocukların dağa çıkmasını önüyor." diye savunuyorlardı, o çocuklar büyüyünce tanklarla halkı bombaladı. 15 Temmuzda emir verenler dağdan değil, vaiz kürsüsünden indi, vaiz kürsüsünden. (CHP sıralarından alkışlar)

Ordu ilinde velilerin itirazına rağmen okullara soktuğunuz TÜGVA'nın Ordu kurucu il temsilcisi kaçakçılıktan suçüstü yapıp gözaltına alındı hem de gözde kuruluşumuz TUSAŞ bandrollü kolilerle. Senin "STK" dediğin bu mu? Sen bu işleri bırak da çocuk istismarı yüzde 1.500 artmış, ona bak. Bunların çoğu da senin "STK" dediğin tarikat yuvalarında. Çocuklar uyuşturucu batağına gidiyor, çocuklar beslenme bozukluğuna gidiyor. OECD verilerine göre çocuk yoksulluğunda Kosta Rika'dan sonra dünya 2'ncisiyiz. 22 milyon çocuğun yaklaşık 7 milyonu, her 3 çocuktan 1'i okulda açlık ve susuzluk çekiyor. Okulları cemaatlere vereceğine çocuklara su ver, bir öğün yemek ver Sayın Bakan.

Bugün çok bilinen yalanları ve evraklarıyla gerçeklerini de konuşacağız. Cami yalanlarınıza da gelelim mi Yusuf Tekin? "Cumhuriyet Halk Partisi camilerin kapısına kilit vurdu, camileri ahır yaptı." öyle mi? İşgalcilerin zarar verdiği kaç camiyi Atatürk'ün onarıp ibadete açtığını biliyor musun? Bilmezsin tabii. Bakın, Atatürk 1 Mart 1923 tarihinde Meclisin 4'üncü toplantı yılı açılış konuşmasında aynen şöyle söylüyor: "Efendiler, geçen sene zarfında vuku bulan tamirat yekûnu memleketin muhtelif noktalarında 126 cami ve mescidişerifi tamir ettik." diyor. Hatta, Cumhuriyet kurulmadan, 1 Mart 1923'ten bahsediyorum. Değerli arkadaşlar, bu da Başbakanlık Devlet Arşivinden; 1936 ve 1937'de, iki yılda, Atatürk'ün son iki yılında sadece İstanbul'da 142 cami için -isim isim var- kuruşu kuruşuna kaç lira harcadığı. Ha, ben bu evrakları ortaya koyduktan sonra, biraz utanma duygunuz varsa nedamet getirir, Cumhuriyet Halk Partisinden de kamuoyundan da özür dilersiniz. O yüzden, bu tarikat, cemaat yalanlarıyla konuşmayı bırak da okulları konuşalım.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak camilerin kapısına kilit vurmamak ama AKP iktidarında, yirmi iki yılda 20 bin köy okulunun kapısına kilit vurulmuştur, 20 bin köy okulunun. (CHP sıralarından alkışlar) Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak hiçbir camiyi ahır yapmadık ama AKP iktidarında, senin yönetiminde okullar pislikten ahıra dönmüştür. (CHP sıralarından alkışlar)

Cami bilmek ister misin, cami yıkanları bilmek ister misin? Ordu'da sadece benim evimin yakınında 2 camiyi imar rantı için AKP'li belediye yıkmıştır. Hatta cami çalan belediye duydunuz mu? Ben gördüm arkadaşlar. Ordu'da Eskiköy'de tarihî ahşap camiyi "Restore edeceğim." diye bu AKP'nin Büyükşehir Belediyesi çalmıştır, ortadan yok etmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Anadolu İslam anlayışına uymayan bir kökten dinci yapı var. Bunlar Osmanlı devletine de bela olmuşlardır, kurtuluş mücadelemize de açıkça ihanet, işgal güçlerine de hizmet etmişlerdir. İşte, bu Şeyhülislam Dürrizade Abdullah imzalı evrakı göstereceğim size, burada aynen şöyle söylüyor: "Fetvayışerife, Şeyhülislam Fetvası: 'Atatürk ve silah arkadaşlarının öldürülmeleri meşru ve farz olunur.'" Altında imzası var, orijinal evrak arkadaşlar.

Bir diğeri de şu: Arkadaşlar, bakın, Teali İslam Cemiyeti'nin Yunan uçaklarıyla Anadolu'ya attığı, Genelkurmay Harp Dairesi Başkanlığı arşivinden 157 no.lu evrak, Kuvayimilliyeye "eşkiya, maskara", Mustafa Kemal'e "hain, eşkiya, alçak" diyen ve "Bunları yaşatmamak, vücutlarını ortadan kaldırmak farzdır." diyen bu metin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ne alakası var ya!

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Adıgüzel.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bu ikisi de aynı kafanın mahsulüdür. Bugün Atatürk düşmanlığı yapmak, tarikat ve cemaatlara alan açarak karşı devrimcilik yapmak, vatan hainleri Dürrizade Abdullah ve Mustafa Sabrilerin izinden gitmektir. (CHP sıralarından alkışlar) Siz hangi anzavur, hangi delibaşın kullandığı hangi dibi delik kayıkla hangi istikamete gidiyorsunuz bilmeyiz ama biz Cumhuriyet Halk Partililer olarak hâlâ Bandırma Vapuru'ndayız, "Tam bağımsız Türkiye. Ya istiklal, ya ölüm!" diyerek yolumuza devam ediyoruz ve sizin bu tarikat ve cemaat yüzünüzü de bu maskenizi de indirmezsek bize de yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Fethi Açıkel'a aittir.

Buyurun Sayın Açıkel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Millî Eğitim ve Yükseköğretim bütçeleri hakkındaki bu görüşmeleri maalesef Cumhuriyet tarihimizin en talihsiz, en partizan ve en plansız döneminde, yükseköğretimde bilimsel araştırma ve akademik liyakat kısımları yaşadığımız bugünlerde gerçekleştiriyoruz. Üzülerek görüyoruz ki AKP'nin neredeyse çeyrek yüzyıllık iktidarı, üniversitelerimiz ve bilim camiamız için bir fetret, bir yıkım dönemi olmuştur. Atatürk cumhuriyetinin bilimsel gelişme ve planlı kalkınma felsefesinin yerini, kayyum rektörlerin âdeta Timur'un filleri gibi Türkiye'nin bilimsel potansiyelini, çalışma ve akademik üretim iklimini yerle yeksan ettiği partizan politikaları almıştır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yüzden, başta Boğaziçi Üniversitesi olmak üzere Türkiye'nin tüm üniversiteleri 12 Eylül döneminde dahi görülmeyen en nobran, en boğucu, en baskıcı ve en kayırmacı dönemini yaşamaktadır. Ancak şunu biliniz ki eğer Türkiye'de üniversiteler hâlâ ayakta ise bu sizin ceberut ve yapboz politikalarınıza rağmen bilimsel üretime inatla devam eden Cumhuriyetimizin idealist, demokrat ve Atatürkçü akademisyenlerinin sayesinde. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; planlı ve yaratıcı bilimsel buluşların ivme kazandığı ilerleme ve verimlilik artışları, ekonomik büyümenin ve kalkınmanın arkasındaki en temel itici güçtür. Ancak, AKP iktidarında üniversitelerimizde temel bilimler, mühendislik, sanat, tasarım ve matematik odaklı bir müfredat ve akademik kadro planlaması maalesef hâlâ yapılmamaktadır. Bu nedenle üniversitelerimiz sanaysiz, sanayimiz ise üniversitesiz bir konuma düşürülmüştür. O kadar ki ülkemizin atölyeleri ucuz ve kayıt dışı göçmen emeğinden medet umar hâle getirilmiştir. Bu yüzden, Türkiye'nin yüksek ürün grubundaki dış ticaret açıkları geçtiğimiz yirmi beş yıl boyunca giderilememektedir. Nitekim Türkiye'nin toplam ithalatının yaklaşık üçte 2'si yüksek ve orta yüksek teknolojiden oluşmakta, ihracatımızın ise yüksek teknoloji payı sadece yüzde 3'lerde, evet, sadece yüzde 3'lerde sürünmektedir. Bu yüzden son beş yıldaki yüksek ve orta yüksek teknolojik ithalat açığımız 250 milyar dolardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ülkemizin bilimsel araştırma ve temel bilimlerdeki büyük açığı yüzünden ülkemizin kalkınma ihtiyaçları ve sektörlerimizin beklentileri karşılanmamaktadır: 5G teknolojilerinden haberleşme teknolojilerine, çip üretiminden fiber optik altyapıya, değerli maden ve mineral rafinerilerinden nanoteknoloji, grafen, polipropilen ve malzeme bilimi laboratuvarlarına, "reverse" osmoz enstitülerinden karbon filtrasyon üretimine, tarım ve hayvancılıkta büyük veri kullanımından su yönetimine, doğal afetlerde erken uyarı ve sensör teknolojilerinin üretimine kadar tüm kritik kalkınma alanlarında çok ciddi merkezi planlama, araştırma ve kaynak tahsisatı sorunları yaşanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün yapılması gereken, 1973 ve 1975'ten itibaren kurulan TUSAŞ, ASELSAN, ASPİLSAN ve HAVELSAN gibi sanayi kurumlarımızın benzerlerinin TÜBİTAK öncülüğünde, yüksek teknolojik ulusal üretim ve inovasyon ekosistemi içerisinde yeniden kurulması ve sektörlerimize kazandırılmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kurumların benzerleri ve yenileri yeni sektörlerde ihdas edilmediği için tüm yenilikçi alanlarda beyin göçüne çözüm bulunmuş değildir. Yakın zamandaki bir çalışmaya göre, dünyanın en büyük çip litografi makinesi şirketi olan Hollandalı bir şirkete giden Türk mühendis sayısı en az 1.300'dür. Sadece Almanya'ya giden doktor sayısı ise malumunuz 3.000'e yaklaşmıştır. Buna benzer bir insan kaynakları kaybetme riski ve eğitim plansızlığı maalesef Mersin Akkuyu'yla başlayan ve çok yaşamsal bir alan olan nükleer enerji alanında da yaşanmaktadır. Maalesef Türkiye'nin yetkin akademisyenleri ve parlak öğrencileri nükleer enerji alanına gerektiği ölçüde dâhil edilmemekte, öğrencilerin eğitim süreçleri, ölçme, değerlendirme süreçleri layıkıyla yürütülmemektedir. Bu nedenle bir an önce Atatürk döneminin planlı kalkınma, bilim ve teknoloji politikalarına, kıvılcım zirvelerine yeniden dönüş yapılmalıdır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Açıkel.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vahim yükseköğrenim tablosu altında kayyım rektörlerle ülkenin en parlak akademisyenlerine kampüs hayatını zindan eden, eğitim ve istihdam arasındaki bağı koparan, araştırma enstitüleri ile üniversitelerimiz arasında bir türlü köprü kuramayan, büyük kentlerde fedakâr akademisyenlerimizi kronik yoksulluğa mahkûm eden bir yükseköğrenim politikasına ve bütçesine onay vermemiz mümkün değildir. Türkiye için kurtuluşun yolu Büyük Atatürk'ün yoludur, "Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir, fendir." diyen cumhuriyetin yoludur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yüzden sizlerin dogmatik, baskıcı ve kayırmacı politikalarınıza ve bu politikaları destekleyen bütçenize onay vermemiz mümkün değildir.

Vatandaşlarımızı ve yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'a aittir.

Buyurun Sayın Taşkın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Sayın seçilmişler, sayın atanmışlar; herkesi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Üniversitelerimizin 3 temel işlevi vardır: Eğitim, araştırma ve topluma hizmet. Bu 3 işlev açısından baktığımızda bugün üniversitelerimiz büyük bir çöküntü yaşamaktadır. Gençlerimiz eğitim gördükçe işsiz kalma olasılıkları artıyor. Bugün bir lise mezununun işe girme olasılığı üniversite mezununa göre çok daha yüksek; üniversite mezunlarında işsizlik oranı yüzde 40'lara dayanmış durumda. Beyaz yakalı işsizliğini anlatan bir kitabın başlığı aslında her şeyi özetliyor. Kitabın başlığı diyor ki: "Boşuna mı Okuduk?" 1 milyonun üzerinde atanmayan öğretmenin varlığı da bu başarısızlığın en açık göstergelerinden biridir. Bu rakamlar, yükseköğretim sistemimizin, planlamanın iflas ettiğinin açık göstergesidir. "Her ile bir üniversite" popülizmiyle üniversitelerin sayısı arttı ancak kalite düştü. Bugün "Üniversitelerde 7 milyon öğrencimiz var." diye övünüyorsunuz, 7 milyon öğrencinin yüzde 40'ından daha fazlası açık öğretim sistemindedir; bu, nedense pek vurgulanmayan bir realitedir.

Bakın, somut bir örnek verelim: İngilizce öğretmediğiniz bir uluslararası ilişkiler mezunu genç zincir bir markette kasiyerlik yapıyorsa bunun sorumluluğu da vebali de sizdedir; sizin plansız, programsız politikalarınızdadır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Toplum da bunun farkında, bütün toplumda üniversitelerden bir kaçış söz konusu; toplum kaçıyor, fakirler kaçıyor çünkü üniversite mezuniyeti hiçbir işine yaramayacak.

Bakın, 2018-2022 yılları arasında 2 milyona yakın gencimiz üniversite eğitimini yarıda bıraktı. Üniversite eğitimini yarıda bırakan 2 milyon gencin hangi sosyoekonomik gruptan geldiğini söylemeye gerek var mı? Yok, elbette en dezavantajlı gruplardan.

Özetle, akademik nitelik, özgürlükler ve üniversitelerin topluma sağladığı faydalar bakımından büyük bir çöküş var. Akademik özgürlüklere bir göz atalım. 2023 yılındaki Akademik Özgürlük Endeksi'ne göre Türkiye en düşük E kategorisinde. Bu kategoride kimler mi var? Çin, Kuzey Kore, Mısır, İran, Ruanda ve Suriye var bu kategoride.

Yine, Avrupa Üniversiteler Birliği üniversitelerin özerklik karnesi raporunu hazırladı, burada da durum hiç parlak değil. Neden mi? Hiçbir Avrupa ülkesinde üniversite rektörü devlet veya hükûmet başkanı tarafından seçilip atanmıyor, hiçbir Avrupa ülkesinde böyle bir uygulama yok; Türkiye tek örnek ve bu nedenle de üniversitelerimiz özerklik karnesinin en altlarında yer alıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Ne zaman?

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) - Rektör ve dekanların seçiminde üniversiteler yeniden söz sahibi olmalıdır. Aslında, Anayasa Mahkemesinin 4 Haziran 2024 kararı ülkemizi bu utançtan kurtarmanız için bir fırsat sunuyor. Düşünün, yurttaşlarımız muhtar seçebiliyor ama üniversite bileşenleri kendi rektör ve dekanlarını seçemiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkeyi bu utançtan kurtarmanız gerekiyor. Zaten Anayasa Mahkemesinin ilgili kararında diyor ki: "Evet, KHK'yle düzenledin ama liyakati ve özerkliği de göz ardı ettin. Sana bir yıl veriyorum, bir yıl içinde bu Meclis bu yasa'yı çıkarsın." Altı ayı geçti, herhangi bir süreç yok. Ben iktidara sormak istiyorum, Millî Eğitim Bakanına sormak istiyorum: Rektörlük seçimleriyle ilgili üniversiteleri de dâhil eden bir çalışmanız var mı? Bu Meclis bu utançtan kurtulmalıdır.

Bakın, her konuşmamda değinmek zorundayım, YÖK Başkanımız da burada, Boğaziçi Üniversitesinde yaşanan rezaleti dile getirmeden buradan çıkamam, oradan mezunum; herkes bana bir sürü not gönderdi. Bakın, şöyle düşünün: Dünyanın her yerinde çalışma niteliği olan bir sürü hoca bir kamu üniversitesinde tutunmuş, orayı bırakmak istemiyor, oranın niteliğini korumaya çalışıyor; paraşütle gelen rektör ise aceleyle vasat atamalar yapıyor. Neden bu atamaların vasat olduğuyla ilgili bir karşılaştırma yapmak istiyorum. Eğer Boğaziçi'ne atanan hoca örneğin muhafazakâr cenaha yakın İbn Haldun Üniversitesine atanmaya kalksa çoğu oraya giremez bile. Nedir kardeşim bu niteliksizlik? Ne yapmaya çalışıyorsunuz siz? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, başka bir şey var: Boğaziçi Üniversitesine bugüne kadar 650, tekrarlıyorum, 650 idari personel atandı. Üniversitenin ölçeği küçük zaten, neden 650 idari personel atandı? Bir, kadrolaşma; iki, kaybettiğiniz belediyelerdeki arkadaşlara istihdam kapısı açmaya çalışıyorsunuz. Yahu, siz garibanlara tasarruftan bahsederken birisi AK PARTİ'liyse onun ömür boyu istihdam garantisi mi var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşkın, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) - 650 idari personeli oraya çakarken başkalarına tasarruftan bahsetme hakkınız yok.

Yine, KHK zulmü devam ediyor, üniversitelerde 5 binin üzerinde insan KHK'lerle atıldı ve bu, modern dünyadaki en büyük akademik tasfiyedir. Benim de aralarında olduğum Barış Akademisyenlerinin hukuki süreci sekiz yıldır devam ediyor, lehimizde Anayasa Mahkemesi kararı var ama buna rağmen biz hâlâ bu mağduriyetten kurtulamadık. Danıştaya bu konuda çok iş düşüyor. Üzülmek istiyorum, üniversite rektörlükleri göreve iade edilen arkadaşlarımızın tekrar görevden alınmaları için hukuki süreç başlatıyorlar, bu utanç da bu üniversitelere yeter. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - YÖK Başkanı suçludur.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) - Sözün özü, çok sorun var ama çözüm belli: Evrensel değerler, liyakat ve akademik özgürlükler temelinde üniversiteler yeniden yapılandırılmalıdır. Üniversite bileşenleri, öğrenciler dâhil yönetimde söz sahibi olmalıdır. Adres de belli: Cumhuriyet Halk Partisi. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) - Biz dersimize çalışıyoruz, iktidara geldiğimizde tüm bu çetrefilli konuları çözeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'e aittir.

Buyurun Sayın Taşkent. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2025 yılı bütçesine ilişkin görüşlerimizi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Yükseköğretim Kalite Kurulu, yükseköğretim kurumlarının kalite güvencesi sistemini geliştirmek, değerlendirmek ve iyileştirmek amacıyla kurulmuş bağımsız bir kuruluş. Peki, nasıl kuruldu, biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Türkiye'nin 2001 yılından beri üye olduğu Avrupa yükseköğretim alanında üniversitelerin kalitesini ölçecek ulusal ve bağımsız bir kurum olmadığı için ve hep zayıf karne aldığı için kurulmak durumunda kaldı; aksi hâlde, Türk üniversitelerinin verdiği diplomaların yurt dışında tanınırlığı olmayacaktı.

Mayıs 2024'te Arnautluk'ta gerçekleştirilen ve Türkiye'den YÖK Başkanının katıldığı toplantıda, akademik özgürlüklerin teminat altında olması, yükseköğretim kurumlarının siyasi müdahale olmaksızın görevlerini yerine getirmeleri, üniversite özerkliğine sahip olmaları, öğrencilerin ve akademisyenlerin yönetime katılmaları, temsil edilmeleri ve karar süreçlerinde yer almaları gibi ilkeler kabul edildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, tüm bunlar bizim ülkemizde yükseköğretimde var mı? OECD ülkeleri arasında AR-GE harcamalarında alt sıralarda yer alıyoruz. Bütçesi ve çalışma alanı olmayan Yükseköğretim Kalite Kurulunun görüntüden başka bir işe yaraması mümkün mü? Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen hukuksuz ve keyfî rektör ve YÖK üyesi atamaları devam ediyor. Üniversitelerin özerkliği tek parti için yok ediliyor. Bu süreçte akademik yetkinliğe sahip olmayan, hatta geçmişte üniversitelerle hiçbir bağı olmayan kişiler cemaat ve tarikat referanslarıyla yönetim kademelerine getiriliyor. Bu durumda hangi kaliteden söz edeceğiz, hangi kalite denetlenecek ve iyileştirilecek? (CHP sıralarından alkışlar)

Yükseköğretime kayıtlı öğrencilerin yarıya yakını açık öğretimde kayıtlı. Bir fakültenin ülkede 3 milyon civarı bir öğrenciye sahip olmasını doğru buluyor musunuz? Bunu kaliteli ve çağdaş bir yönetim bağlamında iyileştirmek için bütçe planladınız mı? Kalite Kurulunun Ocak 2024'te paylaştığı verilere göre -demin sayın milletvekilimizin de söylediği gibi- 2 milyon öğrenci okulu bırakmış görünüyor, bunun nedenlerini araştırdınız mı? Bu bütçede herhangi bir önlem kalemi oluşturduğunuz mu? Üniversite sayılarını artırdınız, her ile bir üniversite açtınız; niceliği artırırken niteliği yok ettiniz. 208 üniversite diploma veriyor ama nitelikli insan kaynağı oluşturamıyor.

Akademisyen maaşları yıllardır iyileştirilmedi. 2002'de asgari ücretin 8 katı olan profesör maaşı bugün 2,5 katına denk geliyor. Akademik zam çağrıları yapmalarına rağmen akademisyenler iktidar tarafından yıllardır göz ardı ediliyor.

Üniversitelerimizin uluslararası rekabet edebilirliğini artıracak projeler, akreditasyon süreçleri, akademik çalışma ortamlarını iyileştirme çalışmaları ve bunlara ayrılan kaynak nerede? İktidarınız üniversitelerde ciddi bir erozyon yarattı. Rektör atama sistemi liyakat yerine siyasi bağlılığa dayalı hâle geldi. Bu durum, akademisyenlerin eleştirel düşünme ve özgürce araştırma olanaklarını ciddi bir şekilde kısıtladı ve üniversitelerimizi birer bilim yuvası olmaktan çıkardı. (CHP sıralarından alkışlar) Akademisyenlerin görüşleri nedeniyle işten çıkarılması, haklarında soruşturmalar açılması ve hatta KHK'lerle ihraç edilmesi bu erozyonun en somut göstergeleri, Boğaziçi Üniversitesinde de yaşananlar ortada.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında üniversitelerimizin hak ettikleri yere gelmesi elzemdir, bunlardan biri bile eksik olursa yükseköğretimde kaliteden bahsetmemiz mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Taşkent.

AYÇA TAŞKENT (Devamla) - Ama üzgünüm sizler bunları yapmaktan çok uzaksınız. Bu yüzden, biz bu bütçeye "hayır" diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Metin Ergun, söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Kariyer Basamakları Yönetmeliği'ne ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına vermiş olduğu soru önergesine ilişkin açıklaması

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Millî Eğitim Bakanlığına sormak istiyorum: Sayın Bakan, Öğretmenlik Mesleği Kanunu yasallaşmasına rağmen Kariyer Basamakları Yönetmeliği henüz yayınlanmamıştır, yılbaşına kadar bu yönetmelik yayınlanmaz ise 350 bin civarında öğretmenin maaşlarının yaklaşık 5 bin Türk lirası civarında eksik yatacağı tahmin edilmektedir. Bakanlığınız bu sorunun giderilmesi için gereken yönetmeliği ne zaman yayınlayacaktır? Bu konudaki gecikmenin nedeni nedir? Bir de telafi edilecek mi eğer gecikme olursa?

Ayrıca, Sayın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sormak istiyorum: Sayın Bakan, daha önce size bir soru önergesi vermiştim, zamanında cevap verdiniz ama verdiğiniz cevaplarda benim sorularımın cevabı yoktu. Bu vesileyle bir kez daha sormak istiyorum, en azından bazılarını sormak istiyorum: Son beş yılda ülkemizde kaybolan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

38.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Millî Eğitim Bakanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sordukları sorulara ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığına soruyorum: Temel eğitim programında dış proje kredileri 2023-2024'te 1,5 milyon iken 2025 için 5 milyar 293 milyon oldu. Dış kredi borçlanmasındaki bu sıçrama nedendir, nereye kullanacaksınız; ÇEDES Projesi'ne mi, yoksa bu aracılıkla tarikat ve cemaatlara mi aktarılacak?

Okullarda bir öğün yemek ve hijyene erişemeyen çocuklar dururken engelli, PIKTES'li, sözleşmeli ve atanamayan her branşta öğretmen varken, 70 bin sözleşmeli öğretmene on beş gündür maaşları ödenmezken asli görevinizi yerine getirin, bırakın tarikatlara para aktarmayı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına soruyorum: Ev içi şiddet acil yardım hattına kasım ayında 508 çağrı düşmüş durumda. Daha ne kadar bekleyeceksiniz İstanbul Sözleşmesi'ni ve 6284'ü etkin uygulamak için?

Sayın Bakan, empati yapın, kimsesiz dul kadınlara bin lira veriyorsunuz; bir gün lütfen, bir ay değil bir gün o bin lirayla geçinmeye çalışın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koca...

Buyurun.

39.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mamak Belediyesine ait hayvan barınağına ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Mamak'ta katliam var, Türkiye'de katliam var. Hayvan katliam yasası bu Meclisten geçirildiği andan itibaren memleketin her yerinden kan damlıyor. Yasa görüşmelerinde bu yasanın soykırımın önünü açtığını defaatle söylerken aynı zamanda barınaklar ölüm kampıdır dedik, barınaklar Nazi kampıdır dedik ve dün Mamak Belediyesi barınağından yansıyan vahşet görüntüleri barınakların ölüm kampı olduğunu bir kez daha teyit etti. Hayvanların önüne bir kap mama, bir kap su bile bırakılmamış. Hayvanlar açlıktan birbirlerini parçalamışlar, şanslı olanlarsa bir deri bir kemik, pislik içinde, korku içerisinde bekliyorlar. Hayvanları sahiplenmek isteyenlerin önüneyse yönetmelik deyip çıkıyorlar. Mamak Barınağı vahşetindeki tüm sorumlular hesap vermelidir, istifa etmelidir. AYM yasayı iptal etmeli ve bu katliam yasası derhâl geri çekilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Genç...

40.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin eğitim sorunlarına ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'e seçim bölgem Kayseri'deki eğitim sorunlarıyla ilgili vatandaşlarımızın sorunlarını dile getirmek istiyorum: Tasarruf tedbirleri kapsamında temizlik görevlileri artık sadece iki gün okullara geliyor. Bu durum, salgın hastalıkların artabileceği kış aylarında ciddi riskler oluşturmaktadır. Kayseri'deki okulların temizlik ve ısınma ihtiyaçlarının acilen karşılanması gerekmektedir.

Yine, tasarruf tedbirleri nedeniyle sınıf birleştirmelerine gidildi ve bu uygulama sonucunda norm fazlası olan öğretmenler resen atandı. Bu durum, öğretmenlerin aile bütünlüğünü derinden etkilemektedir. Yine, 6 Şubat depremlerinden sonra kapatılan iki büyük mahallemizin iki önemli ortaokulu Besime Özderici ve Kadir Has Ortaokullarının hâlâ eğitime açılmamış olması çok ciddi mağduriyetler yaratmaktadır. Bu konuda Bakanlığı acilen göreve davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Alagöz...

Buyurun.

41.- Iğdır Milletvekili Cantürk Alagöz'ün, AK PARTİ Iğdır İl Başkanlığı binasına düzenlenen saldırıya ilişkin açıklaması

CANTÜRK ALAGÖZ (Iğdır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün akşam saatlerinde AK PARTİ il binamıza alçakça bir saldırı düzenlenmiştir. Bu saldırıyı şiddetle kınıyorum. Tek tesellimiz şudur ki can kaybımız olmamıştır. Amacı belli, planlanmış bu saldırı fiilî olarak parti binamıza yapılmış olsa da emin olun ki hepimize karşı yapılmıştır çünkü bu saldırı milletin huzuruna, güvenliğine ve kardeşliğine yapılmıştır. Bu tür eylemleri yapanlar ve arkasındaki güçler şunu bilsin ki biz bu tür alçak eylemlere, tuzaklara düşmeyeceğiz. Bu milleti ayırıştıramayacaklar çünkü biz bir milletiz.

Bu vesileyle, tüm Iğdır'a, il teşkilatımıza bir kez daha geçmiş olsun diyorum. Biz durmadan çalışacağız çünkü bizim vatana borcumuz var.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara...

Buyurun.

42.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Millî Eğitim Bakanına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Millî Eğitim Bakanına buradan sormak istiyorum: Antakya'da 12 ücretli öğretmenin görevine son verildi. Neden diye sorguladığımızda güvenlik soruşturması gerekçe gösterildi. Oysaki bu öğretmenler en az üç ila dört yıldır aynı okulda görev yapmakta idiler. Yeniden araştırdığımızda, kadrolu bir öğretmen mi var yerinde? Hayır, yok. Başka bir öğretmen yerine atanmış veya görevlendirilmiş diyelim. İnan Kaya, Kısmet Nur ve Dudu Şafak'ın dışındaki 9 öğretmenin, toplamda 12 öğretmenin neden görevine son verildi, bilmek istiyoruz.

Hatay'da özellikle kamu kurumları tarafından işgal edilen, kamu kurumlarının kullandığı okullar ne zaman boşaltılacak? Okulların güçlendirilmesi ne zaman bitecek? Ayrıca, özellikle servis hizmetlerinden faydalanamayan öğrenciler için ne düşünüyorsunuz, bilmek istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

43.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, ek öğretmen atamasına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bazı milletvekillerimiz de dile getirdi, mülakatlarda yaşanan hakkaniyetsiz durum. Tabii, bir derdimiz var, itirazımızın gerekçesi de budur. Mülakatlarda, öğretmen mülakatlarında yaşanan hakkaniyetsizliğe bir itirazımız var. AK PARTİ'li arkadaşlarımızdan ve Sayın Bakanımızdan bu konuda bir kere daha empati yapmalarını istirham ediyorum yani kendilerini ömürlerinin baharında iş bulma umutlarının ellerinden alındığını düşünen gençlerimizin yerine koysunlar, kendilerini KPSS'de ilk 20 bine girmelerine rağmen mülakat puanıyla elenen gençlerimizin yerlerine koysunlar, bir de üzerine bölgeler arasında uygulanan farklı puanlama haksızlığını da koysunlar ve bu konuya bir çözüm bulsunlar, biz de destek verelim. Çözüm çok açıktır, çözüm nettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, on saniye...

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, çözüm ek atama yapılmasıdır yani bu konunun AK PARTİ'li arkadaşlarımızın ve iktidarın üzerinde bir vebal olarak kalmaması için bu konuda ek atama yapılması tek çözümdür.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Çatalca'daki bir fabrikanın işçilerinin açlık grevinde olduğuna ve Ankara'da bugün gözaltına alınan sendikacılara ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Polonez işçilerinin grevde olduğunu söylemiştik, açlık grevine başladıklarını söylemiştik. Önümde gördüğünüz kefen parçasını Polonez direnişindeki işçiler gönderdiler, üzerinde "Sendikalı olma haktır." yazıyor. Hâlihazırda grevleri devam ediyor ve Meclisten de artık bir çözüm istiyorlar, yaşamak istiyorlar, işlerine geri dönmek istiyorlar; bu soğukta, bu karda, bu kışta hâlihazırda dışarıda ve açlık grevindeler. Bu anlamıyla, Meclisin bu konuda hızla adım atması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, bugün Ankara'da gözaltına alınan 53 sendikacının da derhâl bırakılması gerekiyor. Çok ciddi kötü muameleye uğradıkları, darbedildikleri bilgisini tekrar iletiler. Bu konuda da Meclisi duyarlı olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.39

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)
- 1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'e aittir.

Buyurun Sayın Keşir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE KEŞİR (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ama sıralarımız da boş, keşke daha fazla milletvekilimiz burada olsaydı.

Şimdi, özellikle AK PARTİ'nin kadın ve aile politikalarına bakış açısını tekrar hatırlatmam gerekiyor, benden önceki bir konuşmacı bu konunun anlaşılmadığı izlenimi bıraktı bende.

Biz AK PARTİ olarak kadın ve aile politikalarında "ya-ya da" yaklaşımı içinde değiliz yani "ya kadın hakları ya da aile bütünlüğü" demiyoruz. "Dikotomik sıklık" dediğim -sıklıkla kullandığım ifade bu- ifadeyi kullanan konuşmacı konuyu anlamış ama biraz yarım anlamış. Biz "hem-hem de" diyen bir yaklaşımı sergiliyoruz ve AK PARTİ'nin diğer siyasi partilerden en önemli farkı bu.

Tabii, kadın konusunu ele aldığımızda ilk konuşacağımız şey eğitimde fırsat eşitliği. Ne yazık ki bu ülkenin kadınlarını "makbul olanlar ve olmayanlar" diye bölenler, okul kapılarında bekletenler, 16-17 yaşındaki çocukları ikna odalarına mahkûm edenler, bugün, çalışma hayatındaki kadın katılımından, siyasetteki kadın katılımından bence bahsedemezler çünkü kadın ve yoksulluk konusunu işlediğimizde bile, üniversite eğitimi almış kız çocuklarının yüzde 68'inin istihdama katıldığını görebiliyoruz. Eğer bugün yüzde 68 değilsek vaktinde kız çocuklarını kapılarda bekletenlerin bu işte en büyük vebali var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Peki, biz yirmi iki yılda ne yaptık bu konuda? Öncelikle yasakları tarihe gömdük. Diğer taraftan, 81 ilde üniversiteler açarak kız çocukları için tam ve ulaşılabilir bir fırsat eşitliği sağladık eğitim konusunda ve bugün üniversite öğrencilerinin yüzde 51'i kız çocukları, bakın, yüzde 51'i.

Diğer taraftan, peki, bu ne sonuç doğurdu bize başka konularda? Bugün, AK PARTİ'nin bu eğitim politikaları sayesinde kamu istihdamında kadın oranı yüzde 44. Peki, bununla beraber başka ne değişti? Bugün, kadın hâkim oranımız yüzde 47, kadın araştırma görevlisi oranımız yüzde 51, kadın avukat oranımız yüzde 46, TÜBİTAK'tan destek alan kadınlar yüzde 48, KOSGEB'den destek alan kadınlar yüzde 41 gibi. İşte, bu yüzde 51'lik kız öğrenci oranı istihdama ve iş dünyasına katılımı da sağladı.

Diğer taraftan, bir başka konu üzerinde hemen vaktim elverdiğince durmak istiyorum. Kadına yönelik şiddet bizim en önemli mücadele alanlarımızdan biri. Bunu niye söylüyorum? 2002'deki ilk seçim beyannamemize bakın, bir zahmet bakın; biz orada, daha ilk seçim beyannamemizde bile töre, namus cinayetleri ve kadına yönelik şiddetle nasıl mücadele edeceğimizi çok açık ifade ettik. Ne yaptık? 2004'te Anayasa değişikliği yaptık "Kadın-erkek eşittir." ilk defa AK PARTİ döneminde Anayasa'ya girdi. Peki, daha ne yaptık? 2005'te kapsamlı bir Türk Ceza Kanunu çıkardık ve kadına yönelik şiddet ilk defa AK PARTİ iktidarında suç sayıldı.(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, yıllarca yıllarca bu konuda mangalda kül bırakmayanlar iktidardılar ve iktidar ortağıydılar.

Peki, İstanbul Sözleşmesi üzerinden bir tartışma yürüyor ama şunu özellikle belirtmem lazım, biraz bu konuyu araştırıp çalışmak gerekiyor bu konuyu konuşabilmek için. İstanbul Sözleşmesi'ni 45 ülke imzaladı, bunun 6'sı parlamentosuna getirmede, hiçbir şey yapmadı, Ermenistan ve Çekya bunun içinde; 7 ülke parlamentosundan geçirdi ama hiçbir kanuni düzenleme yapmadı, bunların içinde İsveç, Norveç ve Finlandiya var; 26 ülke şerh koydu. Peki, bunun sonunda ne oldu? Geçtiğimiz Mayıs ayında Avrupa Konseyi 51 maddelik bir deklarasyon yayınladı, ülkelere dedi ki: "Sözleşmeyi imzaladınız ama hiçbir şey yapmadınız, bu 51 maddeyi -başvuru merkezi, çağrı merkezi gibi gibi- Haziran 2027'ye kadar uygulayın." Peki, şimdi soruyorum: Bu saydığım ülkeler için, sözleşme koruyor diyebilir miyiz? Diyemeyiz çünkü hiçbir sözleşmenin gerektirdiği kanuni düzenlemeyi yapmadı, müstakil kanunu olan yegâne ülke Türkiye'dir, yegâne ülke Türkiye'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve ben üşenmedim, oturdum bu 51 maddelik deklarasyonu çalıştım, iç hukukumuzla karşılaştırdım ve biz bu 51 maddenin tamamını Türkiye olarak birincil ve ikincil hukuki düzenleme olarak gerçekleştirdik hatta 2 tane de fazlamız var; biri elektronik kelepçe, diğeri de mağdurun kimliğinin değiştirilmesi bahsi ki Konseyin Direktifi'nde bile öngörülmemiş. Onun için diyorum "Sözleşme korur." ifadesi kadına yönelik şiddeti araçsallaştıran bir balon ifadedir, dersini çalışmamanın ifadesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, kadın cinayetleri bir balon değil! Kadın cinayetler bir balon değil Sayın Ayşe Keşir Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Keşir, lütfen tamamlayın.

AYŞE KEŞİR (Devamla) - Biz, Türkiye olarak kanun çıkartan yegâne ülkeyiz, direktifin 51 maddesini, sözleşmeden çıkmış olmamıza rağmen, uygulayan yegâne ülkeyiz, bunu tekrar buradan kayıtlara geçiriyorum.

Az önce, bir konuşmacı İnsan Hakları İzleme Örgütünün raporlarından bahsetti; İnsan Hakları İzleme Örgütü raporlarını lütfen sansürlemeyin, sansürlemeyin. Bakın, burada, raporların bir tanesi bende; 2015, 2016, 2018, 2020, 2021'de yayınlanan

raporlarında PKK/YPG'nin 15 yaş altı çocukları nasıl zorla silahlandığı, kadınlara nasıl tecavüz ettiği bu raporlarda var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bak, uluslararası raporları sansürlemeyin.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, bu kadın katliamını nasıl durduracaksınız, bunu anlatın o kürsüden!

AYŞE KEŞİR (Devamla) - Diğer taraftan, Cumhuriyet Halk Partisi Nilüfer, Ataşehir, Kartal, İzmir Bornova, Karşıyaka, Bayraklı'daki sığınmaevlerini kapatmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Kadın cinayetlerini önleyemiyorsunuz, lütfen onu anlatın. Bu milletin kadınları bunu istiyor.

AYŞE KEŞİR (Devamla) - Sığınmaevleri yasal zorunluluktur belediyelere; sığınmaevlerini kapatanlar kadına yönelik şiddetle mücadeleyi bu kürsüden anlatmaya kalkıp bizim aklımızla alay etmesin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, iktidar sizsiniz; bu kadın katliamını nasıl önleyeceğinizi anlatın lütfen kürsüden.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Kahramanmaraş Milletvekili Tuba Köksal'a aittir.

Buyurun Sayın Köksal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; kadını, aileyle, çocukla, engelli bireylerle, şehit ve gazilerimizle ilgili her bir meselenin siyasetüstü bir bakış açısıyla değerlendirilmesi gerektiğini ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, görev alanı nedeniyle ülkemiz insanına pek çok vesileyle kol kanat germektedir ve geleceğimiz çocuklarımız görev ve sorumluluk alanlarımızın başında gelmektedir. Çocuklarımıza, aile değerlerimize, savunmasız insanlarımıza âdeta taarruz hâlinde gelen maddi ve manevi saldırılara karşı birlik olmazsak tek taraflı bir biçimde bu işin üstesinden gelemeyiz. Cumhuriyetin ilk yıllarında 23 Nisan'ın bayram olarak hediye edildiği çocuklara atfedilen değer ve gösterilen özen maalesef sonraki yıllarda devam etmemiştir.

Bizler millet olarak çocukları her zaman geleceğimizin güvencesi olarak gördük ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde onlara mutlu, güvenli ve sağlıklı bir gelecek sunmak için iktidara geldiğimiz ilk günden beri canla başla çalıştık. Bu bakış açısıyla, 17 Nisan 2023'te Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı'yla gözyaşlıklarımız olarak gördüğümüz çocuklarımıza müreffeh bir gelecek sunulması için özel önem attık.

Aynı bakış açısıyla, 2005 yılında ülkemizde Çocukları Koruma Kanunu, yine aynı sene Engelliler Hakkındaki Kanun, 2012 yılında Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun gibi kanunlarla ülkemizde ilk defa hak temelli yaklaşımla çocuklarımızın, ailelerimizin ve engellilerimizin güvence altına alınması için adımlar attık.

Yine insanı önceleyen yaklaşımla, 2006 yılında ilk kez sağlık hizmeti ve evde bakım ödeneği uygulamasını başlattık ve 2008 yılı itibarıyla, engelli çocuğu olan anneye beş yıl önce emekli olma hakkını tanıdık. Tüm bu yapılanlar, AK PARTİ iktidarına kadar uygulanmayan, anayasal hak olan sosyal devlet ilkesinin gereği idi.

Geleceğimiz dediğimiz çocukların karar alma mekanizmalarına dâhil olmasını sağlayan Çocuk Hakları İl Çocuk Komitelerini 81 ilde yaygınlaştırarak üye olan çocuk sayısını 46 binlerin üzerine çıkarttık. Çocuklarımızın aileleri yanında korunması ve desteklenmesi amacıyla sürdürülen programlar kapsamında 10 binden fazla çocuğumuzu koruyucu ailesi yanında destekledik. Yine bugün itibarıyla 170 binden fazla çocuğumuz SED yardımlarıyla ailelerinin yanında desteklenmektedir. Evlat edinme kapsamında bugün 20 binden fazla çocuğumuz sıcak yuvalarında aileleriyle birlikte kalmaktadır. Bu kapsamda, güzel şehrim Kahramanmaraş'ımızın güzel insanların nüfusa oranla koruyucu aile sıralamasında İstanbul'dan sonra 2'nci sırada olduğunu ifade etmek isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Deprem yaralarını sardıktan sonra bu sıralamanın değişeceğine de eminim.

Kimselerin kimsesi olmak için 81 il sosyal hizmet müdürlüklerinde öksüz ve yetim birimleri kurulmuş, ebeveyn kaybı yaşamış 192 bin çocuğumuz sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamalarından istifade etmiştir; sadece son üç yılda 78 bin çocuğumuz bu kapsamda ziyaret edilmiştir. Tüm bu destekleyici bakış açısıyla çocuklarımızı kurumlardan ayırdıktan sonra da ihmal etmedik, devletimizin koruması altındaki çocuklardan reşit olan 64 bine yakın gencimizi işe yerleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sadece Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın sorumluluk alanında yaptığı hizmetleri, insanı önceleyen ve hak temelli yaklaşımla yürütülen yenilikçi politikaları saymak için saatler yetmez ancak biz tüm bu hizmetleri yaparken "muhalfeft" adı altında bu Gazi Meclis çatısı altında neler yapıldığını da hatırlatmakta fayda var:

"Cumhurbaşkanının eşi başörtülü olmaz." denildiği yıllarda biz engellilerimizi düşündük, çocuklarımızı düşündük; Gezi kalkışmasında ve 15 Temmuz'da bu devlete kastedilirken biz bir taraftan bunlarla mücadele ederken bir taraftan da kadın haklarını düşündük, aileyi düşündük; ülkemizin sınırlarından terör unsurlarını defederken şehitlerimizin emanetlerini ve içinde bulundukları kayıpları madalya olarak taşıyan gazilerimiz için çalıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Köksal lütfen.

TUBA KÖKSAL (Devamla) - Teşekkür ederim.

Vatandaş, hayata dair ne isteği varsa bizden talep etti; sitemini de duasını da bize etti çünkü biliyor hizmetin kimden geleceğini, biliyor bu memlekette taş üstüne taş koymamışların neler yapabileceğini. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir muhalfeft düşünün, eloğlu anladı bu ülkeyi bugün yönetenlerin ne kadar büyük iş yaptığını, onlar anlamadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunca badire ve zorlukla mücadele ederken, vatandaşın işini kolaylaştırmaya çalışırken "Bir işin ucundan ben de tutayım." diyen bir muhalfefti maalesef göremedik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hâlâ akıl almaz bir biçimde zalim Esad'la görüşmelerin yapılmasını söyleyen bir muhalfeft var. Taş üstüne taş koymamış bir zihniyetin temsilcilerinden çok da bir şey beklemiyoruz, sadece diyoruz ki "Biz bu millete canla başla hizmet ederken gölge etmeyin başka ihsan istemiyoruz."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'ye aittir.

Buyurun Sayın Konal Süslü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı bütçesi kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hizmetlerini ve bu bütçenin toplumumuza sağlayacağı katkıları ele almak üzere söz almış bulunuyorum.

AK PARTİ Hükümetimiz aileyi ve toplumsal dayanışmayı merkeze alan sosyal politikalarıyla her zaman vatandaşımızın yanında olmuştur. Büyük Türkiye ailesini de çekirdek ailemizi de korumak Sayın Cumhurbaşkanımızın her zaman, her daim öncelikli politikaları arasında yer almıştır. Ancak yaşadığımız dünyada hepimizin en kıymetli huzur limanı olan ailelerimiz bilinçli bir şekilde tahrip edilmeye çalışılıyor ve biz de buna karşı proaktif refleks oluşturup ailelerimizi duygusal, ruhsal ve sosyal olarak destekleyen ve güçlendiren politikalar geliştiriyoruz. Profesör Doktor Haluk Yavuzer Hocamız şöyle derdi: "Bir milletin, bir toplumun zırhıdır aile." Çünkü aile, en güçlü bağımızdır. Bu bağın doğru ve sağlıklı olmasının ön koşulu sağlıklı evliliklerdir.

Evlilik, birken iki olmanın zorluğu, iki iken de bir olmanın erdemidir; benden bize götüren, ruhsal zenginlik ve güç veren en güçlü kurumlarımızdandır. Peygamber Efendimiz Hazreti Hatice için "Onun sevgisi benim rızkımdı ve o benim en değerli dostumdur." diye söyler. Maslow'un bakışıyla da kendini gerçekleştirmeyi başarmışların ortak ritimidir. Kadim medeniyetimizin öğretilerinde; birbirimize karşı ilişkilerimizde farkındalıklarla farklılıkları ve sınırları bilen, güç yarışlarıyla değil sevgi, saygı, sorumluluk, sabır ve sadakat zırhının kuşattığı, eşitlikten daha ileri eş değerlilikle bütünleşen bireylerin uyumuyla ancak sağlıklı yuvalar olabilir. O nedenle, kimlikte evli ama ruhta bekâr kalmışlara biz olmanın güzelliği, kimlikte boşanmış ancak ruhsal olarak sağlıklı ayrılıklar yaşamayı başaramamış bireylerin yaşatacağı şiddet, ihmal ve istismardan korunmak için de Aile Bakanlığımız önemli çalışmalara imza atmıştır.

Güçlü aile, güçlü toplum, güçlü bir millet ve bu ülke için; gençlerin manevi, millî ve ahlaki değerlere sahip çıkması için; nesiller arası temas ve dayanışmanın artması, aktif ve dinamik nüfus yapısının korunması için; ailenin korunmasına ve güçlendirilmesine yönelik olarak hazırlanan vizyon ve eylem planı için; evlilik çağına gelmiş gençlerimize evlilik öncesi eğitim programlarıyla verilen evlilikte iletişim, yaşam becerileri, aile hukuku, evlilik ve sağlık konularındaki eğitim çalışmaları için; ücretsiz aile danışmanlığı hizmeti için; Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP) için; çocukların aile ortamında büyümesi amacıyla verilen Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmeti için; çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini destekleyen Anka Destek Programı için Aile Bakanlığımıza çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

"Güçlü ve mutlu kadınlar güçlü ailelere, güçlü aileler ise bileği bükülmez bir topluma dönüşecektir." diyerek Haydi Kızlar Okula, Ana-Kız Okuldayız, Okuryazarlık Seferberliği, Nerede Kalmıştık gibi birçok projeye kız çocuklarımızın, kadınlarımızın hayatını değiştiren Saygıdeğer Hanımefendi Emine Erdoğan'a teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 28 Şubat dâhil kadınlarımızı mağdur eden şiddet ve ayrımcılığa dair her ne varsa hepsine sıfır tolerans ilkesiyle kadınlarımız ailede, bilimde, siyasette, akademide, sporda, sanatta ve birçok yerde yeterlilik sahibi oldu ve geçmişte yaşanan zulümlerle mücadele edip bizim bugün burada başörtülerimizle de bir arada olmamızı sağlayan Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ve son olarak, insanlık ailesinde adalet ve vicdanın yok sayıldığı, insanlığın kefenlere sarıldığı bir çağda her sabah zihnimizde iz bırakan olaylarla uyanıyoruz; dünya âdeta dehşet verici bir karanlığa sürüklenmek isteniyor. Bugün Filistin'de, Gazze'de yaşanan katliam, süren mezalim, işkencenin her türlü süne maruz kalan insanlık vicdanları sızlatıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Milletvekili.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (Devamla) - Tüm dünyada barış, huzur ve güvenin tesis edilmesi umudu ve duasıyla 2025 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Eskişehir Milletvekili Ayşen Gürcan'a aittir.

Buyurun Sayın Gürcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞEN GÜRCAN (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve saygıdeğer Bakanlarımız; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri seyreden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir anımdan bahsetmek istiyorum; yıl 2009 ve Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü olarak aile sorunları üzerinde çalışmalar yapıyoruz o dönem. Bu arada 4320 sayılı Ailenin Korunması Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu, Engelliler Hakkında Kanun çıkmış ve bu kanunların uygulanma düzeyindeki sorunlarıyla ilgili programlar üzerine çalışıyoruz. Bir şeyi fark ettik, bu kanunların uygulamasında ailelerin tamamına devletin sağladığı desteği götürecek mekanizmada sorunlar yaşıyor. Muhtar ya da sistemi bilen bir tanıdığı vesilesiyle talep etmeyen, dilekçeyle başvurmayan ailelerin bu imkânlarla ulaşmadığını fark ettik ki bu anlamda yapılan analizler sonucunda, daha ötesi, sorunu henüz ortaya çıkmamış ama gelecekte mağduriyet yaşayabilecek aileler hele ki sistemden çok uzaktaysa fark edilemiyor bile, devletin şefkat eli maalesef her haneye ulaşmıyor.

Bir örnek vermek istiyorum yine o dönem yaptığımız araştırmadan; çok uzak değil, yer Ankara, şehrin çeperinde bir semt. Evde baba işçi, malulen emekli ve yatalak. Evin geçimini temizliğe giderek iş buldukça çalışan gayretli bir anne, vefakâr bir anne sağlıyor ve evin en büyük oğlu 19 yaşında, liseye gitmemiş, mesleği yok, zamanının çoğunu mahallenin kahvehanesinde oyun oynayarak geçiriyor. Evin tek kızı 11 yaşında, orta 1'e gidiyor, evinden ve mahallesinden çok memnun değil, en sevdiği etkinlik akşamları yayınlanan dizileri seyretmek. Bizi asıl etkileyen, harekete sevk eden evin en küçük oğlu ki 8 yaşında, adı Murat; zeki, pırıl pırıl bir çocuk, gözleri ışıltılı, çalışkan, ilkökul 2'nci sınıfta. Kendi yağlarında kavruken bir aile, devletten de bir talepleri yok üstelik. Bu aile devletin destek hizmetlerine ulaşamadığı takdirde ne olabilir diye bu gençlerin geleceği için bir simülasyon yaptık uzmanlarla birlikte. "Gelecekte ne olabilir?" diye baktığımızda; onların sürüklendiği o umutsuzluk içinde o gelecek inşa edilirse hem onlar için hem toplum için büyük bir kayıp olacaktı. AK PARTİ hükümetleri olarak hayal ettiğimiz devlet anlayışı, aileyi ve çocuklarımızı sahip oldukları hayat koşullarına teslim etmeyen, onlara daha iyi koşullar sunmak için müşfik elini uzatan, insanı sadece yaşatmakla kalmayan, daha iyi koşullarda yaşatan bir devlet anlayışıydı.

Peki, bunun için ne yapmalıydık? Yıl 2009, kamu hizmetlerinde bir paradigmaya ihtiyaç vardı ve talep edene hizmet değil ihtiyaç duyma hâlinde olan herkese mahalle mahalle baştan önlem almak gerekebilecek konular için bir sorumlu tayin edilebilir miydi? Çalışmalara başlandı ve bu çalışma bugün Aile Sosyal Destek Programı olarak geçen, "ASDEP" adını verdiğimiz ve başladığı günden itibaren bugün itibarıyla 8 milyon 400 bin haneye ulaşan bir modele dönüştü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, sosyal politikalar masabaşında "Bir fikrim var." düşüncesiyle yürütülemez. Bizim iktidarlarımızın ortaya koyduğu esas fark sorunları akademik bir bakış açısıyla ele alıp, sahada çözüm üretip bunun modelini oluşturmak ve hayata geçirmek.

Yine, bir örnek vermek istiyorum, bir anı, benim tanık olmadığım ama bana anlatılan, dönemin bir Bakanından bizzat dinlediğim ve dinlediğim zaman sonraki sosyal politikadaki önemini bir kez daha anladığım bir anı: Yer Bakanlar Kurulu, yıl 2004'ün sonları, 2005'in başları ve evinde engellisi olan ailelere maddi ve sosyal destek vermeyi öngören 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun Tasarısı konuşuluyor. Bir Bakanımız bütçenin bunu karşılamasının -o dönem, düşünün, 2004 yılı, IMF borçlarımız falan da var- getireceği zorluklardan bahsediyor ve altından kalkılamayacağını söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Gürcan.

AYŞEN GÜRCAN (Devamla) - Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın cevabı çok önemli burada: "Sayın Bakan, eğer biz bunu yapamayacak isek neden iktidar olduk? Kendi derdine düşmüş, halkı ve ihtiyaçlarını göz ardı eden geçmiş hükûmetlerden ne farkımız var?" (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İşte, değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükûmetlerinin milleti adına, milletin dertleri adına elini taşın altına koyarak imkânsızlıklardan imkânlar üretip insanını merkeze alan bu anlayışı bizleri, milletimizin oylarıyla hep iktidarda tuttu. Biz konuşmayız, yaparız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün AK PARTİ hükûmetlerimizin 23'üncü bütçesini konuşuyoruz. Bu bütçe, bugüne kadar planladığımız projelerin hayata geçirilmesi ve onların izleme ve değerlendirme sonucunda yeniden gündeme alınması ve yeniden geliştirilmesiyle bugünlere geldi.

Koşuşlu ortamdan sevgievlerine, çocukevlerine gelinmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEN GÜRCAN (Devamla) - Projenin bütçe olarak sıkıntısını biliyoruz.

Sürem bittiği için, Bakanım, sizin şahsınızda Bakanlığınız çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 2025 bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Asırlar öncesinde söylenmiş ve son yirmi iki yıldır Türkiye Cumhuriyeti devletinin şiar edindiği "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." anlayışına sahip şerefli bir davanın mensubu olmaktan, böyle ali bir ülkenin vatandaşı olmaktan büyük gurur duyuyorum. AK PARTİ hükûmetlerimiz döneminde, 2002'den bugüne, Türkiye Cumhuriyeti devleti, sosyal bir devlet olmanın tüm gerekliliklerini uygulamaya, imkânları genişledikçe kaynaklarını vatandaşlarıyla paylaşmaya devam ediyor.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfında 2000 yılında işe başlamış, o günkü şartlar ile bugünkü şartları en iyi mukayese edebilecek bir milletvekili olarak aranızda bulunmaktayım. Gerek Vakıf Müdürü gerekse Aile Müdürü olduğum dönemde, hükûmetlerimizin sunduğu imkânlar sayesinde devletimizin ulaştığı sosyal kapasitenin büyüklüğü, bu ülkenin güzel insanlarına sunduğu fırsatları sahada gören, uygulayan bir kardeşiniz olarak ayrı bir bahtıyarlık yaşıyorum.

Milletimizin teveccühüyle iktidara geldiğimiz 2002 yılından bugüne, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, sosyal devlet anlayışını güçlendiren reformlarla milletimize hizmet etmeyi temel bir ilke olarak benimsedik. AK PARTİ iktidarları olarak sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı esas alan politikalarımızla yalnızca ihtiyaç sahiplerini desteklemekle kalmadık, aynı zamanda toplumumuzun her bir ferdi kapsayan, insana dokunan projeler geliştirdik. 2002 yılında göreve geldiğimizde ülkemizde sosyal yardımlara ayrılan bütçe sadece 1,3 milyar lira idi, bugün ise bu rakam 500 milyar lirayı aşmıştır. 2002 yılında 4'le sınırlı olan sosyal yardım programı bugün 50'nin üzerine çıkmış durumdadır. Bu artış vatandaşlarımızın refahını artırmayı ne kadar önemseyeceğimizin en somut göstergesidir. Engellilerimize, yaşlılarımıza, kadınlarımıza ve çocuklarımıza yönelik özel hizmetler sunan kapsamlı projelerle sosyal devlet anlayışını her alanda güçlendirdik.

Değerli milletvekilleri, aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve toplumun temel taşı olarak desteklenmesi noktasında devrim niteliğinde adımlar attık. Aile danışmanlık hizmetleri, sosyal destek programları ve gençlerimize yönelik aile eğitimleriyle geleceğin sağlam temeller üzerinde yükselmesi için çabalıyoruz. Engelli vatandaşlarımızın toplumsal hayata eşit şartlarda katılımını sağlamak için erişilebilirlik standartlarını genişlettik, evde bakım hizmetlerini yaygınlaştırdık, sosyal güvenlik sisteminde devrimler gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2002 yılında engelli maaşı alan kişi sayısı 7 bin civarındayken bugün bu sayı yaklaşık 1 milyona ulaşmıştır. Engelli vatandaşlarımızın hayat standartlarını daha da geliştirmek için tüm imkânlarımızı seferber ediyoruz. Yaşlı vatandaşlarımız için huzurevlerini modernize ettik, evde bakım hizmetlerini yaygınlaştırdık ve yaşlı destek programlarını hayata geçirdik. Yaş almış büyüklerimizin hayır dualarını almak, onların yüzünde bir nebze tebessüm bırakmak bizim için en büyük motivasyon kaynağıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle vurgulamak istiyorum; 1,5 milyon engelli ve yaşlı vatandaşımıza 2022 sayılı Kanun kapsamında devletimiz tarafından aylık verilmektedir.

Çocuklarımız için ise daha güvenli ve sağlıklı bir gelecek inşa etmek adına birçok proje gerçekleştirdik. Çocuk koruma kanunlarını geliştirdik, koruyucu aile sistemini yaygınlaştırdık ve eğitimde fırsat eşitliğini artıran adımlar attık. Geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızı her zaman önceliğimiz olarak görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak insanı merkeze alan bir anlayışla milletimizin her bir ferdinin huzur, mutluluk ve refah içinde yaşaması için gayret gösteriyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nı inşa ederken aile ve sosyal hizmetler alanında insanımızın hayat şartlarını daha iyi hâle getirmek için aynı kararlılıkla yolumuza devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, yirmi beş yıl omuz omuza birlikte çalıştığımız başta Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarındaki yol arkadaşlarım olmak üzere Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın tüm çalışanlarını sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ERCAN ÖZTÜRK (Devamla) - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 2025 bütçesinin ülkemiz ve aziz milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'a aittir.

Buyurun Sayın Kadak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RÜMEYSA KADAK (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, çok kıymetli Genel Kurul; bugün Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Tabii, benim için çok kıymetli bu konuşma çünkü bundan altı yedi sene önce Marmara Üniversitesinde öğretmenlik bölümü öğrencisiyken bana "Seneler sonra Meclis kürsüsünden Millî Eğitim Bakanlığı üzerine konuşacaksın." deseler asla inanamazdım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden bugün sadece bir milletvekili değil, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin imkânlarıyla büyüyen gençlerden birisi, bu ülke sayesinde öğretmen olabilmiş, milletvekili olabilmiş, devletimizin eğitimleri sonucunda hayallerini gerçekleştirebilmiş gençlerden birisi yani bu toprakların bir evladı olarak da konuşuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tabii, benim için çok anlamlı ama dediğim gibi yani bugünkü konuşmalarda çok hayal kırıklığına da uğradım çünkü eğitim, aslında, bizim, bu ülkenin en çok birleşmesi, en kolay birleşmesi gereken konu fakat maalesef durum böyle değil. Fakat bence şu an bu saatte bizi dinleyenlere, bu ülkenin çocuklarına ortak paydada buluşup onlar için çalışmayı borçlu da olduğumuzu düşünüyorum. Bugün sayın vekillerimiz konuşacaklar benden sonra, Sayın Bakanımız zaten gün sonunda bizleri bilgilendirecekler rakamlar ve başarılarımız konusunda. Ben de naçizane sizlere Anadolu'nun evlatlarından, bu devletin Anadolu'nun evlatlarına nasıl dokunduğundan bahsetmek istedim bugün.

Ezgi bizi şu an dinliyor, kendisi Ordu'nun bir köyünde 6 kardeşiyle birlikte yaşarken YBO'larımıza yani yatılı bölge ortaokulumuza yerleşiyor, burada aldığı eğitim sonrasında iyi bir liseye gidiyor çünkü burada lise yerleştirme oranlarımız çok başarılı, gurur duyuyoruz, sonrasında iyi bir devlet okuluna gidiyor, KYK bursumuzdan faydalıyor diğer gençlerimiz gibi, KYK'de kalıyor; şimdi öğrendim ki aldığı ALES puanı sonrasında ve tabii ki başarıları sonrasında YLYS bursuyla birlikte yurt dışında ülkemiz için üretme heyecanı ile yükseköğretime devam ediyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Niye yurt dışında?

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Ezgi tek kişi değil, bizim yüzlerce, binlerce Ezgi'miz var Anadolu'da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu hikâye aslında devletin Anadolu'nun çocuklarına nasıl sahip çıktığının hikâyesi, ortaokuldan doktora kadar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ortaokulu özellikle belirtiyorum çünkü YBO'lar bence sabah bahsettiğiniz gibi binalardan çok daha fazlası. "Binalar yaptınız, ne oldu?" diyorsunuz ya, çok daha fazlası. Bence YBO'lar köydeki bir annenin "Ben bu çocuğu nasıl yetiştireceğim?" derdine düşmemesi bu ülkede. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ortaokulda bilgisayar olmayan çocukların, tam teşekküllü, dünyayla yarışır değil dünyanın yarıştığı laboratuvarlarda bilgisayar öğrenmesi, kodlama öğrenmesi, yazılım öğrenmesi ve karşımıza gelip "Abla, ben bilgisayar mühendisi olacağım." deme özgüveni. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve sporcu olmak isteyen gençlerin buradaki spor merkezlerinde millî sporcu olabilmesi.

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Vekilim, bu Antalya Döşemealtı'nda nar işçisi olarak çalışan Derya var, 7'nci sınıfta okulunu bırakan "Ben okula geri dönmek istiyorum." diyen Derya.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Bence bu konu, tartışmamamız gereken bir konu. Lütfen, en azından eğitim konusunda, Sayın Vekilim, ortak paydada buluşabilelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ortak payda zaten çocuğun yararı.

ASU KAYA (Osmaniye) - Buradan söylemek istiyorum Sayın Vekilim; 7'nci sınıfta okulunu bırakan Derya var, Derya'ya ulaşmak için ne yapacaksınız?

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Ben biliyorum, şu an bunlardan bahsediyorum ama bu hizmetler de küçümsenecek diğer hizmetlerimiz gibi.

ASU KAYA (Osmaniye) - Elimi tuttu, söyledi "Ben okula gitmek istiyorum." dedi.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Biz, maalesef, Genel Kurulda buna çok alıştık. Fakat siz daha fazlasını isteyebilirsiniz; biz de daha fazlasını istiyor, o yüzden çalışıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bence vekilin görevi sadece konuşmak değil çalışmak da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Binlerce kız çocuğu var okullarda olmayan, binlerce kız var. Her birini gösterebilirim size.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Daha fazlası için çalışıyoruz. Fakat dağıtılan ücretsiz kitapları dahi küçümseyemezsiniz çünkü siz onların değerini bilemeyebilirsiniz, yaşamayan bilemez çünkü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Köylere gitmiyorsunuz.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Fakat o kitapları alamayan anneler çok iyi bilir, çok iyi bilirler; o duaları duysaydınız siz de bilirdiniz, duymadığınız için bilmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Şu an hazırlık kitaplarını, test kitaplarını alamıyorlar.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Bilgisayarı olmayan çocukların yazılım, kodlama öğrenirken gözündeki parıltıyı görmediğiniz için YBO'ların kıymetini bilmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - YBO'lar çok kıymetli ama okulda olmayan kızlar var.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - O yüzden bu kadar rahat konuşabiliyorsunuz. Çünkü bu hizmetlerin kıymetini yalnızca milleti gören, yalnızca milletle olan bilir bizce. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Okulda olmayan, 7'nci sınıfta terk etmek zorunda kalan, ailesinin bütçesine katkı vermek için nar deposunda çalışan Derya'yı okula getirin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, duyamıyoruz.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Tabii, verilere bakan da bilir, yanlış anlaşılmasın cümlem. Veriler ne diyor bize? Senelerdir muhalefet vekillerimizin çok kullandığı TIMSS verileri ne diyor mesela? Bu sene fen bilimlerinde 4'üncü sınıftaki gençlerimize baktığımızda OECD ülkeleri arasında 2'nci, Avrupa'da 1'inci oldu bizim gençlerimiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kadak, tamamlayın lütfen.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Matematikte 2019'da 23'üncü sıradaydık, şu anda 8'inci sıradayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) TIMSS verilerini şimdiye kadar sizler çokça dillendirdiniz, 1'inci olunca neden dillendirmediniz, çok merak ettim gerçekten. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben, konuşmamı bu verilerde emeği geçen Bakanlık personelimize, Sayın Bakanımıza, 1 milyon 168 bin 896 öğretmenimizin her birisine teşekkür ederek, bu vizyonu ortaya koyan Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ederek ve şehit öğretmenlerimizi anarak bitirmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Öğretmenler açıklıkla yarışıyor, açıklıkla. Atama bekliyor öğretmenler, atama bekliyor. Ücretli öğretmenler karın tokluğuna iş yapıyor.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Bugün en çok da onlar konuştum. Onlar için konuşmaya, onlar için çalışmaya, yeni Aybüekeler, Ayşenurlar, Necmettinler yetiştirmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Erzurum Milletvekili Mehmet Emin Öz'e aittir.

Buyurun Sayın Öz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, aziz milletimizi ve Bakanlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün akşam memleketim Erzurum'dan geldim. Erzurum, geçmişten bugüne özlemle andığımız o efsanevi kışların güzelliğini yeniden yaşıyor. Muhteşem kayak pistleriyle artık sadece Türkiye'nin değil dünyanın da dikkatini çeken bir kış turizm merkezi hâline geldi. Erzurum'un misafirperverliği ise herkesin malumudur. Bu konuda tüm milletimiz gibi bizler de bu özelliğimizle gurur duyuyoruz. Bu vesileyle Meclisimizin bütçe görüşmeleri sonrası tatil döneminde kıymetli milletvekillerimizin Erzurum'da dinlenmelerini ve bu eşsiz atmosferi bizzat yaşamalarını öneriyorum. Tüm milletvekillerimizi Erzurum'a kayak keyfini ve misafirperver halkımızın sıcaklığını deneyimlemeye davet ediyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Sarıkamış Harekâtı'nın yıl dönümü vesilesiyle başta Sarıkamış şehitlerimiz olmak üzere bu vatan uğruna can veren bütün kahramanlarımızı rahmetle ve minnetle anıyorum. Ayrıca, hafta başında meydana gelen helikopter kazasında şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır ve metanet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada yalnızca Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini değil ülkemizin geleceğine dair hayallerini konuşuyoruz çünkü eğitim sadece dört duvar arasında yapılan bir iş değil aynı zamanda milletlerin tarihini ve geleceğini aynı potada buluşturan güçlü bir köprüdür. Bu köprüden geçen her çocuğun yarına dair umutları ülkemizin kaderini şekillendirecektir. İşte, bu yüzden eğitimi sadece yapılması gereken bir görev değil en büyük sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Bugün gururla ifade ediyorum ki Türkiye, yalnızca sayılarla değil başarı hikâyeleriyle de anılan bir eğitim sistemi inşa etmiştir. Son açıklanan TIMSS 2023 sonuçları bunun en güçlü göstergesidir. TIMSS dünyanın en saygın eğitim değerlendirme programlarından biridir ve ülkemiz bu değerlendirmede tarihteki en yüksek puanları almıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu başarılar kolay kazanılmadı. Türkiye, son birkaç yılda iki büyük krizle karşılaştı; Covid 19 salgını ve 6 Şubat depremi. Her iki kriz de eğitim sistemimizi derinden etkiledi ancak bu zorluklar karşısında eğitimi kesintiye uğratmadık, aksine daha güçlü adımlar attık. Salgın döneminde uzaktan eğitim imkânlarını devreye aldık, EBA gibi platformlarla her çocuğumuza ulaşmaya çalıştık. Deprem sonrasında sağlam her ortamı birer eğitim yuvasına dönüştürdük ve normalleşmeyi hızlandırarak eğitimin hayatımızdaki vazgeçilmez yerini bir kez daha ortaya koyduk. Bu kararlılık bugün TIMSS sonuçlarını etkiledi.

Yine, 2024-2025 eğitim öğretim yılında, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli eğitimde bir dönüşümün başlangıcıdır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle medeniyet kervanımızın Kızılması olarak gördüğümüz eğitimimize yeni bir yol haritası çizdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu modelle amacımız, toplumsal kalkınmamızın yapı taşları olan bireylerin bireysel farklılıklarını ve potansiyellerini dikkate alan, sorgulayan, insan odaklı, ahlaki değerleri içselleştirmiş, şahsiyetli, sorumluluk sahibi, millî ve manevi değerlerine bağlı millî kimlik ve tarih bilincine ulaşmış bireyler yetiştirmektir. Bu modelde öğretmenlerimizi birer bilgi aktarıcısı değil, benliğimiz ile hayatımız arasına kürsü kurmuş, bizi hayata hazırlayan sanatkarlar olarak görüyoruz. Bu modeli milletimizin Anadolu'daki 2.000'inci yılında yeni bir ruh aşısı olarak kabul ediyorum. Bu, modern çağın ihtiyaçlarına uygun bir eğitim devrimidir.

Peki, bütün bunlar nasıl başarıldı? 2002'de Millî Eğitim Bakanlığının aldığı pay kurumlarda 4'üncü sıradayken 2003'ten bu yana 1'inci sıraya yükselmiştir. Ulaşımdan sağlığa, sağlıktan savunmaya, savunmadan eğitime ve daha birçok alanda bize öncülük yapan büyük devlet adamımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ülkemize kattığı bu büyük değerlerden dolayı bir öğretmen olarak çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim, ideolojilerin ötesinde milletimizin ortak değeridir. Eğitime harcanan her kuruş geleceğe yapılan en büyük yatırımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN ÖZ (Devamla) - Bugün burada alacağımız kararlar, yalnızca bugünkü nesilleri değil, gelecek nesilleri de etkileyecektir. Bu bilinçle, eğitimin ışığını taşıyan tüm öğretmenlerimize, çocuklarımızın hayalleri için çalışan herkese minnetlerimi sunuyorum. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, tüm çocuklarımızın hayallerine bir adım daha yaklaşmasını temenni ediyorum. Hiçbir çocuk geride kalmamasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Sinop Milletvekili Nazım Maviş'e aittir.

Buyurun Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Değerli milletvekilleri, yirmi iki yıldır eğitime yaptığımız yatırımları birkaç dakika içerisinde anlatmak elbette mümkün değildir ancak TEKNOFEST'lere katılan milyonlarca öğrencimizin heyecanı, gözlerindeki parıltı neler yaptığımızın en büyük kanıtıdır. TÜBİTAK yarışmalarında yeni bir şeyler icat etme, başarma, geleceği inşa etme umudunu heyecanlarına yansıtan on binlerce gencimiz eğitime verdiğimiz büyük desteğin göstergesidir. Her geçen gün öz güvenle ülkelerinin geleceğini inşa etmek için birbiriyle yarışan binlerce başarı örneği yirmi iki yıldır yaptıklarımızın en canlı kanıtıdır. Daha birkaç gün önce yayınlanan TIMSS raporu ülkemizin eğitim başarısını, çocuklarımızın başarı hikâyelerini görmek için en büyük göstergedir. 2023 Yılı TIMSS Raporu'na göre, Türkiye, 4'üncü sınıf fen bilimleri alanında OECD ülkeleri arasında 2'nci, Avrupa ülkeleri arasında 1'inci sıraya yerleşti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 4'üncü sınıf matematik alanında Avrupa ülkeleri arasında 2'nci oldu, 8'inci sınıf fen bilimleri alanında 7'nci, matematik alanında ise en fazla puan artışı gösteren 4'üncü ülke oldu. Tüm ülkeler ve bütün alanlarda puanını ve ortalamasını en çok yükselten, bütün ülke ortalamalarını aşan bir sonuç elde etti. TIMSS raporları incelendiğinde 2011'den bugüne kadar ülkemizin istikrarlı bir şekilde başarı grafiğinin yükseliyor oluşu bu başarının tesadüfi olmadığına bir göstergesidir. Aynı şekilde PISA'da da ülkemiz giderek başarı sıralamasını arttırmaktadır.

Birkaç başarı örneği daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Kanada'da düzenlenen Uluslararası Matematik Olimpiyatları'nda Hakkâri 2'nci sınıf öğrencimiz Yusuf Eymen Veliçeoğlu dünya 1'incisi oldu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İsviçre'de düzenlenen Çevresel Sürdürülebilirlik Yarışması'nda Diyarbakırlı lise öğrencimiz dünya 1'inciliği elde etti. Güney Kore'de düzenlenen Robot Spor Yarışması'nda Bahçelievler Anadolu İmam-Hatip Lisesi öğrencilerimiz dünya şampiyonu oldu. TEKNOFEST 1'incisi de olan İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencilerimiz Amerika'da düzenlenen roket yarışmasında dünya şampiyonu oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, biraz önce burada konuşan Cumhuriyet Halk Partili Sayın Halıcı şundan dert yandı, dedi ki: "Kürsüye her çıktığınızda yaptığınız okul sayısından, yaptığınız derslik sayısından, rakamlardan bahsediyorsunuz gururla." Evet, bir eğitim sisteminin fiziki koşullarını değiştirmeden niteliğini değiştiremezsiniz. 60 kişilik dersliklerde eğitim veren bir ülkeyi devraldık biz. 60 kişilik dersliklerde eğitim gören çocukların hangi başarısından söz edebilirsiniz?

CAVİT ARI (Antalya) - Birçok yerde yine aynı Sayın Vekilim, birçok yerde yine aynı!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Biz, öncelikle fiziki koşulları iyileştirdik. Evet, sayılardan bahsediyoruz, yaptığımız dersliklerden, yaptığımız okullardan, okulların ve eğitimin güçlendirdiğimiz altyapısından bahsediyoruz çünkü biraz önce saydığım bu başarılar tam da bu sayıların sonucu olarak oluştu, yadırgadığınız bu sayıların arkasındaki felsefeyle, muhayyileyle ve mefkûreyle oluştu.

Değerli arkadaşlar, her zaman bütçeden en büyük payı hep eğitime ayırdık. Bütçeler kalabalık, karmaşık rakamlardan ibaret gibi görünüyorsa da esasında bir felsefeye dayanmaktadır, bir muhayyile ve mefkûreyi temsil etmektedir. Bizim eğitime bütçeden en büyük payı ayırıyor oluşumuz bütçenin bütününe hâkim olan bu temel felsefenin bir göstergesidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, burada konuşan bazı milletvekillerimiz hâlâ arkaik, katı laikçi, otoriter laikçi, çağ dışı kalmış bir bakışla politikalarımızı eleştirmektedir. Eğitimde yaptığımız işleri "yobaz" "gerici" "şeriatçı" "tarikatçı" "akıl dışı" "bilimsel olmayan" "laikliğe aykırı" "Atatürkçülüğü dışlayan" gibi ifadelerle eleştirmeye çalışmak tam da böyle bir zihnin ürünüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle bir düzlemde yapılan eleştiriler bu toplumun mayasını, dokusunu, çeşitliliğini anlamamak demektir ve tam da bir seküler yobazlık örneğidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, bir niyet okuma yöntemidir.

CAVİT ARI (Antalya) - Git okullara bir bak şöyle ya! Nerede yaşıyorsun sen arkadaş?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Bizi, kendi siyasal pozisyonunuza göre davranmaya çağırmak sizin hakkınız da değildir, haddiniz de değildir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Ya, haddi bize sen mi öğretiyorsun!

CAVİT ARI (Antalya) - Okullara cami imamlarını doldurdunuz ya!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Bütün bu söylemleriniz sosyolojik gerçeklikten kopuktur ancak 19'uncu yüzyılın pozitivist yaklaşımı içerisinde bir yer bulabilir. Bu ülke bu tartışmaları çoktan aştı beyler...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - "Beyler" mi? "Beyler" nedir ya! Burada kadınlar var, "beyler" diyorsun.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - ...ancak görünen o ki CHP hâlâ bu tartışmaları aşabilmiş ve kendisini bu kısır döngüden çıkarabilmiş değildir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gidin, beylerle tartışın kahvede o zaman!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - İddia ettiğinin aksine, CHP'de hâlâ değişen bir şeyin olmadığına da göstergeleridir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kahveye gidin siz beylerle tartışmaya!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, eğitim politikalarımızı böyle bir söylem üzerinden eleştirmek, 28 Şubatın diliyle eleştirmek demektir.

CAVİT ARI (Antalya) - Her geçen gün kaliteyi düşürüyorsunuz eğitimde; ne konuşuyorsun, ne 28 Şubatı?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - 27 Nisanda okullarda Hazreti Peygamber'imizin anıldığı etkinlikleri gerekçe göstererek bildiri yayınlayan vesayetçi ve darbeci odaklarla aynı dili kullanmak demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Maviş, tamamlayın lütfen.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Buna şaşırıyoruz, her şey aslına rücu eder. Sizin aslınız da özünüz de budur zaten.(AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bizim aslımız Mustafa Kemal Atatürk. Saygısız adam!

CAVİT ARI (Antalya) - Saygısızlık yapma! Saygısızlık yapma!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - 27 Nisan, 28 Şubat, 27 Mayıs coşku duyduğunuz kalkışmalar oldu hep.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bizim aslımız Mustafa Kemal Atatürk.

CAVİT ARI (Antalya) - Senin aslın ne?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Yirmi iki yıllık iktidarımızın tüm müktesebatı elekten geçmiştir...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bizim aslımız Mustafa Kemal Atatürk! Ağzından çıkanı kulağın duysun senin!

CAVİT ARI (Antalya) - Saygısız adam!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - ...bu milletin eleğinden geçmiştir. Biz seçimsiz, partisiz, açık oy, gizli tasnif yöntemleriyle, tek parti demokrasisiyle yönetmedik yirmi iki yıldır bu ülkeyi.(AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yapılmış seçimleri iptal ettin, yapılmış; ne anlatıyorsun sen?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Milletin eleğinden geççe geççe bugünlere geldik. Yirmi iki yıl boyunca bütün odaklarla çatır çatır mücadele ederek bugünlere geldik.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yapılmış seçimleri iptal ettin! 2019 Martta ne oldu? Ne oldu ha?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu ülkenin çocuklarına güvenin, bu ülkenin öğretmenlerine güvenin, bu ülkenin eğitim sistemine güvenin.

CAVİT ARI (Antalya) - 16 milyon "Yetmez." dedi, 806 bin aldı...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hadsiz adam!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Her şeyden önemlisi Recep Tayyip Erdoğan'a güvenin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aferin! Bağır, bağır, bağır "Recep Tayyip Erdoğan" de hadi! Hadi bağır!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Biliyorum, siz güvenmeyeceksiniz ama yirmi iki yıldır bu millet bize güvendiği için, yapip ettiklerimize inandığı için biz kazandık, siz kaybettiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hadi, bir dönem daha hadi!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir dönem daha verecekler mi sana? Orası yağcılık yeri değil.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sıradaki söz talebi Siirt Milletvekili Mervan Gül'e aittir.

Buyurun Sayın Gül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tribünler coşkulu yine!

BAŞKAN - Sayın Gül, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, tabii ki hatibinizi alkışlayacaksınız, bu en doğal hakkınız ama sanki futbol maçı izler gibi "bravo" bilmem ne diyerek, lütfen...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Başkanım, buradan bağırıyorlar, buradan; buraya doğru söyleyin!

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Laf atanlar onlar!

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, temiz bir dile davet ediyoruz o konuşmacıyı, dili çok kirli.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sizin hatibinizi davet ediyorum ama hatibiniz benim sesimi duymuyor, lütfen...

Sayın Gül, devam edin lütfen...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Laf atanlara bir şey söyle!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yapmayın Allah aşkına, laf atan onlar!

CAVİT ARI (Antalya) - Temiz bir dili olsaydı keşke.

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Hiç adil değilsiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, söylediğimde kötü bir şey yok, lütfen... Ben konuşan hatipten sonra sizin milletvekilinizi davet ediyorum, duymadığı için gelemiyor, o nedenle söylüyorum, lütfen...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Başkanım, hatibi konuşturmuyorlar ki.

CAVİT ARI (Antalya) - Temiz bir dile davet etseydiniz keşke Başkanım, çok kirli bir dili var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Konuşanlara da söyleseydiniz keşke!

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Tarafsız olun, adil olun.

BAŞKAN - Gayet tarafsızım, o konuda hiç endişeniz olmasın.

Sayın Gül, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MERVAN GÜL (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretim Kurulunun 2025 bütçesiyle ilgili AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarımız döneminde ülkemizde her alanda olduğu gibi yükseköğretim alanında da hem nicelik hem de nitelik bakımından önemli bir büyüme ve gelişme kaydedilmiştir. Yükseköğretimde gerek akademik personel gerekse de altyapı bakımından iyileştirilmesi adına Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyoner liderliği ve hükûmetlerimizin kıymetli çabalarıyla önemli adımlar atılmıştır. 2002 yılından günümüze yükseköğretim alanında kaydettiğimiz gelişmeler ülkemizin kalkınma hedeflerine ulaşmasında önemli bir kilometre taşı oluşturmuştur. 2002 yılında sadece 76 olan üniversite sayımız bugün 208'e ulaşmıştır; fakülte sayımız 558'den 2.068'e, enstitü sayısı 289'dan 575'e, yüksekokul sayısı 171'den 337'ye, meslek yüksekokulu sayısı ise 494'ten 1.014'e yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Öğretim elemanları açısından da kayda değer bir artış sağlanmıştır. 2002 yılında 9.396 olan profesör sayımız bugün 37.903'e, toplam akademik personel sayısı ise 70.012'den 183.627'ye ulaşmıştır. Akademik kadromuzun yüzde 46,49'unun kadın

olması cinsiyet eşitliği açısından önemli bir ilerlemeyi ifade etmektedir. Yükseköğretim kurumlarında ders veren yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısı 870'ten bugün 2.929'a çıkmıştır. Bu durum, Türkiye yükseköğretim kurumlarında çalışmanın uluslararası cazibesinin de arttığının bir göstergesidir.

2002 yılında 1,8 milyon öğrenci öğrenim görürken bugün itibarıyla 7 milyon 620 bin öğrenci öğrenim görmektedir. Üniversitelerimizde öğrenim gören yabancı öğrenci sayısı 2002 yılında 15.505 iken bugün 353 bine yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye dünyada en fazla uluslararası öğrenciye sahip 8'inci ülke konumuna yükselmiştir. Bu öğrencilerin sadece yüzde 5'i burslu olup yüzde 95'i kendi imkânlarıyla öğrenimlerine devam etmektedir.

Daha önce yükseköğretim imkânlarından faydalanma fırsatı bulamamış 34 yaş üstü kadınlarımıza yönelik olarak geçen yıl olduğu gibi bu yılda 14.452 kişilik bir ek kontenjan ayrılmıştır. Benzer şekilde şehit ve gazi yakınlarına vakıf üniversitelerinde 3.876 kontenjan açılmıştır. Bu büyümenin yanı sıra niteliksel iyileştirmelere de odaklanılmıştır; 2008 yılında öğretim elemanı kadrolarına merkezî sınav şartı getirilmiş olup 2019'da ise öğretim görevlisi başvurularında tezli yüksek lisans mezunu olma şartı eklenmiştir.

Teknolojinin hızla geliştiği dünyada çağın gereklerine uygun yeni bölümler açılarak yenilikçi adımlar atılmıştır. Yapay zekâ mühendisliği, veri bilimi ve analitiği gibi alanlarda lisans ve lisansüstü programlar oluşturulmuştur. Birçok üniversitemizde bu bölümler aktif hâle gelmiş, Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde Türkiye'nin ilk Veri Bilimi ve Yapay Zekâ Enstitüsü kurulmuştur.

2002 yılında YÖK ve devlet üniversiteleri için ayrılan bütçe 2,5 milyar TL iken 2024 yılında 345,7 milyar TL, 2025 yılı için ise 478,2 milyar TL'ye çıkarılmıştır.

Sonuç olarak, yükseköğretimde sağladığımız bu niteliksel ve niceliksel gelişmeler geleceğin Türkiye'sini inşa edecek gençlerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, tamamlayınız.

MERVAN GÜL (Devamla) - Bu başarılarda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

2025 yılı bütçesi devletimize ve milletimize hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'e aittir.

Buyurun Sayın Ateş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretim Kurulu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Tıp eğitimi bir ülkenin sağlık sisteminin temelini oluşturur. Bu bağlamda, ülkemizde tıp eğitimi Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış Ulusal Çekirdek Eğitim Programı yani UÇEP'e dayandırılmaktadır. Ülkemizde her tıp fakültesinde uygulanan UÇEP eğitim içeriğinin asgari standartlarını belirleyen ve her fakülteye yüzde 20 oranında esneklik tanıyan, uluslararası düzeyde belirlenmiş dünyada tek örnek programdır. Bu program ilk kez 2002'de uygulamaya konulmuş, 2014 ve 2020 yıllarında güncellenerek tıp eğitimi konusundaki yenilikçi yaklaşımımızı göstermiştir. Yükseköğretim ve tıp alanında gerçekleştirilen bu reformlarla ülkemiz tıp eğitiminde cazibe merkezi hâline gelmiştir. Ülkemizde 2002 yılında yalnızca 47 tıp fakültesi varken bugün bu sayı 128'e çıkmıştır. Yine, ülkemizde 664 bin kişiye 1 tıp fakültesi düşerken dünya genelinde bu sayı ortalaması 1,5 milyondur. Bu durum ülkemizin uluslararası alanda sağlık eğitiminde ulaşılabilirlik ve kalite açısından geldiği ileri seviyeyi açıkça ortaya koymaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, tıp fakültelerinin altyapısı modernize edilerek fakültelerimiz simülasyon laboratuvarları, ileri teknoloji araştırma merkezleri ve dünya standartlarında akredite edilmiş programlarla donatılmıştır. Bu sayede genç doktorlarımız çağın gereklerine uygun bilgi ve becerilerle donatılarak geleceğe hazırlanmaktadır. Dünyanın dört bir yanından uluslararası dil sınavlarından geçerek gelen öğrenciler ülkemizi kaliteli tıp eğitimi almak için tercih etmektedirler. Ülkemiz, uygulamalı eğitim sistemleriyle, son teknoloji ekipmanlar ile çeşitli burs, barınma ve ulaşım desteklerine kadar sağlanan olanaklarla tıp eğitimi alanında en çok tercih edilen ülkeler arasına girmiştir.

Yine son yirmi yılda tıp eğitiminin yanı sıra üniversite hastanelerimizde yapılan yatırımlar hız kazanmıştır. Üniversite hastanelerimizde hizmet kapasitesinin artırılması yalnızca Türk öğrencilerin pratik eğitimine katkı sağlamamış, aynı zamanda vatandaşlarımızın sağlık hizmetine ulaşımını da kolaylaştırmıştır. Bu süreçte hastane binalarından cihaz altyapısına kadar her alanda modernizasyon çalışması yapılmıştır. Bugün üniversite hastanelerimizin birçoğu dünya standartlarında hizmet veren merkezler hâline gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yerli ve millî ilaç çalışmalarımızda çok önemli yollar katedilmiş, dünyanın en etkili bilim insanları listesinde etki kategorisinde ve kariyer boyutu kategorisinde birçok tıp fakültesi hocamız önemli başarılarla imza atmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tıp fakültelerimizde toplam öğretim üyesi sayısı 2006'da 9 bin iken 2024 yılı itibarıyla 20 bine ulaşmıştır. Bunun sonucunda ülkemizde 1 öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı ortalaması 7,51 olmuştur. Bu oran, dünyanın en saygın üniversitelerinden biri olan Harvard'da 6'dır. Bu oranlar tıp eğitimimizin geldiği noktayı göstermesi açısından çok kıymetlidir.

Yine, ülkemiz, organ nakli açısından sayısal verilere bakıldığında dünyada ilk 5 içinde yer almaktadır. Londra merkezli yükseköğretim derecelendirme kuruluşu "Times Higher Education" sıralamasında dünya üniversitelerinin ilk 500'ünde Türkiye'deki 3 tıp fakültesi yer almaktadır.

Yükseköğretimden sağlık hizmetlerine kadar bu başarı hikâyesinin altında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliği ve vizyonu yatmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vizyon sayesinde üniversitelerimiz, ideolojik baskının ve ikna odalarının merkezi olmaktan çıkmış, ifade özgürlüğünün ve bilimsel üretkenliğin yuvası hâline gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlerimiz, modern kampüslerde, devletin sağladığı imkânlarla, geleceklerine daha emin adımlarla yürümektedir.

Sayın Başkan. değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak yirmi iki yıldır, liderimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde, şanlı tarihimizin bize yüklemiş olduğu sorumluluk bilinci içinde aziz milletimizin emanetine sahip çıktık, sahip çıkmaya devam edeceğiz .(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ülkemiz, sağlık alanında olduğu gibi her alanda küresel dünyanın en önemli aktörlerinden biri olmuştur. Bu vesileyle, 2025 bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, tüm vatandaşlarımızı, kıymetli Bayburtlu hemşehrilerimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Bartın Milletvekili Yusuf Ziya Aldatmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Aldatmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı bütçe görüşmeleri kapsamında Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi, kısaca ÖSYM Başkanlığımızın bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

ÖSYM ülkemizde dünya standartlarında ölçme ve değerlendirme hizmeti veren, bu konuda her türlü yetkinliğini ispat etmiş, bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendini geliştiren güvenilir bir kurumumuzdur. Değerli milletvekilleri, ÖSYM her yıl yaklaşık 11 ile 14 milyon arasında değişen adaya 60'ın üzerinde farklı sınav uygulayan bir kurumdur. Bu sınavlar dışında yine her yıl anlaşmalı olduğu farklı kurumlar için yaklaşık olarak 25 yerleştirme işlemi de gerçekleştirmektedir. Bu sınavların bazıları basılı hâlde kâğıt ortamında uygulanırken bazı sınavlar ise e-sınav merkezlerinde elektronik ortamda uygulanmaktadır. Yeni teknolojilerden faydalanarak e-sınav uygulamasını tüm bölgelere yaymak ÖSYM'nin hedefleri arasında yer almakta ve kurum bu konuda çalışmalarına aralıksız olarak devam etmektedir. Bu kapsamda e-sınav uygulamasının yaygınlaştırılabilmesi, e-sınav hizmetinden faydalanmak isteyen adayların hizmete erişiminin kolaylaştırılması amacıyla Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerinde e-sınav merkezleri açılmıştır ki özellikle belirtmek gerekirse Ankara Esenboğa E-Sınav Merkezi aynı anda 5 bin adayın elektronik sınava girebileceği kapasitesiyle dünyada en büyük elektronik sınav merkezlerinden bir tanesidir. E-sınav merkezlerinde bugün 10 farklı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirebilmekte, daha önce basılı hâlde kâğıt ortamında yapılan Tıpta Uzmanlık Sınavı, Eczacılık Alanında Yurtdışı Yükseköğretim Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavı, Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı, Gelir İdaresi Başkanlığı Gelir Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı, Gelir İdaresi Başkanlığı Devlet Gelir Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı gibi sınavlar 2024 yılında elektronik ortamda başarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, yeni nesil sınav projesi kapsamında TOEFL benzeri okuma, yazma, dinleme ve konuşmadan oluşan 4 dil becerisini ölçen İngilizce ve Türkçe yeterlilik sınavları altyapısı hazırlıkları tamamlanmıştır. 2025 yılından itibaren kamu kurum ve kuruluşlarının dil yeterliliği konusundaki ölçme ve değerlendirme taleplerinin yeni nesil dil sınavlarıyla karşılanması planlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 2024 yılı içinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 13 milyon 900 bin adayın katıldığı 19'u elektronik, 14'ü özel yetenek sınavı olmak üzere toplam 84 farklı oturumda birçok sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlardan YKS sınavında TYT, AYT ve YDT olmak üzere 3 oturumda, toplam 732 sınav merkezinde, 743.666 görevli gözetiminde 5 milyon 373 bin 978 aday; KPSS sınavında farklı oturumlarda, 959 sınav merkezinde, 749.014 görevli gözetiminde 5 milyon 844 bin 100 aday sınav ve ölçme değerlendirme hizmeti almış. Ayrıca, Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı'na da 2024 yılında 36 farklı ülkeden 35.081 öğrenci katılmıştır. Yine bu sınavlarda engelli ve sağlık sorunu yaşayan yaklaşık 154.250 aday, AK PARTİ hükümetleri tarafından uygulanan sosyal devlet anlayışının bir gereği olarak engellilere pozitif ayrımcılık ilkesiyle sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınavlara alınmışlardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, böylesine büyük organizasyonları baştan sonra planlamak, gerekli sınav evraklarını hazırlamak, yurt içi ve yurt dışı sınav merkezlerine güvenle ulaştırmak, sınavları gerçekleştirmek ve merkeze geri dönüşleri sağlamak, bu sınavların ölçme ve değerlendirme işlemlerini yapmak, sınav sonuçlarına göre gerektiğinde yerleştirme işlemlerini yapmak ve bunları neredeyse sıfır hatayla tamamlamak çok büyük bir organizasyon altyapısı, yeteneği ve özverisi gerektirir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle, tüm ÖSYM çalışanlarını gösterdikleri başarılı ve özverili çalışmaları nedeniyle tebrik ediyor, 2025 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'a aittir.

Buyurun Sayın Yerebakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİT YEREBAKAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İnsanın zihinsel gelişimini, öz güvenini ve ufkunu inşa eden eğitim, üniversite kapısından çok önce başlar. Yoksul bir ailenin evladı sadece 3 yaşına geldiğinde, daha iyi sosyoekonomik koşullara sahip bir ailenin çocuğuna göre 30 milyon daha az kelime duyup daha okulun kapısından adımını atmadan eksik başlıyor hayata. Bu çarpıcı gerçek, eşitsizliğin erken yaşlarda başlayıp yıllar içinde birikerek o evlatlarımızı bir türlü aşamadıkları bir duvarın ardına hapsedebileceğini gözler önüne sermektedir. Kısacası, daha elverişli imkânlarla yetişen bir çocuğun ileride aynı konumunu koruma ihtimali doğal bir hak gibi gözükürken eğitim olanaklarına yeterince erişemeyen bir başka çocuğun hayatın merdivenlerini tırmanması âdeta istisnai bir şans hâline dönüşüyor. O hâlde fırsat eşitliği, istikbale ulaşan bütün yolların ilk taşıdır diyebiliriz. Bu bilinçle, iktidara geldiğimiz günden bu yana ülkemizi yalnızca ekonomi ve altyapı alanında değil, insan kaynağı, entelektüel sermaye ve bilimsel üretkenlik konularında da güçlendirmek için çalıştık. "Her genç potansiyeliyle bir cevherdir ve eğitim bu cevheri işleyen usta eldir." inancıyla son yirmi yılda Anadolu'nun dört bir yanına üniversiteler kurarak bilgiye erişimi demokratikleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylece gençlerimiz, büyük şehirlere mecbur kalmadan yörelerinde gelişen, büyüyen ve uluslararası arenaya açılan bilgi merkezlerine kavuşmuş oldu. Bu reformlar sayesinde yükseköğretimi bir imtiyaz olmaktan çıkarıp milletimizin her ferdine eşitlikçi ve erişebilir bir hizmet hâline getirmeyi hedefledik. Üniversitelerimiz, bulundukları yerlerde kalkınmayı destekleyen merkezler hâline gelirken gençlerimizin hayallerine ve potansiyellerine giden yolları da genişletmiştir ancak üniversite sayısını artırmanın ötesinde asıl önemli olan, bu üniversitelerin nitelikli akademik kadrolara, araştırma imkânlarına ve uluslararası standartlarda programlara sahip olmasıdır.

Unutmayalım ki bir ülkenin eğitim kalitesi, bir ulusun dünyadaki yerini belirleyen en kilit faktördür. İşte, tam da bu vizyonunun tezahürü olarak 2017'de yapılan yasal düzenlemelerle Yükseköğretim Kalite Kurulu devreye girmiştir. Kurul, ulusal ve

uluslararası kalite standartlarına dayanarak üniversitemizin eğitim, araştırma ve idari süreçlerini değerlendiren, kalite ve akreditasyon mekanizmalarını güçlendiren bir kurum hâline gelmiştir. Bilimsel yayın sayılarımızdaki artış, uluslararası projelerdeki varlığımız ve dünya sıralamalarındaki yükselişimiz bu hamlenin somut sonuçlarıdır. Bugün Türk akademi dünyası, dün olduğundan çok daha özgüvenli, çok daha iddialıdır. Elbette önümüzde zorluklar var; dijital devrim, yapay zekâ teknolojileri, küresel rekabet ve toplumların düşünce yapısındaki köklü dönüşümler eğitim sistemlerini benzersiz meydan okumalarla sınamaktadır. Dünyanın en iyi üniversiteleri dahi kendi içinde çalkantılar yaşıyor. Bugün, küresel bilgi ekonomisinde hız, inovasyon, sürdürülebilirlik kavramlarını köklü eğitim modelleriyle, gelenekleriyle buluşturan yeni stratejilere ihtiyacımız var. Biz bu zorlukları bir engelden ziyade ilerlemek için bir basamak olarak görüyoruz. Bundan sonra yapacağımız ise bugüne kadar yaptıklarımızdan daha az önemli değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yükseköğretimimiz, bu rüzgâra ayak uydurmalı, küresel sorunlara çözüm arayan bir modelle gençlerimizi 21'inci yüzyılın belirsizliğinde başarılı kılacak yetkinliklerle donatmalıdır. Sınır ötesi iş birlikleri geliştirilmeli, disiplinlerarası etkileşimler güçlendirilmeli, bilim insanlarımızın uluslararası etkinlikleri teşvik edilmeli ve beyin göçünü tersine çevirecek cazip ve güçlü bir ekosistem oluşturmalıyız.

Ayrıca, yükseköğretimin gelişimi akademik ihtiyaçların ötesinde iş gücü piyasalarındaki arz talep dengesini de gözlemledir. Çağın beklentileriyle uyumlu becerileri kazandıran bir eğitim yapısı, mezunlarımızın istihdamını kolaylaştıracak ve ülkemizin rekabet gücünü artıracaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öte yandan üniversitemizin başarısını, sadece diplomalar üzerinden değil mezun profilleri ve uluslararası rekabetteki konumlarıyla da ölçmeliyiz. Böylece üniversitemizin mezunlarının gelecekteki konumlarına nasıl bir katkı sağladığını ve hangi alanda ne kadar söz sahibi olabildiklerini gerçek anlamda şeffaf bir şekilde görebiliriz. Unutmayalım ki tüm başarılı üniversitemiz, ülkemizin beşerî sermayesini katma değere dönüştüren gizli fabrikalardır.

Yüce Meclisimizin çatısı altında bulunan tüm milletvekillerinin eğitimin önemine yürekten inandığına eminim çünkü eğitim söz konusu olduğunda ortak paydamız memleket sevdasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HALİT YEREBAKAN (Devamla) - Gençlerimizin hayalleri devletimizin en büyük yatırım alanıdır. Konuştuğumuz bütçenin ağırlığında yükseköğretime ayırdığımız her bir kuruş, Türkiye'nin yükselen potansiyeline, hedeflerine ve geleceğine uzanan bir medeniyet davasına yapılan yatırımdır. Bu yüzden, eğitime ne kadar kaynak ayırsak azdır değerli milletvekilleri çünkü eğitimin getirisini ancak doğrudan nesillerin kabiliyeti, ülkemizin yarınları ve medeniyetin inşasıyla ölçebiliriz.

Bu duygu ve düşüncelerle yükseköğretim sistemimizin bugününü ve yarını şekillendiren herkese, tüm hocalarıma teşekkür ediyorum. Bütçemizin ülkemize, milletimize ve gençlerimizin istikbaline hayırlar getirmesini diliyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse'ye aittir.

Buyurun Sayın Köse. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CELETTİN KÖSE (Gümüşhane) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde üniversitemizin bütçeleri üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu, ekranları başında bizi izleyen kıymetli hemşehrilerimi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilimin üretiminde ve yayılmasında merkezî konuma sahip olan üniversiteler, bir taraftan bireylere akademik yeterlilik ve yaşamlarını şekillendirecek beceriler kazandırırken diğer taraftan da toplumun ihtiyaç duyduğu her türlü iktisadi, sosyal, kültürel, teknolojik ilerlemeyi destekler. Bu yönleriyle üniversitemiz bireysel ve toplumsal gelişmede hayati öneme sahiptirler. Bilginin üretildiği ve paylaşıldığı merkezler olan üniversiteler, eğitim sisteminin en üst seviyesini temsil ederek, gençlerin hayallerini gerçeğe dönüştürerek topluma değerli katkılarda bulunmaktadır. Üniversiteler, öğrenci kardeşlerimizin yalnızca mesleki bilgi edindiği yerler değil aynı zamanda kendilerini tanıma, geliştirme ve hayata hazırlama fırsatı buldukları önemli kurumlardır. Üniversiteler, toplumları dönüştüren, sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen, sadece küresel sorunlara değil yerel sorunlara da çözümler sunan merkezler hâline gelmişlerdir. Üniversitemiz, bugün artık birçok stratejik konuya ve soruna ürettikleri projelerle, nitelikli insan kaynağıyla ülkemizin teknolojik ve bilimsel bağımsızlığının da teminatı hâline gelmişlerdir. Üniversitemizin son yıllardaki gerek ulusal gerekse uluslararası alandaki başarıları bu hedeflere emin adımlarla yürüdüğümüzün göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidara geldiğinde 23'ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam üniversite sayımız 75'ti. Sayın Cumhurbaşkanımızın gerek Başbakanlığı gerekse Cumhurbaşkanlığı döneminde, dünyadaki gelişmeler ışığında eğitim ve öğretim alanında çok büyük adımlar atılmıştır. Bu bağlamda, ülkemizin ihtiyaçları da düşünülerek bugün itibarıyla eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunan 129'u devlet üniversitesi, 79'u vakıf üniversitesi olmak üzere üniversite sayımız 208'e ulaşmıştır. Bu üniversitemizde 184 bin 527 öğretim elemanı ve aydınlık yarınlarmızın teminatı 7 milyon 81 bin 289 öğrenci bulunmaktadır. Ülkemiz, bu sayısal verilerle büyük bir yükseköğretim kapasitesine ulaşmış ve 340 bin uluslararası öğrenciyle dünyada en çok tercih edilen 10 ülkeden biri hâline gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ iktidarları boyunca yükseköğretim kurumlarımızın bir yandan fiziki altyapıları artırılırken bir yandan da üniversitemiz vasıtasıyla bilginin, kültürün ve bilimin 81 vilayetimizin tamamına yayılması Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle sağlanmıştır. Türkiye Yüzyılı'nın inşasına ve ülkemizin muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkmasına üniversitemize ektiğimiz bu tohumlar sayesinde ulaşacağımızdan hiç şüpheniz olmasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarlarımız boyunca ülkemiz üniversitelerinde köklü değişim ve dönüşümler yaşanırken hizmet etmekten büyük bir şeref duyduğum; doğanın, tarihin, kültürün, altın kalpli insanların yaşadığı; hoşgörünün ve huzurun şehri seçim bölgem olan Gümüşhane'deki üniversitemizde de çok önemli gelişmeler sağlanmıştır ve üniversitemiz, ilimizin akademik, sosyolojik ve iktisadi hayatına önemli katkılarda bulunmuştur. Üniversiteyi şehirden, şehri ise üniversiteden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bilindiği üzere üniversiteler, bulunduğu şehir ve bölge için insan kaynakları, bilgi, eğitim, iş ve sosyal hizmetler konusunda önemli kurumlardır. Yine üniversiteler, hem yaptığı harcamalar hem de istihdam ettiği personel ve sahip olduğu öğrenci dinamiği sayesinde bölge ekonomisine ve bulunduğu şehre büyük katkılar sağlamaktadırlar. Bu

bağlamda, Gümüşhane Üniversitesinin, kurulduğu 2008 yılından itibaren kente hemen hemen her konuda çok kıymetli katkılarda bulunduğunu gözlemlemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

CELALETTİN KÖSE (Devamla) - Gümüşhane Üniversitesi, kuruluşundan itibaren sürekli olarak büyüyor; bugün itibarıyla 75 ön lisans, 42 lisans, 38 yüksek lisans ve 15 doktora programını bünyesinde barındırıyor; 22,469 öğrencisiyle, 665 akademisyeniyle gelişmeye ve büyümeye devam eden büyük bir kurumsal yapı hüviyetindedir. Bu yönüyle Gümüşhane Üniversitesi "her ile bir üniversite" kapsamında kurulan muadili üniversiteler içerisinde gerek öğrenci ve öğretim elemanı sayılarıyla ve gerekse fizikî altyapısıyla müstesna bir yere sahiptir.

Bu duygu ve düşüncelerle 2025 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, bize 23'üncü kere bütçe yapma yetkisi veren aziz milletimizin her bir ferdi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'e aittir.

Buyurun Sayın Keleş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversitelerimizin 2025 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak yirmi iki yıllık iktidarımız boyunca yükseköğretim alanında köklü dönüşümler ve değişimlere imza attık. Üniversitelerimizin fiziki altyapısını güçlendirirken yine üniversitelerimiz vasıtasıyla bilginin, kültürün ve bilimin ülkemizin her köşesine yayılmasına büyük gayret gösterdik.

2002 yılından günümüze kadar gerek üniversite sayılarında gerekse öğrenci ve öğretim elemanları sayısında önemli artışlar olmuştur. Benden önceki konuşmacı arkadaşlarım rakamsal olarak verileri verdi, ben özellikle oransal olarak değerleri verip yükseköğretimde nereden nereye geldiğimize dikkat çekmek istiyorum.

2002 yılında devlet ve vakıf üniversiteleri olmak üzere üniversite sayımız sadece 76 iken bugün bu sayı 208'e ulaşmıştır. 2002 yılından 2024 yılına geldiğimizde fakülte sayımız yüzde 271, enstitü sayımız yüzde 99, yüksekokul sayımız yüzde 97, meslek yüksekokulu sayımız ise yüzde 105 oranında artış kaydetmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Üniversitelerimizin yaygınlaşmasıyla birlikte okullaşma oranlarında da artışlar olmuştur. 2003 yılında yüzde 15 olan yükseköğretim net okullaşma oranı yüzde 50'ye ulaşmış, kadınlarda yükseköğrenimdeki net okullaşma oranı yüzde 14'ten yüzde 51'e ulaşmıştır.

Kıymetli milletvekilleri, yükseköğretimde sadece üniversite sayısını artırmakla kalmadık, aynı zamanda akademik kadroları da güçlendirdik. 2002 yılından 2024 yılına geldiğimizde profesör sayımızı yüzde 303, doçent sayımızı yüzde 372, doktora öğretim üyesi sayımızı ise yüzde 295 oranında artırdık. Böylece Türkiye, öğretim elemanı sayısı bakımından OECD ülkeleri içerisinde 8'inci sıraya yükselmiştir. Üniversitelerimizdeki kadın öğretim üyesi sayısını da yüzde 46,5'le OECD ortalamalarının 1 puan üzerine taşıdık.

Sayısal artışın aynı zamanda bilimsel araştırmalara da yansımaları gördük. Özellikle ülkemiz bilimsel yayınlar bakımından dünyada 29'uncu sıradan 17'nci sıraya yükseldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yükseköğretimde eğitim gören öğrenci sayımız açık öğretim dâhil olmak üzere 7 milyon 387 bine, üniversitelerde okuyan yabancı öğrenci sayısı 15 binden 353 bine yükselmiştir ve Türkiye, UNESCO verilerine göre 2019 yılından itibaren dünyada en fazla uluslararası öğrenci bulunduran ilk 10 ülke içerisinde yer almaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu durum, yükseköğrenimimizin bir cazibe merkezi hâline geldiğinin bir göstergesidir.

Kıymetli milletvekillerimiz, öğrencilerimizden üniversiteye girişlerde alınan harçları tamamen kaldırdık. Ayrıca, burs ve kredi imkânlarını genişleterek daha fazla öğrencimizin bu imkânlardan faydalanmasını sağladık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın geçtiğimiz günlerde gençlerimize yönelik önemli bir müjdesi oldu; burs ve öğrenim kredisi lisansta 2 bin TL'den 3 bin TL'ye, yüksek lisansta 4 bin TL'den 6 bin TL'ye, doktorada ise 6 binden 9 bin TL'ye yükseldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Üniversitelerde okuyan öğrencilerimizin barınma kapasitesi kamu eliyle önemli ölçüde artırılmıştır. 2002 yılında 190 olan yurt sayısı 2024 itibarıyla 862'ye, 182 bin olan yatak sayısı ise bugün itibarıyla 993 bine çıkarılarak öğrencilerimizin hizmetine sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde uzun yıllardır başta bilgisayar ve yazılım mühendisliği olmak üzere birçok bölüm ve programda yetişen nitelikli mezunlar kamu ve özel sektörün ihtiyacını karşılamaktadır. Bu mezunlar, bilgi ve yetkinlikleriyle ülkemizin kalkınmasına ve teknolojik ilerlemesine önemli katkılar sağlamaktadırlar. Özellikle son yıllarda Yükseköğretim Kurulunun teşvikleriyle yapay zekâ mühendisliği ve yapay zekâ veri mühendisliği gibi çeşitli programlar açılmıştır ve bugün aralarında Elâzığ Fırat Üniversitesinin de bulunduğu 8 üniversitede lisans düzeyinde eğitim verilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgesi olan Elâzığ'da bulunan, mezunu olmaktan gurur duyduğum ve ayrıca akademisyen olarak görev yaptığım Fırat Üniversitesi de bu süreçten büyük kazanımlar elde etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Keleş, lütfen tamamlayın.

EROL KELEŞ (Devamla) - Anadolu'nun aziz şehri Elâzığ'ımızda bulunan Fırat Üniversitemiz, bir araştırma üniversitesi olarak Türkiye'de ilk 20 üniversite arasına girmeyi başarmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fırat Üniversitesi, bu yıl yapay zekâ alanında savunma sanayimize en çok proje üreten üniversiteler sıralamasında Türkiye 1'ncisi olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fırat Üniversitesi, öğrencileri TÜBİTAK'ta en çok proje üreten ve projesi kabul edilen üniversiteler sıralamasında yine 1'inci olmuştur.

Sayın milletvekilleri, bizlere düşen, geleceğimizin teminatı olan gençlerimizi en iyi şekilde hayata hazırlamak ve Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda azimle çalışmaya devam etmektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır. Şahısları adına yapılacak konuşmaya geçmeden önce, Sayın Ekmen, bir söz talebiniz var sanırım. Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Türkiye'deki akademisyenlere ve halk eğitim kurslarına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

İki konuya dikkat çekeceğim. Dünyada akademisyenler karbon negatif teknolojileri, gen tedavisini, biyosensörleri, yapay zekâyı, uzayda kolonizasyonu, asteroit madenciliğini, insan ve makine entegrasyonunu çalışırken ve konuşurken bizim akademisyenlerimiz yoksulluk sınırının altında ay sonunu nasıl getireceklerini düşünmektedirler. Sayın Bakan, bir akademisyen olarak Türkiye'nin geleceği adına akademisyenlerin çılgınlığını duyunuz.

İkinci konu: Halk eğitim merkezlerinin usta öğreticilerine dair talep, bir istihdam talebi değildir. Her iki Sayın Bakanımız da küçük bir çalışma sonucunda Anadolu'da ne eğitimde ne de istihdamda olan birçok genç kızın, kadının ve annenin halk eğitim kursları vasıtasıyla sosyalleştiğini ve nefes aldığını görecektir. Lütfen, halk eğitim kurslarını tasarruf genelgesinden çıkararak bir an önce geniş anlamda açınız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

Buyurun.

46.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının, Dışişleri Bakanlığından ve Avrupa Birliğinden aldığı hibelere ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, Hollanda'yla öğrenci değişim programı yapmış gibi göstererek Dışişleri Bakanlığından aldığınız 60 bin euro hibeyi mahkeme kararına rağmen neden ödemiyorsunuz?

Avrupa Birliği'nin Türkiye'deki mülteciler için mali yardım programından aldığınız 1 milyar euronun büyük bölümünü de hiç ettiğiniz iddia ediliyor; bunu da biz değil Avrupa Sayıştay söylüyor, "MEB'in sunduğu proje maliyetleri usulsüzdür ve de gerçeği yansıtmamaktadır." diyor. AB sizden Ağustos 2023'te 8,4 milyon euronun geri ödenmesini istemiş, ayrıca projedeki hayalî öğretmenlere "kıdem tazminatı" olarak ödediğiniz 19,6 milyon euroyu da geri istemiş. Dışişleri Bakanlığı hibesinde olduğu gibi bunların da üzerine yattınız mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

Buyurun.

47.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, ücretli öğretmenlere ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Okullar açıldıktan iki ay sonra "müjde" diye 2 bin öğretmen ataması yapıldı. EĞİTİM SEN verilerine göre sadece Urfa'da 11.500 öğretmen açığı var. Urfa'ya 5 bin öğretmen atandı, bu da gösteriyor ki Urfa'da üç aydır çalışan 5 bin ücretli öğretmenin görevine son verilecek. Ücretli öğretmenler bu ülkenin kanayan bir yarasıdır; ücretli öğretmenleri köle koşullarında, asgari ücretin altında çalıştırıyorsunuz, bu da yetmezmiş gibi istediğiniz zaman görevden alıyorsunuz; bu, en büyük haksızlıktır. O koltukta oturduğunuz her gün, eğitim başta olmak üzere, her alanda ülke için bir kayıptır. Sizi istifaya davet etmiyorum, istifa etmek fitratınızda yoktur.

Bakandan talebim: Dönem arasında görevden aldığınız bütün ücretli öğretmenlerden özür dileyin.

BAŞKAN - Sayın Arı...

Buyurun.

48.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ikinci el aracını satacak olan şahısları ve galericileri ilgilendiren soruna ilişkin açıklaması

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, ülkemizde 85 bin oto galerisini ilgilendiren ikinci el araç satışlarında bir sorun yaşanmakta; aracını devreden, satan sigortalının artık "işleten" sıfatı kalmadığı hâlde sigorta sözleşmesinin sigorta şirketince feshedilmesine kadar geçen sürede ya da feshedildikten sonra sorumluluğun on beş gün süreyle devam edeceğine dair düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Bu iptalden sonra, şimdi noterde yapılan ikinci el satışlarında sigorta şartı aranmakta. Bu uygulama, ikinci el otosunu satacak olan şahısları ve özellikle de 85 bin galericiyi yakından ilgilendirmekte çünkü birkaç gün sonra satacağı araca sigorta yaptırmak zorunda kalan esnaf büyük mağduriyet yaşamakta. Yarınki Ticaret Bakanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, söz talebiniz var zannedersem.
Buyurun.

49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, MESEM atölyelerine, okullaşma oranına, TIMSS raporlarına ve yatılı bölge okullarına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, AKP'li hatip konuşmasında Ezgi'nin hikâyesini anlattı, ben de size burada 9 çocuğumuzun hikâyesini anlatmak istiyorum. Arda Tonbul, Alperen Enes Ural, Murat Can Eryılmaz, Erol Can Yavuz, Zekai Dikici, Alperen Kocayavuz, Eren Dağ, Muammer Samet Karaoluk; bunlar, MESEM'le işçileştirilen 8 çocuk ve okullarda, MESEM atölyelerinde çalışırken hayatlarını yitirdiler. Bunu görmeden, gelip burada tekil bir hikâye üzerinden eğitim sistemine güzellemler yapmayı çok hakkaniyetsiz ve yakışıksız bulduğumu ifade etmek istiyorum.

Diğer bir mesele: Şimdi, Türkiye'deki okullaşma oranları -verilerden bahsediliyor- okul öncesi 5 yaş üzeri yüzde 86,2; ilkokulda yüzde 95,3; ortaokulda yüzde 91,4; ortaöğretimde yüzde 87,9. Ortaöğretim ve lisede büyük bir gerileme var ve buna dair...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Koçyiğit.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, bu bir dakikada biter mi, Grup Başkan Vekili konuşuyor ya.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet, bitmez.

Bu çok büyük, çok hakkaniyetsiz bir değerlendirme Sayın Başkan.

Şimdi, diğer bir mesele: Bu TIMSS raporları üzerinden bir güzelleme yaptılar; bakın, orada nasıl bir katakulli olmuş: Şimdi, normalde OECD belirliyor hangi okulların bu TIMSS sınavına gireceğini, burada okullar belirleniyor ama Türkiye yani Millî Eğitim Bakanlığı belirlenen okulların dışında 20 tane yedek okulu bu sınava koyuyor; bu, hikâyenin birinci sorunlu yanı.

İkinci sorunlu yanı ne? Normalde 4'üncü sınıflar ve 8'inci sınıflar kategorisinde sınava giriliyor. Yine, Millî Eğitim Bakanlığı, 4'üncü sınıf kategorisinde 4'üncü sınıfları değil 5'inci sınıfları sınava koyuyor; onun da gerekçesini yaş üzerinden gerekçelendiriyor ve aslında organize bir operasyonla TIMSS içerisindeki veriler yükseltilmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ve bütün bu verilerin yanında bir de hakikatler var. Bakın, PISA sonuçlarına göre Türkiye eğitim politikalarında başarısızlığı çok açık ve net olan bir ülke. Tüm ülkeler kategorisindeki sıralamalarda 30-40 arasında yer alırken, 40 OECD ülkesi arasında 30'lu sıraların üzerine çıkamamış. 15 yaş grubu öğrencilerin matematikte yüzde 39'unun, fen okuryazarlığında yüzde 25'inin ve okuduğunu anlamada yüzde 30'unun asgari performansı dahi göstermediği bir gerçek, bir hakikat var. O anlamıyla, PISA sonuçları aslında Türkiye'nin gerçek karnesini ortaya koyuyor. Yine, Türkçe testinde 40 sorudan yalnızca 21, matematikte 8, fen bilimlerinde ise sadece 3 doğru yanıt ortalaması var Türkiye'nin.

Şimdi, bütün bu veriler ortadayken kalkıp burada "Eğitim şahlanıyor, çok iyi bir eğitim göstergemiz var." diye allayıp pulladılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Vallahi, gerçekten büyük bir hayretle izliyoruz.

Diğer bir mesele: Ben yatılı bölge ilkokullarını, ortaokullarını görmüş, orada çalışmış biriyim. 21'inci yüzyılda, 2024 yılındayız ve uzaya gitmekten bahsediliyor değil mi; dijital dönüşüm, dijital çağ, uzay çağı; dünya kadar mesele konuşuyoruz. Ya, 21'inci yüzyılda kendi çocuklarını, kendi ülkesindeki çocuğunu, yurttaşını ailesinin yanında, sıcak yuvasında okutamayıp onu YBO'ya taşımakla övünen bir sistem olabilir mi? Bakın, Millî Eğitim Bakanlığının son marifeti: 50 kilometre yol mesafesindeki çocuklar köylerinden alınıp taşınıyordu -ki bu da doğru değildi, her köyde okul olması gerekiyor- şimdi o mesafeyi 30 kilometreye düşürdüler. 30 kilometrenin dışında olan çocuklar ne oluyor? Ya gidecek pansiyonda kalacak, o ana kuzuları, aileden ayrılacak ya da okumama seçeneğiyle karşı karşıya. Buna tek bir söz söyledi mi AKP? Hayır, söylemedi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sağ olun.

Sayın Günaydın, buyurun.

50.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, atanmayan öğretmen sayısına, intihar eden atanmayan öğretmen Serhat Önel'e, aynı binada 4 tedrisat olmasına, Düzcce Milletvekili Ayşe Keşir'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve TIMSS rakamlarına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi size bir küçük paragraf okuyorum: "Şu sisteme bakın hele, ülkede 72 bin öğretmen açığı var, sen sınavla öğretmen seçiyorsun, hangi akla hizmet ediyorsun? Bırak da öğretmenlerimiz okul seçsin, göreve başlasın, önüne niye engel koyuyorsun?"

İnşallah, biz hükümetimizi kurduğumuzda bütün öğretmenlerimizi göreve başlatacağız ve öncelikli olarak eğitim sorununun çözümü için çalışacağız." Kim söylemiş? Recep Tayyip Erdoğan, tarih 2002 Mayıs, yer İzmit merkez mitingi. Ne kadarmış atanmayan öğretmen? 68 binmiş. Şimdi ne kadar? 1 milyon.

Size bir fotoğraf göstereceğim, bu soluk bir fotoğraf: Serhat Önel, dün akşam intihar etti bu çocuk, 28 yaşında, atanmayan öğretmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - 28 yaşında, 1 milyon atanmayan öğretmenden birisi olduğu için intihar etti.

Bu size bir şey ifade ediyor mu Sayın Bakan? 92 tane hukuk fakültesi var bu memlekette, 62 tane eczacılık fakültesi var. Üstelik de yeni eczane açılmasına engel oluyor sistem. Siz bunun planlamasını hiç düşündünüz mü? "İhtiyacın çok üzerinde yeni öğretmenler, yeni hukukçular, yeni mühendisler eğiteceğimize, üniversiteden geçireceğimize ara eğitime, ara elemana yüklenmeliyiz." diye hiç düşündünüz mü? Düşünmenize gerek yok, koltuklar rahat.

Şimdi size bir fotoğraf daha göstereceğim, belki bu sizi rahatsız edebilir; hani diyor ya arkadaşlar, 60 öğrencili dersliklerden almışlar da harika yerlere getirmişler. Bakın, burası Hayrabolu'nda bir okul binası; burada Hisar Ortaokulu, Atatürk İlkokulu, Şehit Yunus İşcan İlkokulu, Şehit Yunus İşcan Ortaokulu beraber; 4 tane tabela var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir binanın üzerinde 4 tane tabela var, 4 tane tedrisat var; yıl 2024, Hayrabolu'nda böyle. Bu "unique" bir örnek mi? Merzifon'da İstiklal İlkokulunda, Abide Hatun İlkokulu, Abide Hatun Ortaokulu, Resmiye Mehmet Karaöz İlkokulu beraber eğitim yapıyor. Bunlar hiç kimsenin acaba rahatını kaçırmıyor mu?

Arkadaşlar söylüyorlar, neymiş? CHP'li belediye kadın sığınmaevini kapatmış. Yahu, niye kapatsın arkadaş? Hani, bu kadar mı vulgar bir politika yapacaksınız? Niye kapatmış diye döndük sorduk arkadaşlarımıza. Evet, oralarda deprem açısından riskli binalar varmış, oralar boşaltılmış, başka yerlerde açmışlar aynısını. Bu kadar mı kaba politika yapacağız burada yani?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Aynen sizin yaptığınız gibi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kadın sığınmaevimizin sayısı artmış. Siz, kendiniz kaç tane kadın sığınmaevini açtınız, yılda ne kadar artırırsınız onu anlatsanıza ya, ona ilişkin bir şey söyleyene.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Çok açtık.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sonra "bilimsel şüphecilik" denilen bir şey vardır biliyor musunuz, hani universal eğitim sisteminin temelini anlatır. TIMSS rakamlarına baktım; 4'üncü sınıf fen bilimlerinde Türkiye 44 puan artırmış, Avrupa 1'incisi olmuş, alkışlıyoruz; matematikte 84 puan artırmış, Avrupa 2'ncisi olmuş. Kim gurur duymaz? Ama "bilimsel şüphecilik" denilen bir şey var ya hani sizce bunu LGS sonuçları, YKS sonuçları, PISA sonuçları teyit etmeli değil mi; teyit etmeli değil mi? (CHP sıralarından alkışlar) Neymiş sonuçları ben size söyleyeyim: 2024 YKS'de TYT matematik ortalaması 40 soruda 7,9; fen ortalaması 20 soruda 3,4. Gelelim bir de LGS'ye, 2023, 20 soruda matematik 5,95; fen 9,01.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Günaydın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yahu kardeşim, her işte siyasi iletişim olur da burada da mı olur ya! Bu rakamlar birbirini teyit etmez; orası başarılı, buralar çökmüş; öyle mi? Ya, PISA skorları vardır, değil mi? PISA skorlarını hepimiz takip ediyoruz, rakamlar burada, rakamlar burada, yalan söylemiyor! Bakın, 35'miş okuma becerileri 2003'te, DSP-MHP-ANAP'tan devraldığınızda -2'si ortağınız- 35'miş; bugün ne kadar? 37 OECD ve 81 ülke arasında 36'ncisiniz. Yani yirmi üç yılda yol aldığınız bir santimetre yer yok.

Peki, matematik okuryazarlığında 33'ten çıkmışsınız 39'unculuğa; kimi kandırıyorsunuz kardeşim? Fende ne yapmışsınız? 33'ten 34'e çıkmışsınız. İşte, Türkiye'nin tablosu budur. Arkadaşlar anlatıyorlar "Nicel işler önemlidir." Önemli demedik kardeşim, tabii ki nicel işler de önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ama o nicel işleri nitel işlerle destekleyeceksin. 21'inci yüzyılda hâlâ insanlar 4 tedrisat yapmayacaklar, 21'inci yüzyılda bilimsel, laik iş yapacak çocuklar.

Çocuk sınıfa giriyor, okula başlıyor; ilkokul 1'den, ortaokul 1'den İngilizce öğretmeye başlıyorsunuz; çocuk liseden mezun oluyor, İngilizce bilmiyor ya! "Ya, ben bu adama bu kadar emek verdim, niye İngilizce öğretemedim?" demiyor musunuz siz kardeşim? Çocuk bilgisayar öğrenmeden çıkıyor, çocuk 20 sorudan 5 tane matematik yapamadan çıkıyor; bununla mı rekabet edeceksiniz? Ama konuşmaya gelince maşallah peynir gemisi gerçekten neredeyse lafla yürüyecek.

Dolayısıyla, gerçeklerle yüzleşin ki belki çözmeye fırsatınız olur. Bu kafayla çözemezsiniz, hepsini biz çözeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

51.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, eğitimin tüm dünyada değiştiğine, PISA rakamlarına ve millî eğitime ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben, tabii, önce genel yaklaşım olarak bir şey ifade etmek istiyorum.

Eğitim bütün dünyada değişiyor yani anlayış olarak da değişiyor, modelleme olarak da değişiyor. Özellikle, bizlerin çocuk olduğu dönemlerde en önemli şey bilgiydi, bilgiye ulaşmak çok önemliydi fakat geldiğimiz noktada, bilgi artık her an elimizin altında olan bir şey hatta bununla ilgili olarak, pandemiye de benzetilerek "infodemi" ifadesi kullanılıyor yani bilginin de aslında bir tür hem çokluğu hem de bozulması infodemi.

Şimdi, burada -tabii, Sayın Bakanımızdan da bizim ricamız aynı zamanda- ben Genel Kuruldan da böyle ortak bir ses yükselmesi gerektiğini düşünüyorum yani bu suçlamaların da ötesinde, dünyada bilgiye ulaşmak artık bu kadar kolayken şu anda aranan şey o bilgiden bir şey hasil edebilmek, bir sonuç ortaya çıkarabilmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...ve çocuklarda beklediğimiz şey de aslında bu bilgiyi bir muhakemeye neticeye dönüştürebilmek, bir sonuç ortaya koyabilmek; onların eleştirel yaklaşımını geliştirmek, insanlarla olan iletişimini geliştirmek ve tüm bunların neticesinde de sadece kendi ülkesinde değil dünyada da daha iyi iletişim kurabilen -her anlamda, dil kullanımından farklı yeteneklere kadar- çocuklar yetiştirmek.

Şimdi, PISA'yla ilgili notlar, rakamlar benim de önümde var fakat bunlara baktığımızda kıyaslamalarda farklılıklar var. Mesela, 2002 yılına baktığımızda, 41 ülke arasında veriler var, sıralamalar var, bunlarda 34'üncü Türkiye ama bugüne geldiğimizde, 2023'te 81 ülke arasında yapılan kıyaslamalar var, bunlarda da 39'uncu ve aynen PISA'nın verilerine göre Türkiye, son on yılda bu alanda ilerleme kaydeden çok az ülkeden bir tanesi. Fakat şunu görüyorum, her hâlükârda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, tabii, kullanılan enstrümanlar, başta kullandığımız telefonlar olmak üzere sadece çocuklarda değil yetişkinlerde bile okuyup anlama kabiliyetinde bir geriye gidiş getiriyor; bunu görmemiz lazım. Bizim yapmamız gereken şey, hem gençlerin hem de belki de yetişkin eğitiminin daha yoğun bir şekilde takip edilmesi ve bu konuyla ilgili olarak bakanlıklarımızın erişkin eğitime dönük olarak da yeni programlar açmasının çok faydalı olacağına inanıyorum.

Millî Eğitim konusu -Rümeysa arkadaşımın yaptığı konuşmadaki vurguyu çok ama çok anlamlı buluyorum- bizim uzlaşmamız gereken bir konu. Türkiye'nin geleceği için Millî Eğitimde neler yapmamız gerektiğine dair ortak başlıklarımızın muhakkak suretle altının çizilmesi lazım. Rakamlara baktığımızda ben görüyorum, okul sayısında artışlar var çok had safhada, derslikler öyle; öğretmen sayısı tam 2 katına çıkmış; artık çocuklarımız daha az öğrencinin bulunduğu sınıflarda eğitim alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aynı anda bir okul binasında birden farklı dersliklerin olduğu, daha doğrusu okulların olduğu, model olarak ilk, ortaokul ve lisenin bir binada olduğu çok az yer var, daha ziyade küçük yerlerde. Diğer taraftan da çok önemli şeyler oluyor; mesela, en son ve LGS sınavına yaklaşık 1 milyon çocuk girdi, 992 bin öğrenci girdi, bunlardan 352'si ful yaptı, tamamını yaptı; bir de bunları görelim yani hep tersinden bakmayalım konulara. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çok zor şartlarda bu sınavlara giren yani çobanlık yaparak, tandırda çalışarak Türkiye'de derece yapan çocuklar var, Türkiye'nin en iyi okullarından mezun çocuklar var. O yüzden şu konuyu da konuşurken evet eleştirelim, evet noksanları söyleyelim ama en azından bu ülkenin akıllı, başarılı çocuklarına ve kendi bulunduğu performansta elinden geleni yaparak en iyisini yapmaya gayret eden çocuklarına da lütfen haksızlık yapmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlem.

BAŞKAN - Sayın Zengin, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hakeza öğretmenlerimize haksızlık yapmayalım. Türkiye'nin en büyük eğitim camiası, en büyük ordusu tüm öğretmenlerimize bu anlamda ben çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Bakanlarımız konuşmalarını yaptıktan sonra tekrar söz vereceksiniz, o sebeple teşekkür kısmını da sona bırakmayı tercih ediyorum.

Çok teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şahısları adına lehte olmak üzere ilk söz talebi, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'e aittir.

Buyurun Sayın Söylemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'miz üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 2025 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımız Başkanlığında son yirmi iki yılda AK PARTİ hükümetleri olarak her alanda yapısal reformlara ve dev projelere imza attık. "Yapılamaz." denilen hatta düşünülmesinden dahi korkulan konularda pek çok düzenlemeyi hayata geçirdik. Yirmi iki yıllık iktidarımızda eğitimden kadına ve sosyal politikalara, enerjiden savunmaya kadar tüm alanlarda devrim niteliğinde düzenlemeler yaparak insan odaklı ve hak temelli anlayışı hayata geçirmeyi başardık.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Meclis Başkan Vekilim, vatandaş mesaj yazıyor; Urfa'da elektrikler kesik, öğrenciler ders çalışmıyor.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bugün sizlere rakamlar ve resmî söylemlerle hitap etmeyeceğim, bunu zaten Bütçe Komisyonlarında yeterince yaptı.

Evet, değerli milletvekilleri, bir tarafta güçlü Türkiye olma mücadelesi veren, elini taşın altına koyan, gece gündüz demeden çalışan bir irade var; diğer tarafta günü kurtarmakla meşgul olan, kişisel hesaplarının peşinden koşan, sorumluluktan kaçanlar. Evet, bir tarafta küresel güçlere meydan okuyan, masada ve sahada ülkesinin çıkarlarını sonuna kadar savunan, bedel ödemeyi göze alan bir dünya lideri var; diğer tarafta ise kendi ikbalini milletin geleceğinin önüne koyan, dışarıdan destek umarak bu ülkeye diz çöktürmek isteyenlerle iş birliği yapanlar. Sizce neyi, neyle kıyaslıyoruz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi gelelim Gazi Meclis çatısı altına. Bir tarafta milletin emanet ettiği bütçenin her kuruşunu hesaplayan, "Allah'ım, bizi milletimize mahcup etme." duasıyla hareket eden, gece gündüz ter döken bakanlarımız var; diğer tarafta ise sadece konuşan, önlerinde mikrofon olmasına rağmen bağırarak, fikrini değil sesini yükselten, algı oluşturmaya çalışan ama tek bir proje sunmayanlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Arkadaşlar, biz devlet yönetmekten bahsediyoruz, devlet yönetmek lafla olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Neyle olur? Devletin parasını çalmakla mı... Çoluğu çocuğu öldürtmekle mi olur?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Devlet yönetmek yük omuzlamak demektir, her sorumluluğun altına göğsünü siper etmek demektir.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Kadınları katlettirmekle mi olur devleti yönetmek?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Çatışmadan, kargaşadan, kaostan beslenen bu yükü taşıyamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayvanları katledip utanmadan çıkıp kadın hakları anlatarak mı olur devleti yönetmek?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Şimdi soruyorum bütçemizi eleştirenlere: Bugüne kadar bu millete ne verdiniz, eğitimde ne önerdiniz, sağlıkta ne sundunuz, savunmada ne ürettiniz, ekonomide hangi çözümü getirdiniz?

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayvanları katleden yasanın müsebbibi konuşuyor şu anda!

BAŞKAN - Sayın Kadıgil... Sayın Kadıgil, lütfen...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Utanmadan "kadın" diyor bir de! Utanmadan kadınları anlatıyor, zerre utanmıyor! Zerre utanmıyor!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Cevap belli; sadece laf, sadece laf, sadece laf ve sadece algı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Bir kere de biriniz karşıma gelin ya, bir televizyonda tartışın ya!

BAŞKAN - Sayın Kadıgil... Sayın Kadıgil, lütfen...

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Ama biz ne yaptık?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Tarihî reformlara, pandemiden depreme, küresel krizlerden terörle mücadeleye kadar her alanda büyük bir başarı mücadelesi verdik.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Neyin mücadelesini verdin, hayvanları öldürmenin mücalesini mi?

BAŞKAN - Sayın Kadıgil... Sayın Kadıgil, lütfen...

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Milletimizin huzuru, güvenliği ve refahı için âdeta tüm dünyaya meydan okuyarak çalıştık.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayvanları katletmenin mi mücadelesini verdin? Yalandan söyleyerek onlarca hayvanı öldürttün sen! Utanmadan "kadın hakları" diyor!

BAŞKAN - Sayın Kadigil... Sayın Kadigil, lütfen...

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Tabii, bu süreçte bizi yıldırmaya çalışanlar oldu, karşımıza engeller koyanlar oldu ama asla pes etmedik ve etmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aziz milletimiz sahte gündemlere, algı oyunlarına asla prim vermez.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hangi algı oyunları ya, hangi algı oyunları? Fahrettin Altun'un trolleriyle yaptığı algı oyunları mı? Onlarca barınaktaki algı oyunları mı? Hangi algı oyunları? (AK PARTİ sıralarından "Sus bel" sesi)

BAŞKAN - Sayın Kadigil... Sayın Kadigil, lütfen...

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Biz buradayız, her türlü zorluğa göğüs germeye, bedel ödemeye, aziz milletimize hizmet yolunda asla geri adım atmamaya devam edeceğiz.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayvan katillerinden alacak aklımız yok! Hayvan düşmanlarından alacak aklımız yok!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Çünkü biz bu millete söz verdik, bu vatana borcumuz var; tarihimize, şehitlerimize, ecdadımıza, çocuklarımıza karşı sorumluluğumuz var.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Cumhuriyet düşmanısın! Atatürk düşmanısın! Devlet düşmanısın!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Çünkü bizim mazlumların gür sesi, kimsesizlerin kimsesi, dünya liderimiz Sayın Cumhurbaşkanımız var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Kadın düşmansınız! Hayvan düşmanısınız!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Bu ülke büyük ve güçlü bir devlettir.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Siz bu halka düşmansınız, düşman!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Bu devlet, bu milletin duasıyla ayakta durur, oyunları da hesapları da bozar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Söylemez, tamamlayın lütfen.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Son olarak şunu da unutmayın: Tarih bağırانları değil hizmet edenleri yazar, tarih yıkmaya çalışanları değil inşa edenleri yazar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Katilsiniz, katil! (AK PARTİ sıralarından "Yürü!" sesleri)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Tarih, zorluklar karşısında geri adım atmayanları, milletine sırtını dayayanları yazar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Hayvan katili olarak yazacak seni! On binlerce yavrunun katilisin sen!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Bu kürsüden, alın teri döken...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Ben hayvan katillerini konuşturuyorum bu Mecliste! Sen bir hayvan katilisin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - ...Türkiye'nin birlik ve beraberliği için dua eden, sabreden ve daima devletin yanında olan aziz milletimize selam olsun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Sen, on binlerce hayvanın katilisin! Şerefsiz!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Böyle bir terbiyesizlik olmaz! Burası hakaret yeri değil!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tanal, bir talebiniz var sanırım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Elektrikse Sayın Başkanım, çözeceğiz.

BAŞKAN - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da elektrik olmaması nedeniyle öğrencilerin ders çalışmadığına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Millî Eğitim Bakanım, şu anda Urfa'da elektrikler yok, öğrenciler ödevlerini yapamıyorlar.

Nereye gidiyorsunuz? Allah rızası için bekleyin de dinleyin beni.

Urfa'da elektrik yok, öğrenciler ders çalışmıyor. Urfa'da elektrik yok, öğrenciler ders çalışmıyor. Urfa'da elektrik yok, öğrenciler ders çalışmıyor. Yani AK PARTİ Grubuna sesleniyorum, AK PARTİ Şanlıurfa milletvekillerine sesleniyorum: Urfa'da elektrik yok, öğrenciler ders çalışmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Urfa'da kaçak elektrik kullanan var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - İşte orada, vekiliniz orada, söyleyin. Yalan mı söylüyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Kaçak elektrik kullanan var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vekiliniz orada, söyleyin, vekilimize söyleyin. Viranşehir'de yok, Akçakale'de yok. Yazık günah ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Urfa'ya tren gelecek, üzülme.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hızlandırılmış olandan mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vallahi, yazık günah ya bu Urfa'ya!
Oy istiyorsunuz, oy veriyor; Bakanlık istiyorsunuz, Bakanlık veriyor; niye elektrik vermiyorsunuz Urfa'ya?

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi yürütmenin söz taleplerini karşılayacağım.

Yürütme adına ilk söz talebi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş'a aittir.

Buyurun Sayın Göktaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi Bakanlığımız adına saygıyla selamlıyorum. Bakanlığımızın 2024 yılında gerçekleştirdiği faaliyetler, 2025 yılı bütçe teklifi ve 2023 yılı kesin hesabı müzakereleri için huzurlarınızdayız.

Gün boyu yapıcı değerlendirmelerde bulunan kıymetli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

85 milyonun refahı ve huzuru için sosyal politikalarımızı daha da güçlendirmek adına kadın, çocuk, yaşlı, engelli, şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının yanında olmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2024 yılında, aileyi tüm bireyleriyle korumak ve güçlendirmek ve vatandaşlarımızın yaşam kalitesini iyileştirmek için yürüttüğümüz politikalarla milletimize hizmet etmenin gururunu yaşadık. 2025 yılında bu çalışmalarımızı "güçlü aile, güçlü toplum, güçlü Türkiye" hedefiyle sürdürmeye devam edeceğiz.

Gazi Meclisimizin kıymetli üyeleri, kadim medeniyetimize göre ailede birlik varsa hazineye ihtiyaç yoktur. Dahası, ailenin huzuru, yurdun huzurudur.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Millette huzur bırakmadınız, huzur. Millet aç, aç! Ne huzurundan bahsediyorsun? Çocuklar aç!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Ailenin huzur ve refahının korunması Anayasa'mızın 41'inci maddesinde vurgulanmıştır. Bu sorumlulukla hazırladığımız Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı'mızı 15 Mayıs Uluslararası Aile Günü'nde açıkladık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Çocuklar okula aç gidiyor, aç!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Odağına aileyi alması bakımından ilk olma niteliği taşıyan eylem planımızla küresel riskler ve demografik dönüşüm, sosyal refah, aile odaklı sosyal hizmetler, dijitalleşme, çevre ve afetler alanlarında stratejik faaliyetler yürütüyoruz. Bu kapsamda, aile kurumunun güçlendirilmesi, dinamik nüfusun desteklenmesi, aktif ve sağlıklı yaşlanmanın teşvik edilmesi en kritik önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Sosyal, ekonomik ve kültürel dönüşümlerin habercisi olan demografik değişimler aynı zamanda bir millî güvenlik meselesidir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Her yıl vatandaş daha da fakirleşiyor, her yıl!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Genç nüfusun dinamizmini korumak ve nüfusun yaşanmasına karşı etkili önlemler almak artık zorunluluk arz etmektedir. Eğitimden sağlığa, istihdamdan sosyal güvenlik

sistemine kadar her alanda bu dönüşümlere uygun planlamaları yapmak sürdürülebilir kalkınmanın anahtarıdır. Zira, Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılmasında, aile temelli politikaların hayata geçirilmesinin kritik önemi de küresel gündemde sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığımız bünyesinde bir Nüfus Politikaları Kurulu oluşturuyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - "3 çocuk yapın." dediniz, çocukları aç bıraktınız, aç!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu Kurulla nüfus politikalarını bütüncül yaklaşımla ele alarak ulusal bir nüfus eylem planı hazırlayacağız. Bakanlığımızda yeni kurduğumuz Aile ve Nüfus Politikaları Daire Başkanlığıyla da bu doğrultuda çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonu ve sizlerin destekleriyle hayata geçirdiğimiz "Aile ve Gençlik Fonu" kapsamında Evlenecek Gençlerin Desteklenme Projesi'ni Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen 5 ilimizde pilot olarak başlatmıştık. Doğurganlık oranları en düşük olan Zonguldak, Karabük ve Bartın'a Osmaniye'yi de dâhil ederek proje alanını genişlettik. Proje kapsamında bugüne kadar 5.350 çiftimize 802 milyon lira kredi ödemesi gerçekleştirerek kurdukları yeni yuvalarına katkıda bulunduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

12.326 gencimize evlilik öncesi eğitim ve aile danışmanlığı hizmeti sunduk. Bu projemizi ülke genelinde yaygınlaştırarak daha fazla gencimizin faydalanmasını hedefliyoruz. Bakanlık olarak aileleri tüm bireyleriyle güçlendiren bir perspektifle düzenlediğimiz Evlilik Öncesi Eğitim ve Aile Eğitimi Programlarımızla 6,7 milyon kişiye destek olduk.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Fona kaç para topladınız, fona?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bunun yanı sıra, oluşturduğumuz Bilim Kurulumuz, bu yıl başlattığımız pek çok projenin bilimsel bir zeminde hayata geçirilmesinde aktif katkılar sundu. Sosyal politikalarımıza yön vermesi amacıyla kuracağımız aile enstitüsünün çalışmalarında son aşamaya geldik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye sürekli aileden bahsediyorsunuz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, 8'ini bu yıl hizmete açtığımız 418 sosyal hizmet merkezimiz ve yine bu yıl 309 ilçede oluşturduğumuz sosyal hizmet merkezi irtibat noktalarımızla vatandaşlarımızın yanındayız. 2013 yılından bu yana ülkemiz genelinde afet ve acil durumlarda 5,7 milyon vatandaşımıza psikososyal destek hizmeti sunduk. 5.681 ASDEP görevlimizle son bir yılda 1,4 milyon hane olmak üzere, bugüne kadar toplam 8,4 milyon haneye ulaştık.

Bu yıl devrim niteliğinde iki yeni ve önemli mekanizmayı daha hayata geçiriyoruz. Bunların ilki sosyal risk haritasıdır. Bu uygulamayla kadına yönelik şiddet, çocuk istismarı ve bağımlılık gibi tehditleri önceden belirlemek için hane bazlı bir erken müdahale sistemi oluşturuyoruz. Şehir, ilçe ve mahalle düzeyinde hazırlayacağımız sosyal risk haritaları sayesinde koruyucu ve önleyici mekanizmalarımızı daha da güçlendireceğiz. Bu çalışmayla henüz vakalar ortaya çıkmadan müdahale kapasitemizi artırmış olacağız.

Pilot illerde başlattığımız ikinci yenilikçi uygulamamız ise Aile Rehberi Sistemi'dir. Talep eden her ailenin bir aile rehberine sahip olmasını sağlayarak vatandaşlarımıza sosyal hizmetlerimizi hızlı, güvenilir ve kolay bir şekilde ulaştırmayı amaçlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tüm bu çalışmalarımızla güçlü ve sağlıklı aile yapımızı koruyarak sağlıklı nesillerin yetişmesine ve toplumun refahına katkı sunmaya kararlılıkla devam edeceğiz.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; kadını ve aileyi birbirinin karşıtı gibi konumlandıran, birbirine rakip gibi gösteren görüşler dile getirildi. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aileyi korumanın ve güçlendirmenin kadınların haklarını savunmaya yönelik bir tehdit olarak algılanması çok büyük bir yanılgıdır. Aileyi korumanın aksine, biz aileyi ve kadını birbirini güçlendiren, birbirine güç veren toplumumuzun iki temel unsuru olarak görüyoruz, biri olmadan diğeri eksik kalır. Kadınların güçlenmesi aynı zamanda hem toplumun hem ailelerin güçlenmesi demektir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Biz ikisini karşıt görmüyoruz, kadını sadece anne olarak görüyorsunuz diyoruz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Kadının şiddet gördüğü bir ortamda güçlü aile bağlarından, toplumsal huzurdan söz edebilir miyiz? Elbette hayır, kadınlar özgürse hakları korunuyorsa o ailede çocuklar sevgi dolu bir ortamda büyür. Kadınlar eğitilmiş ve güçlü olduklarında geleceğe güvenle bakan nesiller yetişir. Sağlıklı ve güçlü ailelerde kadınlar var olan potansiyellerini daha iyi açığa çıkarır. Bu nedenle kadınların haklarını savunmak ile aileyi korumak arasında sahte çatışmalar yaratılmasına asla müsaade edemeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kızlarımız her gün canından oluyor, canından.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Nitekim, sağlam temeller üzerine kurulu bir aile yapısı bugünün değil yarının da garantisidir. Bu nedenle, aileyi korumak bir tercihten öte toplumsal varoluşumuzun da teminatıdır. Biz, içerisinde sevgi, saygı, merhamet, sorumluluk ve dayanışmanın olduğu aileleri korumayı ve güçlendirmeyi önemsiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 30 kere "aile" dediniz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Hedefimiz, her ailenin bu değerler doğrultusunda güçlü ve sağlıklı olmasıdır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ailenin değil her bireyin, her vatandaşın...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Dolayısıyla aileyi koruma ve güçlendirme çalışmalarımızı bu minvalde değerlendirmenizi istirham ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak hayata geçirdiğimiz her projede "çocuğun üstün yararı" ilkesini esas alıyoruz. Çocuklarımızı donanımlı, öz güveni yüksek, ahlaklı, erdemli ve topluma katkı sağlayan bireyler olarak yetiştirmek için tüm imkânlarımızı seferber ediyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 3 çocuktan 1'i okullarda aç.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Onların her türlü riskten korunması, sağlıklı, güvenli ve sevgi dolu bir ortamda büyümelerini sağlamak en büyük önceliğimizdir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 5 çocuğu yangından koruyamadınız ama 18 kere de ziyaret etmişsiniz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu kapsamda çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici hizmetlerimizi daha da güçlendiriyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Çocuklarımıza okulda yemek verecek misiniz artık?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Kurum bakımından köklü bir dönüşüme imza attık. Koşuş tipi bakım modelinden ev tipi bakım modeline geçerek çocuklarımıza aile şefkatini hissettirecek bir yaşam alanı sunuyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aile şefkatini bırakın da çocuklara yemek verin.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu yıl Ordu, Hatay ve Mersin'de 3 yeni çocukevleri sitesi ile Kayseri'de 1 ihtisaslaşmış çocukevleri sitesini açtık. Ülkemizin dört bir yanında bulunan 1.366 çocukevi ve çocukevleri sitelerinde 14.561 çocuğumuza hizmet veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her bir çocuğun yeteneklerini keşfetmesi için oluşturduğumuz mentörlük sistemiyle hedeflerine ulaşmalarına destek oluyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İhtiyaç sahibi çocukların yüzde kaç?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Çocuklarımızın fiziksel ve zihinsel gelişimlerini desteklemek için sporu ve sanatı bir yaşam biçimi hâline getirmeye önem veriyoruz. Bu kapsamda 2.229 çocuğumuzu farklı sanat dallarıyla, 6 bin çocuğumuzu sporla tanıştırdık. Şu an 2.134 çocuğumuz spor hayatını lisanslı olarak sürdürürken 46 çocuğumuz millî sporcudur. Bu yıl 421 çocuğumuzu üniversiteye yerleştirdik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 17 milyon çocuk için de mi bu başarı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Çocuklarımızın eğitim, müzik, sanat ve spor alanında başarılarıyla gurur duyuyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - 17 milyon gençten 2 bini mi?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 2024 yılında, devlet korumasında yetişen 1.329 gencimizin kamu kurumlarına atamasını gerçekleştirerek bugüne kadar kamuda istihdam edilen genç sayısını 63.536'ya ulaştırdık. Yıl sonuna kadar devlet korumasında yetişen gençlerimiz için yeni bir atama daha gerçekleştireceğimizi bu vesileyle paylaşmak isterim.

Diğer yandan, özel sektör istihdamlarını teşvik etmek için beş yıl boyunca SGK primlerini devlet olarak biz karşılıyoruz. İş ve meslek danışmanlığı eğitimleriyle koruma altında olan ve SED hizmetinden faydalanan 8.423 çocuğumuzu mesleki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine yönlendirdik. Bursa'da pilot olarak başlattığımız çocuk yaşam merkezleri projemizle binlerce çocuğumuzun sosyal, kültürel ve eğitim programlarıyla gelişimlerine destek oluyoruz. Bu merkezlerimizi depremde etkilenen 4 ilimizde, Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya başta olmak üzere ülke genelinde yaygınlaştırmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

UNICEF iş birliğiyle erken çocukluk döneminde ev temelli bakım hizmet modelini hayata geçiriyoruz. Bu modelle eğitimlerini tamamlamış nitelikli çocuk bakıcılarının 1 veya en fazla 5 çocuğa kendi evlerinde veya ailelerinin evinde bakım hizmeti sunmalarını sağlayacağız. Bunun yanı sıra 0-3 yaş aralığındaki çocuklar için geliştirdiğimiz mahalle tipi kreş modeli üzerinde de yoğun bir şekilde çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Öte yandan çocuk hakları komitelerine katılan 46 bini aşkın çocuğun haklarının ve sorumluluklarının farkında bireyler olarak yetişmelerini sağlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir çocuğa verilecek en değerli şey ailedir. Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürütülen Gönül Elçileri Projesi'yle bugün 10.374 çocuğumuz koruyucu ailelerinin yanında hayatlarına güvenle devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Koruyucu aile çalışmalarımızı daha da ileri taşıyor, geçici ve profesyonel koruyucu aile modellerini hayata geçiriyoruz. Bugüne kadar 20.116 çocuğumuzu evlat edinme hizmetinden faydalandırdık. Sosyal ve ekonomik destek hizmetlerimizle 170.270 çocuğumuza kendi ailelerinin yanında destek oluyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yardımlaşma derneği mi Bakanlığı mı yönetiyorsunuz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu kapsamda, özellikle annelere yönelik olmak üzere her ay ortalama 1 milyar lira tutarında yardım sağlıyor, danışmanlık hizmetleri sunuyoruz. SED'den yararlanan 41.417 çocuğumuzun kendilerini sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda geliştirebilmeleri için Okul Destek Projesi'ni yürütüyoruz.

Değerli milletvekilleri, çocuklarımızı her türlü istismardan ve tehlikelerden korumak hepimizin ortak sorumluluğudur.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ama koruyamıyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Ülkemizin herhangi bir noktasında risk altında bulunan bir çocuğu tespit ettiğimiz anda zaman kaybetmeden gerekli önlemleri alıyoruz. Bakanlık olarak müdahil olduğumuz tüm davalarda çocuğun üstün yararını gözeterek gerekli müdahaleleri ivedilikle gerçekleştiriyoruz. Herhangi bir ihmal ve suistimal şüphesi dahi olduğunda anında soruşturmalarımızı açıyor, gereğini yerine getiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Onun için mi Narin'in cansız bedenini 19'uncu günde buldunuz? Hâlâ kim neden öldürdü belli değil.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Çocuklar Güvende Programı'yla 393 ekibimizle risk altındaki çocuklara ve ailelerine koruyucu, önleyici ve destekleyici hizmetler sunuyoruz. Programımızın öncelikli hedefi, çocuklarımızın eğitime devam etmelerine sağlamaktır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Adli sicil kaydında bir yılda kaç bin çocuğa cinsel istismar soruşturması açıldığından haberdar mısınız?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Örgün eğitimlerini tamamlamış çocukları meslek edindirme programlarına yönlendirerek geleceğe hazırlıyoruz. Sadece bir Bakan olarak değil bir anne olarak da

çocuklara sunulan her desteğin onları daha güçlü, daha adil ve umut dolu bir geleceğe hazırlayacağına inanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sen de inanmıyorsun ki söylediğine.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekillerimiz, bugün çocuklarımız dijital bir dünyanın içine doğuyor. Dijital yerli olan çocuklarımız dijital dünyanın fırsatlarından yararlanırken aynı zamanda bu dünyanın türlü tehlikelerine de maruz kalıyor. Bilinçli dijital medya kullanımı olmadığında çocuklar istismar, akran zorbalığı, zararlı içerikler ve nefret söylemi gibi risklere maruz kalırken onların sosyal, duygusal ve akademik hayatları da ciddi zarar görüyor. Bugün artık ciddi bir soruna dönüşen dijital bağımlılık riskine karşı da çocuklarımızı korumak zorundayız. Bu amaçla hayata geçirdiğimiz Ailenin, Korunması ve Güçlendirilmesi Eylem Planı'mızla dijitalleşmenin beraberinde getirdiği tehlikelerle mücadele ediyoruz. Çocuklarımızı bu zararlardan korumak için oluşturduğumuz Sosyal Medya Çalışma Grubumuzla koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütüyoruz. DUY ihbar platformuyla aileler çocukları için zararlı olduğunu düşündükleri içerikleri bizlere bildiriyorlar, gerekli incelemeler sonrasında sakıncalı içeriklere yönelik önlemler alıyoruz. Bunun yanı sıra çocuk dostu platformların yaygınlaştırılmasını da teşvik ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün birçok ülkenin, çocukların sosyal medya kullanımına yönelik yasal düzenlemeleri gündeme aldığını ve hayata geçirdiğini görüyoruz; Avustralya, İspanya, Norveç, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Kore bu ülkelerden sadece birkaçı. Biz de göreve geldiğimiz günden beri ülkemize özgü bir model geliştirmek için yoğun çalışmalar yürütüyoruz. Aileleri, çocuklarımızı ve uzmanları dinlediğimiz çalıştaylar düzenledik. Eğitimciler, psikologlar, çocuk gelişimciler, dijital platform temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirdik. İlgili bakanlıklarımız, kurum ve kuruluşlarımızla yoğun istişarelerde bulunduk ve nihayetinde çocuklarımız için dijital medya ve oyun platformlarına dair yasal bir düzenlemenin yapılmasının artık elzem olduğunu gördük. Fiziksel ve zihinsel gelişimlerini de göz önünde bulundurarak 16 yaşından küçük çocuklarımız için sosyal medya ve dijital oyun platformlarını düzenleyen bir mevzuat hazırlığı içerisindeyiz. Bakanlığımızın öncü rolü ve tüm tarafların aktif katılımıyla hayata geçirilecek bu yasal düzenlemeyle çocuklarımıza daha güvenli bir dijital dünya sunmak istiyoruz. Bu hususta siz değerli milletvekillerimizin desteklerini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; engelli vatandaşlarımızın topluma tam katılımını sağlamak, yaşlılarımızın huzurlu bir yaşam sürmelerini desteklemek sosyal devlet anlayışımızın gereklerinden biridir. Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'yla engelli vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştıracak, erişilebilirlik standartlarını yükseltecek adımlar atıyoruz. Evde bakım yardımıyla 544.142 engelli vatandaşımızın bakımlarını üstlenen yakınlarına aylık 9.077 lira ödeme yaparak ailelerinin yanında destekliyoruz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Tıbbi gereksinimlerine dahi yetmiyor verdiğiniz para.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Engelsiz yaşam merkezlerimiz aracılığıyla engelli bireylerimizin toplumla bütünleşmesini sağlıyoruz. Bugün 423 kamu ve özel bakım ve rehabilitasyon merkeziyle yaklaşık 37 bin engelli vatandaşımıza yatılı hizmet veriyoruz. 137 gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezimizde ise engelli bireylerin öz bakım ve sosyal yaşam becerilerini geliştirirken ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmeti veriyoruz. Bu ay 190 kapasiteli 2 engelsiz yaşam merkezini hizmete sunduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Geçinmiyor engelliler, "Açız." diyorlar; engelliler geçinmiyor verdiğiniz parayla, açlığa mahkûm ettiniz!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 2025 yılında ise 264 kapasiteli 3 merkezimizi daha hizmete açacağız. Evde bakım yardımı alan engelli ailelerine özel durumlarda destek olmak amacıyla engellilerimizi geçici olarak misafir edeceğimiz bakım destek merkezlerinin ilk pilot uygulamasını İstanbul Kırcaç'tan başlattık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yıl Afyonkarahisar ve Antalya'da başlattığımız ve 2025 yılında 16 ilde daha yaygınlaştıracığımız bireysel sosyal hizmet danışmanlığı modeliyle otizmlili bireylere ve ailelerine bire bir destek sunuyoruz.

Engelli istihdamını teşvik eden programlarımızla bugüne kadar binlerce engelli vatandaşımızı kamu ve özel sektörde istihdam ettik. Yaptığımız engelli atamasıyla kamuda engelli istihdamında 12 kat artış sağlayarak 70.878 engellinin kamuya yerleştirilmesini sağladık. Yeni yılda yeni bir engelli ataması daha gerçekleştireceğimizin müjdesini milletimizle paylaşmak isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Korumalı iş yerlerine her engelli için aylık 5.007 lira ücret teşviki veriyoruz. Ayrıca, erişilebilirlik standartlarını arttırarak şehirlerimizi ve kamu alanlarımızı engelli dostu hâle getiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, yaşlı nüfusundaki artış yaşlı hizmetlerimizin önemini de ortaya koyuyor. Bu yıl ilk kez gerçekleştirdiğimiz Yaşlı Profili Araştırması'nın sonuçlarını paylaştık. Araştırmanın sonuçları yaşlılarımızın aktif ve sağlıklı yaş almalarının teşvik edilmesi ve yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik önemli bulgular içeriyor. Bu doğrultuda, yaşlı hizmetlerimizde yaşam kalitesini arttırmaya, hizmetlere erişimi kolaylaştırmaya ve toplumla bağlarını güçlendirmeye odaklanıyoruz. Bakanlık olarak yaşlılarımızın kurum bakımı yerine evde aileleriyle ve yakın çevreleriyle beraber yaşamalarını önceliyor ve evde bakım hizmetlerimizi güçlendiriyoruz. Yaşlı Destek Programı'yla yaşlılarımızın ihtiyaçlarına bire bir çözüm üretiyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Huzurevi ücretlerini 6 kat artırdınız, 6 kat; en ucuz huzurevi 8.500 lira oldu.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Huzurevlerimiz ve yaşlı bakım merkezlerimizle yaşlılarımızın günlük ihtiyaçlarını karşılıyor, sosyalleşmelerine imkân sağlıyoruz. Bugün 459 kamu ve özel huzurevinde 30 bin yaşımız yatılı bakım ve rehabilitasyon hizmetinden faydalaniyor. Bu yıl 6 huzurevimizi daha açarak vatandaşlarımızın hizmetine sunduk. Özellikle vurgulamak isterim ki huzurevlerimizde kalan ihtiyaç sahibi yaşlılarımızın tamamı bu hizmetten ücretsiz yararlanıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gündüzlü bakım ve aktif yaşam merkezlerimizde yaşlılarımızı gündüzlü bakım hizmetinin yanı sıra sosyal faaliyetlerle destekliyoruz. Yaşlıların dijital okuryazarlıklarının geliştirilmesi için huzurevlerinde dijital bahar odaları kurduk.

SERKAN SARI (Balıkesir) - En ucuz huzurevi 8.500 lira oldu.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bakanlık olarak Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı kapsamında yaşlı dostu yaşam alanları oluşturuyoruz. Her birinin sosyal hayata

katılımlarını artırmak için ücretsiz seyahat gelir desteği sunuyoruz. Yaşlılarımızın deneyimlerini genç kuşaklara aktarmalarına yönelik projelerimizi sürdürüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde son yirmi üç yılda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde istisnasız tüm kadınların ekonomik, siyasi ve sosyal alanlarda güçlenmelerini sağlayarak birçok ilke imza attık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 8 Martta açıkladığımız ve 2024-2028 dönemini kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'mızla eğitim, sağlık, ekonomi, liderlik ve karar alma mekanizmalarına katılım ile çevre ve iklim değişikliği alanlarında çalışmalar yürütüyoruz. İl bazında eylem planları oluşturarak kadınların güçlenmesi çalışmalarını ülke genelinde sürdürülebilir ve sistematik bir yapıya kavuşturuyoruz.

Yürüttüğümüz çalışmalarla bugün kadınların iş gücüne katılma oranını yüzde 37,8'e, kadın istihdam oranını yüzde 33,2'ye yükselttik. Elbette biz bunu yeterli görmüyoruz; On İkinci Kalkınma Planı'mızla 2028 yıl sonuna kadar kadının iş gücüne katılma oranını yüzde 40,1'e, istihdam oranını ise yüzde 36,2'ye yükseltmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda, temiz teknoloji alanında çalışan girişimci kadınların projelerini TÜBİTAK iş birliğiyle ödüllendiriyor ve bu alanda büyümelerine katkı sunuyoruz. Kadın kooperatiflerini güçlendirmek için yürüttüğümüz eğitim programlarımızla 45 binin üzerinde kadına ulaştık, bugüne kadar 1.207 kadın kooperatifinin kurulmasına destek olduk, özel sektörle iş birlikleri geliştirerek ürünlerinin daha nitelikli bir stratejiyle pazarlanmasına katkıda bulunuyoruz. Kadın girişimcilere yönelik sunduğumuz eğitim, danışmanlık, araştırma ve finansman desteklerini tek bir portalda bir araya getirdik. 81 ilimizde 760 bin kişiye ulaştığımız finansal okuryazarlık eğitimlerini yaygınlaştırmak için bu yıl SPK'yle iş birliği başlattık. Teknoloji alanında kadınlara yönelik fırsatların artırılmasının toplumsal ilerlemenin de kapılarını araladığına inanıyoruz. Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi'yle 1.200'ün üzerinde kız öğrenciye kendilerini geliştirmeleri için önemli fırsatlar sunuyoruz. Benzer şekilde, ne eğitimde ne istihdamda olan kadınların Yapay Zekâ ve Veri Bilimi Geliştirme Programı'mızla yeteneklerini geliştirmelerine destek oluyoruz. Kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlamada en etkili araçlardan biri eşitliğe duyarlı bütçeledir. Bu projeye eşitliğe duyarlı kamu politikaları ve bütçe süreçlerini yaygınlaştırmayı hedefliyoruz. Bugün ülkemiz, OECD'de kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçelemeyi uygulayan 23 ülkeden biridir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakanlık olarak kadın çalışmalarımızı daha da hızlandırmak için 2025 yılı bütçemizde sadece kadının güçlenmesi programına yaklaşık 6 milyar lira ayırdık. Bunun yanı sıra, evde bakım yardımı, SED ödemeleri, doğum yardımları, eşi vefat eden engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destekler, ADEM ve SODAM projeleri ve genel sağlık sigortası primleriyle birlikte 2025 yılında kadınlar için bütçemizden ayırdığımız toplam tutar 206 milyar 19 milyon 243 bin liradır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu anlamda, aslında Bakanlığımız bütçesinin yüzde 50,6'sını yani yarısından fazlasını kadınlar için ayırdığımızı özellikle ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, kadına yönelik şiddet bugün ne yazık ki küresel bir sorun olmaya devam ediyor. Şiddetin psikolojik, ekonomik ve sosyal sonuçları kadının hayatını derinden etkilerken, ailesini, çevresini ve gelecek nesilleri de içine alan bir döngüye yol açıyor. Bu anlamda, kadına yönelik şiddeti, ülkemizin geleceğini ilgilendiren, topyekûn mücadele etmemiz gereken hayati bir mesele olarak görüyoruz. Kadının temel hak ve özgürlüklerini ihlal eden, toplumun huzurunu bozan şiddet karşısında sessiz kalmamak ve asla da kalmayacağız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sadece "tweet" atıyorsunuz, başka hiçbir şey yapmıyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Fiziksel, psikolojik, ekonomik ya da siber, hangi türden olursa olsun kadına yönelik şiddetle mücadelemizi sıfır tolerans ilkesi doğrultusunda büyük bir kararlılıkla sürdürüyoruz ve sürdürmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - O yüzden ölüyor kadınlar değil mi? Vah, vah, vah! Siz de söyledığınıze inanmıyorsunuz ya!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Tek bir vaka bile bizim için fazla bir vakadır. Bu mücadelemizi her zaman siyasetüstü bir anlayışla yürütüyoruz.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - La Fontaine'den hikâyeler! Biz bunları görmedik.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 81 ilde avukatlarımızla, kadın, çocuk ve aile üyelerine yönelik her türlü şiddet, tehdit, istismar, ısrarlı takip vakalarını ve tüm iddiaları büyük bir titizlikle takip ediyoruz.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Hiçbir şeyi takip etmiyorsunuz, sessiz kalıyorsunuz!

ASU KAYA (Osmaniye) - Etmiyorsunuz!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Hiçbir şey takip etmiyorsunuz, sessiz kalıyorsunuz!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Tüm davalarda Bakanlık olarak biz varız, her aşamada mağdurların yanında biz varız. Kadına karşı şiddetle mücadelede siz, biz yok, hep birlikte varız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 55 kadın devlet korumasındayken neden katledildi?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Helal olsun, bu kadar yalan kurulamazdı ya! Helal olsun valla; yalan, yalan, yalan!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz yıl 25 Kasım'da yayımlanan Cumhurbaşkanlığı genelgesi kadına yönelik şiddetle mücadelemizi en üst düzeyde bir devlet politikası olarak yürüttüğümüzün en somut göstergesidir.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Burada çıkan sesiniz niye Bakanlıkta çıkmıyor?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Peki, bu genelgeyle ne değişti?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Siz Anayasa'yla bağlısınız genelgelerle değil!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu genelgeyle Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulunu ilgili tarafların geniş katılımıyla daha etkin ve daha verimli bir yapıya dönüştürdük.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Eğer şiddetle mücadele ediyorsanız İstanbul Sözleşmesi'ni yeniden uygula o zaman.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Ayrıca, sistematik veri toplama ve analiz süreçlerini güçlendirmek için veri ve istatistik komitesini ihdas ettik.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Verileriniz TÜİK verileri mi, sizi üzmeyen veriler mi?

ASU KAYA (Osmaniye) - Açıklamadığınız verileri kim ne yapsın Sayın Bakan?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Üçer aylık dönemlerle ilgili bakanlıklarımızla, kurumlarımızla ve sivil toplum kuruluşlarımızla komite toplantılarımızı gerçekleştiriyoruz. Bu yıl yine Türkiye genelinde kadına yönelik şiddet araştırmasının 3'üncüsünü başlattık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 6284'ten ne haber?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bununla birlikte, şiddet döngüsünün kırılması amacıyla şiddet uygulayanların profillerini ortaya koyan yeni bir araştırma daha yürütüyoruz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Artık eyleme geçme zamanı Sayın Bakan, veri toplamada geciktiniz maalesef! Kadın örgütleri, bizler kendi verilerimizi kendimiz tutuyoruz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Dördüncü Ulusal Eylem Planı'mızla kadınların her türlü şiddetten korunması ve desteklenmesi için etkili mekanizmalar kuruyoruz. Ulusal eylem planlarımızı kadına yönelik şiddetle mücadelenin 4 ana bileşeni olan; koruma, önleme, kovuşturma ve politika geliştirme üzerine inşa ettik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O zaman İstanbul Sözleşmesi nerede?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Eylem planımızla; adalete erişim, mevzuat, politika, koordinasyon, koruyucu ve önleyici hizmetler, toplumsal farkındalık, veri ve istatistik başlıkları altında çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2026-2030 dönemini kapsayan Beşinci Ulusal Eylem Planı için de çalışmalarımızı başlattık.

ASU KAYA (Osmaniye) - Koruma altındaki kadınlar öldürülüyor Sayın Bakan! Sayın Bakan, bir şeyler yolunda gitmiyor!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Herhangi bir şiddet riskiyle karşılaşan kadınlar için Alo 183 Şiddetle Mücadele Hattı'mızla yedi gün yirmi dört saat onların yanındayız. Bu noktada, çok önemli bir yeniliği daha hayata geçiriyoruz. Vakalara müdahale gücümüzü artırmak adına, İçişleri Bakanlığımızla iş birliğinde Alo 183 Hattı'nı 112 Acil Çağrı Merkezine entegre ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylece, kolluk kuvvetlerimiz ve sağlık kuruluşlarımızla eş güdümü güçlendirerek vakalara daha etkili ve hızlı müdahale edeceğiz. Ayrıca, elektronik kelepçe ve KADES uygulamaları ile GAMER ve diğer kurumların iş birliğiyle kadına yönelik şiddetle mücadelemizi sürdürüyoruz. Ayrıca, 2012'den bu yana ŞÖNİM'lerimizle yaklaşık 2 milyon kişiye şiddetle mücadele alanında rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunduk. Şiddetle mücadelede güçlü bir adım daha attık. Bu yıl İstanbul'da ve İzmir'de açtığımız 2 adet ŞÖNİM'imizle merkez sayımızı 84'e yükselttik. Şu an 6 ilimizde daha yeni ŞÖNİM açmak için çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. Diğer yandan, 418 sosyal hizmet merkezimizde, 309 sosyal hizmet irtibat birimimizle, şiddetle mücadele irtibat noktalarımızda aynı kararlılıkla hizmet vermeye devam edeceğiz.

Ülke genelinde 149 kadın konukevinde kadınlara korunaklı bir yaşam alanı sunuyor, psikososyal desteklerle sorunlarına çözüm üretiyoruz. Kadınların ve çocukların özel ihtiyaçlarına ve risk durumlarına uygun çözümler sunmak için 15 ilimizde 17 kadın konukevini ihtisaslaştırdık.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Daha dün "Sokakta donarak öleceğim." diyen Adnan Kale bugün sokakta ölü bulundu. Engelli vatandaş sokakta donarak öldü, daha bugün.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Yıl sonuna kadar Kayseri ve İstanbul'da 2 kadın konukevini daha ihtisaslaştırmış kuruluşlarımız arasına dâhil edeceğiz. 2025 yılının ilk döneminde hayata geçireceğimiz projeye 4 kadın konukevini daha inşa edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri şunu özellikle vurgulamak isterim ki bizim kadına yönelik şiddetle mücadelemiz bir insan hakları mücadelesidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İstanbul Sözleşmesi'nden ne haber?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Biz kadına yönelik şiddetle kapsamlı bir mücadele yürütürken bugün ne yazık ki bu mücadelemiz ısrarla İstanbul Sözleşmesi üzerinden dar bir çerçeveye hapsediliyor. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye dar olsun?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Ülke olarak kadına yönelik şiddetle mücadelemiz tek bir sözleşmeyle başlamadığı gibi, ona bağlı olarak da kesintiye uğraması asla söz konusu değildir. Sözleşmeden çıkmanın şiddeti artırdığını iddia etmek art niyetli bir yorumdur. Bu iddia herhangi bir bilimsel veriye de dayanmamaktadır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'la bu konuda dünyada eşi benzeri az bulunan hukuki bir düzenlemeye sahip olduğumuzu da vurgulamak isterim. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve DEM PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler) Bu güçlü kanunumuzun etkin bir şekilde uygulanmasının en yakın takipçisi biziz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Yalan konuşuyorsun Bakan, yalan, yalan! Yalan, Bakan, yalan!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bunun yanı sıra, 2020'den sonra kadına yönelik şiddet uygulayanlara yönelik cezaları ağırlaştıran, kapsamını genişleten düzenlemeleri yine biz yaptık, biz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve DEM PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler) Ve hâlihazırda tüm kurumlarımızla iş birliği ve eş güdüm içinde proaktif bir yaklaşım ve kararlılıkla mücadelemizi sürdürüyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Utanmalısınız, utanmalısınız! İstanbul Sözleşmesi'ne...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, gelin kadına yönelik şiddetle mücadeleyi bizleri kısır döngüye hapseden bu tartışmalardan çıkaralım.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bakan, ne dediğini anlamıyoruz, alkışlamaktan seni konuşturamıyorlar ki! Zaten anlaşılmasını istiyorlar, dertleri bu, anlaşılmasını istiyorlar çünkü konuştuğun bir şeye yaramıyor Bakan.

RESUL KURT (Adıyaman) - Dinle, Dinle! Dinlersen anlarsın, Dinlemezsen anlamazsın!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Siz dinletmiyorsunuz çünkü bir şey anlaşılmasını istiyorsunuz!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu mücadelemizde yanımızda olun. Çocuklar hepimizin çocukları, kadınlar hepimizin kardeşi. İnaniyoruz ki kadına yönelik şiddetle mücadelede en etkili yöntem güçlü bir toplumsal farkındalık oluşturmaktır.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Yalan Bakanım, yalan; hepsi yalan! Bu yalanları çok duyduk Bakan!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bu bağlamda, kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünden yararlanmayı önemsiyoruz. Kadınların değersizleştirildiği, metalaştırıldığı ya da şiddetin sıradanlaştırıldığı içeriklerin toplum üzerinde derin ve olumsuz etkiler bıraktığını biliyoruz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Bu kadar bilimsel veri topluyorsunuz, çalışma yapıyorsunuz; nedeninizi açıklayın o zaman! İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmakla alakası yoksa neyle alakası var? Sakın sizin politikalarınız olmasın bu sebep!

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Başkanım, hatibi duyamıyoruz!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Az alkışlayın o zaman!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Bakanlık olarak kadına yönelik şiddetle mücadelede medya içeriklerinin hassasiyetle ele alınması gerektiğine inanıyoruz. Bu sebeple, yapımcılar ve medya temsilcileriyle bir araya geldik, hassasiyetlerimizi dile getirdik. RTÜK iş birliğinde Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler Rehberi'ni hazırladık. Kadına yönelik şiddetle mücadelemizi her alanda ve her platformda kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Bu kararlılığınızı kadınlar da yanında görmek istiyor Sayın Bakan!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Bakanlık olarak şehit yakınlarımız, gazilerimiz ve gazi yakınlarımız için tüm imkânlarımızı seferber ediyoruz. 2024 yılında ev ve iş yerlerine gerçekleştirdiğimiz 76.781 ziyaretle şehit ailelerimizin ve gazilerimizin yanında oluyoruz. Bu yıl yaptığımız atamalarla birlikte 50.630 şehit yakınımızın, gazimizin ve gazi yakınımızın kamuda istihdamını sağladık. Gazilerimizin ve şehit yakınlarımızın ulaşım ihtiyaçlarını kolaylaştırmak adına bu yıl 11.301 vatandaşımıza ücretsiz seyahat kartlarını ulaştırdık. Ayrıca Türk Hava Yolları ve AJet'le yaptığımız iş birlikleri sayesinde hava yolu ulaşımında yüzde 50 indirim imkânı sağladık. Sağlık alanında ise öncelikli randevu alma hakkı için çalışmalarımızın son aşamasına geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 30.993 Kıbrıs gazimize Millî Mücadele madalyalarını tevcih ettik. Ayrıca 81 ilimizde düzenlediğimiz Vatan ve Kahramanlık Buluşmaları'yla gençlerimizi, şehit yakınlarımızı ve gazilerimizi bir araya getiriyoruz. Gazi Meclisimizin huzurunda, milletimizin gönlünde en müstesna yere sahip olan şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Allah vatanımıza ve milletimize zeval vermesin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Söylediklerinize kendiniz bile inanmıyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "kimseyi geride bırakmama" anlayışıyla, devletimizin şefkat elini ayırım gözetmeksizin tüm vatandaşlarımıza ulaştırıyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - İzmir'deki 5 çocuğun yanarak öldüğü...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Sosyal yardımlarda talep odaklıdan arz odaklı bir mekanizmaya geçerek hak temelli sosyal dayanışmayı teşvik edip hesap verilebilir ve sürdürülebilir sosyal yardım sistemimizi toplumun ihtiyaçlarına göre şekillendiriyoruz. Ülke genelinde 1.003 sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfımızla sosyal yardımları ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza ulaştırıyoruz. Bugün sosyal yardımlardan faydalananların yüzde 82'si çalışamayacak durumda olan vatandaşlarımızdır yani faydalanıcıların yüzde 82'si yaşlı, çocuk ve engellilerden oluşmaktadır. Sosyal kalkınmayı sağlamak amacıyla sosyal yardım, istihdam bağlantısını güçlendiriyoruz. Böylece, sosyal yardım alan çalışabilir bireylerin istihdama dâhil olmasını teşvik ediyoruz. Bu kapsamda, özel sektörde istihdam edilen kişilerin işveren primlerini on iki ay boyunca biz karşılıyoruz.

Değerli milletvekillerimiz, yüzyılın afetini yaşayan milletimizin ilk günden itibaren yanında biz olduk, olmaya da devam ediyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kaybolan çocukları açıklayın, kaybolan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 6 Şubat depremleri sonrasında bölgede afetin etkilerini azaltmak için vatandaşlarımızın aynı yardım dağıtımları ve psikososyal destek hizmetlerimizle yanında oluyoruz.

ASU KAYA (Osmaniye) - Hatay hâlâ yerle yeksan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - Süreli olarak başlattığımız Türkiye Aile Destek Programı'mızla hanelere bu yıl 46,5 milyar lira olmak üzere toplam 106,8 milyar lira destek sağladık. Bununla beraber, afetle mücadele eden vatandaşlarımız ve tek seferlik yardımlarımız da dâhil olmak üzere tüm sosyal yardım programlarımızdan 4,9 milyon hanemiz yararlandı.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Depremzedeler niye görmedi? Niye hâlen aynı şekilde yaşıyorlar?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 549 ADEM ve 90 SODAM'la kadınların sosyal, kültürel, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunuyoruz.

Ulusal Vefa Programı'yla yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırmak amacıyla hijyen, bakım ve yemek gibi temel ihtiyaçlarını evlerinde karşılıyoruz.

Memnuniyetle ifade etmek isterim ki sosyal yardım sistemimiz üzerinden 18 yaş altındaki Tip 1 diyabet hastası çocuklara sağladığımız glikoz ölçüm cihazı Bakanlığımızın girişimleri ve Sayın Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle SGK tarafından karşılanacaktır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi çocuklardan bahsediyorsun?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ (Devamla) - 29 farklı kurum, kuruluş, birimin entegre olduğu Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'miz, Dünya Bankası ve Avrupa Konseyi tarafından iyi uygulama örneği olarak gösterilen dünyanın en kapsamlı sosyal politika bilişim sistemlerinden biridir. Bu sistemle bürokrasiyi asgari seviyeye indirdik.

Eskiden 12 işlem noktasında 17 farklı evrak teminiyle on beş yirmi günde tamamlanan bir sosyal yardım başvurusu süreci vardı. Bu sistemle vatandaşlarımız tek noktadan, e-devlet üzerinden sadece kimlik kartlarıyla dakikalar içerisinde müracaatta bulunabilmektedir. Sosyal yardım programlarını daha bütüncül ve etkin bir yapıya kavuşturacak ve istihdam bağlantısını güçlendirecek çalışmalarımızı sürdüreceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemizin sosyal hizmet tecrübesini uluslararası platformlarla paylaşıyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında ilk kez gerçekleştirdiğimiz Sosyal Politika Bakanlar Toplantısı'yla teşkilatın çalışma alanlarına sosyal politikanın girmesini sağladık. Diğer yandan, Birleşmiş Milletler Ailenin Dostları Grubuna üyeliğimizi gerçekleştirdik. Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu Bürosunun 8 üyesinden 1'i olarak görev yapmaya başladık. Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 17'nci Taraf Devletler Konferansı'nda ülkemizin engellilik alanında kaydettiği gelişmeleri üye devletlerle paylaştık. 79'uncu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda UNICEF'in umut vadeden proje olarak değerlendirdiği koruyucu aile modelimizi ve Gönül Elçileri Projemizi yaygınlaştırmak için küresel bir seferberlik çağrısında bulunduk.

Yine, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu, G20, Avrupa Konseyi, OECD gibi uluslararası platformlarda kadının güçlenmesi çalışmalarımıza ilişkin tecrübelerimizi paylaşmaya devam ediyoruz. 2024 yılında imzaladığımız 8 anlaşmayla birlikte imzalanan uluslararası anlaşma sayısı 44 olmuştur. Yurt dışındaki temsilciliklerimizle vatandaşlarımızı desteklemeye devam ediyoruz. Savaş sebebiyle ülkemizde misafir ettiğimiz Ukraynalı savaş mağduru çocuklara Bakanlık olarak himaye ve koruma sağladık. İsrail'in tüm insani değerleri ayaklar altına alarak kadın, çocuk, yaşlı demeden soykırım uyguladığı Filistin'den tedavi amacıyla ülkemize getirilen Filistinli kardeşlerimize ve ailelerine de destek oluyoruz. Ülkemizin sosyal alanlarda öncü olması hedefiyle tüm çalışmalarımızın uluslararası alanda görünürlüğünü arttırmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak ülkemizin birliği, dirliği, kardeşliği ve refahı için "Biz büyük bir aileyiz." inancıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda Cumhur İttifakı'mızla, tüm paydaşlarımızla toplumun tüm kesimlerine sosyal hizmetlerimizi etkin bir şekilde ulaştırmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) 2023 yılı bütçemizin yüzde 99,6'sına tekabül eden 212 milyar 382 milyon liralık ödenek kullanılmıştır. 2025 yılı bütçe teklifimiz ise 407 milyar 10 milyon 627 bin Türk lirasıdır.

Sözlerime son verirken ülkemizin dört bir yanında gece gündüz demeden fedakârca emek veren tüm çalışma arkadaşlarımıza sizlerin huzurunda bir kez daha teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2025 yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz adına hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yürütme adına ikinci söz talebi Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'e aittir.

Buyurun Sayın Tekin. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok Değerli Başkanı, çok değerli milletvekillerimiz; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerimizin 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifleri'ni sunmak, 2023 Yılı Sayıştay Raporu ve Bakanlığımız uygulamaları ile yeni hedeflerimiz hakkında sizlere bilgi vermek üzere huzurlarınızdayız. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu, Başkanımızı, üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yaklaşık on iki saattir birlikteyiz, emekleriniz ve çabalarınız için içtenlikle teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gerçekten yorucu bir mesai, şu parantezi de açmak istiyorum: Burada Bakanlığımızla ilgili olarak söz alan, konuşan iktidar ya da muhalefet partisinden bütün milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Her birisinin haklı eleştirilerini, düzeltilebileceğimiz hususları not aldık, kendilerine cevap verebileceğimiz konular, vermemiz gereken konularla ilgili notlarımızı aldık; inşallah, önümüzdeki hafta içerisinde bütün cevaplarımızı da kendilerine iletmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin bildiği üzere eğitim alanı doğası itibarıyla dinamik bir alandır; bilimsel, pedagojik ve teknolojik gelişmeler, yenilenen ve dönüşen toplumsal ihtiyaçlar, küresel ve yerel düzeydeki farklılaşmalar, bireysel taleplerdeki çeşitlilikler değişimi zorunlu kılmaktadır, bizi hep daha iyisini aramaya yöneltmektedir. Bizler bu gerçeğin bilincinde olarak, geride bıraktığımız yirmi iki yıl boyunca Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, eğitim sistemimizi daha verimli sonuçlar üretecek bir dinamizm içerisinde yapılandırdık. 19 Kasım 2002 tarihinde kurulan ilk Hükümetimizden itibaren eğitim ortamlarımızı insani, fiziksel, bilimsel ve teknolojik altyapı açısından geçmişle mukayese edilemeyecek ve çağdaş dünyadaki standartları yakalayacak şekilde yenilemeye uğraştık ancak mümkün olan her vesileyle ifade ettiğim üzere, bizler eğitimi yalnızca ülkemizin maddi refahını artıracak zaruri bir yatırım alanı olarak ele almadık, almayacağız da; onu aynı zamanda kültürel ve toplumsal varlığımızın ihyasını sağlayacak dinamik ve sürekli bir öğrenme süreci olarak tanımlıyoruz. Eğitim sürecini, yeryüzündeki varoluşumuzun temel gerekçesini ve nihai hedefini oluşturan iyi insan olmanın ve kendini tanımanın tüm koşullarını içerecek bir özgürleşme süreci olarak görüyoruz. Bu bakış açısı şüphesiz ki bizim mensubu ve takipçisi olduğumuz kadim medeniyet mirasımızın ve vizyonumuzun da bir gereğidir.

Öte yandan, bugün tüm dünyada eğitimin evrensel bir insan hakkı olduğu ve bu hakkın aynı zamanda diğer insan haklarına ulaşmanın bir yolu ve sosyoekonomik kalkınmanın ön koşulu olduğu yönünde küresel bir uzlaşma söz konusudur. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, bu uzlaşmanın evrensel düzeyde geçerli olan hukuksal metnini oluşturmaktadır.

Eğitim ile demokratik değerler arasında karşılıklı etkileşime dayalı olarak cereyan eden çok yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Eğitim, bir taraftan demokratik değerlerin özümsemesine ve gelişmesine katkı sunarken diğer taraftan demokratik kültürden etkilenmekte, içerik ve metodoloji açısından daha çoğulcu ve daha kapsayıcı bir mahiyet kazanmaktadır.

İleri demokrasiler, bir yanıyla vatandaşlarının özgür düşünme becerilerinin gelişmesi için ihtiyaç duydukları her türlü tedbir alan yönetim biçimleridir. Bu açıdan bakıldığında eğitim alanının, bireylerin özgür düşünme becerilerinin gelişmesi için ele alınması gereken alanların en başında geldiğini ifade etmemiz gerekir. Nitekim, demokrasiyle yönetilen ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde, bu ülkelerin artık 20'nci yüzyılda kalmış olan bilgiyi kontrol etme, öğrencilere belirli düşünceleri aşılama misyonunu terk ettikleri ve öğrencilerin becerileri ile özgür düşünme kapasitelerini artıracak şekilde örgütlendikleri görülmektedir. Bu nedenle, demokratik yönetimler sürekli olarak öğrencilerin bireysel becerilerine, ilgi alanlarına, öğrenme hızlarına ve mizaçlarına uygun

pedagojik bir arayış içerisindeyiz. Bu arayış, bir yanıyla başta okullar olmak üzere tüm öğrenme alanlarının demokratik bir içerik kazanmasını sağlarken diğer yanıyla da demokratik bilinci yüksek ve çağdaş değerlere entegre bir öğrenci profilinin oluşmasına katkı sunmaktadır; bu da günümüz eğitiminin yalnızca okullarla sınırlı tutulmaması gerektiğini ve esasında tüm yaşam alanlarının bu doğrultuda işlevsel kılınabileceğini göstermektedir.

Eğitim, yalnızca belirli mekânlara özgülenebilecek formel süreçlere işaret eden temel bir insan hakkı değil, aynı zamanda en geniş anlamıyla demokrasinin teminatı, toplumsal adaletin güvencesi ve sürdürülebilir kalkınmanın da lokomotifidir. Her bir bireyin kendi potansiyelini gerçekleştirilebilmesinin vasıtası, toplumsal gelişme ve kalkınmanın tabii yolu, millî kimliği inşa ve tahkim etmenin felsefi temeli ve evrensel olana katılmanın rasyonel imkânıdır. Bu çok yönlü işlev ve önemi dolayısıyla eğitim kavramı, kısa, orta ve uzun vadeli tüm eylem planlarının en merkezî olgusu olarak öne çıkmaktadır. Nitekim, bizler de Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu bilinçle hareket ediyoruz. Gerek Anayasa'mızda gerekse ülkemizin taraf olduğu muhtelif uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış olan eğitim hakkının tüm yönleriyle tahakkuk etmesi ve her alanda işlevsel olması için yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'den Avrupa Konseyi sözleşmelerine kadar uluslararası taahhütlerimiz doğrultusunda insan haklarına dayalı bir eğitim politikasını tesis etmenin çabası içerisindeyiz. Bu çabamızı sadece uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi yönünde bir ödev olarak değil, aynı zamanda milletimizin köklü eğitim geleneğinde vücut bulan insan hakları, adalet ve hikmet anlayışının tabii bir gereği ve ülkemize karşı olan asli sorumluluğumuzun bir parçası olarak görüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 2'nci asrına tekabül eden 21'inci yüzyılın ülkemiz için bir maarif çağı olarak tecelli edeceğine içtenlikle inanıyoruz. Bu inancımız ve Türkiye Yüzyılı vizyonumuz doğrultusunda istişarelerle geliştirdiğimiz politikalarımızı bilimsel ve pedagojik ilkeleri gözeterek oluşturuyor, eğitimin hem insani varoluşumuzun evrensel doğasına uygun ve onu geliştiren bir felsefe üzerine kendini konumlandırması hem de ait olduğumuz tarihin, geleneğin ve medeniyetin temel karakteristiğini taşıyan millî bir içerikle şekillenmesi için yoğun bir gayret sarf ediyoruz. Şüphesiz ki özgürlüğün ve evrenselliğin uyumlu birlikteliğini temsil eden bu gayretimizin temelinde cumhuriyetimizin kurucu iradesi var. 1921 yılında, Millî Mücadele'nin en çetin günlerinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk, eğitim sistemine egemen olması gereken Millî Terbiye Programı'nı "Seciyeimilliyeye ve tarihiyemizle mütenasip bir kültür" olarak tanımlıyor, devamında da "Dehayımilliyemizin inkişafı tam olarak ancak böyle bir kültürle temin olunabilir. Lalettayın bir ecnebi kültürü şimdiye kadar takip olunan yabancı kültürlerin muhrip neticelerini tekrar ettirebilir. Kültür zeminle mütenasiptir, o zemin milletimizin seciyesidir." cümleleriyle bu felsefeyi kurgulamıştır. Bu ufuk, eğitim politikalarımızın taşıyıcı sütunlarını oluşturan güçlü bir perspektifi bizlere sunmaktadır. Nedir bunlar? Millî ve manevi değerlere dayalı, köklerimize bağlı bir anlayış, evrensel standartlarla uyumlu bir kalkınma vizyonu, bireyin irfanını ve vicdanını özgür kılan, insan haklarına ve adaletle dayalı bir sistem. Bakanlık olarak biz de eğitimi toplumu diri tutan, millî bilincimizi pekiştiren ve insanımızı özgür, bağımsız, irfan ve hikmetle yoğrulmuş bireyler hâline getiren bir zemin olarak ele alıyoruz çünkü biliyoruz ki eğitim bir milletin hürriyetini ve bağımsızlığını koruyabilmesi için en büyük güçtür. Bu şuurla, millî kültürümüzü esas alan, evrensel standartlarla uyum içinde olan, insanı merkeze koyan bir eğitim sistemi inşa ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim sistemimiz ve buna dayalı olarak geliştirdiğimiz eğitim politikalarımız, tarihî birikimimizi gelecekle buluşturmanın sorumluluğunu da taşır. Biz, bireyin hak ve özgürlüklerini önceleyen ve toplumsal bütünlüğü güçlendiren bir anlayışla eğitimi millî iradenin taşıyıcı unsuru olarak görüyor, onu ideolojik bakış açılarının dar kalıplarına sıkışmış bir araç olmaktan çıkarak milletimizin asli karakterine yaslanan, ortak değerlerimizi ihya eden bir anlayışla şekillendiriyoruz. Bu anlayış, yalnızca bireyin akademik kazanımlarını değil onun aidiyet bilincini, insana ve topluma hizmet etme şuurunu, irfan ve hikmetle yoğrulmuş özgür bir düşünce yetisini merkeze almaktadır çünkü biliyoruz ki kendi kimliğiyle barışık olan bir insan geleceği şekillendiren iradeyi de kararlılıkla ortaya koyacaktır. Şükürler olsun ki bugün eğitim sistemimizi ideolojik tahakkümün bir aracı hâline getiren, toplumun inançlarını baskı altına almaya çalışan, bireyin vicdanını yok sayan yasakçı zihniyet ve yaklaşımlardan kurtarmış olmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde attığımız kararlı adımlarla, eğitimde gerçekleştirdiğimiz reformlarla toplumsal eşitlik ve adaleti tesis edecek sağlam bir altyapı kurduk. İnançlarını özgürce yaşamak isteyen vatandaşlarımızın bu haklarına sahip çıkarken eğitim sistemimizi ideolojik kısıtlamalardan arındırarak her bir ferdimizin eşit ve adil bir zeminde eğitim almasını sağladık. Adaletsiz katıy uygulamalarıyla Anadolu'nun evlatlarına yollarını kapatan, başörtüsü yasağıyla genç kızlarımızı üniversite kapılarından geri çeviren, millî ve manevi değerlerimize sırt çeviren, antidemokratik dayatmalarla milletimizin inançlarını baskı altına almaya çalışan ve kendi kültürüne yabancılaşmış zihniyet tarih önünde mahkûm edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Memnuniyetle ifade etmek isterim ki o günler artık geride kalmıştır. AK PARTİ iktidarlarının kümülatif birikimleri eşliğinde devam eden demokrasi yolculuğumuz her türlü yasakçı anlayışla mücadele etmiş ve tüm baskıcı yaklaşımları tarihin tozlu raflarına kaldırmıştır. Bu dönemde milletimizin bütün renklerini ve inançlarını kucaklayan, vicdanlara hürriyet, inançlara serbestiyet tanıyan özgürlükçü bir laiklik anlayışı benimsenmiştir. Yasakçı zihniyet tasfiye edilirken inanç ve düşünce hürriyetini devletin teminatı altına alan ve bireylerin vicdanlarını özgürleştiren bir düzen inşa edilmiştir. Yasaklarla örülmüş bu hazin geçmişimizde bırakmanın huzuru ve öz güveniyle ülkemiz her alanda büyük bir gelişme ivmesi yakalamış, eğitim ise bu sürecin lokomotif alanlarından biri olmuştur. Eğitim sistemimiz artık insan haklarını, demokratik değerleri ve millî hassasiyetleri aynı potada eriterek milletimizin tarihî yürüyüşüne rehberlik etmektedir. Hiçbir ideolojinin ya da dogmanın arkasına saklanmadan her bireye eşit fırsatlar sunmayı hedefleyen bu vizyon, eğitimde adaleti ve toplumsal barışı esas almaktadır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakanım, ana dilinde eğitim alamayan milyonlarca çocuk var, bu nasıl fırsat eşitliği?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim AK PARTİ hükûmetlerinin daima önceliği olmuş, bütçelerimizde en büyük pay bu alana ayrılmıştır. Eğitim alanındaki tüm yatırımlarımızın ardında Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği ve vizyonu bulunmaktadır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bu ülkede kaç bin ücretli öğretmen var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Kendilerine, eğitimi her zaman öncelikli gören bu yaklaşımı sebebiyle şahsım ve Bakanlığım adına şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Millî Eğitim Bakanlığı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Öğretmenlerimize adil davranamıyorsunuz!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Vekil, biliyorum, "Keşke bizim de Recep Tayyip Erdoğan gibi bir liderimiz olsa, hele şu konjonktür ortamında." diye iç geçirdiğiniz farkındayım ama... (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Var, var! Bizim var Bakan Bey, sen merak etme! Bakan Bey, sen metnini oku, metnini!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen metne bağlı kal, metne bağlı kal!

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Bizde var, var, bol miktarda var!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Metinden ayrı kalma sen!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Millî Eğitim Bakanlığı 2002 yılında merkezî yönetim bütçesinden en büyük payı alan 4'üncü kurum iken 2003'ten itibaren bu sıralamada en üst sıraya yükselmiştir. 2025 yılı itibarıyla eğitim bütçemiz 2 trilyon 186 milyar TL'lik bir kaynakla merkezî yönetim bütçesinin yaklaşık yüzde 14,84'üne ulaşmıştır.

Müsaadenizle, bugün itibarıyla eğitimde ulaştığımız seviyeyi temel göstergeler açısından ve muhtelif rakamlar eşliğinde sizlerle paylaşmak istiyorum.

Komisyon görüşmelerinde tüm detaylarıyla sunduğumuz üzere derslik sayımız 2002 yılında 367 bin iken bugün 734 bine yükselmiştir. Bu sayede derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 36'dan 23'e, ortaöğretimde 30'dan 20'lere düşmüştür. Öğretmen kadromuz 2002'de resmî okullarımızda 515 bin iken bugün 1 milyonu aşmış bir öğretmen arkadaşımızla hizmet ediyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Atanamayan 1 milyon öğretmen ne olacak?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Öğretmenler karın tokluğuna çalıştırılıyor Sayın Bakan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Görevdeki öğretmenlerimizin yaklaşık yüzde 79'u hükûmetlerimiz döneminde atanmış, bu süreçte toplam 819 bin öğretmenimizin ataması gerçekleştirilmiştir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Mülakatla ellediğiniz öğretmenlerin hakkı ne olacak?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Böylece, eğitim sisteminde gerçekleştirdiğimiz iyileştirmeler sayesinde ülkemiz OECD ortalamalarına erişmiş ve uluslararası göstergelerde hak ettiği konuma ulaşmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu başarı ülkemiz adına gurur verici, çocuklarımız adınaysa memnuniyet veren bir kazanımdır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Adaletten bahsettin, neresinde, vicdan neresinde?

CAVİT ARI (Antalya) - Eğitimi çökerttin, çökerttin Sayın Bakan! Son yirmi yılda eğitimi sen çökerttin!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Plan ve Bütçe Komisyonunda gerçekleştireceğimiz çalışmalar detaylıca paylaşmıştım.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - MESEM'i anlat, MESEM'i.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bugün ise 2025 yılında odaklanacağımız bazı başlıklarla ilgili sizleri bilgilendirmek isterim ama öncesinde asrın felaketini yaşayan 11 ilimizde okullaşma çalışmalarımız hakkında bir paragrafla bilgi vermek isterim.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sıfır, sıfır! Açılan okul yok. Konteynerlerde eğitim görüyorlar, deprem bölgelerinde konteynerlerde eğitim görüyorlar. İhalesi daha ağustos ayında yapıldı okulların.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Felakette 1.295 okulumuz yani 9.935 dersliğimiz yıkılmış veya kullanılamaz hâle gelmiştir. Şu ana kadar 7.274 dersliğin yapımı tamamlanmış ve eğitim öğretime başlamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 12.510 dersliğin yapımı ise ya ihale aşamasında ya da ihalesi yapılmış, inşaat çalışmaları devam etmektedir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ağustos ayında yeni yapıldı ihaleleri.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Yapımı devam eden dersliklerimizle beraber 11 ilimizde 19.784 yeni derslik hizmete sunulmuş olacaktır. Sayın Cumhurbaşkanımızın...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Talimatlarıyla!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - ...bizleri özellikle talimatlandırdığı husus, 11 ilimizde 6 Şubat günü sahip olduğumuz derslik sayısının yüzde 10 fazlasına ulaşma talimatı bize verilmişti; biz Eylül 2025 itibarıyla bu taahhüdü yerine getirmiş olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Talimat olmazsa yapmaz mısınız yani?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle 2025 yılı gündemimizde olacak başlıklardan birincisi, özellikle eğitimde kaliteyi artırma konusundaki hassasiyetimizi ulusal ölçekte olduğu gibi uluslararası alanda da takip etmektir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ortaokul çağındaki çocukları yurtlara zorunlu bıraktınız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çocuklar karnı aç okula gidiyor Sayın Bakan, hangi eğitim kalitesinden bahsediyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Türkiye'nin katılım sağladığı uluslararası izleme ve değerlendirme çalışmalarından elde edilen sonuçlar, bu gayretlerimizin somut karşılığını görmek açısından memnuniyet vericidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çocuklar açken nasıl öğrenecekler?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Burada, bugün bir milletvekilimiz, bizden önceki bakanlarla ilgili olumsuz ya da farklı şeyler söyleyeceğimizi düşündü; sizi üzeceğim, kusura bakmayın, AK PARTİ iktidarının ilk gününden itibaren Millî Eğitim Bakanlığına hizmet etmiş bütün bakanlarımıza, bütün bürokratlarımıza bu başarıdan dolayı içtenlikle teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Hangi başarı? Eğitimi çökerttiniz, mahvettiniz, eğitimi kalitesizleştirdiniz. Sizin hüneriniz bunların hepsi.

SERKAN SARI (Balıkesir) - "Mülakatı kaldıracağız." dedi sizden önceki Bakan, Cumhurbaşkanı da "Kaldıracağız." dedi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bilhassa kendisinden Millî Eğitim Bakanlığı devraldığımız Mahmut Özer Bakanımıza özellikle teşekkür ediyorum.

Eğitim politikalarımızın dünya standartlarıyla uyumlu bir şekilde ilerlediğini bu araştırmaların ortaya koyduğu sonuçlarla daha net gözlemleyebiliyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Mülakatlar ne oldu, mülakatlar? Cumhurbaşkanı "Kaldıracağız." dedi, ya Cumhurbaşkanı yalan söyledi ya da siz!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Biz, bu alandaki çabalarımızı artırarak, Türkiye'nin eğitimdeki gücünü uluslararası platformlarda daha da yukarıya taşımaya kararlıyız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Projeleriniz çöktü, çöktü; programınız çöktü. Okullar kirli, hâlâ neyin dünya standartlarından bahsediyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Uluslararası izleme ve değerlendirme çalışmalarında elde edilen sonuçlar da bu stratejilerimizin doğruluğunu teyit etmektedir. Bu alanlara ilişkin detaylı verileri sizlerle paylaşmak isterim: Aralık 2023 yılında yayımlanan PISA 2022 Raporu'na göre, Türkiye, son yirmi yılda matematik ve fen bilimleri alanında performansını istikrarlı bir şekilde artıran yalnızca 4 ülkeden biri olmuştur. Ayrıca, fiziksel ve sosyal öğrenme ortamları açısından Türkiye'nin OECD ülkelerinden daha iyi bir seviyede olduğunun altı çizilmiştir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - OECD ülkeleri arasında son sıradasınız!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Benzer şekilde, 4 Aralık 2024'te yayınlanan TIMSS 2023 sonuçları da bu başarıyı pekiştiren diğer önemli bir kaynaktır.

CAVİT ARI (Antalya) - İşinize gelen rapora itibar ediyorsunuz, işinize gelmeyi yok sayıyorsunuz!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Verileriyle oynamadığınız TIMSS kalmıştı, onun da verileriyle oynadınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - TIMSS 2023 Raporu'na göre Türkiye, hem kısa hem de uzun vadede performansını istikrarlı bir şekilde artıran ülkeler arasında yer almaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle, 4'üncü sınıf düzeyindeki sonuçlar Avrupa ve OECD ülkeleri arasında Türkiye'nin elde ettiği başarıların kanıtıdır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, üniversite sınavlarında sonuç var. Üstelik sıfır alan bu kadar çok öğrencinin olduğu ülke burası. Alkışlayın, sıfır!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Türkiye 4'üncü sınıf fen bilimleri alanında Avrupa ülkeleri arasında 1'inci, matematik alanında ise 2'nci sırada yer almıştır. Bu başarının daha çarpıcı bir boyutu ise Türkiye'nin uygulamaya katılan tüm ülkeler ve OECD ülkeleri arasında her 2 alanda da puanını en fazla artıran ülke olmasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Örneğin, 4'üncü sınıf matematik alanında Türkiye, uygulamaya ilk defa dâhil olduğu 2011 yılında 50 ülke arasında 469 puanla 35'inci sırada iken TIMSS 2023 uygulamasında puanını 553'e yükseltmiştir, bu puanla Türkiye, araştırmaya katılan ülkeler arasında 8'inci sırada, OECD üyesi ülkeler arasında ise 4'üncü sırada yer almıştır. Matematik alanındaki bu dikkat çekici yükseliş fen bilimleri alanındaki başarılarımızla da taçlanmıştır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O yarışmadaki sıralamayı da açıklayın.

CAVİT ARI (Antalya) - Üniversiteler dökülüyor Sayın Bakan. 1.100 hukuk mezunundan 12 kişi sınav kazanıyor bu ülkede!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Türkiye 4'üncü sınıf fen bilimleri alanında uygulamaya ilk kez dâhil olduğu 2011 yılında 463 puanla 36'ncı sırada iken TIMSS 2023 uygulamasında araştırmaya katılan ülkeler arasında 570 puanla 4'üncü sıraya, OECD üyesi ülkeler arasında ise 2'nci sıraya yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Uygulamaya katılan ülkelerin ortalamasından tam 76 puan daha yüksek bir performans sergilediğimizin altını çizmek isterim. Bu sonuçlar Türkiye'nin eğitim alanındaki ilerlemesini uzun vadeli bir süreçte nasıl istikrarlı bir şekilde sürdürdüğünü de ortaya koymaktadır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Burada bile sahtekârlık çıkıyor ortaya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - 8'inci sınıf düzeyindeki sonuçlar da Türkiye'nin eğitimde katettiği mesafeyi güçlü bir şekilde teyit etmektedir. Bildiğiniz üzere, 8'inci sınıf düzeyinde uygulamaya ilk defa 1999 yılında katıldık. Katıldığımız bu ilk uygulamada matematikte 38 ülke arasında 429 puanla 31'inci sırada iken, fen bilimlerinde yine 38 ülke arasında 33'üncü sırada idik; 2023 uygulamasında ise 44 ülke arasında matematik alanında 509 puanla 13'üncü, fen bilimleri alanında ise 530 puanla 7'nci sırada yer aldık. Türkiye, 8'inci sınıf fen bilimleri alanında Avrupa ülkeleri arasında 3'üncü sırada yer alarak bu alandaki başarısını bir kez daha ortaya koymuştur. Dahası, fen bilimleri alanında OECD üyesi ülkeler arasında en fazla puanını artıran 1'inci ülke, matematik alanında ise 2'nci ülke konumundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye TIMSS 2023'te tüm sınıf düzeyi ve alanlarda bugüne kadarki en yüksek başarısını elde etmiştir. Her iki sınıf düzeyinde de kaydedilen bu sonuçlar yaptığımız yatırımların, yaptığımız çalışmaların sadece eğitim göstergelerini değil...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Örnek seçilen okullar mı sizin seçtiğiniz okullar?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - ...nicel göstergeleri değil aynı zamanda doğrudan öğrenci başarısına da yansıdığını teyit etmektedir. Bu durum, okullarımızda verilen eğitimin niteliğini güçlendiren reformların açık bir kanıtıdır. Aynı zamanda, bu başarılar, AK PARTİ hükûmetleri döneminde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde atılan kararlı adımların ve kesintisiz olarak sürdürülen reformların bir sonucudur. Yapılan bu yatırımlar, hayata geçirilen politikalar ve sahadaki özverili çalışmalar bugün uluslararası platformlarda Türkiye'yi güçlü bir konuma taşıyan bir başarı hikâyesine dönüşmüştür.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Her bir öğrenci potansiyel müşteri gibi!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bu başarı hikâyesinin yazılmasında emek veren başta öğretmenlerimiz olmak üzere...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Okullar ticarethane, siz de patron musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - ...öğrencilerimize, velilerimize, yöneticilerimize ve Bakanlarımıza içtenlikle teşekkür ediyorum.

Biraz önce Sayın Günaydın, Gülüstan Hanım ve Özlem Hanım bu rakamlar üzerinden farklı anlaşılabilir olabileceğine dair cümleler sarf ettiler. Ben bu vesileyle bir davetimi bütün milletvekillerimize ama özellikle ismini zikrettiğim bu 3 vekilimize iletmek istiyorum; OECD'den aldığımız... Tırnak içinde okuyorum: "Türkiye'nin eğitim alanında gerçekleştirdiği başarıların diğer ülkelere aktarılması ve eğitim sistemimizden elde edilen tecrübelerin paylaşılması sebebiyle Mayıs 2025 yılında PISA Yönetim Kurulu Toplantısı -bahsettiğim, tırnak içinde cümleyle- İstanbul'da yapılacaktır." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben başta Gökhan Bey, Gülüstan Hanım ve Özlem Hanım olmak üzere -onlar bahsettiler- bütün milletvekillerimizi bu toplantıya davet etmek isterim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Gelemezler, gelemezler!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birkaç cümle de... 2025 yılına ait öncelikli temalarımızdan bir tanesi de Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli olacaktır. Modelimiz yalnızca bir eğitim reformu değil, milletimizin tarihî ve manevi mirasını çağın gerekleriyle harmanlayan bir gelecek tasavvurunun da tezahürüdür. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli eğitim yoluyla şahsiyet inşasını esas alan, sadece bilgiye ulaşan değil, bilgiyi hikmetle yoğurup erdemle hayata geçiren bir nesil yetiştirme idealine dayanmaktadır. Bizler eğitimde yalnızca akademik başarıyı değil, bütüncül bir anlayışla insanı her yönden kuşatan bir terbiyeyi esas alıyoruz. Çünkü şahsiyet olmadan bilgi derinlik kazanmayan bir yüzeyden ibaret kalır, irfanla taçlanmayan bir diplomaysa yalnızca bir belgeden öteye geçemez. Bu yüzden Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğrencilerimizi yalnızca akademik anlamda başarılı bireyler değil, ahlakıyla, duruşuyla ve irfanıyla topluma yön verecek öncü nesiller hâline getirmeyi hedeflemektedir. Milletimizin tarihî ve kültürel derinliğini evrensel değerlerle buluşturan modelimiz, insanı merkeze alarak, bireysel farklılıkları gözetin, öğrenme süreçlerini anlamaya ve geliştirmeye odaklanan bir sistem inşa etmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, konuşmamın başında da vurguladığım üzere, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği "Seciyeimilliye ve tarihiyemizle mütenasip bir kültür." idealini temel alarak şekillenmiştir. Modelimiz, milletimizin köklerinden kopmadan tarihî ve kültürel mirasını geleceğin ihtiyaçlarıyla harmanlama kararlılığının bir ürünüdür. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bilimsel temellere dayalı bir planlama süreciyle hayata geçirilmiştir. Eğitim bilimlerinin temel ilkelerine uygun olarak yürütülen ihtiyaç analizi çalışmaları kapsamında, 81 ilimizde il müdürlüklerimiz bünyesinde program değerlendirme komisyonları kurulmuş, öğretmenlerimizin karşılaştığı zorluklar, mevcut programların eksiklikleri ve öğrencilerin beklentileri detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bu süreçte, 17 bin öğrenciden alınan geri bildirimler de dâhil olmak üzere, geniş bir veri seti oluşturulmuş ve bu veriler analiz edilmiştir. Modelimizin hazırlanmasında ulusal ve uluslararası raporlardan, OECD ve Dünya Bankası gibi kuruluşların çalışmalarından ve farklı ülkelerin eğitim programlarının kapsamlı analizlerinden detaylıca yararlanılmıştır. Program geliştirme sürecinde 260 akademisyen ve 700'ün üzerinde öğretmen tam zamanlı olarak görev almış, toplamda 3 binin üzerinde uzman ve öğretmen katkı sunmuştur. Sürecin her aşamasında görüş ve önerilere başvurularak katılımcı ve kapsayıcı bir anlayış benimsenmiştir. Eğitim anlayışımızda öğrenciler sürecin edilgen bir unsuru değil öznesidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hangi konuda çocukları özne olarak kabul ettiniz? Hangi sürece dâhil oldu çocuklar? Çok merak ediyoruz Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bizler, eğitimde yalnızca bireysel başarıları önceleyen, topluma karşı sorumluluğunu hisseden, eleştirel düşünebilen, çözüm üreten, aynı zamanda yüksek bir ahlaki idrake sahip bireyler yetiştirme çabasının içerisindeyiz. Yeni müfredatımız öğrencilerimizi zihinsel, sosyal, duygusal ve manevi boyutlarıyla bütüncül bir anlayışla geliştirmeyi hedefleyen bir çerçeve sunmaktadır. Bu modelle, eğitim sistemimizde bireysel farklılıkları gözetiyor, öğrenme süreçlerini kişiselleştiriyor ve sosyal sorumluluk bilinciyle yüksek bireyler yetiştirmeyi esas alıyoruz. Eğitimde bir yarışma anlayışını reddederek iş birliğini ve dayanışmayı merkeze alıyoruz. Öğrencilerimize bilginin araçsal niteliğinin yanında, insan olmanın asli bir unsuru olduğunu da öğretiyoruz. Öte yandan, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde matematik, fen bilimleri ve Türkçe dersi öğretim programlarında yer alan becerileri PISA yeterlilik düzeylerinde ele alınan üst düzey becerilerle ilişkilendirerek başarı çıtımızı gelecek yıllardaki uluslararası sınavlarda daha da yukarıya taşıyacak şekilde çabalarımızı sürdürüyoruz.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'mizin temel taşlarından biri de güzel dilimiz Türkçedir. Türkçe bir iletişim aracı olmanın ötesinde, milletimizin tarihî ve kültürel birikiminin bir taşıyıcısıdır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Bakan, dünyadaki her dil kültür taşıyıcısıdır, dillerin dillerden üstünlüğü yoktur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Yeni müfredatımızla dil eğitimine büyük bir önem veriyor, evlatlarımızın dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştiren bir anlayışı benimsiyoruz. Türkçemizin zenginliğini korumayı, bu yöndeki çalışmalarımızı aynı zamanda kültür ve medeniyetimizin kalıcılığına yönelik bir çaba olarak da değerlendiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, millî eğitimle ilgili konuşacak çok şey var, süre bizim için yeterli değil.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mülakat mağdurları ne olacak Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Birkaç konuyu daha sizlerle paylaşmak istiyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bekliyor çocuklar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Onlardan bir tanesi...

HALUK İPEK (Amasya) - Devam, devam.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Burada iki tane farklı görüş ortaya çıkıyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bir öğün yemek verilecek mi, verilmeyecek mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bir taraftan bir grup milletvekili arkadaşımız mesleki ve teknik eğitim konusunda çocuklarımız için attığımız adımları öğrencilerimizi sermayeye peşkeş çekmek olarak algılıyor; bir grup milletvekilimiz mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesi için bizi teşvik ediyor. Mesleki ve teknik eğitimin gelişmesi sektörle entegre, sektörle iş birliği hâlinde olur ve çocuklarımızın işbaşı eğitimlerini önemsiyoruz. Dolayısıyla, yeni dönemde, 2025 yılında üzerinde konuşacağımız, çalışacağımız önemli konulardan bir tanesi de bu olacak; bunu da sizlerle paylaşmış olayım. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir konuyu daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Burada bazı milletvekillerimiz beni durup dururken Türkiye'de laiklik tartışması açmakla eleştirdiler, ben bu eleştirilere açıklık kazandırmak istiyorum. Durup dururken laiklik tartışması falan başlatmadım. 14 Kasım günü Plan ve Bütçe Komisyonunda milletvekillerimizin Türkiye Yüzyılı Maarif

Modeli'yle, bizim çalışmalarımız ile laiklik arasında bir eş güdüm göremediklerine dair eleştirilerini ben cevaplamaya çalıştım. Parlamentoda, Plan ve Bütçe Komisyonundaki bu konuşmamız esnasında sorulara cevap verdiğimiz için dışarıda, başka bir ortamda bu eleştiriyi cevaplandırdım, durduk yere başlatmadım bu tartışmayı; bu bir.

İkincisi: Bu tartışmayı başlatırken bilhassa Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna ben bir soru sordum, dedim ki... Ben, evet, camilerle ilgili tartışmayı tekrar burada dile getirmek istemiyorum. Onun için size Türkiye Büyük Millet Meclisinin 4 Mayıs 1953 tarihli 76'ncı Birleşim Tutanağı'nın 7'nci sayfasındaki metni okumanızı tavsiye ederim, orada zaten sizin sorularınızın cevapları var.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Burada da var, burada da var!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Ancak çok eski bir tartışma olduğu için o tartışmayı bir tarafa bırakıyorum, size saygı duyuyorum ve sadece şu soruyu soruyorum: Ben bir siyaset bilimciyim. 2008 yılında, bugün "Cumhur İttifakı" olarak tanımladığımız iki büyük siyasi partimiz, Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisi bir Anayasa değişikliği yaptılar; 350'nin üzerinde milletvekilinin teklifiyle, 411 milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde onayıyla Anayasa'nın 10 ve 42'nci maddelerinde bir değişiklik yapıldı. Ne dedik? Kimse kılık kıyafetinden dolayı yükseköğretim hakkından ve eğitim öğretim hakkından alıkonulamaz dedik. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri Anayasa Mahkemesine başvurdular. Gayet doğal, haklarıdır; hukuki tartışmaya girmeyeceğim, anayasa değişikliklerinin esas ve şekil yönünden nasıl denetleneceğine dair tartışmaya girmiyorum, o başka bir konu. Ancak ben şu soruyu soruyorum: Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilllerimiz 2008 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Mahkemesine yaptığı başvurudaki ifadelerin altına hâlâ imza atıyor mu? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sorularımı şöyle soruyorum: Bakın, buradan, sizin metninizden okuyorum; bir, diyorsunuz ki: "Üniversitelerde öğrencilere başörtüsünü serbest kılarırsanız, yarın, eşitlik hakkından hareketle, kanun önünde eşitlik ilkesinden hareketle ya araştırma görevlileri, öğretim üyeleri de başörtüsüyle derse girmek isterlerse ne yapacaksınız?" Hâlâ böyle mi düşünüyorsunuz? Sorum bu, net. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer sizin laiklik anlayışınız buysa ben sizin laiklik anlayışınızla aynı yerde değilim. (CHP sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, ben hepinizi dinledim, siz bana cevap verecekmeniz verirsiniz, ben açıklamalarımı yapayım.

Şimdi soruyorum: Başörtüsüyle kamusal hayatta yer almak, eğitim öğretim hakkı almak Anayasa'mıza aykırı mıdır, değil midir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Bu, bir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Konuyu saptırıyorsunuz Sayın Bakan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - İki, diyorsunuz ki: "Eğer insanlar başörtüsüyle eğitim öğretim hakkını alırsa Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki laiklik ilkesi ayaklar altına alınmış olur." Cevaplarınızı siz verirsiniz. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Siz sorulara cevap verin, sorulara!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Üç, soruyorum...

Sakin sakın...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Hâlâ başörtüsü üzerinden siyaset yapıyorsun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Size sıra geldiği zaman cevap vereceksiniz.

Diyorsunuz ki: "Başörtüsüne özgürlük Anayasa'nın 2'inci maddesindeki toplumun huzuru ilkesine aykırıdır."

CAVİT ARI (Antalya) - İşin sadece polemik çıkarmak. Sayın Bakan, sen sadece polemik yaparsın. Eğitimi çökerttin. Sadece polemik yapıyorsun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Soruyorum: Başörtüsüne özgürlük vermek midir toplumun huzuru ilkesini bozan, yoksa LGBT'yi savunmak mıdır? (CHP ve DEM Parti sıralarından gürültüler)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi maddeyi uyguluyorsunuz da "Anayasa, Anayasa" diyorsunuz?

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Ne alakası var?

CAVİT ARI (Antalya) - Sadece polemikçisin sen, başka bir şeyin yok!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Bakan, buyurun, tamamlayın lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Ben sorumu soruyorum, siz cevabınızı verirsiniz. Siz, bence... Keşke Sayın Batum gibi, Sayın Kaboğlu gibi anayasacılar burada olsaydı da onlara cevap verselerdi.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ülkede eğitim sorunu var, eğitim! Okulların temizlik sorunu var!

CAVİT ARI (Antalya) - Eğitimin kalitesini yok ettin, yok, kalite bırakmadın!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Ne söylemek istediğini anladığınızdan emin değilim çünkü...

Ben sorumu soruyorum size.

CAVİT ARI (Antalya) - Çocuklar perişan! Çocuklar senin yüzünden perişan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Başörtüsüyle kamusal hayatta yer almak, Anayasa'mızın laiklik, demokratik devlet, toplumun huzuru ilkelerine aykırı mıdır, değil midir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Başka bir soru daha soracağım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Okullara bak, okullara!

CAVİT ARI (Antalya) - Sen ancak polemik çıkarırsın! Eğitimin sorununu çözmek için değil, polemik çıkarmak için buradasın!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibin söz hakkına saygı duyalım, lütfen.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Bakan, metnini oku, metnini! Metnini oku sen, işine bak!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Son...

Arkadaşlar, bu sizde yoksa ben size vereyim, buyurun, okuyun.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Var bizde var, sen işine bak! Polemikçi Bakan!

CAVİT ARI (Antalya) - Millî eğitimi nasıl kaliteli hâle getirdin, sen onu konu!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Bir husus daha söyleyeceğim, diyorsunuz ki arkadaşlar: "Önemsiz bir teferruat olan bu kılık kıyafet." Bu ifade size neyi anımsatıyor arkadaşlar? (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen tamamlayın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Başörtüsüyle ilgili "Önemsiz bir teferruatır." ifadesini kim söylemişti?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Uyuşturucu batağından gençlerimizi kurtar sen! Sizin döneminizde çocuklar uyuşturucu bağımlısı oldu! Bakanlığını yapacaksan yap!

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Ya, bak işine Sayın Bakan, dönüp dönüp onu anlatma! Okulları temizle!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - O zaman bu iptal dilekçesini yazan kişi kimdir? Bu soruyu da sizin takdirinize bırakıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sen okulları temizle, okulları!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Okulları pislik götürüyor, pislik! Temizlik imandan gelir! Okulları temizle okulları!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz -ben bir bilim adamı olarak- evrensel anlamda ülkemizdeki demokratik eğitimi, laik, demokratik hukuk devleti prensiplerine uygun bir şekilde şekillendirmeye çaba sarf ediyoruz, sizin bugüne kadar yaptığınız yasakçı zihniyetlerin hepsinden ülkemizi kurtarmaya çalışıyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar; CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Benim size önerim de şu: Gelin, Türkiye'nin demokratikleşmesine, Türkiye'nin hukuk devleti olmasına siz de karınca karınca bir katkı verin, lütfen; sizden talebimiz bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Hadi bak işine bak, bak işine Sayın Bakan! Polemikçi Bakan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Ben, bu vesileyle, yeni bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Yine, eğitimde en yüksek bütçenin bizim Bakanlığımıza verilmesini sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bu zihniyetle millî eğitimde hiçbir şey hayırlı olmaz!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sen Atatürk düşmanısın!

CAVİT ARI (Antalya) - Millî eğitimin hiçbir sorununu çözemedin sen, çözemedin. Tam tersi, eğitimi kalitesizleştirdin! Sorundan geçilmiyor okullarda! Antalya'nın göbeğinde ikili eğitim var!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Başkanım, teşekkür edeceğim sadece.

BAŞKAN - Sayın Bakan, tamamlayın lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - Eğitim öğretim sürecine yirmi iki yıldır katkı veren Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu yıl da eğitim öğretim bütçesinin genel bütçeden en yüksek payı almasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Çocukların ekmeğine göz koydun! Çocukların ekmeğine göz diktin! Çocukların temizliğini yapmadın!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN (Devamla) - ...ve eleştirileriyle, önerileriyle bize destek olan, bize katkı veren bütün milletvekillerimize, muhalefetiyle, iktidarıyla hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Hiçbir sorunu çözemedin; sadece sorun yaratıyorsun, sorun! Hiçbir sorunu çözemedin!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sen Erdoğan'a teşekkür edeceğine tarikat şeyhlerine teşekkür et! Cumhuriyet düşmanı!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Okulun temizliğini yapamazsın, güvenliğini alamazsın...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yürütme adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, şahısları adına aleyhte olmak üzere İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Tabii, Bakanlar geldi, metinlerini güzel güzel okudular; bazıları metinleri okurken biraz şaşı, polemiklere girdi. Biz alıştık Sayın Bakanın polemiklerine "Polemikçi Bakan!" diyorum kendisine. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından "Sen de okuma!" sesleri, gürültüler)

Şimdi, bize söylüyor... Bir lider düşünün, Kurtuluş Savaşı'nın en can alıcı günlerinde, 15-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında Ankara'da Maarif Kongresi'ni topluyor... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkanım, uyarır mısınız?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, kürsüdeki hatibin söz hakkına saygı duyalım; varsa itirazınız daha sonra tekrar...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Lütfen sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Baştan başlatır mısınız Başkanım süremi?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özer.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Şimdi, bir lider düşünün...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Oku, oku; güzel oku!

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - ...Kurtuluş Savaşı'nın en can alıcı günlerinde, 15-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında Ankara'da Maarif Kongresi'ni topluyor ve tarihin kimi çok iyi yazdığını biz çok iyi biliyoruz; bakın, orada, arkamda yazıyor tarihin kimi çok iyi yazdığı. (CHP sıralarından alkışlar) Madem "millî eğitim ve millî eğitimde uzlaş" diyorsunuz, bir kere bu öngörüü anlayacaksınız; siz bu öngörüü anlamamışsınız.

Bakın, kongrenin açılış konuşmasında Gazi Mustafa Kemal Atatürk orada hazır bulunan, dikkat ediniz, kadın ve erkek öğretmenlere ne diyor: "Milletimizin temiz karakteri yetenekle doludur ancak bu doğal yeteneği ortaya çıkarabilecek yöntemlerle donatılmış vatandaşlar gereklidir. Bu görev de sizlere düşüyor." Yani her zaman ifade ettiğimiz bir husus var, kurucu irade. İşte, o kurucu ayarlar bize milletimizin temiz karakterinin ve yeteneğinin ortaya çıkarılmasının ön koşulunun doğru yöntemlerle eğitilen bir nesille mümkün olabileceğini söylemiş ama görünen o ki Sayın Tekin bu hususu ısrarla atlıyor.

Peki, nedir doğru yöntem? Bilimdir, fendir, analitik ve eleştirel düşünmeyi öğreten millî ve laik bir eğitim modelidir. Sayın Bakanın Müsteşar olarak atandığı 2013 yılından bu yana sistem bu şekilde mi yürümüş? Kesinlikle hayır. Muhalefet vekilleri teknik birçok hususu anlatırken ciddiyetten uzak dinlemeyi tercih etseniz de biz kitabın ortasından konuşalım Sayın Bakan; o tarihten bu yana yaşanan gelişmeler, sizin alelade veya öylesine atanmış bir bürokrat olmadığınızı, Bakan olmadığınızı ortaya koyuyor.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Elbette.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Hayallerinizde ve kafanızda yer bulan ideolojik bir proje olduğunu ve sizin o projenin bir parçası olduğunu anlıyoruz, biliyoruz.

Millî eğitim önemli bir meseledir Sayın Bakan ve hizmet etmesi gereken şey, ulus bilincinin, kültürünün yeni nesillere aktarılmasıdır yoksa, cemaatleri ya da tarikatleri, köhne amaç ve öğretileri devletin bir parçasına çevirmek, millî eğitimi kendi düşünce dünyanın bir parçası hâline getirmek değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Oku, oku; iyi okuyorsun!

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Bakın, bunun için icat çıkarıyorsunuz; geçtiğimiz günlerde muhalefetin ve eğitimcilerin her türlü itirazına rağmen, bilginizi ya da sorumluluğunuzu değil, sadece sayısal çoğunluğunuzu kullanarak "Öğretmenlik Meslek Yasası" diye bir garabeti Meclisten geçirdiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Orada öyle yazmıyor, iyi oku!

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Bu yasayla Millî Eğitim Akademisi açacaksınız. Ne yapacaksınız bu Akademiyle? Eğitim fakültesinden mezun olup KPSS'yi kazananları Akademiye alacak, Akademiye bitirenleri sözleşmeli öğretmen yapacaksınız, burada başarısız sayılanlara öğretmenlikten çıkarılarak geri hizmete alınacaklar. Yani fakülte eğitimi yetmedi, o "Kaldıracağız." dediğiniz mülakatlardaki elemeleriniz yetmedi, bir de Akademi eğitimine sokacaksınız ve buradaki mezuniyetin kriteri de yine sizin cumhuriyet karşıtı hayallerinize, zihninize uygunluk olacak.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Niyet okuma, niyet okuma!

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Bu sistemin bir benzeri Diyanet'te var, Diyanet Akademisi ama daha önce de başka bir yerde yapıldı ve çok acı sonuçları oldu; yargıda. Adalet Bakanlığı da zamanında hâkimler ve savcılar için Adalet Akademisi kurmuştu; sonra o Akademi ne olmuştu? Bir zamanlar birlikte yol yürüdüğünüz ama yol bitince terör örgütü olduğunu daha sonradan çok geç anladığınız FETÖ'nün örgüt yuvası olmuştu. (CHP sıralarından alkışlar) O dönemde Akademinin içini temizleyemeyince de çareyi kapatmakta bulmuşunuz. Artık bir ders alın, ders! Bu milleti bu acı sonuçlarla baş başa bırakmaktan da vazgeçin.

Yirmi iki yıllık iktidarınızda 17 kere eğitim sistemini değiştirdiniz; siz bu yapboz sisteminin 8'inci Bakanısınız, hâlâ çıkmışsınız kürsüye "Biz şöyle yapacağız, biz böyle yapacağız." diye "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" anlatıyorsunuz. Bakalım, bundan sonra tarihe hangi yol arkadaşınızla geçeceksiniz! Bakalım geçebilecek misiniz?

Sayın Bakan, öğretmenlerin yeterliliğini denetlemekteki ısrarcı tavrınızı cemaat ve tarikat yurtları için de görmek isterdik. Hoş, siz onlara "cemaat" ya da "tarikat" demiyorsunuz, "STK" diyorsunuz; yetmiyor, bir de gidip minnetlerinizi sunuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Alanya'da bu övgüler dizdiğiniz, minnetlerinizi sunduğunuz STK'lerde, o yurtlarda küçük öğrencilere cinsel istismarlar uygulanıyor ama kamu görevlilerinin soruşturmalarına dair en ufak bir ilerleme yok. (CHP sıralarından alkışlar) Ama konu Atatürk olunca, konu laiklik olunca, Cumhuriyet Halk Partisi olunca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Atatürk bütün milletin Atatürk'ü.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - ...Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin açtığı kreşler olunca, belediye başkanları olunca size özel çıkarılan KHK nedeniyle yapamadığınız profesörlüğü yapmayı, konuşmayı marifetten sayıyorsunuz ama sizin "STK" dediğiniz oluşumların yurtlarıyla ilgili ağzınızdan çıkan tek bir cümle yok. İstedığınız bütçeyi de ne için harcayacağınızı buradan çok net anlıyoruz. Sizin ne öğrencilerin beslenmesiyle ne kitabıyla ne okuluyla ne ulaşımıyla derdiniz var, ne okulsuz bıraktığınız eğitimcilerle ne de "MESEM" adı altında ölüme gönderilen stajyer öğrencilerle derdiniz var. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yükseköğretimle ne genç beyinlerin yurt dışına göçüyle alakanız var. Derdiniz, hayallerinizi süsleyen antilaik, cumhuriyet karşıtı projenizi hayata geçirmek. Olmadı, olmuyor, olmayacak; bunu o karanlık fikirlerle kaplı beyninize kazımanızı dilerim.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

RESUL KURT (Adıyaman) - İyi okuyamadın, iyi okuyamadın! İyi oku!

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Okudun, çok güzel okudun!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, altıncı turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemine geçmeden önce birleşime on dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 23.27

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İZMİR)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Altıncı oturumunu açıyorum.

2025 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

V.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'e, İç Tüzük'ün 158'inci maddesine göre uyarma cezası verilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in bir önceki oturumdaki sözleri sükûneti ve çalışma düzenini bozucu nitelikte olup İç Tüzük'ün 157'nci maddesine göre uyarma cezası gerektirdiğinden kendisine İç Tüzük'ün 158'inci maddesine göre uyarma cezası veriyorum.

Kendileri isterse savunma yapabilecekler, oturumun sonunda kendisine savunma için imkân vereceğiz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Soru-cevap işlemi başlatıyorum.

Sayın Mehmet Önder Aksakal...

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Millî Eğitim Bakanımıza: 1990 yılında nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerinde bulunan ve birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin merkezî yerlerdeki okullara günübirlik taşınarak eğitim almalarını sağlamak amacıyla başlatılan ve 2000 yılında DSP olarak başında bulunduğumuz 57'nci Hükûmet döneminde de bu uygulamanın öğrenci mevcudu 40'ın altında olan köylerin de dâhil edilmesi gibi bir yanlış kararın tüm yurda yaygınlaştırılmasıyla süregelen taşınmalı eğitim uygulamasını kaldırmayı planlıyor musunuz?

Millî güvenlik, sağlıktan ve adaletten, hatta itibardan olduğu gibi eğitimden de tasarruf olamayacağı gerçeğinden hareketle, küçük bedenlerin sabahın köründe, akşamın karanlığında servis araçlarında telef olmaması, okullarından soğumaması, ortaöğretim çağına gelmiş gençlerimizin dingin bir zihinle eğitim almalarına imkân sağlamak üzere atanamayan tüm öğretmenleri sisteme dâhil ederek göreve çağırma yönünde bir çalışmayı başlatmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ali Gökçek...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Burada bakanlar bütçe sunumu yapsınlar, bütçelerini savunsunlar diye bekliyoruz ama gördük ki Yusuf Bey buraya bilmediklerini sormaya, öğrenmeye gelmiş. Boş zamanımızda cevabını veririz ama şimdi görevimizi yapalım.

İktidar, ihtiyaç duyulan öğretmen açığını yeterli sayıda öğretmen ataması yapmak yerine düşük ücretlerle, ücretli öğretmenlerle kapatmaya çalışmaktadır. Bizlere ulaşan kimi öğretmenlerimiz ise bu düşük maaşların dahi zamanında ödenmediğini söylemektedir.

Şimdi, biz, Bakana soruyoruz: Bugün itibarıyla ülke genelinde kaç ücretli öğretmen vardır? Ücretli öğretmenlerin maaş ödemelerinde yaşanan aksaklık ve gecikmelerin sebebi nedir? Bu gecikmeleri ortadan kaldırmak için ne yapacaksınız ve ne zaman bu ücretli öğretmen garabeti bitecek?

BAŞKAN - Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Mahinur Özdemir Göktaş'a, Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin'e sunumları için teşekkür ediyorum.

Sorularım Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza olacak. Öncelikle, ülkemizde kadınlarla ilgili sorunların başında şiddet geliyor. Sistemlerimiz, kadınlarımız şiddet mağduru olduktan sonra devreye giriyor. Şiddetin gerçekleşmeden önlenmesi önemli. Kadını mağdur eden zihniyete yönelik çalışmalarınız nelerdir?

Gündüz kuşağındaki bazı programlarda aile yapısını olumsuz etkileyebilecek, çocuklarımızın ve gençlerimizin yanlış yönlendirilmesine neden olabilecek içerikler işlenmektedir. Bu içeriklerin toplum tarafından gitgide normal algılanması riski bulunmaktadır. Bakanlığımızın bu konuyla ilgili çalışmaları var mıdır?

2025 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümeyye Boz...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - ASDEP meslek elemanları, büro görevlisi ve hizmet personeli arasındaki ücret ve kadro farkı için yıl içinde ASDEP'liler lehine bir girişiminiz olacak mı? Cezaevlerinde toplam kaç öğrenci bulunmaktadır? Muş'ta öğrenci başına düşen derslik sayısının Türkiye ortalamasının altında kalması, öğretmen açığının en çok hangi branşlarda olduğu; özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için yeterli okul, sınıf ve öğretmen bulunup bulunmadığı; taşınmalı eğitime geçildikten sonra kırsal bölgelerde kız çocuklarının okullaşma oranındaki düşüşü önlemek için atılan adımlar, genel okullaşma oranıyla kız çocuklarının eğitime katılımını arttırmaya yönelik projeler, EBA ve dijital platformlara erişim konusundaki bölgesel altyapı eksikliklerinin nasıl giderileceği ve Kürtçe eğitim için atama bekleyen, staj yapamayan Kürdoloji mezunlarına yönelik bir çözümün olup olmadığı konularında Bakanlığınızın çalışmaları nelerdir?

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - 2010-2023 yılları arasında resmî kayıtlara göre 47.921 intihar, ölüm yaşanmış. Bunun 16.308'i 15 ile 29 yaş arasındaki çocuk ve gençler, 4.873'ü ise genç kadınlar. Şırnak'ta sadece haziran ayında 4 kadın şüpheli şekilde can verdi, intihar etti gibi gösteriliyor. Yine çocuk ve gençlerdeki oran yıl geçtikçe artıyor. Bu konuda nasıl bir değerlendirmeniz, incelemeniz var?

Genç ve çocukların sosyoekonomik savaş, çatışma koşullarını, gelecek kaygısını, işsizliğini giderecek politikalar yerine psikososyal destekle övündüğünüz çalışmalarınızla bu ölümleri nasıl durduracaksınız?

İl bazlı sosyal risk haritalarınızda intihar araştırmaları da var mı? Bu ölümler psikiyatri kaynaklı bireysel ölümler değil, her ölüm politiktir. Her birinden yerine getirmedığınız görevleriniz, ayırmadığınız bütçeniz, oluşturamadığınız barış toplumunuz, siyasetiniz sorumludur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk sorum Aile ve Sosyal Politikalar Bakanına: Siirt'te kadınların maruz kaldığı şiddet nedeniyle son bir yılda yapılan şikâyet sayısı kaçtır? Yapılan başvurular neticesinde kaç kamu davası açılmıştır? Siirt'te son bir yılda uzaklaştırma ve koruma kararı altındayken erkek şiddeti sonucu katledilen kadın sayısı kaçtır?

Bir de Sayın Bakana sorumdur: Siirt'te ilgili verdiğimiz önergelere neden Siirt'te ilgili verilere dayanarak cevap vermiyor?

İkinci sorum ise Millî Eğitim Bakanlığınıza: Siirt'te mevcut norm kadroya göre 1.338 öğretmen açığı olduğu hâlde sadece 442 sözleşmeli öğretmen ataması yapılmasının nedeni nedir?

Siirt Merkez 75. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde sağlık hizmetleri alanında neden sadece 1 kadrolu öğretmen var? Okuldaki 6 ücretli öğretmenin asıl alanlarının sağlık hizmetleri olmadığını biliyor musunuz? Siirt'te, Siirt geneli okullarda güvenlik ve temizlik personeli açığı ne kadardır?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Resul Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) - Besni'mizin yetiştirdiği hayırsever ve bilge iş insanı merhum Mehmet Erdemoğlu amcamızı vefatının 18'inci yıl dönümünde rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Başta Adıyaman olmak üzere deprem bölgesi illerinin ihtiyacı olan okul, tesis ve diğer yatırımlar yapıldı mı? Ayrıca bu bölgede diğer hangi faaliyetler gerçekleştirildi? Bu konuda bilgi verebilir misiniz?

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza sormak istiyorum: Deprem bölgesinde sosyal yardım ve psikososyal destek çalışmaları yürüttünüz. Adıyaman'a da geldiniz, bölgeyi gördünüz, deprem bölgesinde de özel projeler başlattınız. Bölgede hâlâ sürdürdüğünüz çalışmalarınız var mı? Depremzede vatandaşlarımız destekleniyor mu? Sosyal yardımların bireylerin istihdam edilme konusunda çaba sarf etmesini azalttığı ve istihdamı olumsuz etkilediği yönünde tartışmalar var. Bakanlık tarafından verilen sosyal yardımların istihdamı olumsuz etkilemesini önlemek amacıyla ne tür çalışmalar yürütüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Adalet Kaya...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Göktaş'a soruyorum: Bakanlığınız Türkiye'de kadına yönelik şiddet araştırmasının 3'üncüsünü 2024'te gerçekleştireceklerini duyurmuş ve TÜBİTAK araştırma projesi için çağrı yayınlamıştı; az önce siz de bahsettiniz. 2024 bitti, bu araştırma hangi aşamada ve biz sonuçları ne zaman göreceğiz?

Bir diğer sorum: TÜİK rakamlarına göre 7 milyon yoksul çocuk yoksulluk ve sosyal dışlanma yaşıyor. Bu sosyal hizmet politikasının iflas ettiğinin göstergesi değil mi? Yaşanan çocuk ölümlerinde ekonomik destek ve sosyal hizmet modellerinizin yetersiz kaldığını kabul etmeniz için daha kaç çocuğun ölmesi gerekiyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Zeki İrmez...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sorum Sayın Tekin'e: Milyonlarca Kürt'ün yaşadığı bu ülkede bir elin parmağını geçmeyen sayıda Kurmanci ve Zazaki ders verecek öğretmen atanması utanılacak bir durumdur. Kürtçe ders verecek öğretmen ataması sayısında bir artışa gidilecek midir?

Çocuklar çocuktur, işçi değildir; MESEM'lerde onlarca çocuk yaşamını yitirmektedir, MESEM projesine son verecek misiniz?

Bütçe görüşmelerinde size de açıklamıştım; Şırnak ve ilçelerinde, beldelerine yıkım kararı verilen ve yıkılmayan, uzun süredir bekletilen okullar var, onların akıbeti ne olacak?

Sorum Sayın Göktaş'a: Ekonomik krizin en ağır bedelini yaşlılar ve engelliler ödüyor. Bakanlığınız yaşlı ve engelli aylıklarını artıracak mıdır?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Eyup Özkeçeci... Yok.

Sayın Mehmet Baykan...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Millî Eğitim Bakanım, ilköğretim ve ortaöğretimde öğretim programları yenilendi ve "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adıyla uygulamaya konuldu. Programların uygulanmasına dair ilk dönüşler nasıl? Ayrıca, bu modeli uygulayacak öğretmenlerin tamamı eğitime alındı mı? Maarif Modeli'nin uygulanmaması ya da ertelenmesi için bir iş insanının sizi aradığı doğru mudur, aramışsa amacı neydi?

2002 yılından bu yana kaç öğretmen ataması yapıldı, AK PARTİ hükümetleri döneminde atanan öğretmen sayısının toplam öğretmen sayısına oranı nedir?

Türkçe ve yabancı dil öğretimine yönelik yeni düzenlemeler nelerdir?

Eğitim sisteminin temel unsuru öğretmenlerimizin mesleki itibar ve saygınlığını artırmaya dönük tedbirler aldınız mı? Bunlardan bahsedebilir misiniz?

Millî Eğitim Akademisinin amacı nedir, ne zaman faaliyete geçireceksiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aşkın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'e sormak istiyorum: Kayseri'de sınıf birleştirmeleri ve yetersiz okul kapasitesi nedeniyle Anadolu liselerinde sınıf mevcutları 45-50 kişiye kadar çıkmış durumda. Bu yığılmayı önlemek için yeni okul ve derslik projeleri başlatmayı düşünüyor muyuz?

Kayseri'de okullaşma oranını artırmak için şu an hangi çalışmalar yürütülüyor?

Kayseri halkı tam gün eğitime geçişi talep ediyor. Tam gün eğitime geçiş için gerekli altyapı ve okul inşaatlarına ne zaman başlanacak? Kayseri'de tam gün eğitime ne zaman geçileceğiyle ilgili net bir takvim oluşturulacak mı?

Son olarak Kayseri'ye 20 kişilik yetersiz bir öğretmen evi asla yakışmıyor. Öğretmenlerimizin ihtiyaçlarına cevap verecek modern ve donanımlı bir öğretmen evi inşa etmeyi planlıyor musunuz? Eğer böyle bir proje varsa ne zaman hayata geçirileceğini açıklayabilir misiniz?

BAŞKAN - Sayın Rukiye Toy...

RUKİYE TOY (Sivas) - Sayın Millî Eğitim Bakanımıza, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza sunumları için teşekkür ediyorum.

Sorum Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza: Çocuklarımızı günümüz şartlarında bağımlılığın tehlikeli ve yaygın bir türü olan dijital bağımlılıktan ve dijital zorbalıktan korumak ve onları bu bağımlılıktan kurtarmak için bir yol haritanız var mı?

Diğer sorum: Kurum bakımında büyüyen çocukları kamuda istihdam etmenin dışında toplumsal hayata dâhil etmek için ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir'e soruyorum: En düşük engelli aylığı yalnızca 2.800 lira. Bu tutar günümüz ekonomik şartlarında temel ihtiyaçları bile karşılamaktan çok uzak. Engelli bireylerin ve ailelerinin yaşam mücadelesini görmezden mi geliyorsunuz? Bu rakamı insanca yaşanabilecek bir seviyeye çıkarmayı düşünüyor musunuz yoksa engelli vatandaşlarımızı yoksulluğa mahkûm etmeye devam mı edeceksiniz?

Sel, deprem, yangın gibi felaketlerde zarar gören vatandaşlarımız sosyal destek sistemindeki yetersizlikler sebebiyle büyük mağduriyet yaşıyor. Bu sistemin daha hızlı ve etkin çalışmasını sağlamak için ne zaman adım atacaksınız? Felaket sonrası sosyal destek mekanizmalarını güçlendirmek gibi bir planınız var mı?

Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'e soruyorum: Bakanlık siyasi ideolojilerin güdümünde hareket ederek kindar ve dindar nesil yetiştirmek için eğitim sistemini bilimsellikten uzaklaştırdı. Laiklikle sorunu olan Millî Eğitim Bakanı olarak derhâl istifa etmeniz gerekirken hâlâ o koltuğu işgal etme gerekçeniz nedir, kamuoyuna açıklar mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Celal Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Başkanım.

Bakanlık bütçelerimiz hayırlı olsun.

Sorum Sayın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza: Sayın Bakanım, Malatya'da hizmet vermekte olan huzurevimiz yıkılmış olup hastalarımızın tamamı başka illere taşınmıştır. Huzurevinin bir an önce yapılıp hizmete geçmesini...

Ayrıca, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na göre maaş alan er, erbaş şehit ailelerinin, gazilerimiz ve ailelerinin maaşları zaman zaman yetersiz kalmıştır. Muvazzaf şehit ve gazilerimiz emsal maaş alırken er şehit ve gazilerimiz Emekli Sandığı üzerinden primsiz ödemeler aldığı için maaşları çok düşük oluyor. Er şehit ve gazilerimizin maaşlarının yeniden düzenlenmesini şehit ailelerimiz ve gazilerimiz adına talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Tuğba Işık Ercan...

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

4 Aralık tarihli Fransız Le Monde gazetesinin Türkiye'nin TIMSS 2023 sonuçlarını değerlendirdiği haberine göre, özellikle 4'üncü sınıf fen alanında Avrupa 1'inciliğine, 8'inci sınıf fen alanında ise 44 ülke arasında 7'nciliğe yükselmemize dikkat çekilmiş ve bu başarının nedenleri irdelenmiştir. Bu ve benzeri uluslararası kaynaklarda bile değinilen haberler eğitim sistemimizin her kademeyi kapsayan başarısını ortaya koymaktadır. Matematik ve fen bilimlerinde yakaladığımız bu ivmenin her kademede ve alanda sürdürülebilirliği için neler planlıyorsunuz? Sayın Millî Eğitim Bakanına sorum: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bu başarıda etkisi nedir?

Diğer sorum ise Sayın Aile Bakanımıza: Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nin Dünya Bankası ve Avrupa Konseyi tarafından iyi uygulama örneği olarak gösterilmesi dikkat çekici bir başarıdır. Ayrıca, UNICEF tarafından övgüyle bahsedilen Türkiye'nin Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) modelinin özellikle dezavantajlı ailelere ulaşmadaki başarısı dikkat çekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Nilhan Ayan...

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza olacak: Çocukların, engelli ve yaşlı bireylerin ailelerinden kopmamalarını ve alıştıkları ortamdan uzaklaşmamalarını önceliklendirdiğinizi söylemişsiniz. Peki, kuruluşlarda kalmayıp ailesinin yanında yaşayan engelli vatandaşların toplumsal hayata katılımlarını da sağlamak için ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Mahmut Dindar...

MAHMET DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülke genelinde 40 kişi ve daha fazla öğrencinin olduğu sınıf sayısı kaçtır? Bu sınıf mevcuduyla eğitim yapılabilirdiğini düşünüyor musunuz? Bu sınıf mevcutlarını azaltmak amacıyla hangi tedbirleri açıklayacaksınız?

Yurt eksikliği, burslarının yetersizliği ve eğitime yönelik umutsuzluk nedeniyle üniversite terk oranları yükseliyor. 2020-2023 yılları arasında üniversiteyi terk eden öğrenci sayısı kaçtır? Bu eğilimin önüne geçmek için hangi tedbirleri alacaksınız?

Son yıllarda ortaokullarda açık öğretime gönderilen kız çocuk sayısında artış olduğu bilinmektedir, bu artışın nedenleri nelerdir?

Eğitim fakültelerinde her yıl kaç öğrenci mezun olmaktadır? Ataması yapılmayan öğretmen sayısı yıllar itibarıyla nasıl artıyor? Bu artışın önüne geçmek amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız? Millî Eğitim Bakanlığı kapsamında usta öğreticilerin istihdamı yıllar içerisinde nasıl değişmektedir?

BAŞKAN - Cevaplar için söz Komisyonunda.

Buyurun Sayın Komisyon.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, sorduğunuz sorulara Sayın Bakanlarımız cevap vereceklerdir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Onlar pek cevap vermiyor, siz verseniz keşke.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Ben Plan ve Bütçede cevap verdim.

Sayın Bakanımızdan başlayalım.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bakanlık olarak 85 milyon vatandaşımızı kapsayan, toplumun hassas kesimlerine ulaşan hizmetler yürütüyoruz. Bu bağlamda, bugün milletvekillerimiz tarafından bu hassasiyet gözetilerek dile getirilen görüşler, değerlendirmeler ve sorular için teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, biz tüm çalışmalarımızı insanı önceleyen, toplumu güçlendiren ve ihtiyaçları gözetten bir anlayışla yürüttük, yürütmeye devam ediyoruz. Tek bir kadının, tek bir çocuğun acısı hepimizin acısı oluyor. Çocuklar hepimizin çocuğu, kadınlar hepimizin kardeşi. Bu konuda tüm milletvekillerimizin de aynı hassasiyeti taşıdığına eminim.

Öncelikle şunu tekrar vurgulamak istiyorum: Ülkenin hangi köşesinde olursa olsun meydana gelen her vakaya müdahil oluyoruz. Ekiplerimiz ivedilikle mağdurlara destek oluyor, tüm hukuki süreçleri titizlikle takip ediyoruz. Mağdurların haklarının korunması, faillerin gereken cezayı alması için davalara dâhil oluyoruz. Yeri geliyor takipsizlik kararına biz itiraz ediyoruz. Bu bağlamda, milletvekillerimizin bugün dile getirdiği vakalara ilişkin tüm davalarda Bakanlık olarak biz varız. Her aşamada mağdurların yanında oluyor, onlara gereken her türlü desteği sağlıyoruz. Narin kızımızın mahkemesinde, onun canına kıyanların en ağır cezayı alması için mücadele eden biziz, avukatlarımızın savunması herkes tarafından takdir gördü. Burada hiçbir milletvekili dile getirmede ama biz hatırlatalım: İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ihmali nedeniyle hayatını kaybeden 5 yaşındaki Edanur evladımızın ailesinin yanında da biz varız. İzmir Selçuk'taki elim hadise sonrası aileyi bizzat ziyaret ettim, gerekli tüm soruşturmaları ivedilikle başlattım. Bu olayda her nerede bir ihmâl varsa gereğini yerine getireceğimizden hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Niğde'de bir kuruluşumuzda yaşanan acı olayla ilgili bilgi alır almaz gerekli tüm soruşturmaları başlattık ve soruşturmalarımızın kapsamını da genişlettik. Bu kapsamda 16 personeli açığa aldık, 26 personel hakkında cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bizzat biz bulunduk. Yapılan soruşturma neticesinde 14 personel tutuklandı ve haklarında dava açıldı; dava sürecine müdahil oluyoruz, gereği neyse yapıyoruz, bundan da hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Burada tekrar vurgulamak isterim ki çocuklarımızın haklarını korumak ve onları her türlü siyasi manipülasyondan uzak tutmak hepimizin en asli sorumluluğudur. Bu sorumluluğumuzu mağdur çocuklarımızın unutulma haklarını da gözeterek yerine getirmeye gayret ediyoruz. Milletvekillerimizin çocuklarımıza dair konuları takip ederek bu hassasiyetle yaklaşmalarını önemsiyorum. Her zaman söyledim, yine söylüyorum: Kadınlar ve çocuklarla ilgili her türlü konu siyasetüstü bir meseledir. Çocuklarımızın iyiliği için her türlü iş birliğine açık olduğumuzu bana ulaşan tüm milletvekilleri de bilir. Zira samimi bir niyetle beni arayıp da ulaşamayan hiçbir milletvekili yoktur ancak çocuklarımızın siyaset malzemesi hâline getirilmesini kabul edemem

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ben size ulaşamıyorum Sayın Bakan, Fatma Elçiçek'le ilgili verdiğiniz soru önergesine cevap vermediniz!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Çocuklarımızın "koruma" adı altında suistimal edilmesine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı olarak asla müsamaha göstermem, gizlilik kararlarına rağmen onları ifşa edecek herhangi bir teşebbüsü de iyi niyetli görmem. Bizim bu konuda tek bir amacımız var, üstün yarar ilkesi gözetilerek çocuklarımızın mümkün olan en iyi şartlarda korunması ve bakımının sağlanmasıdır.

Kadının güçlendirilmesine ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine dair çalışmalarımızı dikkatlerinize sunmuştum ancak bazı milletvekillerimizin bu kapsamlı çalışmalarımızı göz ardı ederek birçok haksız ithamda bulunduğuna özellikle üzülerək şahit oldum. Bir vekilimiz Genel Kurula hitabımla ilgili bir "tweet" paylaşmış, ona da milletin huzurunda cevap vermek istiyorum: Siz kendi dünyanızda oluşturduğunuz suni tezlerinizi savunmak zorunda kaldığınız için hayata geçirdiğimiz gerçek icraatlarımızı anlatmam size ağır gelmiş olabilir. Biz ilk günkü heyecanımızla çalışmaya ve yaptıklarımızı anlatmaya devam edeceğiz, siz de ancak bizim yaptıklarımızı dinlemekle yetineceksiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İstanbul Sözleşmesi'nden ne haber?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çok ayıp ya!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Kadın hakları konusunda katettiğimiz mesafeyi görebilmek için hafızalarımızı birlikte tazeleyelim. Hatırlayın, daha çok yakın bir zamana kadar bu ülkede kadınlar başörtüsü nedeniyle en temel hakları olan eğitim haklarından mahrum bırakıldılar, üniversite kapılarından içeri alınmadılar. Yine, bu ülkede kadınlar binbir emek verdiği, severek yaptıkları işlerini bırakmak zorunda kaldılar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hâlâ kalıyorlar.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bu ülkede kadınlar yasağcı ve vesayetçi zihniyet yüzünden eğitim, istihdam ve temsiliyet haklarından uzaklaştırıldı. Peki, kadın haklarından dem vuranlar, yıllarca bu adaletsizliklere sessiz kalmadılar mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Mehmet Bey, böyle bir soru var mıydı? Ya, soruya mı cevap veriyor, metin mi okuyor Bakan?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Böyle bir soru soruldu mu kendisine?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bu ülkede kız çocuklarımız ve kadınlar yıllardır terör örgütlerinin kirli emellerine feda edilmedi mi, gelecekleri, hayalleri çalınmadı mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Metin mi okuyor Bakan, sorulara mı cevap veriyor? İnsaf ya!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Soru-cevapta böyle bir soru var mı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Yıllardır bunlara göz yumanlar nasıl aynı zamanda kadın haklarından bahsedebiliyor ben merak ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çok ayıp, çok ayıp!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ayıptır ya! Eline vermişler bir şeyi okuyup okuyup duruyor; ne sorulara cevap veriyor, ne bir şey! Kim ona ne öğrettiyse onu anlatıyor!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Ayrıca, kadınlar hakkında bize haksız ithamlarla hedef alan vekillerimize biraz da Diyarbakır Anneleri'nin seslerine kulak vermelerini öneririm.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Başkanım, öyle bir soru yok, soru!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Oku, oku! Güzel oku!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sorulara cevap ver, sorulara!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Sizin nazarınızda onlar kadın değil mi?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sorulara cevap ver, sorulara! Kafana göre, eline verilenlere göre değil!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Herkesin dönüp kendi karnelerine bakmalarını öneriyorum. Bu ülkede kadınlar için mücadelede kimin nerede olduğunu milletimiz gayet iyi biliyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, sorduğumuz sorulara cevap verir misiniz?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bizim sorduğumuz soruların hiçbirine cevap vermiyor, niye? Çünkü eline vermişler okusun diye.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bu vesayet düzeniyle kim mücadele etti, kim bu yasakları kaldırdı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu ne arkadaş ya! Bu ne ya, bu ne ya!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bu ne ya!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan kaldırdı.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Bizim ne soracağımızı o metne ne zaman yazdınız?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sorulara cevap ver, sorulara!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Eğitimden sağlığa, siyasetten akademiye, adaleten kültür ve sanata, hayatın her alanında kadınların önündeki yasakları ve engelleri teker teker kaldırdık.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Bakan, çok hazırcıcevapmışsınız ya! Bu ne hazırcıcevaplılık!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bugün kadınlar her alanda söz alabiliyor.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ne zaman hazırladınız cevapları?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Kadınlar artık hayatın her alanında daha görünür, daha etkin ve daha güçlüdür.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakanım, siz Belçika vatandaşı mısınız, değil misiniz, onu merak ettim ben? Sayın Bakan, siz Belçika vatandaşı mısınız, değil misiniz, onu merak ediyorum? O soruma cevap verir misiniz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bu elbette hedeflerimizin tamamını ulaştığımız anlamına gelmiyor ancak yasaklarla bize bu yıllarımızı kaybettirenleri de tarih asla unutmayacak.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bugün Komisyonunda oturan kadınlar pek görünür değil Sayın Bakan! Şöyle bir bakıyorum da kadın yok arada.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bugün kadınların sesinin daha gür çıktığı, haklarının daha güçlü bir şekilde korunduğu bir Türkiye Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle gerçeğe dönüşmüştür.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Hem "Bizi arayabilirsiniz." deyip hem bu tutumla bizimle nasıl konuşursunuz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Milletimizin iradesi ve kadınların kararlılığıyla artık bu ülkenin kadınları eski vesayet günlerine dönemeyecektir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakanım, siz Belçika vatandaşı mısınız, değil misiniz, onu merak ediyoruz?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sorulara cevap vermeyecek misiniz, seremoniye gerek yok Sayın Bakan?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bizler de gece gündüz demeden kadınların hayatını her alanda güçlendirmeye ve önlerindeki engelleri kaldırmaya devam edeceğiz.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Başkanım, Millî Eğitime süre kalmadı, Millî Eğitime!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakan, Belçika vatandaşı mı, değil mi, onu merak ediyoruz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Kadın konukevleri açmadığımızı ifade eden milletvekillerimiz vardı. Bizim kadın konukevlerimizin doluluk oranı yüzde 70.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Bakanlığınız bitince Türkiye'de yaşayacak mısınız?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Öte yandan, biliyorsunuz, yerel yönetimlerin de kadın konukevi açma zorunluluğu var. Bakıyoruz, sizin belediyeleriniz kadın konukevi açmak yerine açılmış olanları da kapatıyor. Buna rağmen biz yeni 4 kadın konukevi açacağız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hepsini kapattı kayyum! Kayyum gelir gelmez bütün kadın konukevlerini kapattı!

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Yalan söylüyorsunuz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazık, yazık! Yazık, yazık! Yazıklar olsun!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sorulara cevap ver, sorulara sen, sorulara! Önüne verilen kâğıttan okuma!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kadın düşmanı kayyumlarınız kapattı!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Aile Bakanı Belçika vatandaşı mı, değil mi, onu merak ediyoruz?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyumlarınız yerel yönetimlerde kadın politikaları daire başkanlığına erkek müdürler atadı!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Arkadaşlar neyi alkışladınız, hangi soruya cevap verdi? Ayıp ama ya, hepimize yönelik bir saygısızlık!

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmam esnasında YÖK'le ilgili konulara pek giremedim, o yüzden YÖK'le ilgili birkaç soruya cevap vermek istiyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sorulara cevap verin!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Biz bir şey anlamadık bu cevaptan, hiçbir soruya cevap vermedi çünkü.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Aile Bakanı Belçika vatandaşı mı, değil mi? Onu merak ettik, ona cevap versin; sorum bu. Türk vatandaşı mısınız, Belçika vatandaşı mısınız?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak'ta insanlar intihar ediyor, siz oradan anca alkışlayın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bakan buraya siyaset yapmaya mı geliyor? Bu ne ya? Ayıptır be!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bunlardan ilki, 2024 yılı atıf sayıları sorulmuştu. YÖK Başkanımızdan aldığımız bilgiye göre, Türkiye 2024 yılı toplam atıf sayısı itibarıyla dünya genelinde 13'üncü sırada yer almakta.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yoksa çifte vatandaşı mısınız? Peki, Bakanlığınız bitince Türkiye'de mi yaşayacaksınız, Belçika'da mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Belçika'da.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ayrıca, YÖK tarafından kabul edilmiş olan sıralama kuruluşlarında ilk 500'de, QS'te 2024 ve 2025'te yer alan üniversitelerimiz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakanlığınız bitince Belçika'da mı yaşayacaksınız, Türkiye'de mi?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Cevap ver.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Bence şu anda da Belçika'da yaşıyor.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ya, cevap verin Sayın Bakan, cevap verin; kâğıdı alın nerede yaşayacağınıza cevap verin!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Çocuklarınız nerede okuyor? Sayın Başkanım, Aile Bakanının çocukları Türkiye'de mi okuyor, Belçika'da mı, bir cevap versin bize?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - ...Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi gibi üniversitelerimiz var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Türkiye'de mi okuyor, Belçika'da mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım, bir diğer soru Genel Kurul esnasında çokça kişi tarafından dile getirildi. Bakanlığımızın...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak'a ancak hak yemeye gelirsiniz, intiharlarla ilgili tek cümle kurmadınız!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, çok önemli bir konu var: Aile Bakanının çocukları Türkiye'de mi okuyor, Belçika'da mı, bize bir cevap versinler?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım...

Mahmut Bey biraz sonra konuşun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada Millî Eğitim Bakanlığının sivil toplum örgütleriyle yaptığı protokollerden hareketle bir eleştiri yapıldı. Daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda da aynı eleştiri yapılmıştı. Bakanlığımız bütçesinden, 2024 bütçesinden "05.03 Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler" başlığında 5 milyar 895 milyon lira civarında bir ödeme var. Bazı milletvekilleri, bunun protokol yaptığımız sivil toplum örgütlerine verildiği imasında bulundular hatta açıkça ifade ettiler, onu açıklamam gerekiyor. O, şu fasıldan yapılan ödemelerdir, bunun altını çizmek istiyorum. Bu fasıldan yaptığımız ödemelerde UNESCO gibi dâhil olduğumuz uluslararası kuruluşlara Bakanlığımız bütçesinden yaptığımız ödemeler var; bir.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Atanamayan öğretmenler var, KHK'li öğretmenler var, ne diyeceksiniz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İki: Türkiye Maarif Vakfının yurt dışında bayrağımızı dalgalandırdığı okullarımız için yaptığı masraflar, inşa masrafları, personel giderleridir, onun dışında başka bir ifade yoktur, bunun altını ısrarla çiziyorum. Buna rağmen, hâlâ, protokol yaptığımız sivil toplum örgütlerine, meslek örgütlerine Bakanlığımız bütçesinden para aktarıldığını iddia eden varsa bu çarpıtmadır, açıkça söylüyorum. Şunun altını da çiziyorum: Biz, sizin belediyeleriniz gibi, merkezî bütçeden aktarılan paralarla konser falan yapmıyoruz.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Ne demek "sizin belediyeniz" ya? Böyle bir şey var mı ya! Ne biçim laf o ya! Sayın Bakan "Sizin belediyeniz" ne demek ya?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Belediyeler bu ülkenin belediyesidir Bakan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Biz tamamen eğitim öğretim için harcıyoruz, bunun altını ısrarla çizmek isterim. Siz bunu karıştırmayın başka şeylerle, bunu da söyleyeyim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu ayrıştırıcı dilinizi reddediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir başka konu, çokça gündeme getirilen bir başka konu, kapatılan köy okulları...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Türkiye Cumhuriyeti devletinin Bakanı "sizin belediyeleriniz" der mi? O Türkiye'nin belediyesi, ayrıştırıcı dil kullanamazsınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Mahmut Bey, tebrik ediyorum sizi. Burası da Türkiye'nin bir bakanlığı...

BAŞKAN - Sayın Bakan, siz sorulara yanıt verin, lütfen karşılıklı konuşmayın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Anlayabiliyorsanız eğer size diyorum ki bir tek kuruluş başka bir yere para aktarmadık, bunun altını çizerek söylüyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakan, siz sorulara cevap vermeye devam edin lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Haddizatında bizim meslek örgütleriyle; TOBB, ticaret odaları, sanayi odaları ya da benzeri meslek örgütleriyle yaptığımız protokollerin hiçbir tanesinde Bakanlığımıza bir tek kuruluş para, bütçe ayıracak bir protokolün altına asla imza atmadık, atmıyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Nereye gidiyor bu paralar o zaman?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - İktidarı alınca göreceğiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Buna rağmen siz hâlâ bunu iddia ediyorsanız, iddialarınızı ispatlayın; biz de gereğini yapalım,

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Önergelerimize cevap verin o zaman!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İsrarla tekrar söylüyorum: Bir başka konu "kapatılan köy okulları" ifadesi.

Bakın, değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım; hiçbir köy okulunu kapatmak üzere yola çıkmadık, asla da kapatmayız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bakın, size kaç tane soru sordum, bir tanesine bile cevap vermediniz Sayın Bakan. Cevabı net: Evet-hayır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ancak eğitim öğretimin niteliği... Burada üniversitelerde bu kadar çalışan akademisyen arkadaşımız var, öğretmen arkadaşımız var; 1 öğrenciyle eğer bir eğitimin pedagojik ilkelere uygun olduğunu iddia ediyorsanız benim söyleyecek bir şeyim yok. Buna rağmen veli, köy ya da mahalle, her neyse, oradaki yerleşim yerinde yaşayanlar "Bizim okulumuzu kapatmayın, bir tane öğrenci dahi olsa biz devam edeceğiz." diyen hiçbir köyümüzde okulumuzu kapatmadık.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Siirt'te var!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Açılmasını isteyenler varsa gelsinler açalım, bunu da ısrarla, tekrar tekrar söyleyeyim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Siirt'e bağlı köylerin birçoğunda şu anda okullar kapalı Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, müsaade edin, biz siz konuşurken...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sizin oradan okuduğunuz metinde öyle, yerelden haberiniz yok!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakanım, Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz eğitimde başarısızız."

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Mahmut Bey, getir bana, hangi okullar kapalıysa getir, ben gereğini yapayım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakın, Cumhurbaşkanı "Biz eğitimde başarısızız." diyor; siz "Başarılıyız." diyorsunuz. MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sakin...

BAŞKAN - Sayın Bakan, siz soruları cevaplamaya devam edin lütfen, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Sayın Tanal...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, Mahmut Bey, ben size açık çek veriyorum, diyorum ki böyle bir okulda iddia ediyorsan, açılmasını istiyorsan gel, sabahleyin gel, konuşalım, açalım. Şimdi, bu ayrı bir konu.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye biz geliyoruz ya! Siz gelmişsiniz, cevap verin işte!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir başka konu şu: Şimdi, bakın, biz başlangıcından itibaren...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz eğitimde başarısızız." Ama Sayın Bakan da "Biz başarılıyız." diyor. Kim doğru söylüyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Vekilim, bak, tekrar söylüyorum: Biz ilgililerle konuşuyoruz "Okulumuz açık kalsın." diyen bütün köy okullarını açarız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz eğitimde başarısızız." Girin, internete girin. Sayın Bakan da "Başarılıyız." diyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ancak eğitim öğretimin niteliği açısından bu kararı almamız gerekir.

Şimdi, bir başka konu: Burada özellikle DEM PARTİ Grubundaki arkadaşlarımızın ana dilin öğretilmesiyle ilgili ifadeleri var, ben onunla ilgili tekrar söyleyeyim: Okullarımızda seçmeli ana dili dersi olarak Kürtçe, Kurmanci ve Zazaki derslerimiz var; bir. Özel okullarda bu seçimlik dersler açılıyor; iki. Sadece ve sadece bu konuya hasredilmiş özel öğretim kurslarının da açılması mümkündür. Dolayısıyla bu konudaki rakamları da sizlerle paylaşabilirim.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hepsini kapattınız! Aleviler...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, öğretmen atamalarında da biz bu konuda şöyle hareket ediyoruz: Açılan dersler üzerinden, dersi alan öğrenci üzerinden norm hesabı yapıyoruz, buna rağmen son yaptığımız 20 bin atamada sıfır olması gerekirken yani seçilen ders ve seçen öğrenci açısından sıfır olması gerekirken yaklaşık 20 öğretmen ataması yaptık; bunu da antrparantez ifade etmek isterim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Seçmeli ders ana dilinde eğitim olmuyor, biliyorsunuz değil mi Sayın Bakan! Seçmeli ders ana dilinde eğitim demek değildir!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ana dili Kürtçe olanlara Kürtçe seçmeli ders veremezsiniz, Türk çocuklarına verin isterseniz!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Bakanım, Urfa'da öğretmen açığı var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bu konuyu da...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mülakatlar ne olacak Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Mülakatları da söyleyeceğim arkadaşlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mülakatlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Selçukçuğum sus, sus.

BAŞKAN - Sayın Bakan...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yusufçuğum... Yusuf Bey...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Senin söylediklerinin yanında bu önemli değil.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mülakat mağdurları hâlen bekliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, şu salonda bir kişi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Selçukçuğum" ne ya Sayın Başkan? Böyle bir ifade mi var? Düzeltebilir mi?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Otur, sıfır!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, düzeltiyorum Selçuk Bey, düzeltiyorum, tamam. Oldu mu? Düzelttim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mülakat mağdurları ne oldu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Söyleyeceğim, mülakat...

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, Sayın Başkan, niye uyarmıyorsun, böyle bir oturum olmaz. Sayın Başkan, uyarın, böyle bir oturum olmaz. Uyarın, herkes bağıırıyor orada.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın İpek, Grup Başkan Vekiliniz var, Sayın Özlem Zengin var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, arkadaşlar, cumhuriyet tarihinde görülmemiş şekilde, adil bir biçimde mülakat yaptık. Mülakata giren aday arkadaşlarımız ile mülakat jürisi, hiç kimse birbirini tanımadı; bir. İki: Mülakat sınavını yapan jüri üyelerine mülakat esnasındaki aday arkadaşımıza çıkan sorunun cevapları ve cevabını nasıl notlandıracağı ayrıntılı bir biçimde ilgili arkadaşlara aktarıldı.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Mülakatı bırakacağız." diye seçim öncesinde söz verdiniz. Seçim meydanlarında "Mülakatı kaldıracacağız." dediniz.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Ya "Kaldıracacağız." demediniz mi Sayın Bakan?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Hani mülakat kalkıyordu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Adam kayırma olmadı, bunun altını çizerek söylüyorum.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Adam yok! Kadınlar da var bu ülkede!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben tekrar Genel Kurula, milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Şunun altını çiziyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Teşekkür için bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN - Siz teşekkür edin, tutanaklara geçer Sayın Bakan.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, çok önemli bir konu var. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Biz eğitimde sınıfta kaldık." Sayın Bakanım da "Her sorunu çözdük." diyor. Kim doğru söylüyor şimdi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, biraz önce konuşurken de söyledim, burada gerçekten...

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Bakan "Mülakatı kaldıracağız." demediniz mi siz? "Kaldıracağız." demediniz mi yani soruyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bir teşekkür edeceğim. Sana da teşekkür edeceğim, bir müsaade edin ya.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Bakan "Mülakatı kaldıracağız." demediniz mi siz?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Biz, teşekkür değil hakkımızı, çocukların hakkını istiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Mikrofonu açar mısınız Sayın Başkan, duyamıyoruz biz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, hepinize teşekkür ediyorum.

Bütçenin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Bir öğün yemeği niye vermiyorsunuz Sayın Bakan? Bir öğün yemek verecektiniz, bir öğün yemek!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bir öğün ücretsiz yemek hani nerede yaptınız Sayın Bakan?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Aile Bakanımızın çocukları Belçika'da mı okuyor, Türkiye'de mi? Bunu merak ediyoruz, bunu bir açıklarlarsa seviniriz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bir de "Mülakatı kaldırdık." desen mesele bitecekti.

BAŞKAN - Sayın Bakanlar, sanıyorum, süre kısıtı sebebiyle siz söylemeyi unuttunuz; cevap veremediğiniz sorulara sayın milletvekillerinin bütçe hakkı ve millet adına kullandıkları bütçe hakkı gereğince yazılı olarak cevap vereceksinizdir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şimdi Urfa'da elektrikler yok, öğrenciler ödevlerini yapamıyor Başkanım, böyle şey mi olur?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, oylamalara geçmeden önce Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım. Sayın Koçyiğit, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının sorulara cevap vermemesine ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Başkan, her şeyin içi boşaldı. Bu gece bir kez daha gördük ki aslında bu bütçe tartışmalarını da AKP Grubu bir ritüel olsun diye yaptırıyor. Yani her yönüyle kadükleşmiş, her yönüyle toplumdan kaçırılan bir bütçe sürecine tanıklık ediyoruz. Buna, bu Meclisin işlevsizleştirilmesine torba yasalardan çok alıştık ama 85 milyon yurttaşın hakkının, hukukunun ve bir yıllık nafakasının, geleceğinin konuşulduğu bütçeyi de böyle gayriciddi bir ortamda yapmayı ben kabul etmiyorum. Bakın, burada bazen gece ikide bitiyor Genel Kurul çalışmaları, sabahın on birinde milletvekili arkadaşlarımız akşam buradaki bakanlara soru sormak için gelip burada soru hakkı alıyorlar. Burada dünya kadar arkadaşımız soru sordu, Sayın Aile Bakanı hangi soruya cevap verdi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Burası, sayın bakanların gelip hesap vereceği, bütçesini tartışacağı, gelen eleştirileri üzerine alacağı, düzeltmesi gereken yerleri not edeceği yerdir. Burası, gelip siyasi polemik yapma yeri değildir; bu kadar açık ve net. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ya, her bakan, gelip burada eline tutuşturulmuş metni okuyacak, burada yüzlerce milletvekilinin sorduğu soruya tek bir cümle kurmayacak; böyle bir usul olabilir mi? Bu, bütün milletvekillerine, AKP Grubunda bulunan, diğer gruplarda bulunan bütün milletvekili arkadaşlara yapılmış bir hakarettir. Bu tarzı kabul etmiyoruz, böyle bir şey olur mu! Arkadaşlarımız kürsüden onlarca eleştiri yaptılar. Kadına yönelik şiddete dair Sayın Bakan bir şey dedi mi? Yok. ŞÖNİM'lere ilişkin bir şey dedi mi? Yok.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Dinlememişsin, bir sürü şey söyledi! Bir sürü şey söyledi, hiç iyi dinlememişsin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şiddeti önlemeye dair bir şey söyledi mi? Yok. Çocuk korumaya ilişkin bir şey söyledi mi? Yok. Hiçbirine bir şey söylemedi!

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Evet, hepsini söyledim.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Hepsine söyledi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Lütfen ama ya, lütfen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Hepsini söyledi, bağırımdan dinlememişsin!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen Grup Başkan Vekillerini sükûnetle dinleyelim.

Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu ülkede günde ortalama 3 kadın, erkekler tarafından katlediliyor. Bu erkekler kim? En yakınları, eşleri, sevgilileri, babaları, ağabeyleri. Aile Bakanı ne yapıyor? Ne yapıyor? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, bu ülkede bir kadın kırımı var, kadın kırımı; kadın kırımı var. Ya, kadınlar "..."⁷ diyor. Günlerce sokaklarda, meydanlarda,

⁷Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

alanlarda isyan ediyoruz, öldürülüyörüz, yaşamlarımız yok ediliyor; Sayın Aile Bakanı gelmiş, burada bize şov yapıyor. Kabul etmiyoruz, kadınlar adına kabul etmiyoruz. Kadınlar koruma altında katlediliyor, tazyik hapsi uygulanmıyor, 6284 esnetiliyor. İstanbul Sözleşmesi'nden çıktılar, diyor ki: "İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmayı dar bir zeminde ele alan anlayış..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, son kez açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım.

Bu İstanbul Sözleşmesi, bu ülkedeki kadınlardan Nahide Opuz davasıyla Türkiye'nin, koruyamadığı için AİHM'de mahkûm olması sonucunda alınmış bir süreçtir. Niye İstanbul'da uygulandı? İstanbul bu sözleşmeye adını niye verdi? Dönüp bir bakın ya. Aile Bakanısın, bu kadar bihaber olur mu insan?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Dinlemediğin için bilmiyorsun, dinleseydin az önce. Dinlemiyorsunuz buradaki konuşmaları, ancak bağıriyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İstanbul Sözleşmesi'nin kadınlar için yaşamsal öneminden bihaber bir konuşma olabilir mi? Olabilir mi bu Sayın Başkan?

İkinci olarak son bir şeyi söyleyip bitireceğim. Şimdi, Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin dünya kadar şey söyledi. Bakın, bu ülkede bir insan kendi ana dilini seçmeli olarak öğrenemez. Seçmeli ders nedir biliyor musunuz? Ben Kürt'üm ya, Kürtçe eğitim alırım ya da Türk'üm, Türkçe eğitim alırım; gider, başka bir dilde seçmeli ders alırım. Ana dili seçmeli olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Devletin dili diye bir şey var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım, bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, son kez açıyorum, bir daha uzatmayacağım.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Meclis Başkanına saygılı davranın arkadaşlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Diğer bir mesele... Bakın, bu ülkedemüdürler, öğretmenler Kürtçe seçmeli dersi seçen ebeveynlere baskı uyguluyorlar, sınıflar oluşmıyor; Kürtçe, Zazaki ve Kurmanci lehçelerinde öğretmen ataması çok yetersiz; özel kurslar kapatılıyor; belediyelerin ana dilinde hizmet veren kreşleri soruşturmayla kapatılıyor. Daha yeni, Kürtçe eğitim veren derneğe baskın yapıldı, gözaltına alındılar. Bu ülkede ana dili yok, yok sayılıyor ama Sayın Bakan gelmiş, burada "Ana dilinde eğitim var, önünde de engel yok." diye bize masal anlatıyor. Buna inanalım mı şimdi Sayın Başkan?

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

54.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve sanal kumar bağımlılığına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

2 Bakanımıza da sunumlarından dolayı teşekkür ediyoruz ancak eksik kalan çok not var. Hakikaten, cevabını beklediğimiz sorular vardı; bazı sorulara hiç cevap gelmedi, bazılarına da beklediğimiz cevaplar gelmedi, yarım kaldı.

Şimdi, tabii, çok notum var, özellikle Millî Eğitimle ilgili; bunlara değinmeyeceğim. Mesleki ve teknik eğitim konusunda destekleyen taraftayız Sayın Bakanım, bu konu şu anda piyasanın da Türkiye'nin de en önemli ihtiyaçlarından biri. Bu anlamda, büyük bir reforma ihtiyacımız olduğunu tutanaklara geçmek istiyorum.

Bunun haricinde, mülakatlarla ilgili... Ya, Sayın Bakanım, jürilerin objektifliğinden bahsettiniz. Bakın, hiç kimse torpilden filan bahsetmiyor, başka bir şeyden bahsettik; ya biz hiç dinlenmedik ya da top farklı mecralara atılıyor. Mesele şu: Ya, mesele, farklı bölgelerdeki komisyonların farklı puanlamalar yapması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - İstanbul'da Siyavuşpaşa'da giren vatandaşımıza 1 puan fazla verilmiş -ya, böyle genel bir kanaat oluşmuş- Van'da, İzmir'de daha fazla verilmiş dolayısıyla oralarda girenler daha avantajlı konuma gelmiş. Burada "1.100" dediniz siz, bizim tespitlerimize göre 1.400 kişi. Bu 1.400 kişiye ek atama verilmesi hakkaniyetli bir çözümdür ve bütün iktidar partisindeki arkadaşlarımızın üzerinde bu bir sorumluluktur. Biz bu sorumluluğu hatırlatıyoruz, bu konuda... Ya, bu konuyu önünüze alın, gerçekten bizim dediğimiz gibi değilse eyvallah, biz razıyız ama öyleyse de lütfen bu konuda bir adım atın.

Ben son olarak şunu söyleyeceğim: 2 Bakanlığımızı da ilgilendiriyor; Gençlik ve Spor da ilgilendiriyor, Sağlığı da ilgilendiriyor. Sayın Halit Yerebakan burada mı bilmiyorum ama çok güzel bir söz söyledi, "Gençlerimizin hayalleri devletimizin en büyük yatırım alanı." dedi; gerçekten güzel bir söz, özellikle not aldım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Arkadaşlar, gençlerimizin hayal kurabilmesi için önce sağlıklı gençlere ihtiyacımız var. Şu anda gençlerimizin en önemli sorunu -bakın, burada tekrar tekrar söyledik- şu kumar bağımlılığı, sanal kumar bağımlılığı. Her gencimizin cebinde bir kumarhane geziyor Sayın Bakanlarım, her gencimizin cebinde bir kumarhane geziyor. Bu konuyla ilgili bizim gerçekçi çözümlere ihtiyacımız var. Bu konuyu bütün Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak masaya yatırmamız lazım; şu anda gençlerimizi, geleceğimizi ilgilendiren Türkiye'nin en önemli beka sorunlarından biri bu. Yeşilayda yöneticilik yapan arkadaşlarımız var burada. Yeşilayın şu anda en çok uğraştığı konu bağımlılıkla mücadele konusu. Ya, bu konuya bir çözüm bulmak zorundayız.

Bununla ilgili araştırma önergesi verdik, komisyon kurulsun ve sorunları tespit edelim dedik; reddettiniz. Siz getirin, biz destek verelim ama yeter ki bu konuya gerçekçi çözümler bulalım diyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

55.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, açlık ve sefalet problemine, kapatılan okullara, okulların temizlik problemine, Milli Savunma Bakanının "Biz Suriye'ye 825 okul yaptık." ifadesine, beyin göçüne ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, takdir edersiniz, bugün sabah sizinle konuştum ve arz ettim. Ben bütçeyle ilgili bir değerlendirme yapmadım, diğer Grup Başkan Vekillerimiz konuştular; onun için birkaç dakika ekstra zaman talep edeceğim ve anlayışınıza sığınacağım.

Değerli arkadaşlar, bu akşam biz çok önemli 2 Bakanlığın bütçesini konuşuyoruz fakat realite biraz farklı. Bu gece, biz şu anda bu salonda bu tartışmayı yaparken bu ülkenin çocuklarının dörtte 1'i ya da yüzde 25'i gece yataklarına aç girdiler ve bu ülkede çok ciddi bir açlık problemi var, sefalet problemi var. Bakın, bunu OECD söylüyor, ben söylemiyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ya, bırak!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Eğer itiraz eden varsa TÜİK'in rakamlarından göstereceğim size. Bakın, TÜİK'in istatistiklerinde 2022'den 2023'e 0-5 yaş arası çocuk ölümlerinde yüzde 30 artış var. Bunu ilgili bakanlara defalarca söyledim, bunun bir izahını bulmanız lazım dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunun sebebi -çok net- açlık ve sefalettir. Dolayısıyla bu ülkede biz bu kadar önemli konuları konuşurken bu ülkenin çocuklarının yüzde 25'inin bu akşam yatağa aç girdiği gerçeğini hiçbir zaman unutmamamız lazım.

Sayın Millî Eğitim Bakanımıza bir soru yöneltmek istiyorum. Sayın Bakan burada yok ama zannediyorum geldiğinde geri kalan kısmını da dinler.

Bakın, AK PARTİ iktidara geldiği günden beri bu ülkede 20 bin okul kapatıldı, 20 bin okul kapatıldı. Bunun ne kadar önemli bir şey olduğunu ve önümüzdeki yıllarda Türkiye'ye ne kadar ağır faturalar getireceğini her alanda hepimiz konuştuk, tartıştık.

Şu okul, benim yıllar önce köyümde okuduğum ilkokul. Şu anda bu okul metruk.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Yerine kaç okul açılmış?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hangi okullar kapatılmış?

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Hangi okullar?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakana detaylarını vereceğim, detaylarını vereceğim.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - "20 bin okul" demek ne kadar ahlaksızca ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şu okul şu anda birileri tarafından son derece başka amaçlar için kullanılıyor. Bu ülkede anneler çocuklarını okutamadıkları için kasabalara göç etmek zorunda kaldılar ve beraberinde birçok problem geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O okullar hangileri Sayın Çömez?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, rakamları çıkardım; sadece bu yıl taşınmalı eğitime ödenen para milyarlarla ifade ediliyor ve AK PARTİ iktidarı döneminde 10 milyar dolardan bahsediliyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Doğru değil.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Ya, bir yalan söyledin, kayda geçti, rahat ettin mi?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Allah aşkına, bu para bu okullara tahsis edilseydi, öğretmenlere tahsis edilseydi, öğretmenler o köyde kalmış olsalardı, rol model olmuş olsalardı, toplumu eğitmiş olsalardı bundan rahatsız mı olacaktınız?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Çömez, veliler istiyor mu, sordun mu?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Öğrenci yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Rakamları çarpıtmaya gerek yok!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Rakamları bilmiyorsan kendin araştır!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ama açıklama yapın Sayın Turhan.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Rakamlardan haberin yoksa araştır, Bakanına sor; oradan bana karşılık verme!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya "20 bin okul" diyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Hasan, bir dinle, dinle!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Yok öyle bir şey.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - "20 bin okul kapandı." diyorsunuz ama yanlış bilgi veriyorsunuz; eksik bilgiden doğru sonuç çıkmaz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Okulların hepsi açık, okullar açık.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Rakamlardan haberin yoksa Bakanına sorarsın; Bakanın burada yok, Bakanına sorarsın.

BAŞKAN - Sayın Çömez, sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayın.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Çömez, eksik bilgiden doğru sonuç çıkmaz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakanına sorarsın, Bakanına sorarsın!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O rakamın altını doldurmak lazım, kayıtlara geçiyor.

BAŞKAN - Sayın Çömez, siz Genel Kurula hitap edin lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakanınız geldiğinde rakamları sorarsınız.

Bakın, şimdi başka bir şey daha söyleyeceğim size. Şu anda hâlâ okullarda bir temizlik problemi var. İnanmayan gitsin, Bandırma'daki okullara baksın; bugün tekrar aldık rakamları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Koskoca devlet, "Şunu yaptık, bunu yaptık." diye saatlerce burada anlatan ve buradan mesaj veren koskoca iktidar şu anda okulların sabunlarını koymaktan aciz; kabul edilemez bir şey bu.

Bakın, elimde ailelerin kendi aralarında yaptıkları yazışmalar var; hepsi 100 lira, 200 lira para toplayarak okullarını temizlemeye çalışıyorlar. Peki, buna mukabil ne oluyor? Bakın, elimde ihale şartnameleri var. Sayın Bakan diyor ki: "Avrupa Birliğinden bize para geldi." Türkiye'deki 29 ilde sığınmacıların çocuklarının okuduğu, yoğunlukla onların okuduğu okulları temizlemek için ihale yapılmış; para Avrupa Birliğinden geliyor. Ne oldu Türk çocuklarına? Niye benim evlatlarımın okulları temizlenmiyor?

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Onu zaten biz temizliyoruz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Birilerinin bunun hesabını vermesi lazım, birilerinin bunun cevabını vermesi lazım.

Başka bir konu daha... Evvelki gün Millî Savunma Bakanı açıkça arka odada ifade etti ve buna tanık olan milletvekillerimiz de var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Millî Savunma Bakanı dedi ki: "Biz Suriye'ye 825 okul yaptık." Bir daha söylüyorum: "825 okul yaptık." dedi; bunu söyleyen Millî Savunma Bakanı. "Belgelerini de sana göndereceğim." dedi. Millî Eğitim Bakanımız yok ama soruyorum: Türkiye'deki okulların sabunlarını temin edemeyen, çocukları köylerden kasabalara taşımak için benzin bulamayan koskoca devlet 825 okulu Suriye'ye nasıl yaptı?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, yapmayın, yapmayın; devleti bu kadar aciz içinde göstermeyin, devlet hepimizin devleti.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunun mutlaka ve mutlaka izahını yapmanız lazım, mutlaka izahını yapmanız lazım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Senin onu anlamın çok zor! Senin onu anlamın çok zor!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Temiz, okullar temiz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Olabilir, siz Suriyelileri daha çok seviyor olabilirsiniz, saygıyla karşılıyorum ama bizim önceliğimiz, bu toprakların asıl sahibi olan bu ülkenin evlatlarıdır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hangi okulda sabun yok, nereden uyduruyorsunuz bunları ya? Ya, nedir bu devlete, millete olan...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz Suriye'ye 825 okul yaparken Balıkesir'in çocuklarının -başka illerde de şüphesiz böyledir- okullarının tuvaletlerine sabun koyamıyorsanız...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bu bilgiyi nereden alıyorsunuz ya! Yalan yanlış bilgiyi nereden alıyorsunuz ya!

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - İyi de sığınmacılar üzerinden niye örnek veriyorsunuz?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...onları köylerden kasabalara taşıyacak benzin parası bulamıyorsanız ben sizi eleştiririm ve kendinize gelmeniz için sizleri uyarırım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, toparlayacağım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu konuda söylediklerimi anlamakta zorlanan, kabul etmekte zorlanan arkadaşlara...

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Söylediklerinin hiçbiri doğru değil! Yalan söylüyor! Doğru söylemiyorsunuz!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Hasan, sen Suriye'ye git ya! Sen Suriye'ye git ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, Lütfü Bey, yapmayın ya! Okulda sabun mu yok ya! Yanınızdaki Sayın Türkkan'a söyleyin, o Kocaeli'nin bütün okullarına sabun aldık ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...Sayın Lütfü Türkkan söyledi, gidebilirler çocukları Suriye'de de okutabilirler, orada yapılan masraflara alkış da tutabilirler ama benim önceliğim bu toprakların asil sahiplerinin çocuklarının okullarıdır dolayısıyla bu 825 okulun nasıl ve neden yapıldığının mutlaka izahının yapılması lazım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Doğru söylemiyorsun!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Ya, bu kadar yanlış...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakan, hoş geldiniz; birkaç soru sordum, cevabını bekliyoruz sizden.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Doğru söylemiyorsun!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Bütün öğretmenleri, bütün idarecileri, velileri töhmet altında bıraktın ya! Devleti töhmet altında bırakacak söz söylüyorsun ya! Azıcık utanır insan!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Öte yandan beyin göçü... Bakın, bazı liselerde mesela İstanbul Erkek Lisesinde mezunların yüzde 90'ı Türkiye'yi terk etmiş. Sayın Bakan, niye oluyor, bu çocuklar bu ülkeyi niye terk ediyorlar? Güvenmiyorlar mı, korkuyorlar mı? Endişe mi ediyorlar, geleceklerinden mi kaygı duyuyorlar?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Yanlış, hepsi yanlış; bir tane doğru bir şey yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Doktorları biliyoruz; Sayın Cumhurbaşkanı "Giderlerse gitsinler." dedi, 15 bin doktor bu ülkeyi terk etti.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sen gittin de ne oldu! Bir şey olmadı ki!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - 10 binden fazlası geri geldi, sıkıntı yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Pırıl pırıl gençler, gencecik çocuklar niye bu ülkenin istikbalini kendilerinin istikbaliyle örtüştürmüyorlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sen de gittin, bir şey olmadı.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; aileden sorumlu Sayın Bakanımıza müteaddit defalar soru önergeleri verdim, yaklaşık on aydır soru önergelerinin cevaplarını bekliyordum ancak soru önergelerinin cevapları gelmediği için Komisyonda kendisine bunları açıklıkla sordum. O soru önergelerine bir karşılık mahiyetinde geçtiğimiz günlerde topyekûn bir cevap vererek dedi ki: "Zamanım yoktu, ben size cevap veremedim; kusura bakmayın."

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Yoğunluktan.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum cevabınıza.

Bakın, Parlamentonun size vermiş olduğu onlarca soru önergesine "Zamanım yoktu, kusura bakmayın." diyorsanız bu, millet iradesine saygısızlıktır. Tabiatıyla buradan defalarca söyledik, bir kere daha söylüyorum: Millet iradesinin tecelli ettiği bu yüce çatıdan gelen soru önergelerine cevap verin. Şimdi, verdiğiniz cevapta sorduğum bütün sorulara diyorsunuz ki: "Evet, haklısın."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Yüzde 80'ine cevap veriyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim.

BAŞKAN - Sayın Çömez, son defa söz veriyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Balıkesir'de çocukların neden kaçırıldığını sordum, "Haklısınız ama gereğini yaptık." dedi. Zonguldak Kozlu'daki çocuk yuvasında bir personeliniz bir çocuğa tecavüz etmiş, neden dedim; "Haklısınız ama gereğini yaptık." dedi. Asıl vahim olan bu, az önce kendisi de ifade etti ve itiraf etti; Niğde'de 26 kişinin şu anda sorgulandığını, 14 tanesinin şu anda tutuklu olduğunu ve oradaki çocukların ciddi manada darbedildiğini kabul etti, "Gereğini yaptık." dedi. Sayın Bakanım, gereğini önceden yapacaksınız; siz iş bittikten sonra, o çocuklar öldürüldükten sonra, orada dövüldükten sonra, tekmelendikten sonra, oradaki bütün personeliniz tutuklandıktan sonra "Biz olaya müdahale ettik." dersiniz bu bir ihmaldir, bu bir yetersizliktir. Siz önleyeceksiniz, siz bu işin neden olduğunu öngöreceksiniz ve bir daha bu işin olmaması için tedbir alacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Tedbirleri aldık.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Söyleyecek daha çok şeyim vardı ama eğer Sayın Bakanlar cevap verirse ben de onlara cevap mahiyetinde bir söz alırım.

Öte yandan, teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun.

56.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, ÖSYM'nin Türk dünyasına dair atacağı adımlara, Dilimizin Zenginlikleri Projesi'ne, öğretmenlerle ilgili taleplerine ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlarımıza sunumlar için teşekkür ediyoruz.

Ben bugünkü konuşmalara biraz daha farklı bir açıdan bakmak istiyorum, yükseköğretim açısından da meseleye biraz bakacağım. Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Genel Başkanımızın yoğun çalışmaları ve Cumhuriyet İttifakı'nın verdiği güçle kurulan Türk Devletleri Teşkilatı, Kızılirma ülküsünü gerçekleştirmek için var gücüyle çalışmakta; Türk dünyasıyla yapılan ortak çalışmalarımızın başında da eğitim gelmekte. Eğitimde Türk devletleri arasında güçlü bir dayanışma ve iş birliği sağlanmalıdır ve - Sayın YÖK Başkanımız da burada- ÖSYM'nin Türk devletleriyle ortak sınav sistemini geliştirilmesi gençlerin sınav süreçlerine daha kolay uyum sağlamasına imkân sağlayacaktır diyorum. ÖSYM'nin Türk dünyasına dair atacağı adımlar Türk dünyasının güçlenmesinde çok önemli bir rol oynayacaktır Sayın Bakanım ve Sayın YÖK Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bu, ülkemizin eğitim politikaları açısından da büyük bir kazanım olacak ve globalleşen dünyada Türk eğitim sisteminin daha güçlü bir konum almasına da yardımcı olacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak eğitim politikamız Türk milletinin gururunu taşıyan, kültürel değerlerimize sahip, bilim ve teknolojiye yatkın, sorumluluk duygusu yüksek, demokratik ve girişimci bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Eğitimin her kademesinde müfredatın, millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Bu konuda Millî Eğitim Bakanımız da cümleler sarf etti, teşekkür ediyorum.

Bugün, Türkçe -yine Millî Eğitim Bakanımız da bu konuda bizlere açıklamada bulundu- milletimizin kurduğu son büyük devletin, Türkiye'nin sahibini ve egemen unsurunu temsil eden bir ses bayrağı olarak topraklarımızda dalgalanmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımızın başlatmış olduğu Dilimizin Zenginlikleri Projesi'ne önem veriyoruz ve destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Az kaldı.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Ancak Sayın Bakanım, bu konudaki çalışmalara biraz daha ağırlık verilmesini sizden istirham ediyorum.

Bir de Sayın Bakanım, eğitimin temel unsuru olan öğretmenlerimizin mali ve sosyal haklarına yönelik yapılan düzenlemelere ilave olarak -bu konuda 3600 ek gösterge bizim için olumluydu- öğretmenlerimizin alanlarıyla ilgili gelişmeleri

yakından takip etmelerine ve kendilerini geliştirmelerine imkân sağlayacak araştırma geliştirme desteği verilmelidir diyoruz. Sorunsuz öğretmen, sorunsuz eğitim; huzurlu öğretmen, huzurlu öğrenci ve aile demektir.

Atanamayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanmasını sağlayacak şekilde bir planlama ve kadro ihdası yapılmalıdır. Sözleşmeli öğretmenlik ve ücretli öğretmenlik uygulamalarının kaldırılarak tüm öğretmenlerimizin kadrolu şekilde istihdam edilmesini de talep etmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken geleceğimizin teminatı olan evlatlarımıza ve onları yetiştiren cefakâr ve vefakâr öğretmenlerine emekleri için teşekkür ediyor, eğitim hayatlarında üstün başarılar diliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarının 2025 yılı bütçesinin aziz milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

57.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının sorulara cevap vermemesine, belediyelerin yaptığı kreşlere, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in 162 sıra sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 163 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına ve soru-cevap kısmında yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, evet, an itibarıyla on dört saatlik bir çalışma diliminin içerisindeyiz.

Bu Meclis yüz dört yıllık bir Meclis ve bu Meclisin kuralları var. Bu Meclisin kuralları içerisinde otuz dakikalık soru-cevap bölümü vardır; o soru-cevap bölümünün on beş dakikasında milletvekili sorusunu sorar, geriye kalan on beş dakikasında da Bakan sorulan sorulara yanıt verir, yetiştiremediği sorulara da yazılı yanıt vereceğini ifade eder. Sayın Mehmet Muş bu düzeni çok iyi biliyor, yanındaki Bakan bilmiyor olabilir ama yanındaki Bakan herhangi bir soruya cevap vermek yerine, önceden hazırlanmış bir metni okumakta tereddüt bile etmiyor. Yani, keşke ikaz etseydiniz "Ayıp oluyor." falan diye.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Sayın Vekil, ben soruların yüzde 80'ine cevap verdim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Peki, siz buyurun, ben sustum, buyurun; şimdi cevap vereceksiniz herhâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Hayır, Meclisteki sorulan bütün soruların yüzde 80'ine cevap verdim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anladım, o zaman cevap verecektiniz Sayın Bakan, geçti; böyle bir usul yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Gerçekleri dinlemekten korkunuz herhâlde.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Ama öyle, yüzde 80'ine cevap verdim.

BAŞKAN - Sayın Bakan, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla "tweet"lere dahi cevap verdiniz ama şurada sorulan sorulara cevap bile vermediniz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Verdim, ana konuşmamda verdim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, ne zaman yazdınız? Önünüzdeki metni kim yazdı da elinize verdi kardeşim ya?

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - "Yüzde 80'ine verdim." diyor, dinlemediniz ki bağırımdan.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Önceden konuştum ya, Allah aşkına!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yapmayın yani Allah'ınızı severseniz ya! Görüyoruz burada ya, görüyoruz, ne olup bittiğini görüyoruz.

BAŞKAN - Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Günaydın, siz Genel Kurula hitap edin.

Sayın Bakan, lütfen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu, size özgü bir şey değil; bu, Meclise yapılmış bir saygısızlık, hepimize yapılmış bir saygısızlık. Orada oturan Bakanın adının, soyadının ne olduğunun en ufak bir önemi yok. Bu yapılamaz, bunu yapanı da ikaz etmek lazım "Meclisin kuralları var." demek lazım. Dolayısıyla sorumluluk, Sayın Mehmet Muş'undur; bir kere daha söylüyorum.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kreş sayısı 2.298. Bizim belediyelerimiz dört yılda 650 tane yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Muhtemelen, önümüzdeki dört yılda sizden çok daha fazla kreşi belediyeler yapmış olacak.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Zaten görevleri.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O belediyeler çok daha kısa süre içerisinde, çok daha kısıtlı bütçelerle bunu yaptıklarına göre siz bir ihtisas bakanlığı olarak çok daha fazlasını yapmak zorundasınız.

Şunu da ifade edeyim: Sayın Millî Eğitim Bakanının sorulara cevap vermeye çalışmasını saygıyla karşılıyorum ama "sizin belediyeleriniz" tavrı, sözü, söz dizimi ruh hâlini gösteriyor. Biz seçime gidiyoruz, vatandaş belediyeleri AKP'den CHP'ye, CHP'den MHP'ye, MHP'den öbürüne geçiriyor; o belediyelerin hepsi bizim belediyelerimiz olmaya devam ediyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - DEM'den kayyuma!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - DEM'e, DEM'den öbürüne, DEM'den kayyuma; evet.

Dolayısıyla "sizin belediyeleriniz" lafının bir Bakanın ağızından çıkması çok büyük bir talihsizliktir ve bu, maalesef, sadece ağızdan kaçma değil bir ruh hâlinin göstergesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başka bir şey daha söyleyeyim Sayın Bakan, burada konuşmanızda dediniz ki: "Anladığınızdan emin değilim." Sayın Bakan, biz sizin gibi en ziyade müsaadeye mazhar bir akademik yaşam sürmedik. Anlatabiliyor muyum? Biz o sınavlara şakır şakır şakır girdik, kazandığımız sınavlarda kadro vermediler bize, biliyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Hani hep zulümden falan bahsederseniz. Dolayısıyla anladığımızdan emin olun, anladığımızdan emin olun; ben sizin anladığınızı biliyorum.

Şimdi gelelim, bir kadının başını örtmesi ya da açması yalnızca kendi iradesidir; bizim o iradeye saygı duymamız ve onun özgürlük alanını korumaktan başka herhangi bir derdimizin olmaması lazım.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bizim derdimiz ne, biliyor musun? Bizim derdimiz, sizin Millî Eğitim Bakanlığını tarikatların yuvası hâline çevirmeniz; derdimiz odur, derdimiz odur, onunla uğraşıyoruz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bakın, sizinle Recep Tayyip Erdoğan'ın bir konuşmasını paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - En büyük tarikat CHP.

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Diyor ki: "Hep ifade ettiğim gibi, geçtiğimiz on beş yılda Türkiye'de her alanda çok büyük reformlara imza attık. Bu bir öz eleştiridir aynı zamanda; iki alanda arzu ettiğimiz gelişmeyi sağlayamadık; bunlar, eğitim öğretim ve kültürdür." Bunu ne zaman söylemiş Sayın Erdoğan? 2018'de söylemiş. Hani, siz böyle değişen 9 Bakanın tamamına teşekkür ediyorsunuz ya, reisiniz teşekkür etmiyor, diyor ki: "Eğitimde ve kültürde başarılı olamadık." 9 Bakan değiştirmişsiniz, o 9 Bakanla beraber 17 kere eğitim sistemini değiştirmişsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Yani Bakan değişince eğitim sistemi değişiyor değil, aynı Bakan varken bile birden fazla eğitim sistemi değişiyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Anlamışsın ama onu da yanlış anlamışsın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Son olarak da şunu söyleyeyim: Ya, yorumlarda farklı olabiliriz de bizler akademisyeniz, bizler milletvekiliyiz, bizler Bakanız. İnsanların maddi gerçekleri çarpıtma, söylenenlere rağmen aynen devam etme gibi bir durumunun olmaması lazım, olursa ayıp oluyor çünkü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son kez açıyorum, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben size işte burada rakamlarıyla beraber gösteriyorum; bunlar PISA skorları; 2003'te aldığınız yerden bir gram ileride olduğunuz bir tek nokta yok. Nasıl PISA skorunu başka görürüz ki? Skorlar aynı ve sizin 36, 39 ve 34'ten daha aşağıda bir sıranız yok kardeşim! Eğer sizin söylediğiniz gibi -ifade ettim- TIMSS'te Avrupa 1'incisi olduysanız niye bu LGS'ye yansımıyor Sayın Bakan, niye bu üniversite sınav sonuçlarına yansımıyor Sayın Bakan? Yani, bütün bunları siz bize anlatacaksınız, biz de inanacağız, teslim olacağız; öyle mi? Ya, insan hani söylediği şeyi bile yakıştırmaya gayret eder ki karşısındakini ikna etmeye çalışır.

Bu çerçevede şunu söylemeliyim ki Türkiye'de ne Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ne Millî Eğitim Bakanlığının hizmetleri Türkiye'ye yakışır, Türkiye'nin arzu ettiği düzeydedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben bir an evvel bu düzeye gelmemizi diliyorum.

Buna rağmen bütçenin memleket için, çocuklarımız için, öğrencilerimiz için, öğretmenlerimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

58.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, üniversite bütçelerinin oylamalarına, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Millî Eğitim Bakanlığına yönelik eleştirilere, cumhuriyetle ilgili söylenenlere ve altıncı turdaki bütçelere ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; uzun bir gün, daha da devam edecek.

Şimdi, öncelikle söyleyeceklerimden, asli söyleyeceklerimden önce bir yöntem olarak -herhâlde hiçbirimizin, hiçbir grubun itirazı olmayacaktır- üniversitelerimizin bütçelerinin oylamasıyla ilgili olarak ortak bir çözüm bulalım çünkü önümüzde iki saat yirmi dakikalık bir oylama bizi bekliyor. Buna bir formülü bir dahaki bütçeye kadar, Allah izin verirse, muhakkak bunu...

CAVİT ARI (Antalya) - Geçen yıl da aynı şey konuşuldu ya.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Her sene değil, ben şahsen ilk kez söylüyorum.

Buna muhakkak bir çözüm bulmamız lazım zamanımızı daha efektif kullanmak için. Bu bütçeden sonra oturalım, bunu hep beraber konuşalım ve nasıl yapacağımıza karar verelim. Eğer kanun değişikliği gerekiyorsa da bir kanun değişikliği yapalım; zamanımız kıymetli.

CAVİT ARI (Antalya) - Her bütçede aynı şey konuşuluyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Her bütçede... Ben şahsen Genel Kurulda ilk kez ifade edildiğini görüyorum Sayın Milletvekili. Ben karnımdan konuşmuyorum, ilk defa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kendi kendime oturduğum yerde konuşmuyorum; bakın, kürsüden, buradan, grubum adına bunu öneriyorum, ciddi bir öneride bulunuyorum; katılırsanız Grup Başkan Vekiliniz muhakkak bir kanaat belirtecektir.

Şimdi, burada yapılanlar bir ritüel midir, bir oyundan mı ibarettir? Bence bir oyun değil, sahici bir iş yapıyoruz eğer biz bu bütçeyi geçiremezsek bu demektir ki bu bahsettiğimiz kurumların hiçbirinde çalışanlar ücretini alamayacak, okullarda hiçbir faaliyet olmayacak. Yaptığımız işe ciddiyetle anlam atfetmek lazım; bu bir ritüel değil, hakiki bir iş yapıyoruz. Burada yapılan bütün konuşmaların ben ciddiyetle yapıldığına inanmak istiyorum; burası bir şov yeri değil. Kaldı ki...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu yüzden 11.00'de bomboştu salon.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Vekilim, lütfen laf atmazsanız sevinirim.

Şimdi, aynı zamanda şunu ifade etmek isterim: Sayın bakanlarımız, yaptıkları işte bir taraflı görevlerini ifa ederken diğer taraflı da siyaset yapıyorlar, yapmaları da gerekir zaten yani yaptığımız her iş bir şekilde siyasete dönüşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sanki, sayın bakanlar hiç siyaset yapmayacakmış ve yapmamaları gerekiyormuş gibi bir hava, eda oluşuyor. Bu, bence, siyasetin değerini aşağıya çekmektir; siyaset önemli bir iştir. Türkiye'de gördüğümüz bütün problemler siyasetle çözülmüştür. Sizin, şimdi konuşurken küçümsediğiniz o başörtüsü meselesi, işte siyasetle çözülmüştür. Biliyor musunuz, sizi de artık "Evet, bu konuda problem kalmadı." noktasına getiren şey de siyasetin gücüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer siyaset olmasaydı bu ülkede neler, neler yaşandı...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Siyaset demedik, siyasi şov dedik.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İşte, biraz evvel Sayın Bakan, kürsüden Anayasa Mahkemesinden yola çıkarak metinler okudu, bu ülkede çok dramatik şeyler yaşandı ve bazı arkadaşlarımız -hadi biraz atıf yapayım Sezen Aksu'ya- "Yaşandı bitti saygısızca." falan diyerek anlatıyorlar; hayır, bu yaşanıp gidenler çok dramatikti, bizlerin hayatıydı ve hiçbir şey asla ve kata...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Biz de FETÖ'den çok çektik.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Siz FETÖ'den hiç çekmediniz, ben size uzunca anlatırım, niye çekmediğinizi anlatırım.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Yaşandı gitti." denmiyor işte, af dilemekle de olmuyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Dinle, dinle!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Rahatsız mı oldun?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, değerli arkadaşlarım, şöyle bağlayacağım...

Valla biz rahatsız olmuyoruz, siz rahatsız oluyorsunuz, son dakikaya kadar FETÖ'yü savundunuz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, size söylemedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son dakikaya kadar, darbe gelene kadar savundunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Koalisyon ortağınız, koalisyon ortağınız!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yargıyı teslim ettiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Cumhurbaşkanı'nın itirafı var ya "Ne istediler de vermedik?" diyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, son cümlem şu olacaktır değerli arkadaşlarım: Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığıyla yaptığınız eleştirilere baktığımız zaman çok savruk bir şekilde bu tarikatlardan, şunlardan bahsediyorsunuz. Şimdi, Türkiye'de pek çok farklı STK var; pek çok yaşam tarzının içerisinde, her yaşam tarzının içerisinde örgütlenmeler var. O sebeple bu örgütlenmelerin de ayrı ayrı talepleri var, onların oluşturduğu beklentiler var. Şimdi, buradan baktığımda şunu söylemem lazım: Bunlarla alakalı kriter ne olacaktır? Kriter hukuk olacaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun, son defa açıyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bizim savunacağımız ilke hukuk olacaktır yani böyle toptancı, götürü usulle lafları ortaya söylemek yerine; kim, nerede, nasıl yanlış yapıyorsa, hukuk devletine aykırı olarak yapılan her ne iş varsa -hani arka tarafta da söylüyoruz ya, konuşurken biraz evvel arkadaşlarımız da söylediler- somut olaylar üzerinden...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kısa süre sonra da onlardan bir darbe alırsınız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...somut yaptırımlar ve somut olması gerekenler üzerinden konuşmamız lazım. Bu genel ifadelerin hiçbir şekilde kimseye bir faydası olmadığını söylemek isterim.

Bir de tabii, cumhuriyetle ilgili söylediğiniz bir şey var, diyorsunuz: "Sizin cumhuriyet, bizim cumhuriyet." Bilmem farkında mısınız ama bu cumhuriyet hepimizin cumhuriyeti, bu ülke hepimizin ülkesi, bu Anayasa'da yazan ilkelerin hepsi hepimizin ilkeleri ve bu ilkeler çerçevesinde burada oturuyoruz; bu ilkeler çerçevesinde şu anda bu hakkımızı, bütçe yapma hakkımızı, bu iradeyi kullanıyoruz. Neyin içerisinde olduğumuzu, nereden, Anayasa'nın hangi maddelerinden feyz aldığımızı, ayaklarımızın nereye bastığını asla unutmadan bu işleri yapmak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümle Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Zengin, son cümleliz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımıza, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza, hem Bakanlara hem de bütün ekip arkadaşlarının her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Tüm çalışanlarıyla beraber bütçeleri hayırlı olsun.
Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:162) (Devam)

2.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2023 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 225 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2023 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2023 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/922) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 163) (Devam)

A) AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (Devam)

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (Devam)

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ÜNİVERSİTELER (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi sırasıyla altıncı turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, çok önemli bir şey var.

BAŞKAN - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2025 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Aile Bakanının görevi bitince Türkiye'de mi oturacak, Belçika'da mı?

BAŞKAN - Genel toplamı okutuyorum:

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

1) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 407.010.627.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

1) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 213.297.794.503,85

Bütçe Gideri 212.382.036.235,12

Kullanılmayan Ödenek 915.758.268,73

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

1) Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.451.715.540.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 594.288.376.646,39

Bütçe Gideri 584.230.762.085,96

Kullanılmayan Ödenek 10.057.614.560,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

1) Yükseköğretim Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.123.426.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.123.426.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Yükseköğretim Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 769.679.937,24

Bütçe Gideri 726.463.160,02

Kullanılmayan Ödenek 43.216.777,22

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 320.691.000,00
Bütçe Geliri 1.241.415.068,82
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 42.000,00
Net Bütçe Geliri 1.241.373.068,82

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI

1) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.822.457.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.822.457.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.210.922.800,00

Bütçe Gideri 2.626.399.451,21

Kullanılmayan Ödenek 584.523.348,79

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.624.749.000,00

Bütçe Geliri 2.733.231.594,17

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 319.319,40

Net Bütçe Geliri 2.732.912.274,77

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU

1) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 63.422.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 63.422.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2025 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Yükseköğretim Kalite Kurulu 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 24.061.000,00

Bütçe Gideri 15.791.235,63

Kullanılmayan Ödenek 8.269.764,37

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 19.256.000,00

Bütçe Geliri 12.685.761,46

Net Bütçe Geliri 12.685.761,46

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, karar yeter sayısı yok. Vallahi yok Başkanım, gelsinler.

BAŞKAN - Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2023 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, ya Şanlıurfa'ya elektrik gelecek ya da karar yeter sayısı isteyeceğim ben.

Bu ne ya! Öğrenciler ders çalışmıyor hakikaten!

BAŞKAN - Üniversitelerin 2025 yılı bütçelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Şanlıurfa'ya paşa geldi ama AK PARTİ iktidarı elektriği getiremedi, nasıl iş bu!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, Başkanım, Sayın Tanal'dan rica ediyorum, Allah rızası için...

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Harran Üniversitesini kabul etmeyeceğiz ha!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, arkadaş, paşa geldi Şanlıurfa'ya ama elektrik gelmedi daha!

BAŞKAN - Şimdi üniversitelerin 2025 yılı bütçelerinin genel toplamaları ile gelir cetvelleri toplamalarını okutuyorum:

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 14.680.940.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 14.680.940.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.577.593.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.577.593.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

a) Hacettepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 13.938.766.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 13.938.766.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

a) Gazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 12.314.502.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 12.314.502.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

a) İstanbul Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 14.149.774.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 14.149.774.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) İstanbul Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.668.709.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.668.709.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ

a) Boğaziçi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.235.942.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.235.942.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

a) Marmara Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.605.153.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.605.153.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Yıldız Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.404.476.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.404.476.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

a) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.761.626.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.761.626.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

EGE ÜNİVERSİTESİ

a) Ege Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 12.586.655.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 12.586.655.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

a) Dokuz Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 10.243.805.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 10.243.805.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

a) Trakya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.880.899.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.880.899.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

a) Bursa Uludağ Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 8.846.584.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 8.846.584.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

a) Anadolu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.562.726.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.562.726.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

a) Selçuk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 8.301.814.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 8.301.814.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

a) Akdeniz Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 8.881.854.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 8.881.854.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

a) Erciyes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.508.743.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.508.743.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

a) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.503.198.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.503.198.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

a) Çukurova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 8.210.916.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 8.210.916.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

a) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.859.052.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.859.052.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.562.761.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.562.761.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

a) Atatürk Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 9.507.278.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 9.507.278.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

a) İnönü Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.245.506.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.245.506.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

a) Fırat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.567.213.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.567.213.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

a) Dicle Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.985.460.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.985.460.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

a) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.820.943.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.820.943.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

a) Gaziantep Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.532.783.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.532.783.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

a) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.872.987.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.872.987.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Gebze Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.759.204.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.759.204.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

a) Harran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.419.536.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.419.536.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

a) Süleyman Demirel Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.055.233.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.055.233.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

a) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.068.074.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.068.074.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

a) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.392.807.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.392.807.000

BAŞKAN - Kabul edenler...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Bakan yok.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Ben varım.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Bütçesi, Bakan yok.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Ben varım, ben.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Bakan yok.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Geçen sene de geçmişti tutanağa.

BAŞKAN - Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MERSİN ÜNİVERSİTESİ

a) Mersin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.935.719.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.935.719.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

a) Pamukkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.845.683.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.845.683.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

a) Balıkesir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.065.633.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.065.633.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

a) Kocaeli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.584.992.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.584.992.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

a) Sakarya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.048.510.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.048.510.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ

a) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.299.795.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.299.795.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ

a) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.611.126.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.611.126.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

a) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.220.070.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.220.070.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

a) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.759.846.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.759.846.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ

a) Kafkas Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.125.080.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.125.080.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

a) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.914.352.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.914.352.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

a) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.597.170.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.597.170.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ

a) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.941.637.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.941.637.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

a) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.119.868.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.119.868.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

a) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.958.042.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.958.042.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

a) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.802.592.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.802.592.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

a) Kırıkkale Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.682.529.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.682.529.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

a) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.326.248.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.326.248.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ

a) Galatasaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.099.050.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.099.050.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

a) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.215.942.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.215.942.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ

a) Kastamonu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.511.770.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.511.770.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ

a) Düzce Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.596.104.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.596.104.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

a) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.960.362.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.960.362.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

UŞAK ÜNİVERSİTESİ

a) Uşak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.194.163.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.194.163.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

a) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.068.214.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.068.214.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ

a) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.882.756.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.882.756.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ

a) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.392.997.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.392.997.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

a) Aksaray Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.131.164.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.131.164.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

a) Giresun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.633.108.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.633.108.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

a) Hitit Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.182.141.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.182.141.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

a) Yozgat Bozok Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.848.192.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.848.192.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ

a) Adıyaman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.976.680.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.976.680.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORDU ÜNİVERSİTESİ

a) Ordu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.371.304.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.371.304.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AMASYA ÜNİVERSİTESİ

a) Amasya Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.732.664.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.732.664.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

a) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.933.948.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.933.948.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ

a) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.806.225.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.806.225.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİNOP ÜNİVERSİTESİ

a) Sinop Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.676.326.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.676.326.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİİRT ÜNİVERSİTESİ

a) Siirt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.063.710.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.063.710.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

a) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.967.808.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.967.808.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ

a) Karabük Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.761.153.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.761.153.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

a) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.166.013.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.166.013.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

a) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.971.065.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.971.065.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ

a) Artvin Çoruh Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.283.699.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.283.699.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

a) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.762.219.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.762.219.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ

a) Bitlis Eren Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.501.833.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.501.833.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
a) Kırklareli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.921.348.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.921.348.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
a) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.504.601.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.504.601.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
a) Bingöl Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.103.842.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.103.842.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
a) Muş Alparslan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.678.285.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.678.285.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

a) Mardin Artuklu Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.842.385.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.842.385.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

a) Batman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.754.053.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.754.053.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ

a) Ardahan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.141.943.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.141.943.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

a) Bartın Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.635.416.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.635.416.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

a) Bayburt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.321.713.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.321.713.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

a) Gümüşhane Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.541.632.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.541.632.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ

a) Hakkari Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.087.187.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.087.187.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IĞDIR ÜNİVERSİTESİ

a) Iğdır Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.329.263.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.329.263.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

a) Şırnak Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 960.926.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 960.926.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUNZUR ÜNİVERSİTESİ

a) Munzur Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.278.681.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.278.681.000

BAŞKAN - Kabul edenler...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bakan yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, Bakanlık personeli burada "selfie" çekemez ki yasak. Bakanlık personeli burada "selfie" çekiyor, yasak. Burası yeri mi

"selfie" çekmenin? Bürokratlarınız çekiyor orada. Kimin bürokratları onlar?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Bilmiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Nasıl bilmiyorsunuz? Bakan değil misiniz siz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ - Benim personelim değil onlar, benim bürokratlarım burada.

BAŞKAN - Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YALOVA ÜNİVERSİTESİ

a) Yalova Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.611.447.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.611.447.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ

a) Türk-Alman Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 979.443.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 979.443.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.937.527.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.937.527.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Bursa Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.319.359.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.319.359.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

a) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.006.571.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.006.571.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

a) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.705.008.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.705.008.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

a) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 6.697.771.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 6.697.771.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ

a) Abdullah Gül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 941.575.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 941.575.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Erzurum Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 904.704.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 904.704.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

a) Adana Alparslan Türkes Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.241.914.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.241.914.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 969.568.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 969.568.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.858.596.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 7.858.596.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

a) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.499.089.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.499.089.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) İskenderun Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.232.459.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.232.459.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

a) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.657.124.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.657.124.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

a) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 996.127.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 996.127.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ

a) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 993.410.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 993.410.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 604.926.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 604.926.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

a) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 590.851.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 590.851.000

BAŞKAN - Kabul edenler...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bakan yok.

BAŞKAN - Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Konya Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.330.836.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.330.836.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.543.849.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.543.849.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

a) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.429.459.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.429.459.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA

a) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 9.769.318.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 9.769.318.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

a) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.971.394.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.971.394.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.672.453.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.672.453.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAMSUN ÜNİVERSİTESİ

a) Samsun Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.068.335.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.068.335.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

a) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 543.991.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 543.991.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TARSUS ÜNİVERSİTESİ

a) Tarsus Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 804.921.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 804.921.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TRABZON ÜNİVERSİTESİ

a) Trabzon Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.390.610.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.390.610.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Kayseri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 879.465.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 879.465.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ

a) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 697.435.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 697.435.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

a) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.479.797.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.479.797.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

a) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.836.163.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.836.163.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

a) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.908.598.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GELİR CETVELİ

TOPLAM 2.908.598.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin 2025 yılı bütçeleri kabul edilmiştir.

Üniversitelerin 2023 yılı kesin hesaplarının bölümlerine geçilmesine oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gider cetvelleri ile B cetvellerinin genel toplamlarını okutuyorum:

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

b) Ankara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 5.832.149.726,78

Bütçe Gideri 5.557.135.744,54

Kullanılmayan Ödenek 275.013.982,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 3.980.786.000,00

Bütçe Geliri 5.874.674.888,35

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 12.806.511,37

Net Bütçe Geliri 5.861.868.376,98

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.989.355.381,80

Bütçe Gideri 2.915.762.541,86

Kullanılmayan Ödenek 73.592.839,94

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.097.747.000,00

Bütçe Geliri 2.862.980.220,66

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.286.820,84

Net Bütçe Geliri 2.860.693.399,82

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

b) Hacettepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 5.989.427.990,78

Bütçe Gideri 5.678.176.223,82

Kullanılmayan Ödenek 311.251.766,96

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 3.939.813.000,00

Bütçe Geliri 5.369.628.035,85

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 4.103.182,22

Net Bütçe Geliri 5.365.524.853,63

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

b) Gazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 4.956.628.992,61

Bütçe Gideri 4.437.508.249,04

Kullanılmayan Ödenek 519.120.743,57

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 3.273.889.000,00

Bütçe Geliri 4.479.892.692,82

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.573.987,48

Net Bütçe Geliri 4.478.318.705,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

b) İstanbul Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 7.209.804.023,27

Bütçe Gideri 6.532.070.427,17

Kullanılmayan Ödenek 677.733.596,10

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 4.539.651.000,00

Bütçe Geliri 6.048.801.728,58

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.864.441,47

Net Bütçe Geliri 6.045.937.287,11

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) İstanbul Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.089.013.621,09

Bütçe Gideri 3.007.641.850,42

Kullanılmayan Ödenek 81.371.770,67

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.930.189.000,00

Bütçe Geliri 2.938.667.277,43

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 25.820.788,11

Net Bütçe Geliri 2.912.846.489,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ

b) Boğaziçi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.948.866.299,92

Bütçe Gideri 1.847.289.974,07

Kullanılmayan Ödenek 101.576.325,85
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.170.675.000,00
Bütçe Geliri 1.858.453.393,64
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.512.977,55
Net Bütçe Geliri 1.856.940.416,09
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

b) Marmara Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.525.094.059,91
Bütçe Gideri 3.201.707.444,45
Kullanılmayan Ödenek 323.386.615,46
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.405.482.000,00
Bütçe Geliri 3.191.279.322,28
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.880.885,52
Net Bütçe Geliri 3.188.398.436,76
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Yıldız Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.947.952.681,44
Bütçe Gideri 1.855.607.942,86
Kullanılmayan Ödenek 92.344.738,58
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.343.177.000,00
Bütçe Geliri 1.904.234.365,84
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.220.528,09
Net Bütçe Geliri 1.903.013.837,75
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

b) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 786.251.196,46
Bütçe Gideri 740.434.067,31
Kullanılmayan Ödenek 45.817.129,15
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 542.212.000,00
Bütçe Geliri 745.891.461,91
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 224.238,19
Net Bütçe Geliri 745.667.223,72
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

EGE ÜNİVERSİTESİ

b) Ege Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 4.990.113.621,34
Bütçe Gideri 4.860.862.449,62
Kullanılmayan Ödenek 129.251.171,72

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 3.269.260.000,00
Bütçe Geliri 4.946.432.047,60
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 16.603.435,47
Net Bütçe Geliri 4.929.828.612,13

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

b) Dokuz Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 4.248.081.249,93
Bütçe Gideri 4.044.574.791,72
Kullanılmayan Ödenek 203.506.458,21

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.809.068.000,00
Bütçe Geliri 3.946.566.669,93
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 4.717.573,97
Net Bütçe Geliri 3.941.849.095,96

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

b) Trakya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.275.695.583,96
Bütçe Gideri 2.103.895.840,98
Kullanılmayan Ödenek 171.799.742,98

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.536.537.000,00
Bütçe Geliri 2.123.747.030,11
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 22.288,47
Net Bütçe Geliri 2.123.724.741,64

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
b) Bursa Uludağ Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.611.044.057,31
Bütçe Gideri 3.521.444.732,01
Kullanılmayan Ödenek 89.599.325,30

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.362.414.000,00
Bütçe Geliri 3.636.424.888,86
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.374.544,69
Net Bütçe Geliri 3.634.050.344,17

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
b) Anadolu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.451.267.001,31
Bütçe Gideri 2.224.935.792,39
Kullanılmayan Ödenek 226.331.208,92

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.581.846.000,00
Bütçe Geliri 2.389.801.173,97
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 3.505.703,58
Net Bütçe Geliri 2.386.295.470,39

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
b) Selçuk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.352.009.907,00
Bütçe Gideri 3.166.888.499,67
Kullanılmayan Ödenek 185.121.407,33

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.463.866.000,00
Bütçe Geliri 3.248.190.618,38
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 8.776.747,22
Net Bütçe Geliri 3.239.413.871,16

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

b) Akdeniz Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.421.936.757,72
Bütçe Gideri 3.224.010.723,48
Kullanılmayan Ödenek 197.926.034,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.310.528.000,00
Bütçe Geliri 3.112.973.029,48
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 657.109,78
Net Bütçe Geliri 3.112.315.919,70

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

b) Erciyes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.092.546.456,30
Bütçe Gideri 2.972.128.349,36
Kullanılmayan Ödenek 120.418.106,94

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.108.026.000,00
Bütçe Geliri 3.120.734.104,75
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.617.644,40
Net Bütçe Geliri 3.118.116.460,35

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

b) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.064.723.962,50
Bütçe Gideri 2.830.248.447,68
Kullanılmayan Ödenek 234.475.514,82

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.873.202.000,00
Bütçe Geliri 2.936.043.378,55
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.169.556,05
Net Bütçe Geliri 2.933.873.822,50

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

b) Çukurova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.261.669.287,43

Bütçe Gideri 2.971.903.218,93

Kullanılmayan Ödenek 289.766.068,50

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.285.529.000,00

Bütçe Geliri 2.952.608.665,72

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.096.854,98

Net Bütçe Geliri 2.950.511.810,74

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

b) Ondokuz Mayıs Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.080.448.493,27

Bütçe Gideri 2.938.493.419,65

Kullanılmayan Ödenek 141.955.073,62

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.053.244.000,00

Bütçe Geliri 2.936.450.990,80

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.479.886,61

Net Bütçe Geliri 2.933.971.104,19

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Karadeniz Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.627.076.267,11

Bütçe Gideri 2.461.809.312,25

Kullanılmayan Ödenek 165.266.954,86

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.825.045.000,00

Bütçe Geliri 2.462.216.199,26

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 122.801,00

Net Bütçe Geliri 2.462.093.398,26

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

b) Atatürk Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.832.435.753,54

Bütçe Gideri 3.740.450.352,34

Kullanılmayan Ödenek 91.985.401,20

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.773.818.000,00
Bütçe Geliri 3.985.163.156,52
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.585.379,91
Net Bütçe Geliri 3.982.577.776,61
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
b) İnönü Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.234.232.401,83
Bütçe Gideri 3.059.764.099,12
Kullanılmayan Ödenek 174.468.302,71
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.912.189.000,00
Bütçe Geliri 3.021.083.026,52
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 3.949.928,51
Net Bütçe Geliri 3.017.133.098,01
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
b) Fırat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.257.945.816,38
Bütçe Gideri 2.819.392.701,62
Kullanılmayan Ödenek 438.553.114,76
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.965.036.000,00
Bütçe Geliri 2.823.182.257,64
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 4.116.215,74
Net Bütçe Geliri 2.819.066.041,90
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
b) Dicle Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.791.310.510,00
Bütçe Gideri 2.619.981.424,10
Kullanılmayan Ödenek 171.329.085,90
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.782.656.000,00
Bütçe Geliri 2.679.119.277,34
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 13.060.636,45
Net Bütçe Geliri 2.666.058.640,89
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

b) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.666.488.525,00
Bütçe Gideri 2.472.639.032,45
Kullanılmayan Ödenek 193.849.492,55
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.858.326.000,00
Bütçe Geliri 2.467.512.227,18
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 414.314,63
Net Bütçe Geliri 2.467.097.912,55
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

b) Gaziantep Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.747.244.362,00
Bütçe Gideri 2.531.621.932,80
Kullanılmayan Ödenek 215.622.429,20
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.636.408.000,00
Bütçe Geliri 2.580.328.463,14
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 962.178,50
Net Bütçe Geliri 2.579.366.284,64
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

b) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 805.247.752,62
Bütçe Gideri 729.682.124,72
Kullanılmayan Ödenek 75.565.627,90
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 537.641.000,00
Bütçe Geliri 756.446.204,41
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 63.640,49
Net Bütçe Geliri 756.382.563,92
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
b) Gebze Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 722.556.459,00
Bütçe Gideri 714.078.124,62
Kullanılmayan Ödenek 8.478.334,38

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 543.151.000,00
Bütçe Geliri 728.101.193,98
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 247.031,34
Net Bütçe Geliri 727.854.162,64

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
b) Harran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.682.730.256,24
Bütçe Gideri 1.593.163.342,38
Kullanılmayan Ödenek 89.566.913,86

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.159.537.000,00
Bütçe Geliri 1.554.667.992,59
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 4.868.647,20
Net Bütçe Geliri 1.549.799.345,39

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
b) Süleyman Demirel Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.292.665.129,05
Bütçe Gideri 2.211.853.056,62
Kullanılmayan Ödenek 80.812.072,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.662.359.000,00
Bütçe Geliri 2.309.341.797,82
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.366.863,05
Net Bütçe Geliri 2.306.974.934,77

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
b) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.277.933.463,83
Bütçe Gideri 2.134.051.529,78
Kullanılmayan Ödenek 143.881.934,05

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.584.413.000,00
Bütçe Geliri 2.299.844.518,41
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.075.574,07
Net Bütçe Geliri 2.298.768.944,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

b) Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.671.719.595,07
Bütçe Gideri 1.573.240.565,07
Kullanılmayan Ödenek 98.479.030,00
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.140.305.000,00
Bütçe Geliri 1.645.755.026,67
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 416.402,98
Net Bütçe Geliri 1.645.338.623,69
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MERSİN ÜNİVERSİTESİ

b) Mersin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.282.050.231,27
Bütçe Gideri 2.189.619.224,57
Kullanılmayan Ödenek 92.431.006,70
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.490.580.000,00
Bütçe Geliri 2.208.307.418,84
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.298.553,24
Net Bütçe Geliri 2.206.008.865,60
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

b) Pamukkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.564.010.770,49
Bütçe Gideri 2.426.260.137,89
Kullanılmayan Ödenek 137.750.632,60
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.820.977.000,00
Bütçe Geliri 2.556.869.219,83
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.207.304,20
Net Bütçe Geliri 2.555.661.915,63
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

b) Balıkesir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.545.538.825,00
Bütçe Gideri 1.383.973.637,28
Kullanılmayan Ödenek 161.565.187,72
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.120.616.000,00
Bütçe Geliri 1.463.056.921,44
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.053.373,66
Net Bütçe Geliri 1.462.003.547,78
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

b) Kocaeli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.533.109.693,97
Bütçe Gideri 2.479.452.616,66
Kullanılmayan Ödenek 53.657.077,31
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.737.206.000,00
Bütçe Geliri 2.523.402.542,66
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 846.057,44
Net Bütçe Geliri 2.522.556.485,22
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

b) Sakarya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.690.867.961,92
Bütçe Gideri 1.580.598.545,96
Kullanılmayan Ödenek 110.269.415,96
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.215.125.000,00
Bütçe Geliri 1.565.153.924,86
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.777.073,18
Net Bütçe Geliri 1.562.376.851,68
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ

b) Manisa Celal Bayar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.110.396.858,06
Bütçe Gideri 1.989.279.524,67
Kullanılmayan Ödenek 121.117.333,39
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.459.486.000,00
Bütçe Geliri 2.039.415.304,11
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.625.536,91
Net Bütçe Geliri 2.037.789.767,20

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ

b) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.453.343.675,28
Bütçe Gideri 1.361.665.437,65
Kullanılmayan Ödenek 91.678.237,63

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.071.416.000,00
Bütçe Geliri 1.460.698.375,34
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 788.721,78
Net Bütçe Geliri 1.459.909.653,56

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

b) Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.105.410.661,11
Bütçe Gideri 1.525.761.532,92
Kullanılmayan Ödenek 579.649.128,19

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.074.227.000,00
Bütçe Geliri 1.534.915.955,88
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 6.724.623,79
Net Bütçe Geliri 1.528.191.332,09

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

b) Afyon Kocatepe Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.131.341.250,30
Bütçe Gideri 1.090.159.733,33
Kullanılmayan Ödenek 41.181.516,97

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 774.661.000,00
Bütçe Geliri 1.105.690.061,90
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.012.110,85
Net Bütçe Geliri 1.104.677.951,05

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ

b) Kafkas Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.243.438.300,00
Bütçe Gideri 1.127.792.557,73
Kullanılmayan Ödenek 115.645.742,27
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 883.652.000,00
Bütçe Geliri 1.150.416.411,56
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.100.527,46
Net Bütçe Geliri 1.149.315.884,10
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

b) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.234.631.774,61
Bütçe Gideri 2.130.623.958,02
Kullanılmayan Ödenek 104.007.816,59
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.573.595.000,00
Bütçe Geliri 2.238.701.289,99
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 5.507.872,26
Net Bütçe Geliri 2.233.193.417,73
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

b) Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 979.726.482,39
Bütçe Gideri 923.716.164,76
Kullanılmayan Ödenek 56.010.317,63

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 730.625.000,00
Bütçe Geliri 948.432.723,97
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.840.408,93
Net Bütçe Geliri 946.592.315,04

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ

b) Kütahya Dumlupınar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.209.234.316,19
Bütçe Gideri 1.101.046.469,84
Kullanılmayan Ödenek 108.187.846,35

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 874.260.000,00

Bütçe Geliri 1.177.353.682,21

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.988.569,35

Net Bütçe Geliri 1.174.365.112,86

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

b) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.044.697.519,13

Bütçe Gideri 1.899.131.610,67

Kullanılmayan Ödenek 145.565.908,46

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.294.740.000,00

Bütçe Geliri 1.925.527.443,67

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.184.473,47

Net Bütçe Geliri 1.924.342.970,20

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

b) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.653.898.862,64

Bütçe Gideri 1.552.602.844,26

Kullanılmayan Ödenek 101.296.018,38

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.191.000.000,00

Bütçe Geliri 1.567.248.112,22

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.027.072,31

Net Bütçe Geliri 1.566.221.039,91

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

b) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.918.611.020,76

Bütçe Gideri 1.821.753.222,73

Kullanılmayan Ödenek 96.857.798,03

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.282.724.000,00
Bütçe Geliri 1.858.636.233,83
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 8.162.455,15
Net Bütçe Geliri 1.850.473.778,68

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

b) Kırıkkale Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.455.943.866,23
Bütçe Gideri 1.408.324.727,94
Kullanılmayan Ödenek 47.619.138,29

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.049.763.000,00
Bütçe Geliri 1.475.920.399,56
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.018.249,89
Net Bütçe Geliri 1.474.902.149,67
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

b) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.392.899.070,00
Bütçe Gideri 2.232.925.164,06
Kullanılmayan Ödenek 159.973.905,94
BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.632.847.000,00
Bütçe Geliri 2.277.330.143,21
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 573.651,48
Net Bütçe Geliri 2.276.756.491,73
BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ

b) Galatasaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 480.488.273,00
Bütçe Gideri 436.119.112,86
Kullanılmayan Ödenek 44.369.160,14
BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 366.442.000,00
Bütçe Geliri 436.444.044,46
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.318.107,70
Net Bütçe Geliri 434.125.936,76
BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

b) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 874.824.768,62
Bütçe Gideri 842.017.963,94
Kullanılmayan Ödenek 32.806.804,68

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 652.213.000,00
Bütçe Geliri 867.815.441,03
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 169.323,38
Net Bütçe Geliri 867.646.117,65
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
b) Kastamonu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.088.886.995,18
Bütçe Gideri 1.034.015.248,92
Kullanılmayan Ödenek 54.871.746,26
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 782.284.000,00
Bütçe Geliri 1.040.417.191,25
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 690.247,03
Net Bütçe Geliri 1.039.726.944,22
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
b) Düzce Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.392.495.426,51Bütçe Gideri 1.332.302.695,89
Kullanılmayan Ödenek 60.192.730,62
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.015.193.000,00
Bütçe Geliri 1.375.155.607,63
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 345.348,35
Net Bütçe Geliri 1.374.810.259,28
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
b) Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.277.710.381,00
Bütçe Gideri 1.237.135.098,31
Kullanılmayan Ödenek 40.575.282,69

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 890.745.000,00Bütçe Geliri 1.274.179.384,89
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 344.353,06
Net Bütçe Geliri 1.273.835.031,83
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

UŞAK ÜNİVERSİTESİ

b) Uşak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.009.550.300,47
Bütçe Gideri 863.938.748,34
Kullanılmayan Ödenek 145.611.552,13
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 702.643.000,00
Bütçe Geliri 867.474.781,34
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 319.095,22
Net Bütçe Geliri 867.155.686,12
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
b) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.273.596.350,00
Bütçe Gideri 1.221.529.772,29
Kullanılmayan Ödenek 52.066.577,71
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 832.137.000,00
Bütçe Geliri 1.276.427.627,31
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 222.923,51
Net Bütçe Geliri 1.276.204.703,80
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
b) Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.481.583.297,41
Bütçe Gideri 1.393.496.577,41
Kullanılmayan Ödenek 88.086.720,00
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.038.567.000,00
Bütçe Geliri 1.519.054.286,88
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 327.611,73
Net Bütçe Geliri 1.518.726.675,15
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ

b) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.048.776.179,30
Bütçe Gideri 921.435.233,89
Kullanılmayan Ödenek 127.340.945,41
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 775.794.000,00
Bütçe Geliri 980.870.543,40
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 308.051,75
Net Bütçe Geliri 980.562.491,65
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

b) Aksaray Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 860.189.207,76
Bütçe Gideri 759.606.931,84
Kullanılmayan Ödenek 100.582.275,92
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 588.080.000,00
Bütçe Geliri 795.277.474,74
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 535.783,14
Net Bütçe Geliri 794.741.691,60
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

b) Giresun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.011.417.304,00
Bütçe Gideri 927.585.309,06
Kullanılmayan Ödenek 83.831.994,94
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 709.631.000,00
Bütçe Geliri 989.071.580,25
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 191.264,50
Net Bütçe Geliri 988.880.315,75
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

b) Hitit Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 960.114.325,19
Bütçe Gideri 826.795.622,56
Kullanılmayan Ödenek 133.318.702,63
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 630.761.000,00
Bütçe Geliri 888.243.431,47
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 476.768,77
Net Bütçe Geliri 887.766.662,70
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

b) Yozgat Bozok Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.128.051.645,00
Bütçe Gideri 1.090.626.255,16
Kullanılmayan Ödenek 37.425.389,84
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 775.524.000,00
Bütçe Geliri 1.109.484.486,92
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 460.811,47
Net Bütçe Geliri 1.109.023.675,45
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ

b) Adıyaman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.236.905.375,00
Bütçe Gideri 928.223.317,28
Kullanılmayan Ödenek 308.682.057,72
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 712.497.000,00
Bütçe Geliri 1.039.636.541,26
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 250.925,24
Net Bütçe Geliri 1.039.385.616,02
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORDU ÜNİVERSİTESİ

b) Ordu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 868.109.780,85
Bütçe Gideri 848.388.253,35
Kullanılmayan Ödenek 19.721.527,50
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 597.650.000,00
Bütçe Geliri 879.859.298,76
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 189.392,73
Net Bütçe Geliri 879.669.906,03
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AMASYA ÜNİVERSİTESİ

b) Amasya Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 730.297.530,00
Bütçe Gideri 694.761.883,24
Kullanılmayan Ödenek 35.535.646,76
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 477.965.000,00
Bütçe Geliri 709.677.038,76
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 361.044,99
Net Bütçe Geliri 709.315.993,77
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
b) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 759.673.904,79
Bütçe Gideri 700.772.148,92
Kullanılmayan Ödenek 58.901.755,87
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 557.919.000,00
Bütçe Geliri 701.167.417,97
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 633.481,70
Net Bütçe Geliri 700.533.936,27
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
b) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 693.339.455,00
Bütçe Gideri 668.009.323,66
Kullanılmayan Ödenek 25.330.131,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 462.247.000,00
Bütçe Geliri 687.093.063,28
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 498.264,49
Net Bütçe Geliri 686.594.798,79

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİNOP ÜNİVERSİTESİ

b) Sinop Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 662.903.727,50
Bütçe Gideri 630.369.922,20
Kullanılmayan Ödenek 32.533.805,30

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 461.735.000,00
Bütçe Geliri 675.141.118,03
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 326.361,42
Net Bütçe Geliri 674.814.756,61

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
SİİRT ÜNİVERSİTESİ
b) Siirt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 889.072.450,00
Bütçe Gideri 737.746.108,28
Kullanılmayan Ödenek 151.326.341,72

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 536.103.000,00
Bütçe Geliri 845.351.725,73
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 808.534,30
Net Bütçe Geliri 844.543.191,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
b) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 834.709.978,68
Bütçe Gideri 780.645.953,73
Kullanılmayan Ödenek 54.064.024,95

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 562.492.000,00
Bütçe Geliri 776.350.204,53
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 861.399,70
Net Bütçe Geliri 775.488.804,83

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
b) Karabük Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.207.676.627,21
Bütçe Gideri 1.152.802.823,60
Kullanılmayan Ödenek 54.873.803,61

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 884.596.000,00
Bütçe Geliri 1.189.636.190,13
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 9.289.944,47
Net Bütçe Geliri 1.180.346.245,66

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
b) Kilis 7 Aralık Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 489.551.597,28
Bütçe Gideri 444.475.284,99
Kullanılmayan Ödenek 45.076.312,29

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 316.786.000,00
Bütçe Geliri 454.165.908,34
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 66.178,34
Net Bütçe Geliri 454.099.730,00

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
b) Çankırı Karatekin Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 842.423.617,67
Bütçe Gideri 790.802.846,23
Kullanılmayan Ödenek 51.620.771,44
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 575.043.000,00
Bütçe Geliri 844.764.124,56
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 241.571,21
Net Bütçe Geliri 844.522.553,35
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
b) Artvin Çoruh Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 544.875.126,00
Bütçe Gideri 532.416.497,44
Kullanılmayan Ödenek 12.458.628,56
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 385.580.000,00
Bütçe Geliri 549.935.265,66
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.428.938,43

Net Bütçe Geliri 548.506.327,23

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

b) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 758.802.711,77

Bütçe Gideri 740.204.485,28

Kullanılmayan Ödenek 18.598.226,49

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 496.605.000,00

Bütçe Geliri 739.512.901,47

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 234.663,84

Net Bütçe Geliri 739.278.237,63

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ

b) Bitlis Eren Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 614.892.889,72

Bütçe Gideri 589.011.141,59

Kullanılmayan Ödenek 25.881.748,13

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 404.749.000,00

Bütçe Geliri 595.660.527,13

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 308.435,76

Net Bütçe Geliri 595.352.091,37

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

b) Kırklareli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 759.818.273,93

Bütçe Gideri 699.102.581,61

Kullanılmayan Ödenek 60.715.692,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 535.371.000,00

Bütçe Geliri 776.517.211,05

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.206,16

Net Bütçe Geliri 776.516.004,89

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ

b) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 623.680.267,00

Bütçe Gideri 570.321.868,79

Kullanılmayan Ödenek 53.358.398,21
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 401.438.000,00
Bütçe Geliri 632.595.387,69
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 3.502.941,82
Net Bütçe Geliri 629.092.445,87
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
b) Bingöl Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 916.479.244,50
Bütçe Gideri 806.919.447,20
Kullanılmayan Ödenek 109.559.797,30
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 613.217.000,00
Bütçe Geliri 883.512.738,45
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.207.401,07
Net Bütçe Geliri 882.305.337,38
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
b) Muş Alparslan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 661.860.826,03
Bütçe Gideri 628.362.932,69
Kullanılmayan Ödenek 33.497.893,34
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 479.070.000,00
Bütçe Geliri 645.009.690,02
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 95.602,37
Net Bütçe Geliri 644.914.087,65
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
b) Mardin Artuklu Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 757.594.737,00
Bütçe Gideri 714.265.234,58
Kullanılmayan Ödenek 43.329.502,42
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 448.877.000,00
Bütçe Geliri 776.547.930,25
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 803.123,77
Net Bütçe Geliri 775.744.806,48

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

b) Batman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 789.015.417,52

Bütçe Gideri 676.356.445,26

Kullanılmayan Ödenek 112.658.972,26

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 470.662.000,00

Bütçe Geliri 665.421.999,24

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.923.100,35

Net Bütçe Geliri 662.498.898,89

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ

b) Ardahan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 500.784.960,36

Bütçe Gideri 418.677.001,12

Kullanılmayan Ödenek 82.107.959,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 354.706.000,00

Bütçe Geliri 444.664.794,20

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 40.200,86

Net Bütçe Geliri 444.624.593,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

b) Bartın Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 706.299.293,00

Bütçe Gideri 631.901.934,65

Kullanılmayan Ödenek 74.397.358,35

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 498.999.000,00

Bütçe Geliri 679.149.423,85

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 12.819,73

Net Bütçe Geliri 679.136.604,12

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

b) Bayburt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 509.244.908,00

Bütçe Gideri 483.757.552,80

Kullanılmayan Ödenek 25.487.355,20

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 351.074.000,00

Bütçe Geliri 518.588.352,76

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.275.343,39

Net Bütçe Geliri 517.313.009,37

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

b) Gümüşhane Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 628.651.105,00

Bütçe Gideri 611.041.794,58

Kullanılmayan Ödenek 17.609.310,42

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 445.937.000,00

Bütçe Geliri 619.718.996,38

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.260.531,65

Net Bütçe Geliri 618.458.464,73

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ

b) Hakkari Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 508.207.490,60

Bütçe Gideri 495.571.268,24

Kullanılmayan Ödenek 12.636.222,36

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 350.757.000,00

Bütçe Geliri 502.766.493,82

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 5.897,58

Net Bütçe Geliri 502.760.596,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İĞDIR ÜNİVERSİTESİ

b) Iğdır Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 547.677.040,12

Bütçe Gideri 526.605.275,03

Kullanılmayan Ödenek 21.071.765,09

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 373.576.000,00

Bütçe Geliri 560.824.444,61

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 80.903,42

Net Bütçe Geliri 560.743.541,19

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

b) Şırnak Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 389.748.580,40

Bütçe Gideri 348.675.122,12

Kullanılmayan Ödenek 41.073.458,28

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 271.760.000,00

Bütçe Geliri 365.780.127,36

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 708.294,59

Net Bütçe Geliri 365.071.832,77

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUNZUR ÜNİVERSİTESİ

b) Munzur Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 607.756.695,55

Bütçe Gideri 585.922.720,77

Kullanılmayan Ödenek 21.833.974,78

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 389.605.000,00

Bütçe Geliri 534.994.829,49

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 130.965,59

Net Bütçe Geliri 534.863.863,90

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YALOVA ÜNİVERSİTESİ

b) Yalova Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 626.905.902,00

Bütçe Gideri 600.013.827,11

Kullanılmayan Ödenek 26.892.074,89

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 411.573.000,00

Bütçe Geliri 642.478.782,75

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 499.585,53

Net Bütçe Geliri 641.979.197,22

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ

b) Türk-Alman Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 553.841.919,00

Bütçe Gideri 441.059.968,44

Kullanılmayan Ödenek 112.781.950,56

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 308.523.000,00

Bütçe Geliri 463.753.123,92

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 86.966,86

Net Bütçe Geliri 463.666.157,06

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

b) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.531.246.255,56

Bütçe Gideri 1.314.028.347,85

Kullanılmayan Ödenek 217.217.907,71

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.071.591.000,00

Bütçe Geliri 1.394.680.708,24

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.542.367,00

Net Bütçe Geliri 1.392.138.341,24

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Bursa Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 472.940.437,52

Bütçe Gideri 461.781.073,04

Kullanılmayan Ödenek 11.159.364,48

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 317.051.000,00

Bütçe Geliri 495.180.576,54

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 3.658,25

Net Bütçe Geliri 495.176.918,29

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

b) İstanbul Medeniyet Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 899.858.177,21

Bütçe Gideri 861.516.093,40

Kullanılmayan Ödenek 38.342.083,81

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 605.663.000,00

Bütçe Geliri 914.488.090,27

Net Bütçe Geliri 914.488.090,27

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

b) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.153.352.493,40

Bütçe Gideri 1.099.169.722,34

Kullanılmayan Ödenek 54.182.771,06

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 764.703.000,00

Bütçe Geliri 1.170.653.827,79

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.006.582,98

Net Bütçe Geliri 1.169.647.244,81

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

b) Necmettin Erbakan Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.437.174.234,70

Bütçe Gideri 2.369.934.908,33

Kullanılmayan Ödenek 67.239.326,37

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.626.111.000,00

Bütçe Geliri 2.399.556.731,67

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 958.002,99

Net Bütçe Geliri 2.398.598.728,68

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ

b) Abdullah Gül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 401.771.620,98

Bütçe Gideri 388.440.720,27

Kullanılmayan Ödenek 13.330.900,71

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 275.376.000,00

Bütçe Geliri 368.314.550,32

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 86.595,24

Net Bütçe Geliri 368.227.955,08

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Erzurum Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 397.297.005,00

Bütçe Gideri 368.729.603,97

Kullanılmayan Ödenek 28.567.401,03

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 246.082.000,00
Bütçe Geliri 393.625.517,04
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 89.249,82
Net Bütçe Geliri 393.536.267,22

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

b) Adana Alparslan Türkış Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 496.469.507,29
Bütçe Gideri 445.805.105,35
Kullanılmayan Ödenek 50.664.401,94

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 321.261.000,00
Bütçe Geliri 438.755.592,47
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 18.458,04
Net Bütçe Geliri 438.737.134,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

b) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 394.427.755,35
Bütçe Gideri 369.206.680,77
Kullanılmayan Ödenek 25.221.074,58

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 261.542.000,00
Bütçe Geliri 363.155.871,41
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 85.865,89
Net Bütçe Geliri 363.070.005,52

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

b) Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.715.328.135,79
Bütçe Gideri 3.494.416.477,27
Kullanılmayan Ödenek 220.911.658,52

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.968.275.000,00

Bütçe Geliri 3.529.076.826,74

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.340.479,99

Net Bütçe Geliri 3.527.736.346,75

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

b) Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 639.260.222,82

Bütçe Gideri 619.905.441,11

Kullanılmayan Ödenek 19.354.781,71

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 425.568.000,00

Bütçe Geliri 640.562.999,91

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 155.928,57

Net Bütçe Geliri 640.407.071,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) İskenderun Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 530.036.170,46

Bütçe Gideri 446.672.194,32

Kullanılmayan Ödenek 83.363.976,14

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 318.991.000,00

Bütçe Geliri 465.283.762,27

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 8.643.511,44

Net Bütçe Geliri 456.640.250,83

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

b) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 687.158.016,59

Bütçe Gideri 570.882.327,00

Kullanılmayan Ödenek 116.275.689,59

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 486.403.000,00

Bütçe Geliri 591.072.406,57
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 322.794,45
Net Bütçe Geliri 590.749.612,12

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
b) İzmir Bakırçay Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 371.105.857,94
Bütçe Gideri 336.803.350,61
Kullanılmayan Ödenek 34.302.507,33

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 245.089.000,00
Bütçe Geliri 357.026.171,39
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 156.663,05
Net Bütçe Geliri 356.869.508,34

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
b) İzmir Demokrasi Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 396.721.954,91
Bütçe Gideri 393.507.497,84
Kullanılmayan Ödenek 3.214.457,07

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 217.896.000,00
Bütçe Geliri 453.311.231,02
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 88.866,85
Net Bütçe Geliri 453.222.364,17

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
b) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 301.632.000,00
Bütçe Gideri 281.794.135,75
Kullanılmayan Ödenek 19.837.864,25

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 193.382.000,00
Bütçe Geliri 312.350.977,42
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 11.475,34

Net Bütçe Geliri 312.339.502,08

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

b) Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 215.269.500,00

Bütçe Gideri 196.582.871,32

Kullanılmayan Ödenek 18.686.628,68

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 138.857.000,00

Bütçe Geliri 206.257.385,13

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 356.336,80

Net Bütçe Geliri 205.901.048,33

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Konya Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 515.562.731,74

Bütçe Gideri 432.504.833,42

Kullanılmayan Ödenek 83.057.898,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 373.463.000,00

Bütçe Geliri 486.190.960,19

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 657.291,33

Net Bütçe Geliri 485.533.668,86

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

b) Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 535.327.240,01

Bütçe Gideri 500.595.319,74

Kullanılmayan Ödenek 34.731.920,27

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 347.221.000,00

Bütçe Geliri 519.381.336,89

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 141.282,48

Net Bütçe Geliri 519.240.054,41

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

b) Malatya Turgut Özal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 610.569.173,75
Bütçe Gideri 497.120.240,54
Kullanılmayan Ödenek 113.448.933,21
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 369.697.000,00
Bütçe Geliri 523.598.935,78
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 77.516,46
Net Bütçe Geliri 523.521.419,32
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
b) İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 4.689.496.932,56
Bütçe Gideri 4.345.390.406,83
Kullanılmayan Ödenek 344.106.525,73
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.779.885.000,00
Bütçe Geliri 4.303.522.734,09
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 122.799,26
Net Bütçe Geliri 4.303.399.934,83
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
b) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.228.957.743,62
Bütçe Gideri 1.147.833.457,38
Kullanılmayan Ödenek 81.124.286,24
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 859.376.000,00
Bütçe Geliri 1.263.230.804,86
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.169.430,28
Net Bütçe Geliri 1.262.061.374,58
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
b) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 716.834.642,60
Bütçe Gideri 693.165.253,22
Kullanılmayan Ödenek 23.669.389,38
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 433.031.000,00
Bütçe Geliri 732.316.256,58
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 432.883,14
Net Bütçe Geliri 731.883.373,44
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAMSUN ÜNİVERSİTESİ

b) Samsun Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 495.773.784,72
Bütçe Gideri 366.933.621,30
Kullanılmayan Ödenek 128.840.163,42
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 267.221.000,00
Bütçe Geliri 442.679.264,46
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 142.078,80
Net Bütçe Geliri 442.537.185,66
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

b) Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 282.815.326,79
Bütçe Gideri 275.511.425,88
Kullanılmayan Ödenek 7.303.900,91
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 151.827.000,00
Bütçe Geliri 284.707.989,23
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 21.762,00
Net Bütçe Geliri 284.686.227,23
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TARSUS ÜNİVERSİTESİ

b) Tarsus Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 389.581.585,00
Bütçe Gideri 323.848.718,81
Kullanılmayan Ödenek 65.732.866,19
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 263.640.000,00
Bütçe Geliri 366.634.223,47
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 17.459,75
Net Bütçe Geliri 366.616.763,72
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TRABZON ÜNİVERSİTESİ

b) Trabzon Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 525.452.972,19
Bütçe Gideri 452.622.227,81
Kullanılmayan Ödenek 72.830.744,38
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 363.356.000,00
Bütçe Geliri 493.606.962,47
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 233.279,86
Net Bütçe Geliri 493.373.682,61
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ

b) Kayseri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 344.506.282,81
Bütçe Gideri 317.985.649,42
Kullanılmayan Ödenek 26.520.633,39
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 243.349.000,00
Bütçe Geliri 327.414.960,02
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 395.264,19
Net Bütçe Geliri 327.019.695,83
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ

b) Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 300.649.000,00
Bütçe Gideri 158.895.191,47
Kullanılmayan Ödenek 141.753.808,53
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 135.176.000,00
Bütçe Geliri 198.105.885,26
Net Bütçe Geliri 198.105.885,26
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

b) Eskişehir Teknik Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.016.688.337,85
Bütçe Gideri 932.682.232,67
Kullanılmayan Ödenek 84.006.105,18
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 691.344.000,00
Bütçe Geliri 960.329.099,15
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 124.261,10
Net Bütçe Geliri 960.204.838,05

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

b) Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 824.764.934,68
Bütçe Gideri 786.180.381,97
Kullanılmayan Ödenek 38.584.552,71

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 584.108.000,00
Bütçe Geliri 834.596.250,66
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 169.808,08
Net Bütçe Geliri 834.426.442,58
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

b) Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2023 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.077.152.751,85
Bütçe Gideri 932.023.399,95
Kullanılmayan Ödenek 145.129.351,90

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 573.850.000,00
Bütçe Geliri 939.376.115,22
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 121.799,79
Net Bütçe Geliri 939.254.315,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

Üniversitelerin 2023 yılı kesin hesapları kabul edilmiştir.

Böylece altıncı turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, altıncı tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 16 Aralık 2024 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:02.59